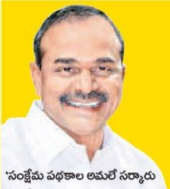

'సంక్షేమ పథకాల అమలే సర్కారు పని తీరుకు కొలమానం'

సత్యమేవ జయతే

సాక్షి

WWW.SAKSHI.COM

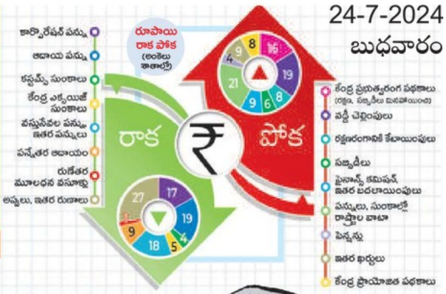
పేజీలు: 14+4 వెల: ₹ 5.50

సంపుటి: 17 సంచిక: 123

SIMULTANEOUSLY PRINTED AT KARIMNAGAR | HYDERABAD | BANGALORE | CHENNAI | DELHI | MUMBAI | ANANTAPUR | GUNTUR | KADAPA | KHAMMAM | KURNOOL | MAHABOOBNAGAR | MANGALAGIRI | NALGONDA | NELLORE | NIZAMABAD | ONGOLE | RAJAMAHENDRAVARAM | SRIKAKULAM | TADEPALLI GUDEM | TIRUPATHI | VIJAYAWADA | VISAKHAPATNAM | WARANGAL

24-7-2024

బుధవారం

నిరుద్యోగంపై చిరుద్యోగ బాణం

పసిడి, వెండి ఊరట

భారీగా కస్టమ్స్ సుంకం తగ్గింపు

- వివరాలు 12లో

రూ.48,20,512 కోట్లు

మొత్తం బడ్జెట్ (2024-25)

ఉపాధి కల్పనకు అగ్రతాంబూలం
వ్యవసాయ రంగంపై భారం తగ్గింపు

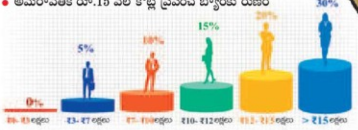
- 2024–25 కేంద్ర బడ్జెట్‌ను ప్రవేశపెట్టిన నిర్మల
- యువత నైపుణ్యాభివృద్ధి, ఉపాధికి రూ.2 లక్షల కోట్లు
- నిర్మాణ, ఉత్పత్తి రంగాల్లో భారీగా ఉపాధి అవకాశాలు
- పని ప్రాంతంలోనే చిరుద్యోగుల నివాసానికి డార్మిటరీలు
- కొలువులో చేరేవారికి, ఇచ్చే సంస్థలకు ప్రోత్సాహకాలు
- సర్కారు నుంచే తొలి వేతనం.. గరిష్టంగా రూ.15 వేలు
- రూ.3 వేల చొప్పున రెండేళ్లు పీఎఫ్ చందాల చెల్లింపు
- వేతన జీవికి కొత్త పన్ను విధానంలో కాస్త ఐటీ ఊరట
- దీర్ఘకాలిక మౌలిక ప్రాజెక్టులకు రూ.11 లక్షల కోట్లు
- స్వల్ప, దీర్ఘకాలిక మూలధన లాభాలపై పన్ను పెంపు
- అసెంబ్లీ ఎన్నికలున్న బిహార్‌కు రూ.60 వేల కోట్ల వరాలు
- అమరావతికి రూ.15 వేల కోట్ల ప్రపంచ బ్యాంకు రుణం

ఎప్పట్లాగే పేదలు, మహిళలు, యువత, రైతు జపం

లోక్‌సభ ఎన్నికల్లో బీజేపీపై అసంతృప్తిని గట్టిగానే వెళ్లగక్కిన వర్గాలపై ప్రత్యేక దృష్టి

కొలువులకు పెద్దపీట.. వ్యవసాయ రంగంపై భారం తగ్గింపు... వేతన జీవికి కాస్త ఊరట

దేశ సర్వతోముఖాభివృద్ధే లక్ష్యంగా 9 ప్రాథమ్యాంశాలు

కొత్త పన్నుల విధానంలో ఆదాయ పన్నుల శ్లాబులు (2024-25)

నిరుద్యోగ సమస్యకు ముకుతాడు వేసేందుకు బడ్జెట్లో కేంద్రం కీలక చర్యలు చేపట్టింది. ఉత్పత్తి, నిర్మాణ రంగాల్లో యువతకు భారీగా ఉపాధి అవకాశాలు కల్పించడంపై దృష్టి పెట్టింది. వారికి అదనపు ఉపాధి కల్పించే సంస్థలకు ప్రోత్సాహకాలు ప్రకటించారు. నెలకు రూ.3 వేల చొప్పున రెండేళ్ల పాటు యజమాని వాటా పీఎఫ్ చందాను రీయింబర్స్ చేయనున్నారు. పని ప్రాంతంలోనే ఉండేందుకు వీలుగా చిరుద్యోగులకు డార్మిటరీల ఏర్పాటునూ ప్రతిపాదించారు. సంఘటిత రంగంలో ఉద్యోగంలో చేరేవారికి తొలి వేతనాన్ని ప్రభుత్వమే ఇస్తుందని విత్త మంత్రి ప్రకటించారు. వీటన్నింటికి వచ్చే ఐదేళ్లలో ఏకంగా రూ.2 లక్షల కోట్లు వెచ్చించనున్నారు. తద్వారా 4 కోట్ల మంది పై చిలుకు యువతకు ప్రయోజనం చేకూర్చడం, ఆ మేరకు వ్యవసాయ రంగంపై భారం తగ్గించడం ప్రభుత్వ లక్ష్యంగా కనిపిస్తోంది. దేశీయంగా ఉన్నత విద్యకూ రుణ భరోసా ఇచ్చారు. వేతన జీవులకు నామమాత్రపు ఆదాయ పన్ను ఊరట కల్పించారు. దాన్ని కూడా కొత్త పన్ను విధానానికే పరిమితం చేశారు. అదే సమయంలో మోదీ సర్కారు ప్రాథమ్యాలను దృష్టిలో పెట్టుకుంటూ మౌలిక సదుపాయాల అభివృద్ధికి రూ.11.11 లక్షల కోట్లు కేటాయించారు! మోదీ సర్కారు మనుగడకు కీలకమైన నితీశ్ సారథ్యంలోని బిహార్‌కు రూ.60 వేల కోట్ల మేరకు వరాలు గుప్పించగా ఏపీకి రూ.15 వేల కోట్ల 'ప్రపంచ బ్యాంకు' రుణంతో సరిపెట్టారు...

- వివరాలు 2, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 పేజీల్లో

ఇవి ప్రియం

- అమ్మోనియం నైట్రేట్, పీవీసీ ఫ్లెక్స్ బ్యానర్లు/ పీవీసీ ఫ్లెక్స్ షీట్లు
- గార్డెన్‌లో వినియోగించే గొడుగులు
- సోలార్స్ గ్లాస్
- దిగుమతి చేసుకునే టెలికం పరికరాలు
- ల్యాబొరేటరీ కెమికల్స్, బయోడీగ్రేడబుల్ ప్లాస్టిక్

ఇవి చౌక

- బంగారం, వెండి, ప్లాటినం, పల్లాడియం, ఓస్మియం, రుతీనియం, ఇరీడియం కాయిన్లు, కాపర్.
- క్వార్ట్జ్, లిథియం కార్బోనేట్, లిథియం ఆక్సైడ్, లిథియం హైడ్రాక్సైడ్, నైట్రేట్స్ పొటాషియం, ఫెర్రో నికెల్, బ్లిస్టర్ కాపర్
- కేన్సర్ ఔషధాలు (ట్రస్టుజుమాబ్ డెరుక్స్‌టెకాన్, ఓసిమెర్టినిబ్, డుర్వాలుమాబ్)
- మెడికల్ ఎక్స్‌రే మెషీన్లలో వినియోగించే ట్యూబ్‌లు, ఫ్లాట్ ప్యానెల్ డిటెక్టర్లు
- మొబైల్ ఫోన్లు, చార్జర్లు, మొబైల్ ఫోన్ ప్రింటెడ్ సర్క్యూట్ బోర్డ్ అసెంబ్లీ (పీసీబీఏ)
- సోలార్ సెల్స్, ప్యానెల్స్ ఎక్విప్‌మెంట్
- చేపలు, రొయ్యల మేత
- తోలు ఉత్పత్తులు, పాదరక్షలు
- టెక్స్‌టైల్స్

దార్శనిక బడ్జెట్: మోదీ

కేంద్ర బడ్జెట్ మరింత వృద్ధికి, మెరుగైన భవిష్యత్తుకు బాటలు పరిచేలా ఉంది. భారత్‌ను ప్రపంచంలో మూడో అతిపెద్ద ఆర్థిక వ్యవస్థగా తీర్చిదిద్దడంలో ఈ బడ్జెట్ కీలకపాత్ర పోషించనుంది. వికసిత భారత్‌కు గట్టి పునాదులు వేయనుంది. యువత, వెనకబడ్డ వర్గాలు, మహిళలు, ముఖ్యంగా మధ్యతరగతి సంక్షేమంపై బడ్జెట్ ప్రధానంగా దృష్టి పెట్టింది. యువతకైతే ఆకాశమే హద్దుగా అవకాశాలు కల్పించనున్నాం. ఉన్నతవిద్యకు రుణసాయం అందనుంది. కోటిమంది రైతులను సహజ సాగుకు మళ్లించడం తదితర లక్ష్యాలతో రైతు సంక్షేమానికి పెద్దపీట వేశాం.

2 లో

కీలక రంగాలకు కేటాయింపులు

రక్షణ	రూ. 6.22 లక్షల కోట్లు
వ్యవసాయం	రూ. 1.52 లక్షల కోట్లు
మహిళా సంక్షేమం	రూ. 3 లక్షల కోట్లు
రైల్వేలు	రూ. 2.62 లక్షల కోట్లు
గ్రామీణాభివృద్ధి	రూ. 1.77 లక్షల కోట్లు

వివక్ష కాదు.. కక్ష

కేంద్ర బడ్జెట్‌లో తెలంగాణకు తీవ్ర అన్యాయం

- సీఎం రేవంత్‌రెడ్డి మండిపాటు
- తెలంగాణ అనే పదం పలకడానికే కేంద్రం ఇష్టపడలేదు
- నిరసన తీర్మానం కేంద్రానికి పంపుతాం
- ఇది కుర్చీ బచావో బడ్జెట్.. ఏపీ, బిహార్ కోసం పెట్టినట్లుంది
- నితీశ్, నాయుడు డిపెండెంట్ అలయెన్స్‌గా ఎన్డీఏ

సాక్షి, హైదరాబాద్: బడ్జెట్‌లో తెలంగాణకు తీవ్ర అన్యాయం జరిగిందని, దీనిపై బుధవారం శాసనసభలో చర్చిస్తామని ముఖ్యమంత్రి రేవంత్‌రెడ్డి తెలిపారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వ నిరసనను తెలియజేస్తూ తీర్మానం ఆమోదించి కేంద్రానికి పంపిస్తామని చెప్పారు. బడ్జెట్ ప్రసంగంలో తెలంగాణ అనే పదాన్నే నిషేధించిన కేంద్రం వైఖరిని ఎండగట్టడానికి శాసనసభలో జరిగే చర్చలో అన్ని పార్టీలు పాలుపంచుకోవాలని కోరారు. మాజీ ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ కూడా చర్చలో పాల్గొనాలని సూచించారు. 'కేంద్ర ప్రభుత్వం తెలంగాణపై వివక్షతో కాదు.. కక్ష పూరితంగా వ్యవహరించింది..'అంటూ ఆగ్రహం వ్యక్తం చేశారు. కేంద్ర బడ్జెట్‌ను కుర్చీ బచావో బడ్జెట్‌గా అభివర్ణించారు. నితీశ్, నాయుడు డిపెండెంట్ అలయెన్స్‌గా

మిగతా 11వ పేజీలో ▶

తెలంగాణ ఊసేలేని బడ్జెట్

11 లో

'నీట్' రీ టెస్టుకు సుప్రీం నో

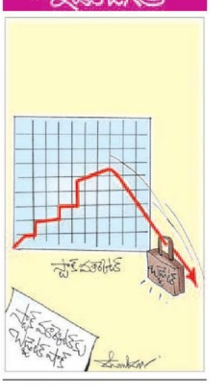
పరీక్ష సమగ్రత దెబ్బతినలేదన్న అత్యున్నత న్యాయస్థానం

- వ్యవస్థాగత లీక్‌కు ఎలాంటి ఆధారాలు లేవు
- పరీక్ష రద్దు చేయడం సాధ్యం కాదని స్పష్టీకరణ
- సహేతుక తీర్పు వెలువరిస్తామన్న సీజేఐ

- వివరాలు 14లో

ఇదండీ సంగతి

నేను గరళ కంఠుడిని.. బాధను దిగమింగుకుంటున్నా!

నన్ను రాజకీయంగా ఎదుర్కొనలేక కవితను ఇరికించారు: కేసీఆర్

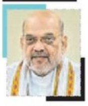
- తండ్రిగా బాధ పడుతున్నా సంయమనంతో మౌనం పాటిస్తున్నా
- ఎప్పుడు ఎక్కడ ఎలా కొట్టాలో నాకు తెలుసు
- చరిత్రలో బీఆర్‌ఎస్‌ది విజయగాథ.. అందరం ఇష్టంతో పనిచేద్దాం
- రేవంత్‌రెడ్డి సర్కార్‌కు హనీమూన్ పీరియడ్ ముగిసింది
- బీఆర్‌ఎస్ ఎమ్మెల్యేలు, ఎమ్మెల్సీలతో భేటీలో పార్టీ అధినేత వెల్లడి

సాక్షి, హైదరాబాద్: 'రాజకీయంగా ఎదుర్కొనలేక నా కూతురు కవితను కేసులో ఇరికించారు. తండ్రిగా నాకు ఎంతో బాధ ఉన్నా సంయమనంతో మౌనం పాటిస్తున్నా. గరళ కంఠుడిలా బాధను దిగమింగుకుంటున్నా. అగ్ని పర్వతంలా ఉన్నా. నాకు ఎప్పుడు ఎక్కడ ఎలా కొట్టాలో తెలుసు. పార్టీలో ఉండే వారు ఉంటారు.. వెళ్లే వారు వెళ్తారు. పార్టీలో ఉండాలా.. వద్దా అనేది వాళ్ల ధర్మం. కాంగ్రెస్‌కు ఆరుగురు ఎమ్మెల్యేలు ఉన్నా మళ్లీ అధికారంలోకి వచ్చారు. ప్రజలు తలచుకుంటే ఏమైనా జరగొచ్చు. పార్టీకి ఇది క్లిష్ట సమయం అనే వాదన సరికాదు. లక్షలాది కార్యకర్తలు ఉన్న పార్టీ మనది. ధైర్యం చెడకుండా ఇష్టంతో జనంతో మమేకమవుదాం'అని బీఆర్‌ఎస్ అధ్యక్షుడు, మాజీ సీఎం కె.చంద్రశేఖర్‌రావు చెప్పారు. బీఆర్‌ఎస్ ఎమ్మెల్యేలు, ఎమ్మెల్సీలతో

మిగతా 3వ పేజీలో ▶

సాక్షి 2024 బడ్జెట్

- అమిత్‌షా
కేంద్ర హోంమంత్రి

ఉద్యోగ, ఉపాధి అవకాశాల్లో కొత్త శకం

భారత్ అభివృద్ధి చెందిన దేశంగా అవతరించడానికి మరింత ఊతం ఇచ్చే బడ్జెట్ ఇది. అలాగే యువతకు ఉద్యోగ, ఉపాధి అవకాశాల కల్పనలో కొత్త శకానికి బాటలు వేస్తుంది. వాణిజ్య, పారిశ్రామిక రంగాల ప్రగతికి బాటలు వేస్తూ, దేశ ఆర్థిక రంగాన్ని ఉన్నత శిఖరాలకు తీసుకువెళ్లడానికి ప్రధాని నరేంద్ర మోదీ ఎంతగా కట్టుబడి ఉన్నారో అర్థమ వుతోంది. పన్ను మదింపు నిబంధనలను సరళీకరించడం వల్ల పన్నుల చెల్లింపుదారులకు ఊరట లభిస్తుంది. ప్రజల ఆశలు, ఆకాంక్షలకు అద్దం పట్టే బడ్జెట్ ఇది.

బడ్జెట్ కుర్చీకా!

కుర్చీని కాపాడుకునే బడ్జెట్ ఇది

న్యూఢిల్లీ: మిత్ర పక్షాల సంతోషం కోసం మిగతా రాష్ట్రాల ప్రయోజనాలను పణంగా పెట్టారు. ఇది కుర్చీని కాపాడుకునే బడ్జెట్. కాంగ్రెస్ పార్టీ 2024 లోక్‌సభ ఎన్నికల కోసం ప్రకటించిన మేనిఫెస్టోలోంచి, అలాగే గత బడ్జెట్‌లనుంచి పలు అంశాలను కేంద్ర ప్రభుత్వం కాపీ కొట్టింది. ఈ బడ్జెట్‌తో సామాన్యులకు ఎలాంటి ప్రయోజనం లేదు. ఆర్భాటం తప్ప కార్యాచరణ కనిపించడంలేదు. దేశవ్యాప్తంగా ఉన్న నిరుద్యోగ సమస్య తీవ్రతను కేంద్రం డొంకతిరుగుడుగా ఒప్పుకుంది.

– కేంద్ర బడ్జెట్‌పై ప్రతిపక్ష నేత రాహుల్ గాంధీ ధ్వజం

పేదలకు వ్యతిరేకం..

పేదల సంక్షేమం, బడుగుల అభ్యున్నతికన్నా ఎన్డీయే మిత్ర పక్షాల ప్రయోజనాలకే పెద్ద పీట వేశారు. పశ్చిమ బెంగాల్‌ను పూర్తిగా నిర్లక్ష్యం చేశారు. కేంద్రం ఇదే వైఖరి అనుసరిస్తే బెంగాల్ ప్రజలు పోరుబాట పడతారు. ఆంధ్రప్రదేశ్, బిహార్‌లకు ఆర్థిక ప్యాకేజీలు ఇస్తే మాకేమీ అభ్యంతరం లేదు. కానీ ఇతర రాష్ట్రాల విషయంలో వివక్ష సరికాదు. పశ్చిమ బెంగాల్‌కు ఎప్పుడూ అన్యాయమే జరుగుతోంది. మా రాష్ట్రాన్ని ఎందుకు చిన్నచూపు చూస్తున్నారో చెప్పాలి.

– మమతా బెనర్జీ, పశ్చిమ బెంగాల్ ముఖ్యమంత్రి

దళితులు, గ్రామీణ పేదలను పట్టించుకోలేదు

దేశాభివృద్ధికి ఏమాత్రం పనికిరాని బడ్జెట్ ఇది. మోదీ ప్రభుత్వం తన అధికారాన్ని కాపాడుకోవడం కోసమే తాపత్రయ పడుతోంది. ఎన్డీయే మిత్ర పక్షాలను సంతృప్తి పరచడానికి బూటకపు హామీలి చ్చింది. ఉద్యోగ, ఉపాధి అవకాశాలకోసం ఎదురు చూస్తున్న యువతకు పెద్దగా ఒరిగిందేమీ లేదు. రైతుల విషయంలో కూడా నిర్దిష్టమైన ప్రయోజనాలు లేవు. అలాగే దళితులు, ఆదివాసీలు, వెనుకబడిన వర్గాలు, మైనారిటీలు, గ్రామీణ పేదల సంక్షేమం కోసం చెప్పుకోదగ్గ పథకాలు లేవు. మహిళల ఆర్థిక పురోభివృద్ధికోసం కూడా బడ్జెట్‌లోఏమీలేదు. మొత్తంగాఇది 'సేవ్ మోదీ సర్కార్'బడ్జెట్.

– మల్లికార్జున్ ఖర్గే, ఏఐసీసీ అధ్యక్షుడు

సబ్సిడీతో రూ.10 లక్షల వరకు విద్యా రుణాలు

ఐఐఎంలు, ఐఐటీలకు కోత.. సెంట్రల్ వర్సిటీలకు పీట

దేశవ్యాప్తంగా వెయ్యి ఐటీఐల ఆధునికీకరణ

విద్యకు బడ్జెట్‌లో రూ.1.25 లక్షల కోట్లు

చదువులు 'ఉన్నతం'

..: న్యూఢిల్లీ :..

దేశీయ విద్యాసంస్థల్లో ఉన్నత చదువులు అభ్యసించే విద్యార్థులకు రూ.10 లక్షల వరకు విద్యా రుణాలు అందించనున్నట్లు బడ్జెట్‌లో కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. విద్యా రుణాలకు సంబంధించి ఏటా లక్ష మంది విద్యార్థులకు రుణాలపై మూడు శాతం సబ్సిడీతో ఈ–వోచర్లు నేరుగా అందించనున్నట్లు కేంద్ర ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ తెలిపారు. విద్యార్థులు, విద్యారంగానికి ఇది మేలు చేస్తుందని విద్యాశాఖ మంత్రి ధర్మేంద్ర ప్రదాన్ పేర్కొన్నారు. యువత ఆకాంక్షలను నెరవేర్చడం, నాణ్యమైన విద్య, మెరుగైన నైపుణ్యాలు అందుబాటులోకి రావడంతోపాటు వచ్చే ఐదేళ్లలో 4.1 కోట్ల ఉద్యోగాలను కొత్తగా సృష్టించవచ్చన్నారు.

మేనేజ్‌మెంట్ విద్య బోధించే ప్రతిష్టాత్మక బిజినెస్ స్కూళ్లు ఇండియన్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మేనేజ్‌మెంట్ (ఐఐఎం)లకు వరుసగా రెండో ఏడాదీ కేంద్రం కేటాయింపులు కుదించింది. గత ఆర్థిక ఏడాది సవరించిన అంచనాలతో పోలిస్తే పాఠశాల విద్యకు కేటాయింపులు రూ.535 కోట్లకుపైగా పెంచగా ఉన్నత విద్య గ్రాంట్‌ను రూ.9,600 కోట్లకుపైగా కుదించింది. మొత్తమ్మీద విద్యారంగానికి కేటాయింపులు రూ.9,000 కోట్లకుపైగా తగ్గాయి. విద్యాశాఖకు 2024–25 బడ్జెట్‌లో రూ.1.25 లక్షల కోట్లను కేంద్ర ప్రభుత్వం కేటాయించింది.

ఆవిష్కరణలు, సృజనాత్మకతకు ప్రోత్సాహం

విద్యాసంస్థలలో ఆవిష్కరణలు, సృజనాత్మకతను ప్రోత్సహించేందుకు బడ్జెట్‌లో మరో రూ.161 కోట్లు అదనంగా కేటాయించారు. ప్రపంచ స్థాయి విద్యాసంస్థలకు కేటాయింపులు రూ.1,300 కోట్ల (సవరించిన అంచనాలు) నుంచి రూ.1,800 కోట్లకు పెరిగాయి. యూజీసీకి నిధుల కేటాయింపులు గతేడాది సవరించిన అంచనాలు రూ.6,409 కోట్లతో పోలిస్తే ఈసారి 60.99 శాతం తగ్గించి రూ.2,500 కోట్లకు కుదించారు. ఐఐఎంలకు బడ్జెట్‌లో కోతలు తప్పలేదు. గతేడాది బడ్జెట్‌లో ఐఐఎంలకు కేటాయింపులు సవరించిన అంచనాలు రూ.608.23 కోట్లతో పోలిస్తే రూ.300 కోట్లకు కుదించగా ఈసారి మరింత కోత పడింది. ఈ ఏడాది సవరించిన అంచనాలు రూ.331 కోట్లతో పోలిస్తే కేటాయింపులు రూ.212 కోట్లకు కుదించారు.

సెంట్రల్ వర్సిటీలకు మరికొంత..

దేశంలో అత్యున్నత సాంకేతిక విద్యకు నిలయాలైన ఐఐటీలకు కూడా బడ్జెట్ కేటాయింపులు గతేడాది సవరించిన అంచనాలతో పోలిస్తే స్వల్పంగా తగ్గాయి. సవరించిన అంచనాలు రూ.10,384.21 కోట్లతో పోలిస్తే కేటాయింపులు రూ.10,324.50 కోట్లకు తగ్గాయి. కేంద్రీయ విశ్వవిద్యాలయాల (సెంట్రల్ వర్సిటీలు) కేటాయింపులు మాత్రం 28 శాతం పెరిగాయి. సెంట్రల్ వర్సిటీలకు సవరించిన అంచనాలు రూ.12,000.08 కోట్లతో పోలిస్తే కేటాయింపులు రూ.15,472 కోట్లకు పెరిగాయి. పాఠశాల విద్యకు సంబంధించి కేంద్రీయ విద్యాలయాలు, నవోదయ, ఎన్సీఈఆర్టీ, పీఎంశ్రీ స్కూళ్లు, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు, కేంద్ర పాలిత ప్రాంతాల్లో నిర్వహించే గ్రాంట్ ఇన్ ఎయిడ్ స్కూళ్లకు బడ్జెట్‌లో కేటాయింపులు పెరిగాయి.

దార్శనిక బడ్జెట్

మరింత వృద్ధికి, మెరుగైన భవితకు బాటలు: మోదీ

న్యూఢిల్లీ: కేంద్ర బడ్జెట్ మరింత వృద్ధికి, మెరుగైన భవిష్యత్తుకు బాటలు పరిచేలా ఉందంటూ ప్రధాని నరేంద్ర మోదీ ప్రశంసించారు. సమాజంలోని ప్రతి వర్గం సంక్షేమాన్నీ దృష్టిలో పెట్టుకుని రూపొందిన దార్శనిక బడ్జెట్‌గా అభివర్ణించారు. ''భారత్‌ను ప్రపంచంలో మూడో అతి పెద్ద ఆర్థిక వ్యవస్థగా తీర్చిదిద్దడంలో ఈ బడ్జెట్ కీలకపాత్ర పోషించనుంది. వికసిత భారత్‌కు గట్టి పునాదులు వేయనుంది'' అని అభిప్రాయపడ్డారు. ''యువత, వెనకబడ్డ వర్గాలు, మహిళలు, ముఖ్యంగా మధ్యతరగతి సంక్షేమంపై బడ్జెట్ ప్రధానంగా దృష్టి పెట్టింది. ఉత్పత్తి, మౌలిక తదితర కీలక రంగాల వృద్ధికి ఊపునిచ్చేలా పలు చర్యలున్నాయి. సమాజంలోని ప్రతి రంగానికీ సాధికారత కల్పించే బడ్జెట్ ఇది. యువతకైతే ఆకాశమే హద్దుగా అవకాశాలు కల్పించనున్నాం. వారికి ఇతోధికంగా ఉపాధి కల్పించడంతో పాటు భారీగా స్వయం ఉపాధి అవకాశాలు అందించాలన్న ఎన్డీఏ ప్రభుత్వ ఆశయాలకు బడ్జెట్ సాకార రూపమిచ్చింది. కోటిమంది యువతకు అత్యున్నత సంస్థల్లో ఇంటర్న్‌షిప్ చేసే సువర్ణావకాశం దక్కనుంది. ఉన్నత విద్యకు రుణసాయం అందనుంది. ఉపాధి ఆధారిత ప్రోత్సహకాల పథకం కోట్లాది ఉద్యోగాలను సృష్టించనుంది. వ్యవసాయ రంగంలో సంపూర్ణ స్వావలంబన దిశగా, మధ్యతరగతిని మరింత బలోపేతం చేసేందుకు బడ్జెట్లో పలు చర్యలున్నాయి. కోటిమంది రైతులను సహజ సాగుకు మళ్లించడం తదితర లక్ష్యాలతో రైతు సంక్షేమానికి పెద్దపీట వేశాం. మా గత పదేళ్ల పాలనలో 25 కోట్ల మంది భారతీయులను పేదరిక కోరల నుంచి విముక్తం చేశాం. నయా మధ్యతరగతి ఆకాంక్షలకు రెక్కలు తొడిగేలా బడ్జెట్లో పలు చర్యలున్నాయి. గిరిజనులకు మరింత సాధికారత దక్కనుంది'' అని ప్రధాని వివరించారు.

కేంద్ర పన్నుల్లో పెరిగిన తెలంగాణ వాటా

ఈ ఏడాది రూ. 26,216.38 కోట్లు కేటాయింపు

గతేడాదికన్నా రూ. 3,150.18 కోట్లు అధికం

తెలంగాణ గిరిజన విశ్వవిద్యాలయానికి ప్రత్యేక కేటాయింపులు శూన్యం

సింగరేణికి రూ.1600 కోట్లు, ఐఐటీ హైదరాబాద్‌కు నిధుల్లో కోత

సాక్షి, న్యూఢిల్లీ: కేంద్ర పన్నుల్లో తెలంగాణకు రూ. 26,216.38 (2.102 శాతం) కోట్ల వాటా లభించనుంది. అందులో ఆదాయ పన్ను రూ. 9,066.56 కోట్లు, కార్పొరేషన్ పన్ను రూ. 7,872.25 కోట్లు, కేంద్ర జీఎస్టీ రూ. 7,832.19 కోట్లు, కస్టమ్స్ రూ. 1,157.45 కోట్లు, కేంద్ర ఎక్సైజ్ డ్యూటీ రూ. 243.98 కోట్లు, సర్వీస్ టాక్స్ రూ. 0.86 కోట్లు, ఇతర పన్నులు రూ. 43.09 కోట్లు ఉన్నాయి. ఈ మేరకు 2024–25 బడ్జెట్ ప్రతిపాదనల్లో కేంద్ర ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ తెలిపారు. గతేడాది బడ్జెట్‌లో కేంద్ర పన్నుల రూపంలో తెలంగాణకు రూ. 23,066.20 కోట్లు కేటాయించగా దానితో పోలిస్తే ఈసారి బడ్జెట్‌లో పన్నుల వాటా రూ. 3,150.18 కోట్లు అధికం కావడం విశేషం.

రాష్ట్రంలోని కేంద్ర ప్రభుత్వ సంస్థలకు బడ్జెట్ కేటాయింపులు ఇవీ..

- ఈ ఏడాది బడ్జెట్‌లో హైదరాబాద్ ఐఐటీ (ఎక్స్‌టర్నల్లీ ఎయిడెడ్ ప్రాజెక్టులు)కి నిధుల కేటాయింపులో కోత విధించారు. గతేడాది రూ. 300 కోట్లు బడ్జెట్‌లో కేటాయించి మొత్తం రూ. 522.71 కోట్లు ఖర్చు చేయగా ఈ ఏడాది ఐఐటీ హైదరాబాద్ (ఈఏపీ)లకు రూ. 122 కోట్లు మాత్రమే కేటాయించారు.
- తెలంగాణలోని గిరిజన యూనివర్సిటీ కోసం ప్రత్యేకంగా కేటాయింపులేవీ చేయలేదు. దేశంలోని అన్ని కేంద్రీయ విశ్వవిద్యాలయాలకు కలిపి కేటాయింపులు చేశారు. అయితే గతేడాది తెలంగాణ, ఏపీలోని గిరిజన విశ్వవిద్యాలయాలకు కలిపి రూ. 37.67 కోట్లు కేంద్రంకేటాయించింది.
- హైదరాబాద్‌లోని నేషనల్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ రూరల్ డెవలప్‌మెంట్ అండ్ పంచాయతీరాజ్‌కు కేటాయింపుల్లో కోత విధించారు. గతేడాది రూ.115 కోట్లు కేటాయించగా తాజా బడ్జెట్‌లో కేవలం రూ.10.84 కోట్లే కేటాయించారు.
- సింగరేణి కాలరీస్‌కు రూ. 1,600 కోట్లు, హైదరాబాద్‌లోని అటామిక్ మినరల్స్ డైరెక్టరేట్ ఆఫ్ ఎక్స్‌ప్లొరేషన్ అండ్ రీసెర్చ్‌కు రూ. 352.81 కోట్లు, హైదరాబాద్ సహా దేశంలోని 7 నైపర్ సంస్థలకు కలిపి రూ. 242 కోట్ల మేర కేంద్రం కేటాయించింది.
- హైదరాబాద్‌లోని ఇన్‌కాయిస్‌కు రూ. 28 కోట్లు, హైదరాబాద్ సహా మరో మూడు ప్రాంతాల్లో ఉన్న డైరెక్టరేట్ ఆఫ్ హిందీ సంస్థకు రూ. 16.54 కోట్ల మేర కేటాయింపులు చేసింది.
- హైదరాబాద్ సహా 12 నగరాల్లో ఉన్న సెంటర్ ఫర్ డెవలప్‌మెంట్ ఆఫ్ అడ్వాన్స్‌డ్ కంప్యూటింగ్ (సీ–డాక్)కు రూ. 270 కోట్లు, నేషనల్ ఫిషరీస్ డెవలప్‌మెంట్ బోర్డుకు రూ. 16.78 కోట్లు, స్వాతంత్ర్య సమర యోధులకు (పెన్షన్లు) రూ. 603.33 కోట్లు, హైదరాబాద్ జాతీయ పోలీసు అకాడమీ సహా పోలీసు విద్య, శిక్షణ, పరిశోధనకు మొత్తం రూ. 1,348.35 కోట్లు కేంద్ర బడ్జెట్‌లో కేటాయించారు.
- హైదరాబాద్‌లోని సీడీఎఫ్‌డీ, నేషనల్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ యానిమల్ బయోటెక్నాలజీ సహా దేశంలోని ఇతర స్వయం ప్రతిపత్తి సంస్థలకు కలిపి రూ. 940.66 కోట్లు, మణుగూరు సహా కోటా (రాజస్తాన్)లోని భార జల ప్లాంట్లకు రూ. 1,485.21 కోట్ల మేర కేటాయించారు.

బడ్జెట్ ముఖ్యాంశాలు..

విద్య, ఉద్యోగ కల్పన రంగాలు

- పీఎం స్కీం ప్యాకేజీలు: ఉద్యోగ కల్పన, నైపుణ్య శిక్షణ కోసం వచ్చే ఐదేళ్లలో రెండు లక్షల కోట్లతో 5 పథకాల అమలు.
- బడ్జెట్ కేటాయింపులు: విద్య, ఉద్యోగ, నైపుణ్య శిక్షణ కోసం రూ.1.48 లక్షల కోట్లు కేటాయింపు.
- తొలిసారి ఉద్యోగం చేరినవారికి ప్రోత్సాహకం: ఒక నెల వేతనం చెల్లింపు. మూడు వాయిదాల్లో కలిపి గరిష్ఠంగా రూ.15 వేల వరకు ప్రయోజనం. 2.1 కోట్ల మంది యువతకు ప్రయోజనం
- ఉన్నత విద్యకు సహకారం: పైచదువుల కోసం రూ.10 లక్షల వరకు రుణం సదుపాయం.
- యువతకు పెయిడ్ ఇంటర్న్‌షిప్: వచ్చే ఐదేళ్లలో 500కుపైగా కంపెనీల్లో కోటి మంది యువతకు పెయిడ్ ఇంటర్న్‌షిప్. చేరినప్పుడు రూ.6 వేలు ఆర్థిక సాయం. తర్వాత ప్రతినెలా రూ.5వేలు ఇంటర్న్‌షిప్ అలవెన్స్.

తయారీ రంగంలో ఉద్యోగాలకు ప్రోత్సాహం

- తొలిసారి ఉద్యోగంలో చేరినవారికి నాలుగేళ్ల పాటు ఈపీఎఫ్ఓ చందా చెల్లింపులో ప్రోత్సాహకాలు. 30 లక్షల మంది యువతకు ప్రయోజనం.
- కొత్తగా/అదనంగా ఉద్యోగాలు కల్పించే కంపెనీలకు రెండేళ్లపాటు ప్రోత్సాహకాలు. కంపెనీలు ప్రతి కొత్త ఉద్యోగికి సంబంధించి ఈపీఎఫ్ఓకు చెల్లించే యాజమాన్య వాటాలో గరిష్ఠంగా నెలకు రూ.3వేల వరకు రీయింబర్స్‌మెంట్. దీనితో 50 లక్షల కొత్త ఉద్యోగాలు వస్తాయని అంచనా.

వ్యవసాయ రంగం..

- 32 అగ్రి/హార్టికల్చర్ పంటల్లో వాతావరణ మార్పులను తట్టుకుని అధిక దిగుబడి ఇచ్చే 109 రకాలకు ప్రోత్సాహం
- వేగంగా జాతీయ అభివృద్ధి కోసం 'నేషనల్ కో–ఆపరేషన్ పాలసీ' అమలు
- కొత్తగా 5 రాష్ట్రాల్లో రైతులకు కిసాన్ క్రెడిట్ కార్డులు
- రొయ్యల పెంపకానికి ప్రోత్సాహం
- భారీ స్థాయిలో కూరగాయల సాగుపై ప్రత్యేకంగా ఫోకస్
- పప్పు ధాన్యాలు, నూనె గింజల ఉత్పత్తిలో స్వయం సమృద్ధి సాధించే దిశగా.. దిగుబడి పెంపు, నిల్వ, మార్కెటింగ్‌కు ఏర్పాట్లు
- దేశవ్యాప్తంగా కోటి మంది రైతులు సేంద్రియ సాగువైపు మళ్లేలా చర్యలు. సేంద్రియ పంటలకు బ్రాండింగ్, సర్టిఫికేషన్. 10వేల బయో ఇన్‌పుట్ రీసోర్స్ సెంటర్ల ఏర్పాటు.

రాష్ట్రాలకు కేంద్ర ప్రత్యేక సాయం..

బిహార్:

- రూ.26 వేల కోట్లతో భారీ స్థాయిలో రహదారుల అభివృద్ధి
- 2,400 మెగావాట్ల కొత్త విద్యుత్ ప్లాంట్ ఏర్పాటు
- కొత్తగా ఎయిర్‌పోర్టులు, మెడికల్ కాలేజీలు, క్రీడా సదుపాయాలు

ఆంధ్రప్రదేశ్:

- అమరావతి కోసం రుణ మార్గాల్లో రూ.15 వేల కోట్ల నిధులు.
- పోలవరం ప్రాజెక్టును త్వరగా పూర్తిచేసేందుకు చర్యలు.

ఒడిశా:

- రాష్ట్రంలో పర్యాటకాన్ని విస్తృత స్థాయిలో అభివృద్ధి చేసేందుకు ప్రత్యేకంగా సాయం.

చిన్న, మధ్యతరహా పరిశ్రమలకు..

- ముద్రా రుణాల్లో తరుణ్ కేటగిరీ కింద గతంలో రుణం తీసుకుని చెల్లించిన వారికి పరిమితి రూ.10 లక్షల నుంచి రూ.20 లక్షలకు పెంపు.
- పరిశ్రమలు భారీ యంత్రాలు, పరికరాలను కొనుగోలు చేసుకోవడానికి రూ.100 కోట్ల వరకు పూచీకత్తు లేని రుణాలు.

పట్టణ, గ్రామీణాభివృద్ధికి తోడ్పాటుగా..

- పట్టణాల్లో వచ్చే ఐదేళ్లలో రూ.10 లక్షల కోట్లతో పేద, మధ్యతరగతి వర్గాలకు కోటి ఇళ్ల నిర్మాణం.
- దేశవ్యాప్తంగా పలు పట్టణాల్లో 100 స్ట్రీట్ ఫుడ్ హబ్‌ల అభివృద్ధి.
- 30 లక్షలకుపైగా జనాభా ఉన్న 14 నగరాల్లో 'ట్రాన్సిట్ ఓరియంటెడ్ డెవలప్‌మెంట్' పథకం అమలు
- దేశంలోని 100 పెద్ద పట్టణాల్లో భారీ ఎత్తున నీటి సరఫరా, మురుగునీటి శుద్ధి, చెత్త తొలగింపు ప్రాజెక్టులు
- గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో మూడు కోట్ల ఇళ్ల నిర్మాణం, ఇతర అభివృద్ధి పనులకు రూ.2.66 లక్షల కోట్లు.

మహిళా సంక్షేమం..

- మహిళల కోసం ప్రత్యేకించిన నైపుణ్య శిక్షణ కార్యక్రమాలు. ఉద్యోగం చేసేవారి కోసం వర్కింగ్ విమెన్ హాస్టళ్లు
- పదేళ్ల కిందటితో పోలిస్తే మహిళా సంక్షేమం, సాధికారత కోసం 218.8 శాతం నిధులు పెంపు
- మహిళలు కొనే ఆస్తులకు రిజిస్ట్రేషన్/స్టాంపు చార్జీలు తగ్గింపు

మరిన్ని 'ప్రత్యేక' అంశాలు..

- విష్ణుపాద్, మహాబోధి ఆలయాల వద్ద టూరిజం కారిడార్లు.. టూరిజం కేంద్రంగా నలంద విశ్వవిద్యాలయం.
- 3 కేన్సర్ మందుల దిగుమతిపై కస్టమ్స్ డ్యూటీ మినహాయింపు.

యువత, రైతులను విస్మరించారు

యువత, రైతుల ప్రయోజనాలను ఈ బడ్జెట్‌లో పూర్తిగా విస్మరించారు. బీజేపీ తన ప్రభుత్వాన్ని కాపాడుకోవడానికి రాజకీయ ఒత్తిళ్లకు తలొగ్గింది. అందులో భాగంగానే ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ ఆంధ్రప్రదేశ్, బిహార్ రాష్ట్రాలకు వివిధ అభివృద్ధి పథకాలను ప్రకటించారు. దేశంలో అత్యధిక జనాభా ఉన్న ఉత్తరప్రదేశ్‌కు మాత్రం ఉత్తిచేయి చూపించారు. ఏపీలో అధికారంలో ఉన్న తెలుగుదేశం పార్టీ, బిహార్ సీఎం నితీశ్‌కుమార్ నాయకత్వంలోని జేడీ(యూ) పార్టీలు కేంద్ర ప్రభుత్వంలో కీలకమైన మిత్ర పక్షాలు కావడంతో తమ రాష్ట్రాలకు నిధులకోసం ఒత్తిడి తీసుకువస్తున్నారు.

– అఖిలేశ్ యాదవ్, సమాజ్‌వాదీ పార్టీ అధ్యక్షుడు

'ప్రత్యేక సాయం'తో రాష్ట్రాభివృద్ధికి ఊతం

కేంద్ర బడ్జెట్‌లో బిహార్‌కు ప్రకటించిన 'ప్రత్యేక సాయం'వల్ల రాష్ట్రాభివృద్ధికి ఊతం లభిస్తుంది. గతంలో రాష్ట్రం తీవ్ర నిర్లక్ష్యానికి గురవడంతో 'ప్రత్యేకహోదా'డిమాండ్ వచ్చింది. సాంకేతిక కారణాలవల్ల బిహార్‌కు ప్రత్యేక హోదా ఇవ్వడానికి వీలుకాని పక్షంలో ఏదోరకంగా ప్రత్యేకంగా సాయం ప్రకటించాలని కేంద్రాన్ని కోరాం. గతంలో కాంగ్రెస్, ఆర్జేడీ, వామపక్షాలు కేంద్రంలో అధికారాన్ని పంచుకున్న సమయంలో బిహార్‌కు తగిన నిధులు ఇవ్వలేదన్న విషయాన్ని గుర్తుంచుకోవాలి. మేము అధికారంలోకి వచ్చాకే రాష్ట్రంలో అభివృద్ధి జరుగుతోంది.

– నితీశ్‌కుమార్, బిహార్ ముఖ్యమంత్రి

ద్రవ్యలోటు కట్టడిలో విజయం

జీడీపీలో 4.9 శాతానికి డౌన్

ప్రభుత్వ ఆదాయాలు–వ్యయాలకు మధ్య నికర వ్యత్యాసం–ద్రవ్యలోటు కట్టడికి కేంద్రం అధిక ప్రాధాన్యత ఇస్తోంది. 2024–25 ఆర్థిక సంవత్సరంలో లోటు 4.9 శాతానికి పరిమితం చేయాలని పూర్తిస్థాయి బడ్జెట్ నిర్దేశించుకుంది. ఫిబ్రవరిలో ప్రవేశపెట్టిన మధ్యంతర బడ్జెట్ అంచనాలు 5.1 శాతం కన్నా తాజా లెక్కలు తక్కువగా ఉండడం గమనార్హం. రెవెన్యూ వసూళ్లు బాగుండడం దీనికి ప్రధాన కారణం. 2025–26 ఆర్థిక సంవత్సరం నాటికి ద్రవ్య లోటును 4.5 శాతానికి కట్టడి చేయాలన్న లక్ష్యానికి కట్టుబడి ఉన్నట్లు ఫిబ్రవరి మధ్యంతర బడ్జెట్‌లో ఆర్థికమంత్రి స్పష్టం చేసిన సంగతి తెలిసిందే.

ఆదాయాలు రూ.32.07 లక్షల కోట్లు

వ్యయాలు రూ.48.21 లక్షల కోట్లు

లోటు రూ.16.14 లక్షల కోట్లు

రుణాలు మినహా రిసిట్స్ రూ.32.07 లక్షల కోట్లుగా ఉంటుందని తాజా బడ్జెట్ అంచనావేసింది. వ్యయాలు రూ.48.21 లక్షల కోట్లుగా పేర్కొంది. రిసిట్స్ విషయంలో నికర పన్ను వసూళ్ల లక్ష్యం రూ.25.83 లక్షల కోట్లుగా బడ్జెట్ అంచనా. వెరసి ఆదాయాలు–వ్యయాలకు మధ్య నికర వ్యత్యాసం రూ.16.14 లక్షల కోట్లుగా ఉంటుందని బడ్జెట్ అంచనా వేసింది. అంటే జీడీపీ అంచనాల్లో ఇది 4.9 శాతమన్నమాట. తొలి అంచనా రూ.16.85 లక్షల కోట్లకన్నా ఇది తక్కువ. ''2021లో నేను ప్రకటించిన ఆర్థిక స్థిరత్వ బాట మన ఆర్థిక వ్యవస్థకు బాగా ఉపయోగపడింది. వచ్చే ఏడాది లోటును 4.5 శాతం కంటే తక్కువకు చేరుకోవాలని లక్ష్యంగా పెట్టుకున్నాం. ప్రభుత్వం లక్ష్యాన్ని సాధించడానికి కట్టుబడి ఉంది. 2026–27 నుండి ప్రతి సంవత్సరం ద్రవ్య లోటును పూర్తి కట్టడిలో ఉంచడానికి మా ప్రయత్నం ఉంటుంది. తద్వారా కేంద్ర ప్రభుత్వ అప్పులు జీడీపీతో పోల్చితే క్షీణరేటు మార్గంలో కొనసాగుతాయి'' అని ఆర్థికమంత్రి అన్నారు.

తగ్గిన మార్కెట్ రుణ లక్ష్యం...

ద్రవ్యలోటు కట్టడి లక్ష్య సాధనకు స్థూల మార్కెట్ రుణ పరిమాణాన్ని కూడా రూ.12,000 కోట్లు తగ్గించడం కీలకాంశం. ఫిబ్రవరినాటి రూ.14.13 లక్షల కోట్ల అంచనాను తాజాగా రూ.14.01 లక్షల కోట్లకు బడ్జెట్ తగ్గించింది. డేటెడ్ సెక్యూరిటీల ద్వారా సమీకరించే స్థూల, నికర మార్కెట్ రుణాలు వరుసగా రూ. 14.01 లక్షల కోట్లు, రూ.11.63 లక్షల కోట్లకు చేరుతాయి. ఈ రెండు సంఖ్యలూ 2024 ఫిబ్రవరి మధ్యంతర బడ్జెట్ అంచనాకన్నా తక్కువ కావడం గమనార్హం. 2023–24లో స్థూల మార్కెట్ రుణ పరిమాణం రూ.15.43 లక్షల కోట్లు.

ఇదీ బడ్జెట్ సమగ్ర స్వరూపం (అంకెలు రూ.కోట్లలో)

అంశం	2022-23 వాస్తవ గణాంకాలు	2023-24 బడ్జెట్ అంచనాలు	2023-24 వాస్తవ (ప్రాథమిక) గణాంకాలు	2024-25 బడ్జెట్ అంచనాలు
1. రెవెన్యూ వసూళ్లు	23,83,206	26,32,281	27,28,412	31,29,200
పన్ను ఆదాయం	20,97,786	23,30,631	23,26,524	25,83,499
పన్నేతర ఆదాయం	2,85,421	3,01,650	4,01,888	5,45,701
2. మూలధన వసూళ్లు	18,09,951	18,70,816	17,14,130	16,91,312
రుణాల రికవరీ	26,161	23,000	27,338	28,000
ఇతర వసూళ్లు	46,035	61,000	33,122	50,000
అప్పులు, ఇతర వసూళ్లు	17,37,755	17,86,816	16,53,670	16,13,312
మొత్తం ఆదాయం(1+2)	41,93,157	45,03,097	44,42,542	48,20,512
మొత్తం వ్యయం(3+6)	41,93,157	45,03,097	44,42,542	48,20,512
3. రెవెన్యూఖాతా	3,4,53,132	35,02,136	34,94,036	37,09,401
4. వడ్డీ చెల్లింపులు	9,28,517	10,79,971	10,63,871	11,62,940
5. మూలధన ఆస్తులకోసం కేటాయించిన గ్రాంట్లు	3,06,264	3,69,988	3,03,787	3,90,778
6. మూలధన ఖాతా	7,40,025	10,00,961	9,48,506	11,11,111
వాస్తవ మూలధన వ్యయం(5+6)	10,46,289	13,70,949	12,52,293	15,01,889
7. రెవెన్యూ లోటు(3-1)	10,69,926	8,69,855	7,65,624	5,80,201
8. నికర రెవెన్యూ లోటు(7-5)	7,63,662	4,99,867	4,61,837	1,89,423
9. ద్రవ్య లోటు	17,37,755	17,86,816	16,53,670	16,13,312
10. ప్రాథమిక లోటు	8,09,238	7,06,845	5,89,799	4,50,372

క్లుప్తంగా...

హామీలను తప్పించుకునేందుకే 4 రోజుల అసెంబ్లీ: ఏలేటి

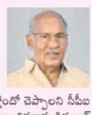
సాక్షి, హైదరాబాద్: ఇచ్చిన హామీల నుంచి తప్పించుకునేందుకే బడ్జెట్ సమావేశాలను నాలుగు రోజులకు కుదించారని బీజేఎల్పీ నేత ఏలేటి మహేశ్వర్‌రెడ్డి ఆరోపించారు. మంగళవారం అసెంబ్లీ మీడియా పాయింట్‌లో ఆయన విలేకరులతో మాట్లాడుతూ 18 అంశాలను ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకెళ్లామని, అందులో ఒకట్రెండు అంశాలే చర్చకు వచ్చే అవకాశం ఉందని తెలిపారు. గత బీఆర్‌ఎస్ ప్రభుత్వం మాదిరిగానే కాంగ్రెస్ కూడా మూడు, నాలుగు రోజులు బడ్జెట్ సెషన్ పెట్టడం అప్రజాస్వామికమన్నారు. మరో వైపు కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం ఇచ్చిన వాగ్దానాలపై ప్రతిపక్ష గొంతు వింటే ఎందుకు భయపడుతున్నారని, అసెంబ్లీలో సీఎం రేవంత్‌రెడ్డి మాట్లాడాలంటే ఎందుకు జంకుతున్నారని మహేశ్వర్‌రెడ్డి ప్రశ్నించారు. కేంద్ర బడ్జెట్ పేదల సంక్షేమానికి పెద్దపీట వేసేలా ఉందని, సామాన్యుల కలను సాకారం చేసేలా ఉందని మహేశ్వర్‌రెడ్డి కొనియాడారు.

మీ ఆకుపచ్చ కండువా బాగుంది

బీజేపీ ఎమ్మెల్యేలతో ఎంఐఎం ఎమ్మెల్యే బలాల వ్యాఖ్య

సాక్షి, హైదరాబాద్: ఎంఐఎం పార్టీని ప్రతిబింబించే ఆకుపచ్చ రంగును దృష్టిలో పెట్టుకుని ఆ పార్టీ ఎమ్మెల్యే అహ్మద్ బలాల బీజేపీ ఎమ్మెల్యేలనుద్దేశించి 'మీరు ధరించిన ఆకుపచ్చ కండువా బాగుంది'అని చమత్కరించారు. మంగళవారం అసెంబ్లీ సమావేశాలు ప్రారంభమైన నేపథ్యంలో బీజేపీ, ఎంఐఎం ఎమ్మెల్యేలు ఒకరికొకరు ఎదురుపడిన సమయంలో ఎమ్మెల్యే బలాల ఈ వ్యాఖ్యలు చేశారు. దీనికి వెంటనే బీజేఎల్పీనేత మహేశ్వర్‌రెడ్డి స్పందిస్తూ ఆ కండువా కింద కాషాయం రంగు కండువా కూడా ఉందని చూపించడంతో అక్కడ నవ్వులు విరిశాయి. కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం రైతు రుణమాఫీని పూర్తిస్థాయిలో అందరికీ అమలు చేయాలని డిమాండ్ చేస్తూ లిబర్టీ వద్దనున్న అంబేడ్కర్ విగ్రహం నుంచి అసెంబ్లీ వరకు ఆకుపచ్చ కండువాలు ధరించి బీజేపీ ఎమ్మెల్యేలు,ఎమ్మెల్సీతో పాదయాత్రగా వచ్చి అక్కడ్నుంచి అసెంబ్లీ లోపలికి వస్తున్న సమయంలో ఈ ఘటన చోటుచేసుకుంది.

కొత్త నేర చట్టాలపై చర్చించాలి

సాక్షి, హైదరాబాద్: కేంద్ర ప్రభుత్వం తెచ్చిన కొత్త నేర చట్టాల అమలుపై తెలంగాణ ప్రభుత్వం ఏం భావిస్తోందో చెప్పాలని సీపీఐ ఎమ్మెల్యే కూనంనేని సాంబశివరావు డిమాండ్ చేశారు. ఆయన మంగళవారం అసెంబ్లీ మీడియా పాయింట్ వద్ద విలేకరులతో మాట్లాడుతూ.. ఆ బిల్లును అమలు చేయాలా? వద్దా అనే దానిపై చర్చ జరగాలని కోరారు. బీఏసీ సమావేశంలో ఐదు అంశాలపై చర్చ జరగాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరామని తెలిపారు. ఎస్సీ, ఎస్టీ సబ్‌ప్లాన్, కేంద్ర ప్రభుత్వం తెచ్చిన నేర చట్టాల అమలు, అసంఘటితరంగ కార్మికుల జీతభత్యాలు, సింగరేణిపై చర్చ జరగాలని సాంబశివరావు విజ్ఞప్తి చేశారు.

ఆ నలుగురికి అర్హత లేదా?: హరీశ్‌రావు

సాక్షి, హైదరాబాద్: రాష్ట్రానికి చెందిన నలుగురు ఉన్నతాధికారులకు డీజీపీలుగా పోస్టింగ్ పొందేందుకు అర్హత ఉన్నా ఉత్తరాది రాష్ట్రానికి చెందిన అధికారికే అవకాశం ఇవ్వడాన్ని మాజీమంత్రి హరీశ్‌రావు ప్రశ్నించారు. అసెంబ్లీ లాబీల్లో మీడియా ప్రతినిధులతో హరీశ్‌రావు మాట్లాడుతూ...హరియాణకు చెందిన అధికారికి ఢిల్లీ నుంచి అందిన ఆదేశాలతో డీజీపీగా అవకాశం దక్కిందని, గతంలో బిహార్ అధికారులకు అత్యున్నత పదవులు ఇస్తున్నారంటూ విమర్శలు చేసిన రేవంత్‌రెడ్డి ఇప్పుడు దీనికేం సమాధానం చెబుతారని ప్రశ్నించారు. తెలంగాణలో అర్హులైన అధికారులే లేరా? గతంలో తాము తెలంగాణకు చెందిన అధికారికి సుమారు ఆరేళ్లపాటు డీజీపీగా అవకాశం కల్పించామని చెప్పారు.

నేటి భవితలో..

- ఎయిర్‌ఫోర్స్ జాబ్స్: **అవుతారా.. అగ్నివీర్!** త్రివిధ దళాల్లో కీలకమైన ఇండియన్ ఎయిర్ ఫోర్స్..అగ్నిపథ్ స్కీమ్‌లో భాగంగా పలు విభాగాల్లో అగ్నివీర్–వాయు నియామకాలు చేపడుతోంది! వీటికి ఇంటర్, డిప్లొమా అర్హతతోనే దరఖాస్తు చేసుకోవచ్చు. ఎంపికైతే వేతనంతోపాటు దేశ సేవలో పాల్పంచుకునే అవకాశం దక్కుతుంది. తాజాగా ఇండియన్ ఎయిర్‌ఫోర్స్.. అగ్నివీర్–వాయు 2/2025 నియామక ప్రక్రియ ప్రారంభించింది. ఈ నేపథ్యంలో.. అగ్నివీర్–వాయు వివరాలు, ఎయిర్‌ఫోర్స్‌లో కెరీర్ అవకాశాలు, ఎంపిక విధానం, ప్రిపరేషన్ తదితర వివరాలు..
- జాబ్ పాయింట్: కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఉద్యోగాల సమాచారం; యూపీఎస్సీ, ఎస్ఎస్సీ, త్రివిధ దళాలు, రైల్వేలు, బ్యాంకింగ్, ప్రభుత్వ రంగ సంస్థలు, అటానమస్ ఇన్‌స్టిట్యూట్స్‌లో జాబ్ నోటిఫికేషన్లు, దరఖాస్తుకు అర్హతలు, ఎంపిక విధానం తదితర వివరాలతో జాబ్ పాయింట్..

నేటి భవిత పేజీ కోసం ఈ క్యూఆర్ కోడ్ స్కాన్ చేయండి

రేపు ఉభయసభల్లో వార్షిక బడ్జెట్

ఈ నెల 31 వరకు అసెంబ్లీ సమావేశాలు
- స్పీకర్ అధ్యక్షతన బీఏసీ సమావేశం

స్పీకర్ ప్రసాద్‌కుమార్‌తో సీఎం రేవంత్‌రెడ్డి, కూనంనేని, ఏలేటి, వేముల ప్రశాంత్‌రెడ్డి, హరీశ్‌రావు

సాక్షి, హైదరాబాద్: రాష్ట్ర శాసనసభ బడ్జెట్ సమావేశాలు ఈ నెల 31వ తేదీ వరకు జరగనున్నాయి. 25న శాసనసభ, శాసనమండలిలో 2024.25 వార్షిక బడ్జెట్‌ను ప్రవేశపెట్టనున్నారు. ఈ మేరకు అసెంబ్లీ స్పీకర్ గడ్డం ప్రసాద్‌కుమార్ అధ్యక్షతన మంగళవారం జరిగిన బిజినెస్ అడ్వైజరీ కమిటీ సమావేశంలో నిర్ణయించారు. మంగళవారం ఉదయం 11 గంటలకు ప్రారంభమైన శాసనసభ కంటోన్మెంట్ ఎమ్మెల్యే లాస్య నందిత మృతికి సంతాపం ప్రకటించిన అనంతరం వాయిదా పడింది. ఆ తర్వాత స్పీకర్ చాంబర్‌లో జరిగిన బీఏసీ సమావేశంలో సీఎం రేవంత్‌రెడ్డి, డిప్యూటీ సీఎం భట్టి విక్రమార్క, మంత్రులు శ్రీధర్‌బాబు, పొన్నం ప్రభాకర్‌తోపాటు ప్రభుత్వ విప్‌లు లక్ష్మణ్‌కుమార్, రామచంద్రునాయక్ హాజరయ్యారు. విపక్షం నుంచి బీఆర్‌ఎస్ తరఫున మాజీ మంత్రులు టి.హరీశ్‌రావు, వేముల ప్రశాంత్‌రెడ్డి, బీజేపీ నుంచి ఏలేటి మహేశ్వర్‌రెడ్డి, సీపీఐ నుంచి కూనమనేని సాంబశివరావు పాల్గొన్నారు. ఈ సందర్భంగా బీఆర్‌ఎస్, బీజేపీ అసెంబ్లీలో తాము చర్చించదలిచిన అంశాల జాబితాను అందజేశాయి. పక్షంరోజులు సభ నిర్వహించాలని బీఆర్‌ఎస్, కనీసం 18 రోజులు సమావేశాలు జరగాలని బీజేపీ కోరాయి. అయితే గతంలో బడ్జెట్ జరిగిన సమావేశాల తీరుతెన్నులను వివరిస్తూ ఈ నెల 31 వరకు సభ నిర్వహిస్తామని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రతిపాదించింది. ఈ ప్రతిపాదనపై బీఆర్‌ఎస్, బీజేపీ అసంతృప్తి వ్యక్తం చేసినా, ఈ నెల 31 వరకు సభ నిర్వహించాలని నిర్ణయించారు. అయితే రోజువారీ ఎజెండాపై స్పష్టత ఇవ్వాలని బీఆర్‌ఎస్, బీజేపీ కోరాయి. అయితే ఎజెండాపై ఎప్పటికప్పుడు సమాచారం ఇస్తామని ప్రభుత్వ పక్షం ప్రకటించింది.

మొదట తెలంగాణకు కేటాయింపులు లేకపోవడంపై తీర్మానం

బీఏసీలో నిర్ణయించిన మేరకు బుధవారం ఉదయం 10 గంటలకు ప్రారంభమయ్యే శాసనసభలో ప్రశ్నోత్తరాల అనంతరం కేంద్ర బడ్జెట్‌లో తెలంగాణకు కేటాయింపులు లేకపోవడంపై తీర్మానం చేయాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. ఈ అంశంపై చర్చించి కేంద్రానికి తీర్మానం పంపుతారు. అనంతరం రుణమాఫీ అంశంపైనా స్వల్పకాలిక చర్చ జరిగే అవకాశముంది. ప్రశ్నోత్తరాల్లో భాగంగా పాఠశాల బస్సుల ఫిట్‌నెస్, గ్రామపంచాయతీలుగా తండాలు, ప్రభుత్వ ఉద్యోగులుగా ఆర్టీసీ సిబ్బంది, ఫీజు రీయింబర్స్‌మెంట్ బకాయిలు వంటి అంశాలు ప్రస్తావనకు రానున్నాయి. ఈ నెల 25న ఉదయం 11 గంటలకు శాసనసభలో డిప్యూటీ సీఎం భట్టి విక్రమార్క, శాసనమండలిలో మంత్రి డి.శ్రీధర్‌బాబు బడ్జెట్ ప్రవేశపెడతారు. ఈ నెల 26న అసెంబ్లీకి విరామం ప్రకటించి.. తిరిగి 27న బడ్జెట్‌పై చర్చ ప్రారంభమవుతుంది. 28న సమావేశాలకు విరామం ప్రకటించి తిరిగి 29 నుంచి 31వ తేదీ వరకు మూడు రోజుల పాటు బడ్జెట్‌పై చర్చ కొనసాగుతుంది. చివరి రోజు ద్రవ్య వినిమయ బిల్లును ఆమోదించిన తర్వాత అసెంబ్లీ నిరవధికంగా వాయిదా పడుతుంది. కాగా శాసనమండలిలోనూ మంగళవారం చైర్మన్ గుత్తా సుఖేందర్‌రెడ్డి అధ్యక్షతన మండలి బీఏసీ సమావేశం జరిగింది.

'అనర్హత'పై నిర్ణయాధికారం స్పీకర్‌దే..

- హైకోర్టులో పార్టీ ఫిరాయింపుల పిటిషన్లలో ఏజీ వాదనలు
- మధ్యంతర ఉత్తర్వుల కోసం ఒత్తిడి సరికాదు.. పిటిషనర్ల న్యాయవాదుల తీరును తప్పుబట్టిన ఏజీ

సాక్షి, హైదరాబాద్: పార్టీ మారిన ఎమ్మెల్యేల అనర్హతపై నిర్ణయాధికారం శాసనసభ స్పీకర్‌దేనని అడ్వొకేట్ జనరల్ (ఏజీ) ఎ.సుదర్శన్‌రెడ్డి హైకోర్టుకు తెలిపారు. గడువు విధించి ఆలోగా నిర్ణయం తీసుకోవాల్సిందేనని న్యాయస్థానాలు స్పీకర్‌కు ఆదేశాలు జారీ చేయజాలవన్నారు. పార్టీ ఫిరాయించిన ఎమ్మెల్యేలు కడియం శ్రీహరి, తెల్లం వెంకటరావు, దానం నాగేందర్‌ను అనర్హులుగా ప్రకటించాలని కోరుతూ బీఆర్‌ఎస్ ఎమ్మెల్యేలు కేపీ వివేకానంద్, పాడి కౌశిక్‌రెడ్డి, బీజేపీఎల్పీ నేత మహేశ్వర్‌రెడ్డి వేర్వేరు పిటిషన్లు దాఖలు చేశారు. ఈ పిటిషన్లపై జస్టిస్ బి.విజయ్‌సేన్‌రెడ్డి మంగళవారం మరోసారి విచారణ చేపట్టారు. ప్రభుత్వం తరఫున ఏజీ, ప్రతివాదుల తరఫున సీనియర్ న్యాయవాదులు శ్రీరఘురాం, మయూర్‌రెడ్డి వాదనలు వినిపించారు. 'అనర్హతపై కోర్టులు స్పీకర్‌కు గడువు విధించలేవు. పిటిషనర్లు చెప్పిన ప్రకారం ఫిర్యాదు చేసిన తర్వాత స్పీకర్ నిర్ణయం తీసుకోవడానికి 3 నెలల సమయం ఇవ్వాలి. కానీ వారం పది రోజుల్లోనే హైకోర్టులో పిటిషన్లు వేశారు. స్పీకర్ విధుల్లో కోర్టుల జోక్యం అనేది అత్యంత స్వల్పం. అనర్హతపై స్పీకర్ నిర్ణయం తీసుకున్న తర్వాత విచారణ చేయొచ్చు. అయితే అందులోనూ కోర్టు జోక్యం స్వల్పమే'అని వాదనలు వినిపించారు. పిటిషనర్ల తరపు న్యాయవాదులు ఉత్తర్వులు జారీ చేయాలని న్యాయమూర్తిని కోరారు. న్యాయమూర్తి స్పందిస్తూ.. స్పీకర్ రాజ్యాంగ అధికారి అని.. ఆ కుర్చీపై తమకు గౌరవం ఉందన్నారు. అయితే తన ముందు పెండింగ్‌లో ఉన్న అనర్హత పిటిషన్లు ఏ దశకు చేరుకున్నాయో తెలియజేయాలని స్పీకర్‌ను ఆదేశించకున్నా.. దీనిపై అసెంబ్లీ కార్యదర్శికి ఆదేశాలు జారీ చేస్తామని వ్యాఖ్యానించారు. బీఆర్‌ఎస్ ఎమ్మెల్యేల ఫిర్యాదుపై స్పీకర్ ఏ చర్యలు చేపట్టారో వివరాలు ఇవ్వాలని కోరవచ్చు కదా అని పేర్కొన్నారు. దీనికి ఏజీ అభ్యంతరం వ్యక్తం చేస్తూ.. ఫిర్యాదులు ఏ దశలో ఉన్నాయో కూడా స్పీకర్‌ను న్యాయస్థానాలు వివరాలు అడగలేవని బదులిచ్చారు. ఇప్పుడు అత్యవసర ఉత్తర్వులు కోరుతున్న న్యాయవాదులు కూడా గత ప్రభుత్వ హయాంలో ఇలాంటి కేసుల్లో వాయిదా కోరిన వారేనని చెప్పారు. ఇప్పుడు న్యాయస్థానంపై ఒత్తిడి తీసుకురావడం హాస్యాస్పదమన్నారు. అనంతరం తదుపరి విచారణను గురువారానికి వాయిదా వేశారు.

ప్రతి 10 గ్రామాలకు ఒక రెసిడెన్షియల్ పాఠశాల

డిప్యూటీ సీఎం భట్టి వెల్లడి

సాక్షి, హైదరాబాద్: కార్పొరేట్ పాఠశాలలకు దీటుగా ప్రభుత్వ రంగంలో విద్యను అందించేందుకు ప్రణాళికలు రూపొందిస్తున్నామని ఉపముఖ్యమంత్రి మల్లు భట్టి విక్రమార్క తెలిపారు. రాష్ట్రంలోని ప్రతి 10 గ్రామాలకు ఒక రెసిడెన్షియల్ పాఠశాలను ఏర్పాటు చేస్తామని, ప్రతి మండలానికి మూడు సమీకృత రెసిడెన్షియల్ పాఠశాల ఏర్పాటుకు చర్యలు తీసుకుంటున్నామన్నారు. మంగళవారం అసెంబ్లీ లాబీల్లోని తన చాంబర్‌లో భట్టి విలేకరులతో ఇష్టాగోష్టిగా మాట్లాడారు. సమీకృత పాఠశాలలకు ఒక్కోదానికి రూ.80 నుంచి రూ.100 కోట్లు ఖర్చవుతుందని, ఒక్కో పాఠశాలను 25 ఎకరాల్లో ఏర్పాటు చేస్తామని వివరించారు. ఐఏఎస్ అధికారిణి స్మితాసబర్వాల్ సోషల్‌మీడియా వేదికగా తన అభిప్రాయాన్ని వ్యక్తీకరించారని, దానికి, ప్రభుత్వానికి ఏం సంబంధం ఉంటుందన్నారు.

ఈ తీర్మానం ప్రవేశపెడుతున్నందుకు చింతిస్తున్నా..

కంటోన్మెంట్ ఎమ్మెల్యేగా గెలిచిన కొద్దిరోజుల్లోనే లాస్య నందిత మృతి విచారకరం
- ఏడాది కాలంలోనే తండ్రీకూతురు మరణించడం ఆ కుటుంబానికి తీరని లోటు
- అసెంబ్లీ సమావేశాల్లో తొలిరోజు సంతాప తీర్మానాన్ని ప్రవేశపెట్టిన సీఎం రేవంత్‌రెడ్డి

సాక్షి, హైదరాబాద్: 'అత్యంత చిన్న వయసులోనే జీహెచ్‌ఎంసీ కార్పొరేటర్‌గా ఎన్నికవ్వడం... ఆ తర్వాత కంటోన్మెంట్ నుంచి ఎమ్మెల్యేగా గెలిచిన లాస్య నందిత రోడ్డు ప్రమాదంలో మరణించడం తీవ్రంగా కలిచివేసింది. ఆమె మరణం నేపథ్యంలో అసెంబ్లీలో సంతాప తీర్మానం ప్రవేశపెడుతున్నందుకు చింతిస్తున్నాను'అని రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి ఎ.రేవంత్‌రెడ్డి వ్యాఖ్యానించారు. 2024–25 వార్షిక బడ్జెట్‌కు సంబంధించి ఫిబ్రవరిలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఓటాన్ అకౌంట్ బడ్జెట్ ప్రవేశపెట్టగా, ఇప్పుడు పూర్తిస్థాయి బడ్జెట్ ప్రవేశపెడుతున్న క్రమంలో మంగళవారం నుంచి బడ్జెట్ సమావేశాలు ప్రారంభమయ్యాయి. తొలిరోజు సమావేశంలో భాగంగా సభలో సంతాప తీర్మానం ప్రవేశపెట్టాలని స్పీకర్ జి.ప్రసాద్‌కుమార్ సూచించగా...సీఎం రేవంత్‌రెడ్డి లాస్య నందిత సంతాప తీర్మానం ప్రవేశపెట్టారు. ఈ సందర్భంగా రేవంత్ మాట్లాడుతూ కంటోన్మెంట్ నుంచి ఐదుసార్లు గెలుపొందిన సాయన్న తనకు అత్యంత సన్నిహితుడన్నారు. అనారోగ్య కారణాలతో గతేడాది ఆయన మరణించగా... ఆయన వారసురాలిగా లాస్య కంటోన్మెంట్ నుంచి గెలుపొందారని, గత ఫిబ్రవరి 23న జరిగిన ప్రమాదంలో ఆమె మరణించడం బాధాకరమని చెప్పారు. సాయన్న, లాస్య నందిత ఇద్దరూ గ్రేటర్ హైదరాబాద్ అభివృద్ధికి, కంటోన్మెంట్ ప్రజల కోసం ఎంతో కృషి చేశారన్నారు.

లాస్య కుటుంబానికి అండగా ఉంటాం: కేటీఆర్

లాస్య నందిత ఎమ్మెల్యేగా గెలిచిన మూడు నెలలకే రోడ్డు ప్రమాదంలో మరణించడం పార్టీకి తీరని లోటు అని బీఆర్‌ఎస్ వర్కింగ్ ప్రెసిడెంట్, ఎమ్మెల్యే కేటీఆర్ అన్నారు. ఐదుసార్లు ఎమ్మెల్యేగా గెలిచిన జి.సాయన్న అజాతశత్రువన్నారు. ఎమ్మెల్యే ముఠా గోపాల్, సాయన్న మంచి మిత్రులని, వారిద్దరూ కలిసి వచ్చి లాస్య నందితకు కార్పొరేటర్‌గా అవకాశం కల్పించాలని కేసీఆర్‌ను కోరగా, వెంటనే ఆమెకు టికెట్ ఇచ్చారన్నారు. ఎన్నికల్లో విజయపథంలో ముందుగా సాగిన లాస్య నందితను విధి వెంటాడిందన్నారు. నల్లగొండలో జరిగిన బీఆర్‌ఎస్ పార్టీ సమావేశ అనంతరం ఒక ప్రమాదం ముంచుకొచ్చిందని, అక్కడ్నుంచి స్వల్ప గాయాలతో బయటపడిన ఆమె... కొన్నాళ్లకు ఇంట్లో లిఫ్ట్ ప్రమాదం బారిన పడ్డారని, రెండింటి నుంచి బయటపడినా, ఓఆర్‌ఆర్‌పై జరిగిన ప్రమాదం నుంచి తప్పించుకోలేక పోయిందని చెప్పారు.

- రాష్ట్ర ఐటీ, పరిశ్రమల శాఖ మంత్రి డి.శ్రీధర్‌బాబు మాట్లాడుతూ లాస్య నందిత కుటుంబానికి ప్రగాఢ సానుభూతి తెలిపారు.
- రాష్ట్ర రవాణా, బీసీ సంక్షేమ శాఖ మంత్రి పొన్నం ప్రభాకర్ మాట్లాడుతూ లాస్య నందిత రోడ్డు ప్రమాదానికి గురైనట్టు తెలియగానే సీఎం రేవంత్‌రెడ్డి ఆదేశాలతో వెంటనే వారి ఇంటిని చేరుకున్నానని, అక్కడి పరిస్థితిని సమీక్షించి అధికారిక లాంఛనాలతో కార్యక్రమాలు చేపట్టామన్నారు.
- బీజేపీ పక్షనేత మహేశ్వర్‌రెడ్డి మాట్లాడుతూ లాస్య ఆత్మకు శాంతి చేకూరాలని చెప్పారు
- ఎమ్మెల్యేలు బలాల, కూనంనేని సాంబశివరావు, తలసాని శ్రీనివాస్‌యాదవ్, సునీతాలక్ష్మారెడ్డి, రాజ్ ఠాకూర్, ముఠా గోపాల్, శ్రీగణేశ్, పాయల్ శంకర్, కేపీ.వివేకానంద, రాజశేఖర్‌రెడ్డి తదితరులు లాస్య కుటుంబానికి ప్రగాఢ సానుభూతి వ్యక్తం చేశారు.
- లాస్య మృతికి సంతాప సూచకంగా సభ్యులు రెండు నిమిషాలు మౌనం పాటించారు. అనంతరం సభను బుధవారానికి వాయిదా వేస్తున్నట్టు స్పీకర్ ప్రకటించారు.

నేను గరళ కంఠుడిని.. బాధను దిగమింగుకుంటున్నా!

▶ మొదటి పేజీ తరువాయి

పార్టీ ఎమ్మెల్యేలు, ఎమ్మెల్సీల సమావేశంలో మాట్లాడుతున్న బీఆర్‌ఎస్ అధినేత కేసీఆర్

తెలంగాణ భవన్‌లో మంగళవారం సుమారు మూడు గంటలపాటు కేసీఆర్ సుదీర్ఘంగా భేటీ అయ్యారు. రాష్ట్రంలో బీఆర్‌ఎస్ అధికారం కోల్పోవడానికి దారితీసిన పరిస్థితులు, రాష్ట్రంలో ప్రస్తుత రాజకీయ స్థితిగతులు, రాబోయే రోజుల్లో అసెంబ్లీ లోపలా బయటా పార్టీ పరంగా అనుసరించాల్సిన కార్యాచరణ తదితరాలపై కేసీఆర్ ప్రసంగించారు. 'అనేక మంది ఎమ్మెల్యేలు, ఎమ్మెల్సీలను తయారు చేసిన చరిత్ర బీఆర్‌ఎస్‌కు ఉంది. ఉద్యమ కాలంలో ఢిల్లీతోపాటు స్థానికంగా బలమైన శక్తులతో పోరాడాం. రాష్ట్ర సాధన, అభివృద్ధిలో మనది విజయగాథ. అందరం ఇష్టంతో పనిచేద్దాం. ప్రజలను రెచ్చగొట్టి అధికారంలోకి వచ్చిన కాంగ్రెస్ తీరును ప్రజలు గమనిస్తున్నారు'అని కేసీఆర్ వ్యాఖ్యానించారు.

హనీమూన్ పీరియడ్ ముగిసింది

'రేవంత్‌రెడ్డి ప్రభుత్వానికి వివిధ రంగాలకు సంబంధించిన విధానాలు రూపొందించేందుకు కొంత వ్యవధి ఇచ్చాం. అయితే 8 నెలలు కావస్తున్నా విద్య, వైద్యం, విద్యుత్ సహా ఏ రంగంపైనా ఒక స్పష్టత లేకుండా పోయింది. కొత్త విధానాలు రూపొందించుకోవడంలో పూర్తిగా విఫలమైంది. కొత్త ప్రభుత్వానికి ఇచ్చిన హనీమూన్ పీరియడ్ ముగిసినందున ఇకపై ప్రజాక్షేత్రంలో మనం నిలబడాల్సిన సమయం ఆసన్నమైంది. ప్రస్తుత ప్రభుత్వంపై ప్రజల్లో రోజురోజుకూ వ్యతిరేకత పెరుగుతోంది. ఏకకాలంలో రుణమాఫీ అనేది పెద్ద మోసం.. ఈ అంశాన్ని అసెంబ్లీలో ఎండగట్టాలి. అధికారంలోకి వచ్చేందుకు పార్టీలు హామీలు ఇవ్వడం సహజం. కానీ అధికారంలోకి వచ్చిన తర్వాత వాటి అమలు దిశగా చిత్తశుద్ధితో ప్రయత్నించకపోవడం ప్రజలను మోసగించడమే'అని కేసీఆర్ పేర్కొన్నారు. వివిధ రంగాల్లో రాష్ట్ర అవతరణ మొదలుకుని బీఆర్‌ఎస్ దూరదృష్టితో అమలు చేసిన పథకాలు, పనులను సోదాహరణంగా వివరించారు. వ్యవసాయ రంగం స్థిరీకరణకు చేసిన ప్రయత్నాలను సుదీర్ఘంగా వివరించారు. అసెంబ్లీ వేదికగా కాంగ్రెస్ ఇచ్చిన హామీల అమల్లో వైఫల్యాలను ఎండగట్టాలని కేసీఆర్ దిశానిర్దేశం చేశారు.

హామీల ఎగవేతనే కాదు.. అసెంబ్లీ సమయంపైనా అదే ధోరణి

అసెంబ్లీ మీడియా పాయింట్‌లో బీఆర్‌ఎస్ ఎమ్మెల్యే హరీశ్‌రావు

సాక్షి, హైదరాబాద్: కాంగ్రెస్ పార్టీ హామీల ఎగవేతనే కాదు..అసెంబ్లీ సమయంపైనా ఎగవేత ధోరణి అవలంబిస్తోందని మాజీమంత్రి, బీఆర్‌ఎస్ ఎమ్మెల్యే తన్నీరు హరీశ్‌రావు ధ్వజమెత్తారు. మంగళవారం అసెంబ్లీ మీడియాపాయింట్‌లో ఎమ్మెల్యే వేముల ప్రశాంత్‌రెడ్డితో కలిసి ఆయన మాట్లాడారు. అసెంబ్లీ బడ్జెట్ సమావేశాల్లో భాగంగా తొమ్మిది అంశాలను ప్రతిపాదిస్తే ప్రభుత్వం పట్టించుకోలేదని ఆరోపించారు. బడ్జెట్ సమావేశాలు కేవలం నాలుగు రోజులకు కుదిస్తున్నారని, కనీసం 15 రోజులైనా సమావేశాలు జరపాలని డిమాండ్ చేశారు. బీఆర్‌ఎస్ హయాంలో అసెంబ్లీ సమావేశాలు పెంచాలని కోరిన ప్రతిపక్షంగా ఉన్న అప్పటి కాంగ్రెస్‌నేతల మాటలు ఏమయ్యాయని నిలదీశారు. పాలకపక్షం దుర్మార్గంగా ప్రవర్తిస్తోందని, రేపటి ఎజెండా ఖరారు చేయలేని దుస్థితిలో ఉందని ఆగ్రహం వ్యక్తం చేశారు. పల్లె, పట్టణ ప్రగతి గాలికి వదిలేశారని, రాష్ట్రం మొత్తం విషజ్వరాలు ఉన్నాయని, లోకల్‌బాడీలకు ఒక్క రూపాయి ఎందుకు ఇవ్వటం లేదని ప్రశ్నించారు.

ఆరు గ్యారంటీలకు చట్టబద్ధత ఏదీ..?

అధికారంలోకి రాగానే అసెంబ్లీలో ఆరు గ్యారంటీలకు చట్టబద్ధత కల్పిస్తూ చట్టం తెస్తామన్న మాట ఏమైందని హరీశ్‌రావు నిలదీశారు. 'శాంతి భద్రతల వైఫల్యం, చేనేత కార్మికుల ఆత్మహత్యలు, రైతు రుణమాఫీ ఆంక్షలు, అన్ని పంటలకు బోనస్ రైతుభరోసా, పల్లెలు, పట్టణాల్లో పారిశుద్ధ్యలోపం స్థానిక సంస్థలకు నిధులు, ఫీజు రీయింబర్స్‌మెంట్ చెల్లింపులు, గత ప్రభుత్వం మంజూరు చేసిన పనులకు పెండింగ్ బిల్లులు లాంటి తొమ్మిది అంశాలను అసెంబ్లీలో చర్చ పెట్టాలని' కోరామన్నారు.

ఈనెల 31లోపే బడ్జెట్‌కు ఆమోదం పొందాలి

- కేంద్ర బడ్జెట్ చూసుకొని రాష్ట్ర బడ్జెట్ ప్రతిపాదించాలి
- అన్నీ తెలిసి కూడా హరీశ్‌రావు విమర్శలు చేస్తున్నారు
- బీఆర్‌ఎస్ ఉన్నప్పుడు డిమాండ్లపై చర్చ జరిగింది 3 రోజులే
- ఏపీకి ఇచ్చిన ప్రాధాన్యం తెలంగాణకు కూడా ఇవ్వాలి
- విలేకరుల సమావేశంలో శాసనసభా వ్యవహారాల మంత్రి శ్రీధర్‌బాబు

సాక్షి, హైదరాబాద్: అసెంబ్లీ పనిదినాలు పెంచాలన్నది ప్రభుత్వ ఉద్దేశమైనా, ఈనెల 31లోపు బడ్జెట్‌కు ఆమోదం పొందాల్సి ఉన్న అంశాన్ని గమనించాలని రాష్ట్ర శాసనసభా వ్యవహారాల మంత్రి దుద్దిళ్ల శ్రీధర్‌బాబు చెప్పారు. కేంద్ర ప్రభుత్వం పార్లమెంట్‌లో పెట్టే బడ్జెట్‌పై స్పష్టత వచ్చిన తర్వాత రాష్ట్రానికి వచ్చే నిధుల ఆధారంగా రాష్ట్ర బడ్జెట్ రూపొందించాల్సి ఉంటుందని, కేంద్ర బడ్జెట్ పెట్టిన నేపథ్యం, ఈనెల 31లోపు రాష్ట్ర బడ్జెట్ ఆమోదం పొందాల్సిన పరిస్థితులను దృష్టిలో ఉంచుకొని అసెంబ్లీ షెడ్యూల్ రూపొందించాల్సి వచ్చిందని వివరించారు. మంగళవారం సీఎల్పీ కార్యాలయంలో ఎమ్మెల్యేలు ఆది శ్రీనివాస్, విజయరమణారావు, బీర్ల అయిలయ్య, యెన్నం శ్రీనివాస్‌రెడ్డి, అడ్లూరి లక్ష్మణ్‌కుమార్, రాజ్‌ఠాకూర్, రాంచంద్రునాయక్‌లతో కలిసి విలేకరులతో మాట్లాడారు. గతంలో బీఆర్‌ఎస్ ప్రభుత్వం అధికారంలో ఉన్నప్పుడు ఏడెనిమిది రోజులకు మించి బడ్జెట్ భేటీలు నిర్వహించలేదని, పద్దులపై మూడు రోజులు మాత్రమే చర్చించారని చెప్పారు. ఇప్పుడు కేంద్రం పెట్టిన బడ్జెట్ లెక్కల మేరకు రూపొందించే రాష్ట్ర బడ్జెట్‌పై మూడు రోజుల్లో పూర్తి స్థాయిలో చర్చ జరగాల్సి ఉందని, అన్నీ తెలిసి కూడా హరీశ్‌రావు ప్రభుత్వంపై కావాలనే విమర్శలు చేస్తున్నారని చెప్పారు. ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో కాంగ్రెస్ అధికారంలో ఉన్నప్పుడు 30 రోజులకు పైగా బడ్జెట్ సమావేశాలు నిర్వహించిన విషయాన్ని గుర్తు చేశారు. తెలంగాణ వచ్చిన తర్వాత అసెంబ్లీ సంప్రదాయాలను కేసీఆర్ పట్టించుకోలేదని విమర్శించారు. ఎప్పుడైనా అసెంబ్లీ సమావేశాలకు ఒకరోజు ముందు మాత్రమే ఎజెండా ఇస్తారని, పదిరోజుల ముందు ఇవ్వరన్న విషయం హరీశ్‌రావుకు కూడా తెలుసునన్నారు. ప్రతిపక్షాల విజ్ఞప్తులను పరిగణనలోకి తీసుకొని స్పీకర్ అసెంబ్లీ ఎజెండా ఖరారు చేస్తారని, ప్రతిపక్షాలు ఇంకా సమయం కావాలని అడిగితే స్పీకర్ నిర్ణయం తీసుకుంటారని చెప్పారు. ప్రతిపక్షాలు అడిగిన ప్రతి ప్రశ్నకు అసెంబ్లీలో చర్చకు తాము సిద్ధమని, వారికి మాట్లాడేందుకు తగిన అవకాశమిస్తామని వెల్లడించారు. కేంద్రబడ్జెట్‌లో తెలంగాణ పట్ల చిన్నచూపు కనిపించిందని, దీనిపై రాష్ట్రానికి చెందిన బీజేపీ ఎంపీలు, ఎమ్మెల్యేలు ఒత్తిడి తీసుకురావాలన్నారు. ఏపీ ఇచ్చిన ప్రాధాన్యం తెలంగాణకు కూడా కేంద్రం ఇవ్వాలని డిమాండ్ చేసిన శ్రీధర్‌బాబు..రాష్ట్రానికి రావాల్సిన నిధులు వచ్చేంతవరకు కాంగ్రెస్ పక్షాన పోరాడతామని వెల్లడించారు.

కొత్త రేషన్‌కార్డులపై త్వరలో నిర్ణయం

కాళేశ్వరంలో గేట్లన్నీ తెరిచే ఉన్నాయి.. వరదను చూసి డ్యాం సేఫ్టీగా ఉందని అంటున్నారు : మంత్రి ఉత్తమ్‌కుమార్‌రెడ్డి

సాక్షి, హైదరాబాద్: కొత్త రేషన్‌కార్డుల కోసం ఈ శాసనసభ సమావేశాల్లోనే కేబినెట్ సబ్‌కమిటీ వేసి, చర్చించి నిర్ణయం తీసుకోనున్నట్టు మంత్రి ఉత్తమ్‌కుమార్‌రెడ్డి చెప్పారు. సోమవారం అసెంబ్లీలో తనను కలిసిన మీడియాతో చిట్‌చాట్ చేశారు. భవిష్యత్‌లో రేషన్ కోసం మాత్రమే రేషన్ కార్డు ఉంటుందని, ఆరోగ్యశ్రీ కోసం హెల్త్‌కార్డు తీసుకురానున్నట్టు చెప్పారు. కాళేశ్వరం వద్ద పారే నీటిని చూసి కేటీఆర్ ఏదేదో మాట్లాడుతున్నారని, ఆయన మాటలకు తాను సమాధానం చెప్పనన్నారు. డ్యామ్ బాగా ఉందని అంటున్నారని, బాగుంటే ఎందుకు కుంగిపోయిందని ప్రశ్నించారు. గేట్లు ఓపెన్‌గానే ఉన్నాయని, వరద నీటిని చూపించి డ్యాం సేఫ్టీగానే ఉందని బీఆర్‌ఎస్ నేతలు ప్రచారం చేస్తున్నారని చెప్పారు.

కేంద్ర బడ్జెట్‌లో తెలంగాణకు అన్యాయం

కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెట్‌లో తెలంగాణను పూర్తిగా విస్మరించారని మంత్రి ఎన్.ఉత్తమ్‌కుమార్‌రెడ్డి విమర్శించారు. బీజేపీ మిత్రపక్షాలైన జేడీయూ, టీడీపీలను ప్రసన్నం చేసుకునేందుకే బడ్జెట్ రూపొందించారని ఆయన ఒక ప్రకటనలో ధ్వజమెత్తారు. బిహార్‌కు రూ.41,000 కోట్ల ఆర్థికసాయం, ఏపీకి రూ.15,000 కోట్లు, పోలవరం ప్రాజెక్టు పూర్తి చేయడానికి నిధులు కేటాయించారన్నారు. కాంగ్రెస్ పాలిత రాష్ట్రాలు, ముఖ్యంగా తెలంగాణను పూర్తిగా నిర్లక్ష్యం చేశారని చెప్పారు. పాలమూరు–రంగారెడ్డి ప్రాజెక్టుకు అప్పటి కేంద్ర జలవనరులశాఖ మంత్రి గజేంద్రసింగ్ షెకావత్ ఇచ్చిన హామీ మేరకు నిధులు మంజూరు చేస్తుందని ఆశిస్తున్నట్టు తెలిపారు. కాజీపేటలో రైల్వేకోచ్ ఫ్యాక్టరీ, బయ్యారంలో స్టీల్‌ఫ్యాక్టరీ, గిరిజన యూనివర్సిటీకి నిధులు, హైస్పీడ్ రైలు కనెక్టివిటీతోపాటు విభజనచట్టంలో చేసిన ఇతర వాగ్దానాలను అమలు చేయాలని డిమాండ్ చేశారు.

కేంద్ర బడ్జెట్‌లో తెలంగాణకు గాడిద గుడ్డు

- కాంగ్రెస్, బీజేపీ ఎంపీలు నల్లబ్యాడ్జీలతో నిరసన తెలపాలి: హరీశ్‌రావు
- రేపు మేడిగడ్డ పర్యటనకు బీఆర్‌ఎస్ ఎమ్మెల్యేలు, ఎమ్మెల్సీలు
- శాసనమండలిలో బీఆర్‌ఎస్‌పక్షనేతగా మధుసూదనాచారి

సాక్షి, హైదరాబాద్: రాష్ట్రం నుంచి కాంగ్రెస్, బీజేపీలను చెరో 8 ఎంపీ సీట్లలో గెలిపిస్తే కేంద్ర బడ్జెట్‌లో తెలంగాణకు గాడిద గుడ్డు ఇచ్చారని బీఆర్‌ఎస్ ఎమ్మెల్యే హరీశ్‌రావు మండిపడ్డారు. కేంద్ర బడ్జెట్‌లో రాష్ట్రానికి జరిగిన అన్యాయంపై కాంగ్రెస్, బీజేపీ ఎంపీలు నల్లబ్యాడ్జీలు ధరించి పార్లమెంటు పోడియంలో నిరసన తెలపాలన్నారు. బడ్జెట్‌లో తెలంగాణకు జరిగిన అన్యాయంపై రాహుల్ గాంధీతో పార్లమెంటులో సీఎం రేవంత్ మాట్లాడించాలని డిమాండ్ చేశారు. తెలంగాణలో వెనుకబడిన జిల్లాలు లేవా అని నిలదీశారు. పాలమూరు–రంగారెడ్డి ప్రాజెక్టుకు జాతీయహోదా ఎందుకు ఇవ్వలేదని, దీనిపై కేంద్రమంత్రులు కిషన్ రెడ్డి, బండి సంజయ్ ఏం చేస్తున్నారని ప్రశ్నించారు. తెలంగాణభవన్‌లో మంగళవారం బీఆర్‌ఎస్ అధినేత, మాజీ సీఎం కె.చంద్రశేఖర్‌రావు అధ్యక్షతన మూడు గంటలపాటు పార్టీ శాసనసభాపక్ష సమావేశం జరిగింది. ఈ సమావేశ వివరాలను మాజీ మంత్రులు సబితా ఇంద్రారెడ్డి, సత్యవతి రాథోడ్, ఎమ్మెల్యేలు చింతా ప్రభాకర్, కోవా లక్ష్మి, విజయుడు, ఎమ్మెల్సీ సురభి వాణీదేవితో కలిసి హరీశ్‌రావు తెలంగాణభవన్‌లో జరిగిన మీడియా సమావేశంలో వెల్లడించారు. అసెంబ్లీలో అనుసరించాల్సిన వ్యూహంపై పార్టీ ఎమ్మెల్యేలు, ఎమ్మెల్సీలకు కేసీఆర్ తమకు దిశానిర్దేశం చేశారన్నారు. ముందస్తు అనుమతితోనే కొందరు ఎమ్మెల్యేలు, ఎమ్మెల్సీలు భేటీకి హాజరుకాలేదని హరీశ్ వెల్లడించారు.

రేపు మేడిగడ్డకు బీఆర్‌ఎస్ బృందం..

'ఈ నెల 25న అసెంబ్లీలో బడ్జెట్ ప్రవేశపెట్టిన తర్వాత అదే రోజు బీఆర్‌ఎస్ ఎమ్మెల్యేలు, ఎమ్మెల్సీల బృందం మేడిగడ్డ పర్యటనకు బయలుదేరుతుంది. 26న మేడిగడ్డ, కన్నెపల్లి పంప్‌హౌస్‌లను ఈ బృందం సందర్శిస్తుంది. మిడ్‌మానేరు, కొండపోచమ్మ సాగర్, రంగనాయక సాగర్‌లో నీళ్లు నింపి పొలాలకు తరలించాలని ప్రభుత్వం మీద ఒత్తిడి పెంచుతాం'అని హరీశ్‌రావు పేర్కొన్నారు. శాసన మండలిలో బీఆర్‌ఎస్ శాసనసభాపక్ష నేతగా సిరికొండ మధుసూదనాచారిని ఏకగ్రీవంగా ఎన్నుకున్నారని, బీఆర్‌ఎస్‌ఎల్పీ మిగతా కార్యవర్గాన్ని త్వరలో ప్రకటిస్తామన్నారు.

వాయిదా తీర్మానాలు, స్వల్పకాలిక చర్చలు...

'వాయిదా తీర్మానాలు, కాలింగ్ అటెన్షన్లు, స్వల్పకాలిక చర్చల ద్వారా ప్రభుత్వం దృష్టికి వివిధ అంశాలు తీసుకొచ్చి ఒత్తిడి పెంచుతాం. నిరుద్యోగులు, విద్యార్థులపై జరుగుతున్న దాడులు, కేసులపై నేడు వాయిదా తీర్మానం ఇస్తాం. ధాన్యం, సన్న బియ్యం కుంభకోణం, కల్తీ మద్యానికి అనుమతుల కుంభకోణంపై వాయిదా తీర్మానం లేదా స్వల్పకాలిక చర్చ కోసం పట్టుబడతాం. రైతు రుణమాఫీ, రైతు భరోసాపై ప్రభుత్వంపై ఒత్తిడి తెచ్చేలా చర్చకు పట్టుబడతాం. ఆర్టీసీని ప్రభుత్వపరం చేయడంలో జరుగుతున్న తాత్సారంపై ఉద్యోగుల పక్షాన పోరాడతాం'అని హరీశ్‌రావు వెల్లడించారు.

అశ్నీర్ గ్రోవర్
వ్యాపారవేత్త

కేంద్ర బడ్జెట్-2024 అసాంతం బోరు, నిర్జీవం, అర్థరాహిత్యం. ఈ బడ్జెట్ ఇవ్వడానికి బదులుగా వాళ్లు 'ఈసారి మనసు రావడం లేదు, ఏదైనా చేయడం గురించి వచ్చేసారి చూసుకుందాంలే' అని చెబితే పోయేది. దీన్ని చూడటం కన్నా, అంబానీ వివాహ వేడుక చూడటం మరింత బాగుండేది, సరైన కాలక్షేపం అయ్యేది.

20 24 బడ్జెట్

భారీ రాయితీ

ఈ బడ్జెట్‌లో అతి భారీ రాయితీ ఏమంటే, 'ఏంజెల్ ట్యాక్స్' (షేర్ల జారీ ద్వారా వచ్చే నిధులపై అన్‌లిస్టెడ్ కంపెనీలు చెల్లించే పన్ను) తొలగించడం. ఇది చాలాకాలంగా స్టార్టప్‌లు, వాటి ఇన్వెస్టర్ల నుంచి ఉన్న డిమాండ్.

– పల్లవీ ఘోష్, సీనియర్ జర్నలిస్ట్

వెళ్లిపోతారంతే!

ఇండియాలో పన్నులు చెల్లించడం గురించి ఉన్న బాధాకరమైన విషయం ఏమిటంటే – పాడైపోయిన అదే రోడ్ల మీద వాహనాలు నడపాలి, నీటి సమస్యలనూ, నీటి నిల్వ సమస్యలనూ ఎదుర్కోవాలి. నాసిరకం చదువులే దిక్కు. అగ్రశ్రేణిలోని 1 శాతం ధనికులు ఇక్కడ ఎందుకు ఉండాలనుకుంటారు?

– ఖుష్బూ వర్మ, ఇంటర్నెట్ పర్సనాలిటీ

ఏముందని!

బడ్జెట్ గురించి ఎంతగా తెలుసుకుంటుంటే, అంతగా ఇది మధ్యతరగతికి ఎలా మేలు చేస్తుందో అర్థం చేసుకోవడం కష్టమవుతోంది.

– ఐశ్వర్య, ఫ్రీలాన్స్ జర్నలిస్ట్

అందరికీనా?

ఇది మధ్యతరగతి అనుకూల బడ్జెట్. అలాగే పేదల అనుకూల బడ్జెట్. అలాగే ధనికుల అనుకూల బడ్జెట్ కూడా! మొత్తంగా మాస్టర్‌క్లాస్ బడ్జెట్! (వ్యంగ్యంగా)

– మహమ్మద్ జుబేర్, ఫ్యాక్ట్‌చెకర్

ఇదీ పరిస్థితి!

వేతనం పొందుతున్న వ్యక్తి గనక 30 లక్షలు సంపాదిస్తుంటే, అతడు పన్ను 8 లక్షలు చెల్లించాల్సి ఉంటుంది. ఒక వ్యాపారి 30 లక్షలు సంపాదిస్తుంటే, అతడు 1.5 లక్షలు పన్నుగా చెల్లించాల్సి ఉంటుంది.

– నలినీ ఉనాగర్, కంటెంట్ క్రియేటర్

అదే మేలు

ఇవ్వాళ్టి బడ్జెట్ చూసిన తర్వాత, ఇండియాలో మంచి కెరీర్ మార్గం: 'ఫ్యూచర్స్ అండ్ ఆప్షన్స్' ట్రేడర్‌గా ఉండటం కన్నా, బిహార్‌లో వంతెనలు, రోడ్ల కాంట్రాక్టర్‌గా ఉండటం మేలు.

– అక్షత్ శ్రీవాత్సవ, ఆర్థికాంశాల సలహాదారు

తీసుకుంటూనే ఉంటారు!

నేను గనక డబ్బులు సంపాదిస్తే నిర్మల పన్ను తీసుకుంటారు. నేను ఖర్చు చేస్తే అప్పుడు కూడా పన్ను తీసుకుంటారు. నేను సంపాదించకపోయినా, ఖర్చు చేయకపోయినా, ఊరికే పెట్టుబడిగా అది ఉండిపోయినా నిర్మల దానికి కూడా పన్ను తీసుకుంటారు. ఇంకో మంచి విషయం ఏమిటంటే, ఒకవేళ నేను పన్ను చెల్లిస్తుంటే... దానిమీద మరో అదనపు సెస్ ఉంది. అందులో కూడా నిర్మల పన్ను తీసుకుంటారు.

– అభిజిత్ గంగూలీ, కమెడియన్

తేడా!

మొదటి ప్రపంచ దేశాల మాదిరిగా ఇండియాలో పన్నులు వసూలు చేస్తారు. జీవన నాణ్యతలు మాత్రం మూడో ప్రపంచ దేశాల మాదిరిగా ఉంటాయి.

– ఆశిశ్ కె. మిశ్రా, జర్నలిస్ట్

చదివి చేయండి!

బడ్జెట్‌ను చదవండి. సమగ్రంగా విశ్లేషించండి. తర్వాత విమర్శించండి. అంతేగానీ ఫ్యాషన్ కాబట్టి విమర్శించొద్దు.

– సేవియో రోడ్రిగ్స్, మీడియా పర్సనాలిటీ

రైతులకు 'అమృతం' ఇవ్వడం మరిచిన కేంద్రం

డా॥ దొంతి నరసింహారెడ్డి

రైతుల ఆదాయం రెట్టింపు చేసే లక్ష్యం గురించి కేంద్ర 'అమృత్ కాల్' బడ్జెట్‌లో ఎటువంటి ప్రస్తావనా లేదు. వాతావరణ ప్రతికూల ప్రభావాల సవాళ్ల నేపథ్యంలో వ్యవసాయ రంగానికి 'ఒక కొత్త దారి' అవసరమని తెలిసినప్పటికీ, ఆ దిశగా అడుగులు పడలేదు. ప్రకృతి వ్యవసాయం వైపు కోటి మంది రైతులను మళ్ళిస్తామని ఆర్థిక మంత్రి చెప్పినా దానికి జరిపిన కేటాయింపులు ఏ మూలకూ రావు.

వ్యవసాయ అభివృద్ధి బాగా ఉన్నది, ఆహార ఉత్పత్తి పెరుగుతున్నది అని కేంద్రప్రభుత్వం ప్రకటన చేసింది. కానీ రైతుల ఆదాయం గురించీ, దానిని రెట్టింపు చేసే లక్ష్యం గురించీ, ఈ మధ్య కాలంలో రైతులు ఎదుర్కొంటున్న ఆర్థిక నష్టాల గురించీ అటు ఆర్థిక సర్వేలోగానీ, ఇటు కేంద్ర బడ్జెట్లోగానీ ఎటువంటి ప్రస్తావనా చేయకపోగా, వారి సమస్య పరిష్కారానికి తగిన స్పందన కనబరచలేదు.

భారత వ్యవసాయం మంచి పనితీరును కనబరిచిందనీ, అయితే భూతాపం పెరుగుతున్న నేపథ్యంలో ప్రకృతిలో సంభవిస్తున్న వాతావరణ ప్రతికూల ప్రభావాలు, పెరుగుతున్న పంట ఖర్చులు వంటి కొన్ని సవాళ్ల నేపథ్యంలో ఈ రంగానికి 'ఒక కొత్త దారి' అవసరమని జనవరి 31న పార్లమెంటులో ప్రవేశపెట్టిన 2022–23 ఆర్థిక సర్వే తెలిపింది. 2023–24 ఆర్థిక సర్వే కూడా ఇంచుమించు ఇదే మాట చెప్పింది. అయినా 2024–25 సంవత్సరం బడ్జెట్లో కేటాయింపులు పాత బాటనే పట్టినాయి. ఎన్నికల నుంచి అధికార భారతీయ జనతా పార్టీ పాఠాలు నేర్చుకోలేదు. ప్రైవేటీకరణ, దిగుమతులు, విదేశీ విధానాల విషయాల్లో పాతబాటనే సాగుతోంది.

మారుతున్న వాతావరణం వ్యవసాయంపై ప్రతికూల ప్రభావం చూపుతోందని చెప్పిన నివేదిక, ఆహార ఉత్పత్తి పెరిగింది అని చెబుతున్నది. ఈ వైరుధ్యం మీద ఉన్న శంక తీర్చే ప్రయత్నం ఇప్పటి వరకు కేంద్ర ప్రభుత్వం చేయలేదు. పెరుగుతున్న ఉష్ణోగ్రతలు, వరదలు, అకాల వర్షాలు ఒక వైపు నష్టపరుస్తుంటే పంటల దిగుబడి ఎట్లా పెరుగుతున్నది? ప్రధానంగా, రైతుల ఆర్థిక పరిస్థితి మీద అంచనా మాత్రం చేయలేదు.

బడ్జెట్ కేటాయింపులలో గ్రామీణ ప్రాంతాలకు సంబంధించి కొత్త ఆలోచన విధానం ఏదీ కనపడటం లేదు. కేంద్ర ఆర్థిక మంత్రి తన ప్రసంగంలో 9 ప్రాధాన్యాలను ప్రస్తావించారు. అందులో మొట్టమొదటిది, వ్యవసాయంలో దిగుబడి పెంచడం, వ్యవసాయాన్ని దృఢంగా సవాళ్ళను ఎదుర్కొనే విధంగా తయారు చేయటం. అయితే, ఎట్లా సాధిస్తారు? బడ్జెట్లో కేటాయింపులతో ఇది సాధ్యమయ్యే పని కాదు. ప్రకృతి వ్యవసాయానికి కోటి మంది రైతులను మారుస్తామని తన ప్రసంగంలో ఆర్థిక మంత్రి చెప్పినా వాస్తవానికి ఇది కొత్త పథకం కాదు. 2023–24లో దానికి ఇచ్చింది రూ.459 కోట్లు మాత్రమే. ఈసారి అది కూడా తగ్గించి రూ.365.64 కోట్లు ఇచ్చారు. 2023–24లో ప్రకృతి వ్యవసాయానికి సవరించిన బడ్జెట్ రూ.100 కోట్లు మాత్రమే. ప్రకృతి వ్యవసాయం కాకుండా పంటల దిగుబడిని పెంచడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం దగ్గర ఉన్న ఉపాయం ఏది?

వ్యవసాయానికి ఒక కొత్త దారి అవసరమని పదే పదే ఆర్థిక సర్వేలు చెప్పినా, వ్యవసాయ బడ్జెట్లో ఆ దిశగా ఆలోచన చేయలేదు. వ్యవసాయానికి కేటాయింపులు తగ్గించారు. 2022–23లో రూ.1,24,000 కోట్లుగా ఉన్న వ్యవసాయ కేటాయింపులు 2023–24లో రూ.1,15,531.79 కోట్లకు తగ్గాయి. ఇది 7 శాతం తగ్గింపు. 2024–25లో వ్యవసాయ పరిశోధనలకు పెద్ద పీట వేస్తామని ఆర్థిక మంత్రి ప్రకటించినా పరిశోధనలకు ఇచ్చినవి మొత్తం రూ.9,941 కోట్లు మాత్రమే. ప్రకటించిన స్థాయిలో కేటాయింపులు లేవు. 2022–23లో ఇదే పద్దుకు ఇచ్చినవి రూ. 8,513.62 కోట్లు. 2023–24లో ఇచ్చినవి రూ.9,504 కోట్లు.

పశుగణ అభివృద్ధికి, మత్స్య రంగానికి కలిపి రూ.7,137 కోట్లు ఈసారి ఇచ్చారు. అంతకుముందు సంవత్సరాలలో వరుసగా కేటాయించింది రూ.6576.62 కోట్లు, రూ.5,956.70 కోట్లు. నిధులు పెరిగినట్లు కనిపిస్తున్నప్పటికీ ఈ రంగాల అభివృద్ధిని నిలువరిస్తున్న మౌలిక అంశాల మీద దృష్టి పెట్టలేదు. వ్యవసాయ శాఖ ఆఫీసు ఖర్చులు 167 శాతం పెంచిన ప్రభుత్వం, ప్రధాన మంత్రి పంటల బీమా పథకానికి 13 శాతం కోత విధించింది. ఈసారి ఇచ్చింది కేవలం రూ.13,625 కోట్లు మాత్రమే. ప్రకృతి వైపరీత్యాలు పెరుగుతున్న నేపథ్యంలో, నకిలీ విత్తనాల బారినపడి, రైతులకు పంట నష్టం పెరుగుతుంటే ఆదుకునే ఒకే ఒక్క బీమా పథకాన్ని ఇంకా విస్తృతం చేయాల్సి ఉండగా తగ్గించడం శోచనీయం.

కొత్త ఉపాధి కల్పన పథకం ప్రవేశపెట్టి రూ.10 వేల కోట్లు బడ్జెట్ కేటాయించింది కేంద్ర ప్రభుత్వం. నెలవారీ జీతం తీసుకునే యువతకు (సంవత్సరానికి రూ.లక్ష వరకు) కొంత భృతి చెల్లించే ఈ పథకం లక్ష్యం అంతుబట్టకుండా ఉన్నది. గ్రామీణ భారతంలో ఉన్న ఉపాధికి, దాని రక్షణకు కేటాయింపులు చేయడం లేదు. ఈ పథకం కేవలం పారిశ్రామిక ఉత్పత్తి రంగాలకు రాయితీగా ఇస్తున్నట్టు కనబడుతున్నది. శ్రామిక శక్తికి అవసరమైన వసతుల కల్పనకు, సంక్షేమానికి, ఉద్యోగ రక్షణకు కాకుండా ఫ్యాక్టరీలలో ఉపాధికి ఈ రాయితీ ఇవ్వడం అంటే ఆ యా కంపెనీలకు ఇవ్వడమే! పెరుగుతున్న ఉష్ణోగ్రతల వల్ల శ్రామికుల ఉత్పాదకత శక్తి పడిపోతున్నది. ఆహార ద్రవ్యోల్బణం వల్ల సరి అయిన పరిమాణంలో పౌష్టిక ఆహారం శ్రామిక కుటుంబాలకు అందడం లేదు. ఈ సమస్యలను కేంద్ర ప్రభుత్వం గుర్తించకపోవటం దురదృష్టకరం. పర్యావరణానికి దోహదపడే చేతివృత్తుల ఉపాధికి ఈ పథకం ఇచ్చివుంటే బాగుండేది.

వివిధ మార్గాల ద్వారా 2024–25లో కేంద్రం ఆశిస్తున్న ఆదాయం రూ. 46,80,115 కోట్లు. పోయిన సంవత్సరం మీద రాబోయే సంవత్సరంలో పెరిగిన కేంద్ర ప్రభుత్వ ఆదాయం రూ.2,50,000 కోట్లు. కానీ పెరిగిన ఈ ఆదాయాన్ని గ్రామీణ ప్రాంతాల మీద పెట్టడం లేదు. కరోనా లాంటి కష్టకాలంలో ఉపాధి ఇచ్చి ఆదుకున్న వ్యవసాయానికి కాకుండా ఇతర రంగాలకు ఇవ్వడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం సంసిద్ధమైంది. కేంద్ర ప్రభుత్వం మీద అప్పుల భారం పెరుగుతున్నది. 2022–23 నాటికే ఇది రూ.1,54,78,987 కోట్లకు చేరింది. మౌలిక సదుపాయాల మీద పెట్టుబడులకు రూ. 11 లక్షల కోట్లు ప్రకటించింది ప్రభుత్వం. ఇది ఆశ్చర్యం కలిగించకమానదు. అభివృద్ధి అందరికీ కాకుండా కొందరికే పోతున్నది అని నివేదికలు చెబుతున్నప్పటికీ, అభివృద్ధి తీరులో మార్పులకు కేంద్ర ప్రభుత్వ సిద్ధంగా లేదు. వేల కోట్ల పెట్టుబడులతో నిర్మించే రోడ్లు, వంతెనలు వగైరా మౌలిక వసతులు నాసిరకం నిర్మాణం వల్ల, లేదా ప్రకృతి వైపరీత్యాల వల్ల కూలిపోతుంటే పరిస్థితిని సమీక్షించకుండా, సమస్య లోతులను గుర్తించకుండా పదే పదే ఈ రకమైన పెట్టుబడుల మీద ప్రజా ధనం వెచ్చించడం వృథా ప్రయాసే అవుతుంది.

వ్యాసకర్త వ్యవసాయ రంగ నిపుణులు

కార్యాచరణ ముఖ్యం!

ప్రొ॥ ఇ. రేవతి

మారుతున్న రాజకీయాల కారణాలే ఈసారి బడ్జెట్‌ను ప్రభావితం చేసినట్టున్నాయి. ఉపాధి లేని యువతకు పరిష్కారం దిశగా అడుగులేసింది బడ్జెట్. విద్య, పారిశ్రామిక అవసరాలకు మధ్య పెరిగిన నైపుణ్య అంతరాన్ని తగ్గించే ప్రయత్నం కనిపిస్తోంది. జాతీయ ఆదాయంలో కీలకభూమిక పోషించే మహిళను వెన్నుతట్టి ప్రోత్సహించే కేటాయింపులు అనివార్యమయ్యాయి. ప్రైవేటు పెట్టుబడులకు ఊతకర్ర ఇచ్చినా ఫలితాలు అంతంత మాత్రమేనని సర్కార్ గుర్తించింది. ప్రభుత్వ పెట్టుబడి వ్యయం పెంచడమే పరిష్కారమని గుర్తించింది. సహజ వ్యవసాయ పద్ధతుల మేలుకొలుపునకు బడ్జెట్ పెద్దపీట వేసింది. ఆశయాలు గొప్పవే. ఆశించిన పురోగతికి కేటాయింపులే గీటురాయి కావు. సరైన వ్యూహ రచన చేస్తేనే లక్ష్యాలను చేరుకోవడం సాధ్యం. దేశ తక్షణ అవసరాలను బడ్జెట్ గమనించింది. అయితే దీన్ని కార్యాచరణలోకి తెచ్చే ముందు సవాళ్ళనూ గుర్తించాలి!

స్థూల జాతీయోత్పత్తి లక్ష్యాలు తగ్గాయి. 2023–24లో జీడీపీ 8.2గా ఉంది. 2024–25లో ఇది 6.5–7.0గా ఉంటుందని అంచనా వేశారు. ద్రవ్యలోటును 5.6 శాతానికి తగ్గించేందుకే ఇలా చేసినట్టు కనిపిస్తోంది. ఇదే క్రమంలో రెవెన్యూ లోటును తగ్గించాలని భావించారు. కోవిడ్ తర్వాత ప్రైవేటు పెట్టుబడులకు అత్యధిక ప్రాధాన్యమిచ్చారు. దీనివల్ల పెద్దగా పెట్టుబడులు వచ్చిందేమీ లేదు. దీన్ని దృష్టిలో ఉంచుకుని ప్రభుత్వ పెట్టుబడి వ్యయాన్ని పెంచారు. స్థూల ఆర్థిక విధానాన్ని సుస్థిర పర్చేందుకు బడ్జెట్ ప్రయత్నించింది.

సహజ వ్యవసాయాన్ని ప్రోత్సహించాలన్నది కేంద్రం లక్ష్యం. బడ్జెట్ కేటాయింపులూ ఈ విధంగానే ఉన్నాయి. అయితే, ఏక కాలంలో ఈ విధానం అమలు చేయడం సరికాదు. దీనివల్ల ఆహార ఉత్పత్తి తగ్గుతుందని అనేక అధ్యయనాలు చెబుతున్నాయి. ప్రస్తుత విధానాలు కొనసాగిస్తూనే మార్పు దిశగా అడుగులేయాలి. సహజ వ్యవసాయానికి ఊతమిచ్చే కొత్త వంగడాల అభివృద్ధి అత్యంత కీలకం. దేశవ్యాప్తంగా 10 వేల బయో ఇన్‌పుట్ రిసోర్స్ సెంటర్స్ ప్రారంభిస్తామన్నారు. ఇది మంచి పరిణామమే. ఇందులో శ్రమ సాంద్రత భాగస్వామ్యమవుతుంది. ఇందులో మహిళా శక్తి కీలకం. వారిని ప్రోత్సహించేలా ఉండాలి. దీనివల్ల గ్రీన్ జాబ్స్‌ను సృష్టించవచ్చు.

దేశ ఆర్థికాభివృద్ధిలో మహిళా భాగస్వామ్యం కీలకం. పలు సర్వేలు ఈ విషయాన్ని స్పష్టం చేశాయి. ఇది నిధుల కేటాయింపుతోనే సాధ్యం కాదు. వారిని ఉపాధి వైపు నడిపించేందుకు అవసరమైన ప్రణాళికలు అవసరం. 'కౌశల్ యోజన' వంటి పథకాలను కేంద్రం బడ్జెట్‌లో ప్రస్తావించింది. నైపుణ్యం పెంచుతామని చెప్పింది. నిజానికి దేశంలో మహిళలు ఎంతమంది ఉపాధి పొందుతున్నారు? ఇందులో నైపుణ్యంతో కూడిన ఉద్యోగాలు ఎన్ని? బడ్జెట్‌లో మరో ముఖ్యాంశం కేర్‌ఎకానమీ. వృద్ధులు, పిల్లల సంరక్షణ ఇందులో భాగం. ఈ దిశగా ఉపాధి అవకాశాలూ పెరుగుతున్నాయి. ఈ విభాగాల్లో 70 శాతం మహిళలే ఉంటారు. కాబట్టి కచ్చితమైన ప్రణాళికలు ఉండాలి. భారత్ పురోభివృద్ధిలో ఉందని ప్రపంచ బ్యాంకు చెబుతోంది. అయితే, భద్రతతో కూడిన ఉపాధి అవకాశాలుండాలని సూచిస్తోంది. ఇప్పటికీ భారత్‌లో 90 శాతం మహిళలు ఇన్‌ఫార్మల్ ఉపాధిలోనే ఉన్నారు. ఈపీ ఎఫ్, సెలవులు వంటివి అందు కోవడం లేదు.

పట్టాలున్న యువతలో సరిపోయే పరిజ్ఞానం లేనందువల్ల పరిశ్రమలు వారిని ఉద్యోగంలోకి తీసుకోవడం లేదు. దీంతో దేశవ్యాప్తంగా నిరుద్యోగం పెరిగిపోతోంది. దీన్ని దృష్టిలో ఉంచుకుని యువతను సంతృప్తిపర్చాల్సిన అవసరం ఏర్పడింది. ఉపాధి అవకాశాలు, విద్యకు మధ్య నైపుణ్యం అంతరంగా ఉంది. చదువుతో పాటు నైపుణ్యం పెంచితే తప్ప సమస్య పరిష్కారం కాదు. ప్రైవేటు పెట్టుబడులు పెరిగితే, పరిశ్రమలు పెరుగుతాయని ఇంత కాలం ప్రభుత్వం భావించింది.

కానీ ఎన్ని రాయితీలు ఇచ్చినా వచ్చిన పెట్టుబడులు తక్కువ. పెరిగిన ఉపాధి తక్కువే. దీన్ని దృష్టిలో ఉంచుకుని ప్రభుత్వ పెట్టుబడి వ్యయం పెంచింది. ముఖ్యంగా నైపుణ్యం పెంచడంపై దృష్టి పెట్టింది. అయితే, దీనికి కేటాయించిన నిధులు తక్కువే. ఇక్కడో ముఖ్యమైన విషయాన్ని గుర్తించాలి. నైపుణ్యం పెంపునకు కచ్చితమైన అధ్యయనం చేయాలి. అవసరమైన ప్రణాళికలు రూపొందించాలి. అప్పుడే యువతను నాణ్యమైన ఉద్యోగాల వైపు తీసుకెళ్ళడం సాధ్యం. ఏ సెక్టార్ నుంచి ఎలాంటి నైపుణ్యం కావాలనే విషయాన్ని గుర్తించాలి. దీంతో పాటు నాణ్యమైన విద్యా విధానాలను ముందుకు తేవాల్సిన అవసరం ఉంది.

వ్యాసకర్త 'సెస్' డైరెక్టర్, హైదరాబాద్

ఏపీకి ఇచ్చింది రుణమే! గ్రాంట్ కాదు!

ప్రొ॥ డి. నర్సింహారెడ్డి

కేంద్ర ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ ప్రతిపాదించిన బడ్జెట్ విద్యారంగాన్నీ, వ్యవసాయాన్నీ పెద్దగా పట్టించుకోలేదు. నిరుద్యోగులకూ ఒరగబెట్టింది ఏమీ లేదు. అలాగే కేటాయింపుల్లో బిహార్, ఆంధ్రప్రదేశ్‌లకు దక్కిందీ అంతంతే! ఏపీ కొత్త రాజధానికి 15 వేల కోట్లు ఇస్తామంటున్నది ఋణమే తప్ప గ్రాంట్ కాదు. మౌలిక సదుపాయాల కల్పనకు పెద్ద మొత్తంలో కేటాయించినా ఉద్యోగాల కల్పనకు అది దోహదపడడం లేదన్నది ఇప్పటికే నిరూపితమయ్యింది. కేంద్ర ప్రభుత్వం బడ్జెట్‌కు ఒకరోజు ముందు ప్రకటించిన ఎకనమిక్ సర్వేతో ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ ప్రతిపాదించిన వార్షిక బడ్జెట్‌కు చాలా అంశాల పరంగా ఎలాంటి లింక్ కనిపించడం లేదు. 2047 కల్లా 'వికసిత్ భారత్'ను సాకారం చేయాలని ప్రతిపాదించినా... దాన్ని ఎలా సాక్షాత్కరింప చేస్తారనే విషయంలో కచ్చితమైన కార్యాచరణ, చర్యలు ప్రకటించలేదు. గతం నుంచి చూస్తే ఎకనమిక్ సర్వే ఆర్థిక రంగ పరిస్థితులు, ప్రస్తుత స్థితిగా ఎత్తిచూపేదిగా ఉంటూ వస్తోంది. సాధారణంగా దీనికి అనుగుణంగా బడ్జెట్‌లో ఆ యా రంగాలకు చేసే కేటాయింపులు, ఇతర అంశాలు ఆధారపడి ఉంటాయి.

ప్రతిపాదిత బడ్జెట్‌లోని కీలకరంగాలు, ముఖ్యమైన అంశాలను పరిశీలించినా స్పష్టత కనిపించలేదు. ఉపాధి, నైపుణ్యాభివృద్ధి, ఎమ్మెస్ఎంఈలు, మధ్యతరగతి అనే వాటి గురించి ప్రధానంగా పేర్కొన్నారు. వీటిలో మొదటి మూడు అంశాలు ఒక దానికి ఒకటి లంకె కలిగినవి. ఐతే ఈ అంశాలను గురించి చెప్పాక కూడా ప్రభుత్వ ప్రాధాన్యాలు మారే అవకాశాలున్నాయి. అన్నింటికంటే కూడా అత్యధికంగా ఆందోళన కలిగించే అంశం ద్రవ్యోల్బణం. దాని గురించి బడ్జెట్‌లో ప్రస్తావనే లేదు.

వ్యవసాయ రంగానికి పెద్దగా నిధులు పెంచింది ఏమీ లేదు. పాత విధానానికి కొనసాగింపును ఈ బడ్జెట్ కేటాయింపులు ప్రతిబింబిస్తున్నాయి. ఆర్థిక సర్వే వ్యవసాయేతర రంగంలో కనీసం 75 లక్షల ఉద్యోగాలను కల్పించాలని చెప్పినా ఆ మేరకు బడ్జెట్‌లో ఎలాంటి చర్యలూ తీసుకోలేదు. ఎమ్మెస్ఎంఈల కంటే దిగువ స్థాయిలో ఉండే అసంఘటిత రంగంలో 2016 నుంచి 2022–23 వరకు 54 లక్షల ఉద్యోగాలు పోయాయి. ప్రధానంగా... పెద్దనోట్ల రద్దు, జీఎస్టీని ఒత్తిడితో అమలుచేయడం, కోవిడ్ పరిస్థితుల ప్రభావం దీనికి కారణాలు. దాదాపు 18 లక్షల యూనిట్లు మూతపడ్డాయి. దీనిని సరిచేసే చర్యలు పూర్తిస్థాయిలో చేపట్టలేదు. రెగ్యులేటరీ మెకానిజాన్ని రిలాక్స్ చేసి రుణాల కల్పన (క్రెడిట్ ఫెసిలిటీ) చేస్తామని చెబుతున్నారు. ఇది వాంఛనీయమే. నైపుణ్యాల అభివృద్ధి (స్కిల్ డెవలప్‌మెంట్)తోనే ఉపాధి అవకాశాలు పెరుగుతాయని చెప్పడం తప్పుదారి పట్టించడమే అవుతుంది. ప్రస్తుతమున్న పరిస్థితుల్లో నైపుణ్యాలకు మెరుగులు దిద్దడం అనేది విద్యారంగంతో లింకు కలదిగా గుర్తించాలి. పన్నెండో తరగతి దాకా నాణ్యతతో కూడిన విద్యాభ్యాసాన్ని అందించడంలో భాగంగా నైపుణ్యాల శిక్షణను కూడా అందజేయాలి.

బడ్జెట్‌లో కొత్తగా తూర్పు (ఈస్టర్న్ స్టేట్స్) రాష్ట్రాలు అని పేర్కొన్నారు. ఇది కొత్త ఆవిష్కరణగా భావించాలా? ఈ రాష్ట్రాల కింద పశ్చిమ బెంగాల్, ఆంధ్రప్రదేశ్, బిహార్, ఒరిస్సాల గురించి చెప్పారు. అయినా వీటిలో కేవలం ఆంధ్రప్రదేశ్, బిహార్‌ల గురించి ప్రస్తావించారు. దేశంలో ప్రస్తుతం ఏర్పడిన రాజకీయ పరిస్థితులతో ఈ రెండు రాష్ట్రాలకు రాజకీయంగా ప్రాధాన్యం పెరిగిన విషయం తెలిసిందే. ఈ రెండు రాష్ట్రాలు పెద్ద ఆర్థిక ప్యాకేజీని, ప్రత్యేక హోదా వంటివి కోరుకుంటుండగా వాటికి కంటితుడుపుగానే కేటాయింపులు చేశారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ విషయానికొస్తే... కొత్త రాజధాని కోసం రూ. 15 వేల కోట్లు రుణం (ప్రపంచబ్యాంక్, ఏషియన్ డెవలప్‌మెంట్ బ్యాంక్‌ల ద్వారా ఇచ్చే అవకాశాలు) ఇప్పిస్తామన్నారు. రాజధానికి కేంద్రం బడ్జెట్ ద్వారా గ్రాంట్ రూపంలో కాకుండా రుణకల్పన వెసులుబాటు కల్పిస్తామనడం సరికాదు. ఈ రాష్ట్రాలకు పరిశ్రమల కల్పన, మరింత మెరుగైన మౌలిక సదుపాయాల కల్పన ద్వారా ఉద్యోగాలు, ఉపాధి కల్పనకు చర్యలు తీసుకోవాల్సి ఉండగా అది జరగడం లేదు.

ప్రభుత్వ పరంగా మౌలిక సదుపాయాల వృద్ధికి రోడ్లు, బ్రిడ్జీలు వంటివి నిర్మిస్తున్నారు. అవి ఉద్యోగాలు, ఉపాధి కల్పనకు ఉపయోగపడలేక పోతున్నాయి. ప్రైవేట్ కన్జమ్షన్ డిమాండ్‌ను పెంచలేకపోతే ప్రైవేట్ పెట్టుబడులు రావనేది లాజిక్. ప్రస్తుతమున్న పరిస్థితులు చూస్తే మాత్రం ఉపాధి కల్పన సరిగా లేక భిన్నమైన పరిస్థితులు కనిపిస్తున్నాయి. మొత్తం మీద బడ్జెట్ చెప్పుకోదగినంత గొప్పగా లేదనేది సత్యం.

వ్యాసకర్త పూర్వ డీన్, స్కూల్ ఆఫ్ సోషల్ సైన్సెస్, యూనివర్సిటీ ఆఫ్ హైదరాబాద్

వికసిత భారత్ లక్ష్యం నెరవేరేనా?

డా॥ తిరునహరి శేషు

మోదీ ప్రభుత్వం కేంద్రంలో మూడోసారి అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత విత్త మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ ప్రవేశ పెట్టిన మొదటి పూర్తిస్థాయి బడ్జెట్‌లో అద్భుతాలు ఏమీ లేవనే చెప్పాలి. అయితే ఆర్థిక మంత్రి తన బడ్జెట్ ప్రసంగాన్ని ప్రారంభిస్తూ ఉద్యోగాల కల్పన, నైపుణ్యాల అభివృద్ధి, మైక్రో, స్మాల్ అండ్ మీడియం ఎంటర్‌ప్రైజెస్ (ఎమ్ఎస్ఎమ్ఈలు); అలాగే మధ్యతరగతిని దృష్టిలో పెట్టుకొని వ్యవసాయ ఉత్పాదకతలో పెరుగుదల; ఉద్యోగాలు, నైపుణ్యాలకు ప్రాధాన్యం; సమ్మిళిత మానవ వనరుల అభివృద్ధి, సామాజిక న్యాయం, తయారీ సేవలు, పట్టణాభివృద్ధి, ఇంధన రంగం, మౌలిక వసతుల కల్పనలో మెరుగుదల, ఆవిష్కరణలు– పరిశోధనల అభివృద్ధికి ప్రోత్సాహకాలు, భవిష్యత్ సంస్కరణలు లాంటి అంశాలకు ప్రాధాన్యమిస్తున్నామన్నారు. తద్వారా 'వికసిత్ భారత్' లక్ష్యానికి చేరుకునే రోడ్డు మ్యాప్‌ను రూపొందిస్తున్నామని చెప్పారు. 48 లక్షల 20 వేల 512 కోట్ల రూపాయల బడ్జెట్‌లో... కేటాయింపులు, నిర్దేశిత లక్ష్యాలు గత బడ్జెట్‌కి కొన సాగింపుగానే కనిపిస్తున్నాయి.

బడ్జెట్‌కు ఒకరోజు ముందుగా ప్రకటించిన ఆర్థిక సర్వేలో చెప్పినట్లుగా నిరుద్యోగ సమస్యను పరిష్కరించడానికి 2030 నాటికి ప్రతి ఏటా 78.5 లక్షల ఉద్యోగాల సృష్టి జరగాల్సిన అవసరం ఉంది. కాబట్టి ఈ లక్ష్యాన్ని చేరుకోవటానికి బడ్జెట్‌లో ఉద్యోగాల కల్పనకూ, ఉన్నత విద్యా ప్రమాణాల పెంపునకూ, నైపుణ్యాల అభివృద్ధికి ప్రాధాన్యతనిచ్చినట్లు కనిపిస్తోంది. విద్య, నైపుణ్యాల అభివృద్ధికే 1.48 లక్షల కోట్ల రూపాయలను కేటాయించారు. రాబోయే ఐదు సంవత్సరాలలో ఐదు ఉద్యోగ పథకాల ద్వారా 4.1 కోట్ల యువతకి ఉద్యోగాల కల్పన కోసం రెండు లక్షల కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు చేయాలని ప్రభుత్వం సంకల్పించింది. నైపుణ్య అభివృద్ధిలో భాగంగా 20 లక్షల మంది యువతకు శిక్షణ ఇవ్వటం ద్వారా, ఐదేళ్లలో కోటి మంది యువతకి ప్రయోజనం చేకూర్చే ఇంటర్న్‌షిప్ పథకాన్ని ప్రకటించారు. మూడు ఉద్యోగ అనుసంధాన ప్రోత్సాహకాల ద్వారా లక్ష మంది విద్యార్థులకు 10 లక్షల రూపాయల విద్యా రుణాలు ఇవ్వటం ద్వారా, క్రెడిట్ గ్యారంటీ పథకంతో ఎంఎస్ఎమ్ఈలకు 100 కోట్ల రుణాలను ఇవ్వడం ద్వారా, 11 లక్షల కోట్ల రూపాయలను మౌలిక వసతుల కల్పనపై ఖర్చు చేయడం ద్వారా, ముద్ర యోజన రుణాలను 10 లక్షల నుంచి 20 లక్షలకు పెంచటం ద్వారా ఉపాధి ఉద్యోగ అవకాశాలను పెంచి నిరుద్యోగ సమస్యకి కళ్ళెం వేయవచ్చని ప్రభుత్వం భావించినట్లు ఉంది. అయితే కొంత కాలంగా నిరుద్యోగ సమస్యను ఎదుర్కోవడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం తన బడ్జెట్ కేటాయింపుల ద్వారా ఇదే వ్యూహాన్ని అనుసరిస్తున్నప్పటికీ నిరుద్యోగాన్ని అదుపు చేయడంలో సఫలం కాకపోవడం గమనార్హం.

25 వేల గ్రామాలకు కొత్తగా రోడ్లు, ప్రధాన మంత్రి ఆవాస్ యోజన పథకం ద్వారా పట్టణాలలో కోటి ఇళ్ళ నిర్మాణం, రాబోయే ఐదు సంవత్సరాలలో గృహ నిర్మాణంపై 10 లక్షల కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు చేయాలనే నిర్ణయం, ఉపాధి హామీ పథకానికి ప్రాధాన్యం ఇవ్వటం కొంతమేరకు ఆహ్వానించదగిన పరిణామమే. కానీ, వ్యవసాయ అనుబంధ రంగాలకు కేటాయించిన 1.52 లక్షల కోట్ల రూపాయలు, గ్రామీణాభివృద్ధికి కేటాయించిన 2.66 లక్షల కోట్ల రూపాయలు ఆ యా రంగాలను బలోపేతం చేయడానికి సరిపోవు. ద్రవ్యోల్బణం, ద్రవ్యలోటు అదుపులోనే ఉన్నాయని ఆర్థిక మంత్రి చెబుతున్నా నమ్మ శక్యంగా లేదు.

ఈ బడ్జెట్‌లో కొన్ని కేటాయింపులు ఘనంగా కనిపించినా అవి మొత్తం ఖర్చు చేస్తారా అనేది అనుమానమే. ఎందుకంటే... గత బడ్జెట్‌లో వ్యవసాయం, గ్రామీణాభివృద్ధి, ఇంధనం లాంటి ఏడు కీలక రంగాలకు కేటాయించిన కేటాయింపులలో దాదాపు 1.21 లక్షల కోట్ల రూపాయలను ఖర్చు చేయలేక పోయినారనే విషయాన్ని గమనించాలి.

ఆర్థిక సర్వేలో చెప్పినట్లు సూక్ష్మ, చిన్న, మధ్య తరహా పరిశ్రమలపై దృష్టి పెట్టకుండా, విద్య – ఉపాధి రంగాల మధ్య అంతరాన్ని పూడకుండా, వ్యవసాయ వృద్ధిని చోదకంగా మార్చకుండా... అంచనా వేస్తున్న ఏడు శాతం వృద్ధిరేటుతో భవిష్యత్తు లక్ష్యాలను అందుకోలేమనే అభిప్రాయాలు వ్యక్తమవుతున్నాయి.

వ్యాసకర్త అర్థశాస్త్ర ఉపన్యాసకులు, కాకతీయ విశ్వవిద్యాలయం । 98854 65877

ఉద్యోగులను నిరాశపరిచింది

అలుగుబెల్లి నర్సిరెడ్డి

ఆదాయపన్ను శ్లాబ్‌లలో పెద్ద మార్పులు లేవు. నేషనల్ పెన్షన్ స్కీమును యథావిధిగా కొనసాగిస్తామని పేర్కొన్నారు. ఈ రెండు అంశాలలోనే ఉద్యోగులు, ఉపాధ్యాయులు వెసులుబాటు ఉండాలని కోరుకుంటున్నారు. ఐదు లక్షల ఆదాయానికి పన్ను నుండి మినహాయింపు కావాలని కోరుకుంటున్నారు. కానీ మూడు లక్షల దగ్గరనే ఆగిపోయింది. కాంట్రిబ్యూటరీ పెన్షన్ స్కీమును రద్దు చేసి, పాత పెన్షన్ స్కీమును పునరుద్ధరించాలని కోరుకుంటున్నారు. కానీ ఎటువంటి మార్పులూ లేవు. నిత్యావసర సరుకుల ధరలు వేగంగా పెరుగుతున్న క్రమంలో అందుకనుగుణంగా ఆదాయపు పన్ను శ్లాబ్‌లలో కూడా మార్పులు చేయాలి.

బడ్జెట్ ప్రసంగంలో ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్, బడ్జెట్ తర్వాత మీడియాలో ప్రధానమంత్రి మోదీ మాట్లాడుతూ... ఈ బడ్జెట్ మధ్యతరగతి వారికి చేయూతనిస్తుందన్నారు. కానీ బడ్జెట్‌లో మధ్యతరగతికి వెసులుబాటు కల్పించే ప్రతిపాదనలేమీ కనిపించలేదు. ఈ బడ్జెట్ కూడా మాటల బడ్జెట్‌గానే కనిపించింది. విద్యారంగానికీ, శిక్షణ–ఉపాధి రంగానికీ కలిపి లక్షా 48 వేల కోట్ల రూపాయలు మాత్రమే కేటాయించారు. మొత్తం బడ్జెట్‌లో ఇది 3 శాతమేనన్న మాట! విద్యారంగం ఒక్కదానికి మాత్రమే కేటాయింపులు చూస్తే 2.5 శాతం లోపే ఉంటాయి. బడ్జెట్ ప్రసంగంలో ప్రాథమిక విద్య నుండి యూనివర్సిటీ విద్య వరకు ఒక్క మాట కూడా లేదు. దీన్ని బట్టి విద్య పట్ల కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ఎటువంటి ఆసక్తీ లేనట్లు కనిపిస్తోంది. విద్య ప్రైవేటీకరణ యథేచ్ఛగా జరిగిపోవడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం సానుకూలంగా ఉన్నట్లు ఈ బడ్జెట్ ద్వారా తెలుస్తోంది.

వ్యాసకర్త తెలంగాణ శాసనమండలి సభ్యులు

గ్రహం అనుగ్రహం

శ్రీ క్రోధి నామ సంవత్సరం, దక్షిణాయనం, గ్రీష్మ ఋతువు, ఆషాఢ మాసం, **తిథి:** బ.తదియ ఉ.10.42 వరకు, తదుపరి చవితి, **నక్షత్రం:** శతభిషం రా.10.19 వరకు, తదుపరి పూర్వాభాద్ర, **వర్జ్యం:** ఉ.6.32 నుండి 8.02 వరకు, తదుపరి తె.4.18 నుండి 5.47 వరకు (తెల్లవారితే గురువారం), **దుర్ముహూర్తం:** ఉ.11.39 నుండి 12.31 వరకు, **అమృతఘడియలు:** ప.3.32 నుండి 5.03 వరకు; **రాహుకాలం:** ప.12.00 నుండి 1.30 వరకు, **యమగండం:** ఉ.7.30 నుండి 9.00 వరకు, **సూర్యోదయం:** 5.39, **సూర్యాస్తమయం:** 6.33.

మంగళవారం సాయంత్రం గోపురం వరకు నీట మునిగిన సంగమేశ్వర ఆలయం

సంగమేశ్వరుడిని తాకిన సప్తనదులు

కొల్లాపూర్: ఎగువ నుంచి శ్రీశైలం డ్యాంకు వరద జలాలు భారీగా వస్తున్నాయి. ఏపీలోని నంద్యాల జిల్లా భూభాగంలో ఉండే సంగమేశ్వరాలయంలోకి సప్తనదుల నీళ్లు చేరుతున్నాయి. మంగళవారం ఉదయం ఆలయంలోని వేపదారు శివలింగానికి ప్రధాన అర్చకుడు తెలకపల్లి రఘురామశర్మ పూజలు నిర్వహించారు. సప్తనదులకు గంగాహారతి ఇచ్చి, వాయినం సమర్పించారు. నది నీటిమట్టం 839 అడుగుల మేర ఉన్న సమయంలో గుడిలోకి నీళ్లు చేరుకున్నాయి. సాయంత్రం 843 అడుగులకు చేరేసరికి గర్భగుడిలోని విగ్రహాలన్నీ నీట మునిగాయి. బుధవారం తెల్లవారుజాముకల్లా ఆలయం పూర్తిగా నీటిలో మునిగిపోయే అవకాశం ఉంది. ప్రతీఏటా ఎనిమిది నెలలు నీటిలో, నాలుగు నెలలు మాత్రమే సంగమేశ్వరాలయం తేలి ఉంటుంది. ఈసారి మాత్రం 8 నెలలు తేలి ఉంది. 2023 నవంబర్ 27 నుంచి ఆలయంలో పూజలు ప్రారంభమయ్యాయి. 36 సోమ వారాలు ఆలయంలో ప్రత్యేక పూజలు చేశారు. తెలుగు రాష్ట్రాల భక్తులు సోమశిల సమీపంలోని కృష్ణానదిని దాటి సంగమేశ్వరుణ్ణి దర్శించుకుంటారు. ఆలయం నీటిలో మునిగిపోతుందని తెలియడంతో మూడు రోజులుగా పెద్దసంఖ్యలో భక్తులు సంగమేశ్వరుణ్ణి దర్శించుకుంటున్నారు.

సింగరేణి కాంట్రాక్ట్ సిబ్బందికి రూ.30 లక్షల ప్రమాద బీమా

ఈఎస్ఐ ఆసుపత్రుల ద్వారా వైద్య సేవలు ● సమీక్షలో సింగరేణి సీఎండీ ఎన్.బలరామ్ వెల్లడి

సాక్షి, హైదరాబాద్: సింగరేణి సంస్థలో పనిచేస్తున్న దాదాపు 25 వేల మంది కాంట్రాక్టు ఉద్యోగులకు 30 లక్షల రూపాయల ఉచిత ప్రమాద బీమా సదుపాయాన్ని అమలు చేస్తున్నామని, హెచ్‌డీఎఫ్‌సీ బ్యాంక్ శాలరీ అకౌంట్ కలిగి ఉన్న ప్రతి కాంట్రాక్ట్ ఉద్యోగికి ఇది వర్తిస్తుందని సంస్థ సీఎండీ ఎన్.బలరామ్ తెలిపారు. ఇతర ప్రభుత్వ రంగ బ్యాంకుల ద్వారా రూ.50 లక్షల వరకు ప్రమాద బీమా సదుపాయాన్ని వారికి వర్తింపజేసేందుకు కూడా ప్రయత్నాలు చేస్తున్నామన్నారు. కాంట్రాక్ట్ ఉద్యోగుల సంక్షేమంపై మంగళవారం ఆయన సింగరేణి భవన్‌లో సమీక్ష నిర్వహించారు. ప్రమాద బీమా సదుపాయం వర్తించడానికి ప్రతి కాంట్రాక్ట్ ఉద్యోగి హెచ్‌డీఎఫ్‌సీ బ్యాంకులో శాలరీ అకౌంట్ కలిగి ఉండాలని, ఈ విషయంలో ఏరియా జీఎంలు సంబంధిత కాంట్రాక్టర్ల ద్వారా వారికి అవగాహన కలిగించాలని ఆదేశించారు.

ఇప్పటికే సింగరేణి ఉద్యోగుల కోసం ఎస్బీఐ, యూనియన్ బ్యాంక్‌ల ద్వారా రూ.కోటి ప్రమాద బీమా పథకాన్ని ప్రారంభించామని తెలిపారు. కాంట్రాక్టు కార్మికులకు సింగరేణి ఆసుపత్రుల్లో వైద్య సేవలు అందిస్తున్నామని, వారి కుటుంబ సభ్యులు, పిల్లలకు వైద్య సేవలు అందించేందుకు ఈఎస్ఐ ఆసుపత్రుల ఉన్నతాధికారులతో సంప్రదింపులు జరుగుతున్నట్లు పేర్కొన్నారు. మొదటగా కొత్తగూడెం, సింగరేణి థర్మల్ విద్యుత్ కేంద్రం (ఎస్టీపీపీ)లలో ఈఎస్ఐ ఆసుపత్రుల ద్వారా కాంట్రాక్టు ఉద్యోగులకు, వారి కుటుంబ సభ్యులకు వైద్య సేవలు అందించేందుకు కృషి చేస్తున్నట్లు వివరించారు.

వెబ్ పోర్టల్ ద్వారా మస్టర్ల బుకింగ్

కార్మిక చట్టాలు, కోర్టు దిశానిర్దేశం ప్రకారం కాంట్రాక్టు ఉద్యోగులందరికీ తప్పనిసరిగా పీఎఫ్, సీఎంపీఎఫ్, పింఛన్ కోసం జీతంలో కొంత రికవరీ చేసి.. కాంట్రాక్టర్ల ద్వారా అంతే మొత్తాన్ని కలిపి వారి ఖాతాల్లో జమ చేయాల్సి ఉంటుందని.. ఇది తప్పనిసరిగా అమలు జరిగేలా చూడాలన్నారు. కాంట్రాక్ట్ ఉద్యోగుల జీతాలు, పీఎఫ్, సీఎంపీఎఫ్ చెల్లింపులు సకాలంలో సక్రమంగా జరిగేందుకు వీలుగా వారికి సంబంధించిన మస్టర్లను కూడా వెబ్ అప్లికేషన్ ద్వారా నమోదు చేసే ప్రక్రియను చేపడుతున్నట్లు వివరించారు. వచ్చే నెల మొదటివారం నుంచి దీన్ని అమల్లోకి తీసుకొస్తున్నట్లు వెల్లడించారు.

129 మందికి ఒకటే మరుగుదొడ్డి

మరుగుదొడ్డి ముందు బారులు తీరిన విద్యార్థినులు

రాయికల్(జగిత్యాల): ఒకరూ ఇద్దరూ కాదు ఏకంగా 129 మంది విద్యార్థులు.. కానీ ఇంతమందికి ఒక్కటే మరుగుదొడ్డి.. జగిత్యాల జిల్లా రాయికల్ మండలం అల్లీపూర్‌లోని గడికోట ప్రభుత్వ ప్రాథమిక పాఠశాల దుస్థితి ఇది. ఇక్కడ ఒకటో తరగతి నుంచి ఐదో తరగతి వరకు 129 మంది చదువుకుంటున్నారు. వీరిలో బాలికలు 65 మంది, బాలురు 64 మంది ఉన్నారు. అందరికీ కలిపి ఒకే మరుగుదొడ్డి ఉండటంతో.. దానిని 65 మంది బాలికలు రోజూ క్యూలో నిలబడి వినియోగించుకోవలసి వస్తోంది. బాలురు ఆరుబయటే మూత్రవిసర్జన చేస్తున్నారు. పాఠశాలలో బెంచీలు లేకపోవడంతో నేలపైనే కూర్చుంటున్నారు. తరగతి గదులు కూడా సరిపడా లేవు. ఎమ్మెల్యే సంజయ్‌కుమార్, ఎమ్మెల్సీ జీవన్‌రెడ్డి, కలెక్టర్ సత్యప్రసాద్ స్పందించి యుద్ధప్రతిపాదికన మరుగుదొడ్లు, బెంచీలు ఏర్పాటు చేయాలని విద్యార్థుల తల్లిదండ్రులు కోరుతున్నారు. ప్రధానోపాధ్యాయుడు శ్రీనివాస్ మాట్లాడుతూ.. తాను ఇటీవలే బాధ్యతలు స్వీకరించానని, సమస్య ఉన్నతాధికారుల దృష్టిలో ఉందని స్పష్టం చేశారు.

రోడ్డెక్కిన నేతన్నలు

- సిరిసిల్లలోని కరీంనగర్- కామారెడ్డి ప్రధాన రహదారిపై రాస్తారోకో
- అంబేడ్కర్ సర్కిల్ వద్ద వంటా వార్పుతో నిరసన

సిరిసిల్ల: రాజన్న సిరిసిల్ల జిల్లా కేంద్రంలో నేతన్నల ఆందోళనలు రెండోరోజు మంగళవారం కూడా కొనసాగాయి. వస్త్రపరిశ్రమకు ఉపాధి కల్పించాలని, 50 శాతం విద్యుత్ సబ్సిడీని ఆంక్షలు లేకుండా కొనసాగించాలని కోరుతూ వస్త్ర పరిశ్రమను బంద్ చేసి నేతన్నలు రిలే దీక్షలు చేపట్టారు. ఓ వైపు వర్షం పడుతున్నా అంబేడ్కర్ సర్కిల్ వద్ద వంటావార్పు చేసి, కరీంనగర్-కామారెడ్డి రహదారిపై రాస్తారోకో చేపట్టారు. దీంతో వాహనాల రాకపోకలు నిలిచిపోయాయి. నేతన్నల దీక్షలకు మాజీ ఎమ్మెల్సీ చెరుపెల్లి సీతారాములు మద్దతు తెలిపి మాట్లాడారు. సిరిసిల్ల వస్త్ర పరిశ్రమ గత తొమ్మిది నెలలుగా సంక్షోభంలో ఉందని, కార్మికులు, ఆసాములు, వస్త్ర పరిశ్రమ మీద ఆధారపడ్డవాళ్లు పనిలేక ఇబ్బందులు పడుతున్నారని చెప్పారు. ఇప్పటికే పదిమంది కార్మికులు ఆత్మహత్య చేసుకున్నారని ఆవేదన వ్యక్తం చేశారు. వస్త్రపరిశ్రమపై ప్రభుత్వం నిర్లక్ష్యంగా వ్యవహరిస్తోందని ఆరోపించారు. ఈనెల 26లోపు కరెంటు సమస్యను పరిష్కరించాలని, ప్రభుత్వ వస్త్రోత్పత్తి ఆర్డర్లు ఇవ్వాలని ఆయన డిమాండ్ చేశారు. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఈ సంక్షోభానికి బాధ్యత వహించాలని, వస్త్రంపై విధించిన జీఎస్టీ రద్దు చేయాలని, కేంద్రమంత్రి, కరీంనగర్ ఎంపీ బండి సంజయ్ వస్త్రపరిశ్రమ సమస్యలపై దృష్టిసారించాలన్నారు. సిరిసిల్ల ఎమ్మెల్యే కేటీఆర్ నేతన్నల సమస్యలను అసెంబ్లీలో ప్రస్తావించాలని కోరారు. 26లోగా సమస్యలు పరిష్కరించకుంటే.. ఇంటికో వ్యక్తి చలో హైదరాబాద్ వచ్చి ధర్నాలో పాల్గొనాలని సీతారాములు కోరారు. నేతన్నలు వర్షంలోనూ వంటావార్పు నిర్వహించి రోడ్డుపై భోజనం చేస్తూ రాస్తారోకో చేశారు. అనంతరం పోలీసులు వారి ఆందోళనను విరమింపజేశారు.

EXPERT COMMENT

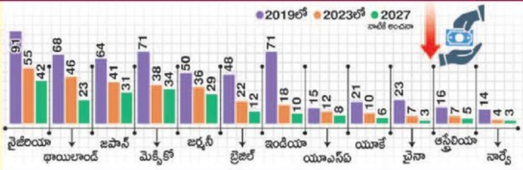
ప్రొఫెసర్ ఆనంద్ ఆచారి
విద్యావేత్త

కోటి మంది యువతకు టాప్ 500 కంపెనీల్లో ఐదేళ్లపాటు ఇంటర్న్‌షిప్ చేసేందుకు అవకాశం కల్పించే పథకానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం బడ్జెట్‌లో శ్రీకారం చుట్టడం హర్షణీయం. దీనివల్ల కార్పొరేట్ ప్రపంచం ఎదుర్కొంటున్న వాస్తవిక సవాళ్లకు పరిష్కారాలను సూచించడంలో విద్యార్థులకు ప్రత్యక్ష అనుభవం లభిస్తుంది. ఈ చర్య గ్రాడ్యుయేట్ల ఉద్యోగ సన్నద్ధతను మరింతగా పెంచే అవకాశం ఉంది.

సాక్షి 2024 బడ్జెట్

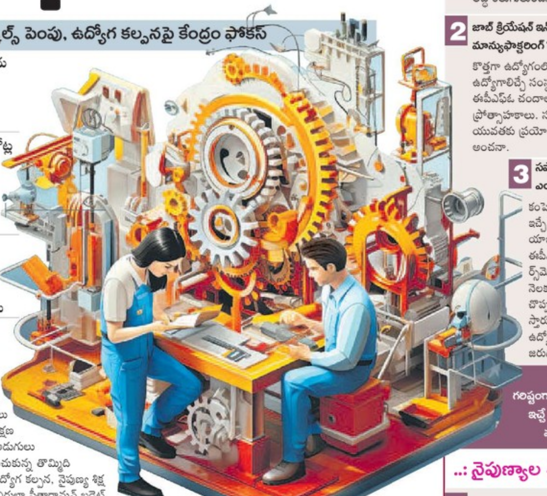
పలు దేశాల్లో తగ్గిన క్యాష్ ట్రాన్సాక్షన్లు, భవిష్యత్ అంచనా ఇదీ.. (శాతాల్లో)

నైపుణ్య యువతరం.. ఉద్యోగ భారతం

దేశ యువతలో స్కిల్స్ పెంపు, ఉద్యోగ కల్పనపై కేంద్రం ఫోకస్

- బడ్జెట్‌లో ఐదు పథకాలను ప్రకటించిన కేంద్ర ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్
- వచ్చే ఐదేళ్లలో 2 లక్షల కోట్లతో.. 4.1 కోట్ల మంది యువతకు ప్రయోజనం కలిగేలా అమలు
- కొత్తగా ఉద్యోగంలో చేరేవారికి, కొత్త ఉద్యోగాలు ఇచ్చే సంస్థలకు ప్రోత్సాహకాలు
- కోటి మందికి 500 టాప్ కంపెనీల్లో ఇంటర్న్‌షిప్ అవకాశాలు

న్యూఢిల్లీ: దేశంలో భారీగా కొత్త ఉద్యోగాల కల్పన, అందుకు వీలు కల్పించేలా యువతకు నైపుణ్య శిక్షణ లక్ష్యంతో మోదీ 3.0 సర్కారు అడుగులు వేసింది. తమ ప్రభుత్వం నిర్దేశించుకున్న తొమ్మిది అత్యంత ప్రాధాన్య అంశాల్లో 'ఉద్యోగ కల్పన, నైపుణ్య శిక్షణ'ఒకటని కేంద్ర ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ బడ్జెట్ ప్రసంగంలో పేర్కొన్నారు. వచ్చే ఐదేళ్లలో దేశవ్యాప్తంగా 4.1 కోట్ల మంది యువతకు ప్రయోజనం కలిగేలా, రూ.2 లక్షల కోట్లను ఖర్చు చేయనున్నట్టు తెలిపారు. ఉద్యోగాల కల్పన కోసం మూడు, నైపుణ్యాల అభివృద్ధి కోసం రెండు ప్రోత్సాహక పథకాలను చేపడతామని ప్రకటించారు. కొత్తగా ఉద్యోగాలు ఇచ్చే సంస్థలకు, కొత్తగా ఉద్యోగంలో చేరేవారికి ప్రయోజనాలను కల్పిస్తామని ప్రకటించారు.

కొత్త ఉద్యోగాల కల్పన పథకాలను.. ఎంప్లాయీస్ ప్రావిడెంట్ ఫండ్ ఆర్గనైజేషన్ (ఈపీఎఫ్ఓ)లో నమోదయ్యే వివరాల ఆధారంగా అమలు చేస్తామని నిర్మల తెలిపారు. మొత్తంగా ప్రస్తుత 2024–25 కేంద్ర బడ్జెట్‌లో విద్య, ఉద్యోగ కల్పన, నైపుణ్య శిక్షణ కోసం రూ.1.48 లక్షల కోట్లను కేటాయిస్తున్నట్టు వెల్లడించారు. ఇందులో ఎంప్లాయ్‌మెంట్ లింక్‌డ్ ఇన్సెంటివ్ స్కీమ్‌కు 23 వేల కోట్లు, జాబ్ క్రియేషన్ ఇన్ మాన్యుఫాక్చరింగ్ స్కీమ్‌కు రూ.52 వేల కోట్లు, సపోర్ట్ టు ఎంప్లాయర్స్ స్కీమ్‌కు రూ.32 వేల కోట్లు కలిపి రూ.1.07 లక్షల కోట్లను ఖర్చు చేయనున్నట్టు వివరించారు.

ఈపీఎఫ్ఓ డేటా ఆధారంగా..

కార్మికుల నైపుణ్యాలకు తగిన ఉద్యోగాలు లభించేలా చర్యలు చేపడతామని నిర్మలా సీతారామన్ చెప్పారు. అందుబాటులో ఉన్న ఉద్యోగాలు, వాటికి అవసరమైన నైపుణ్యాలు, తగిన నైపుణ్యమున్న కార్మికులతో కూడిన డేటాబేస్‌ను సిద్ధం చేస్తామని వెల్లడించారు. ఇందుకోసం ఈ–శ్రమ్, శ్రమ్ సువిధ, సమాధాన్ వంటి పోర్టల్స్‌ను అనుసంధానం చేస్తామని తెలిపారు. దీనితో స్కిల్ ప్రొవైడర్స్, ఎంప్లాయర్స్‌కు.. ఉద్యోగాలు కోరుకునే యువతకు మధ్య అనుసంధానం కుదురుతుందని వెల్లడించారు.

నైపుణ్యాలకు తగిన ఉద్యోగాలు..

ఐదేళ్లలో కోటి మందికి ఇంటర్న్‌షిప్

దేశంలో యువత సులభంగా ఉద్యోగాలు పొందేందుకు వీలు కల్పించేలా, ఉద్యోగంలో చేరే ముందే తగిన అనుభవం సాధించేలా.. విస్తృతస్థాయిలో ఇంటర్న్‌షిప్ పథకాన్ని అమలు చేస్తామని నిర్మలా సీతారామన్ ప్రకటించారు. వచ్చే ఐదేళ్లలో 500 టాప్ కంపెనీల్లో మొత్తంగా కోటి మంది యువతకు ఇంటర్న్‌షిప్ అవకాశం కల్పిస్తామని తెలిపారు. ఇంటర్న్‌షిప్‌లో చేరేప్పుడు ఒకసారి రూ.6 వేలు అందిస్తామని, తర్వాత ప్రతినెలా రూ.5 వేలు ఇంటర్న్‌సిప్ అలవెన్స్ అందుతుందని వెల్లడించారు. ఏడాదిపాటు కొనసాగే ఈ ఇంటర్న్‌షిప్ సమయంలో సంబంధిత ఉద్యోగం, పని వాతావరణంపై యువతకు అవగాహన ఏర్పడుతుందని.. దీనితో మంచి ఉద్యోగం పొందేందుకు అవకాశం వస్తుందని వివరించారు. ఈ ఇంటర్న్‌షిప్ పథకానికి ఎంపికయ్యే యువతకు శిక్షణ ఇచ్చేందుకయ్యే వ్యయాన్ని, ఇంటర్న్‌షిప్ అలవెన్స్‌లో పది శాతాన్ని కంపెనీలు తమ కార్పొరేట్ సామాజిక బాధ్యత (సీఎస్ఆర్) నిధుల నుంచి భరిస్తాయని తెలిపారు.

..: ఉద్యోగాల కల్పన కోసం :..

1 ఎంప్లాయ్‌మెంట్ లింక్‌డ్ ఇన్సెంటివ్ స్కీమ్
వ్యవస్థీకృత రంగాల్లో కొత్తగా ఉద్యోగంలో చేరేవారికి ప్రోత్సాహకంగా ఒక నెల వేతనం చెల్లింపు. మూడు వాయిదాల్లో.. గరిష్ఠంగా రూ.15 వేల వరకు అందిస్తారు. దీనితో వచ్చే ఐదేళ్లలో 2.1 కోట్ల మందికి లబ్ధి కలుగుతుందని అంచనా.

2 జాబ్ క్రియేషన్ ఇన్ మాన్యుఫాక్చరింగ్ స్కీమ్:
కొత్తగా ఉద్యోగంలో చేరేవారు, కొత్తగా ఉద్యోగాలిచ్చే సంస్థలు చెల్లించే ఈపీఎఫ్ఓ చందాలపై తొలి నాలుగేళ్లపాటు ప్రోత్సాహకాలు. సుమారు 30 లక్షల మంది యువతకు ప్రయోజనం కలుగుతుందని అంచనా.

3 సపోర్ట్ టు ఎంప్లాయర్స్ స్కీమ్:
కంపెనీలు కొత్తగా/అదనంగా ఇచ్చే ఉద్యోగాలకు సంబంధించి యాజమాన్య వాటాగా చెల్లించే ఈపీఎఫ్ చందాల రీయింబర్స్‌మెంట్. ఒక్కో ఉద్యోగికి నెలకు గరిష్ఠంగా రూ.3 వేల చొప్పున రెండేళ్లపాటు చెల్లిస్తారు. దీనితో కొత్తగా 50 లక్షల ఉద్యోగాల కల్పన జరుగుతుందని అంచనా.

(ఈ మూడు స్కీమ్‌లను గరిష్ఠంగా నెలకు రూ.లక్ష వేతనం ఇచ్చే ఉద్యోగాలు/ఉద్యోగులకు మాత్రమే వర్తింపజేస్తారు.)

..: నైపుణ్యాల శిక్షణ కోసం :..

1 వచ్చే ఐదేళ్లలో 20 లక్షల మంది యువతలో నైపుణ్యాల అభివృద్ధి కోసం ప్రత్యేక పథకం. రాష్ట్రాలు, పరిశ్రమలు, కంపెనీలతో కలసి దీనిని అమలు చేస్తారు. ఇందుకోసం దేశవ్యాప్తంగా కేంద్రీకృత విధానంలో 1,000 పారిశ్రామిక శిక్షణ ఇన్‌స్టిట్యూట్ల (ఐటీఐ) అప్‌గ్రెడేషన్.

2 వచ్చే ఐదేళ్లలో కోటి మందికి 500 టాప్ కంపెనీల్లో ఇంటర్న్‌షిప్ అందించే మరో పథకం అమలు.

3 పరిశ్రమలు, కంపెనీల అవసరాలకు తగినట్టుగా ఉండేలా కోర్సులు, పాఠ్యాంశాల రూపకల్పన.

4 నైపుణ్య శిక్షణ కోసం 'మోడల్ స్కిల్ లోన్ స్కీమ్'కింద ఏటా 25 వేల మంది యువతకు రూ.7.5 లక్షల వరకు రుణాలు.

5 మహిళలకే ప్రత్యేకించిన నైపుణ్యాల శిక్షణ కార్యక్రమాలు. ఉద్యోగాల్లో మహిళల భాగస్వామ్యం పెరగడం కోసం.. పరిశ్రమలు, కంపెనీల సహకారంతో వర్కింగ్ విమెన్ హాస్టళ్లు, చిన్న పిల్లల సంరక్షణను చూసుకునే క్రెచ్‌ల ఏర్పాటుకు నిర్ణయం.

స్కిల్స్ పెరిగితే.. ఉద్యోగాలూ పెరుగుతాయి!

బడ్జెట్‌లో దేశ యువతలో నైపుణ్యాల పెంపు, ఉద్యోగ కల్పనకు ప్రోత్సాహకాలు అందించే స్కీమ్‌లను ప్రకటించడంపై హ్యూమన్స్ రీసోర్స్, ఎడ్ టెక్ రంగాల నిపుణులు హర్షం వ్యక్తం చేస్తున్నారు. 'వికసిత్ భారత్' లక్ష్య సాధన దిశగా ప్రభుత్వం ముందుచూపుతో నిర్ణయం తీసుకుందని ప్రశంసిస్తున్నారు. యువతలో నైపుణ్యాలు పెరిగితే ఉద్యోగ అవకాశాలు విస్తృతం అవుతాయని అంటున్నారు. ''మాన్యుఫాక్చరింగ్ రంగంలో ఉద్యోగాల సృష్టికి ప్రభుత్వ ప్రోత్సాహకాలు తోడ్పడతాయి. పరిశ్రమకు అవసరమైన మానవ వనరులు అందేందుకు నైపుణ్య శిక్షణ బాట వేస్తుంది. ఈ దిశగా ప్రభుత్వ నిర్ణయాలు బాగున్నాయి..''అని టీమ్‌లీజ్ డిగ్రీ అప్రెంటిస్‌షిప్ చీఫ్ స్ట్రాటజీ ఆఫీసర్ సుమిత్‌కుమార్ పేర్కొన్నారు. ''నైపుణ్య శిక్షణ మాత్రమేగాకుండా.. ఉద్యోగులు, ఉద్యోగాలను కల్పించే కంపెనీలకూ ప్రోత్సాహకాలు ఇవ్వడం స్వాగతించదగిన విషయమని క్వెస్ కార్ప్ సీఈవో గురుప్రసాద్ శ్రీనివాసన్ చెప్పారు. ''20 లక్షల మంది యువతకు నైపుణ్య శిక్షణ, కోటి మందికి ఇంటర్న్‌షిప్ అవకాశాలు వంటివి రాబోయే తరం సాధికారతకు తోడ్పడతాయి. దేశంలోని యువతలో నైపుణ్యాల లోటును పూడ్చవచ్చు..''అని పియర్సన్ ఇండియా కంట్రీ హెడ్ వినయ్‌కుమార్ స్వామి పేర్కొన్నారు.

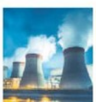
ప్రభుత్వ ఉద్యోగుల శిక్షణకు రూ.309.74 కోట్లు

కేంద్ర ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు వివిధ అంశాలపై శిక్షణ ఇచ్చేందుకు బడ్జెట్‌లో రూ.309.74 కోట్లను కేటాయించారు. ఇందులో ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ సెక్రటేరియట్ ట్రైనింగ్ అండ్ మేనేజ్‌మెంట్, లాల్ బహదూర్ శాస్త్రి నేషనల్ అకాడమీ ఆఫ్ అడ్మినిస్ట్రేషన్‌కు రూ.103.05 కోట్లు, వివిధ శిక్షణ స్కీమ్‌లకు రూ.120.56 కోట్లు, మిషన్ కర్మయోగికి రూ.86.13 కోట్లు ఇచ్చారు. వీటితో ఉద్యోగులకు వివిధ నైపుణ్యాలపై రిఫ్రెషర్ కోర్సులు, మిడ్ కెరీర్ శిక్షణ ఇస్తారు.

తదుపరి తరం సంస్కరణలతో ఉపాధి వెల్లువ

న్యూఢిల్లీ: ఉపాధి అవకాశాల కల్పన, అధిక వృద్ధి రేటు కొనసాగేందుకు తదుపరి తరం సంస్కరణలకు సంబంధించి ఆర్థిక విధాన ముసాయిదాను ప్రభుత్వం రూపొందిస్తుందని మంత్రి సీతారామన్ తెలిపారు. ప్రతిపాదిత 'ఆర్థిక విధాన ముసాయిదా'అందరికీ పుష్కలమైన అవకాశాలను కల్పించేందుకు బడ్జెట్‌లో ప్రతిపాదించబడిన తొమ్మిది ప్రాధాన్యతలలో ఒకటిగా పేర్కొన్నారు. ఉత్పాదకత పెంపునకు, మార్కెట్లు, వివిధ రంగాలు మరింత సమర్థవంతంగా మారేందుకు సంస్కరణలు చేపడతామన్నారు. ''ఈ సంస్కరణలు ఉత్పత్తి, భూమి, కార్మిక, క్యాపిటల్, పారిశ్రామిక, టెక్నాలజీ ఇలా అన్నింటినీ సమగ్రపరిచేలా ఉంటుంది. ఇది సమానత్వానికి సాయపడుతుంది''అని మంత్రి వివరించారు. ఈ సంస్కరణలను సమర్థవంతంగా అమలుకు కేంద్రం, రాష్ట్రాల మధ్య సహకారం అవసరమన్నారు. సంస్కరణలను వేగంగా అమలు చేసే దిశగా రాష్ట్రాలకు ప్రోత్సాహం ఇచ్చేందుకు 50 ఏళ్ల వడ్డీ రహిత రుణాల్లో గణనీయంగా ప్రతిపాదిస్తున్నట్టు ప్రకటించారు.

కస్టమ్స్ డ్యూటీ మినహాయింపు

అణు విద్యుత్, పునరుత్పాదక ఇంధనాలు, అంతరిక్షం, రక్షణ, టెలీకమ్యూనికేషన్స్, కీలకమైన ఎలక్ట్రానిక్స్ ఉత్పత్తుల్లో వినియోగించే 25 కీలకమైన ఖనిజాలపై దిగుమతి సుంకాన్ని పూర్తిగా ఎత్తివేశారు. మొబైల్ ఫోన్లలో వినియోగించే కనెక్టర్లు, రెసిస్టర్ల తయారీలో వినియోగించే ఆక్సిజన్ రహిత కాపర్ కూడా బేసిక్ కస్టమ్స్ డ్యూటీ మినహాయింపు జాబితాలోకి చేరాయి.

వినియోగదారుల ప్రయోజనం కోసమే..

మొబైల్ ఫోన్లపై బేసిక్ కస్టమ్స్ డ్యూటీ తగ్గించడానికి కారణాన్ని మంత్రి సీతారామన్ వివరించే ప్రయత్నం చేశారు. ''దేశీయంగా మొబైల్ ఫోన్ల తయారీ మూడు రెట్లు పెరిగింది. గత ఆరేళ్లలో మొబైల్ ఫోన్ల ఎగుమతులు 100 రెట్లు పెరిగాయి. దేశీ మొబైల్ ఫోన్ పరిశ్రమ పరిణతి దశకు చేరింది. దీంతో వినియోగదారుల ప్రయోజనాల దృష్ట్యా మొబైల్ ఫోన్లపై, మొబైల్ ఫోన్ల పీసీబీఏలు, చార్జర్లపై బేసిక్ కస్టమ్స్ డ్యూటీని 15 శాతానికి (ప్రస్తుతం 20 శాతం) తగ్గిస్తున్నాం''అని మంత్రి సీతారామన్ తెలిపారు.

మైనార్టీ వ్యవహారాల శాఖకు రూ.3,183 కోట్లు

న్యూఢిల్లీ: బడ్జెట్‌లో మైనార్టీ వ్యవహారాల శాఖకు రూ.3,183.24 కోట్లు కేటాయించారు. గతేడాది బడ్జెట్ కంటే ఈసారి కేటాయింపులు రూ.574.31 కోట్లు పెంచారు. కేటాయింపుల్లో రూ.1,575.72 కోట్లను మైనార్టీల విద్యా సాధికారతకు ఖర్చు చేయనున్నారు. ప్రి–మెట్రిక్ స్కాలర్‌షిప్‌లకు రూ.326.16 కోట్లు, పోస్టు–మెట్రిక్ స్కాలర్‌షిప్‌లకు రూ.1,145.38 కోట్లు వెచ్చిస్తారు. మైనార్టీ వ్యవహారాల శాఖలో పలు పథకాలు, ప్రాజెక్టుల అమలుకు 2,120.72 కోట్లు ప్రత్యేకించారు. ఇదే శాఖలో ప్రధానమంత్రి జన వికాస్ కార్యక్రమానికి రూ.910.90 కోట్లు ఖర్చు చేయనున్నారు. నేషనల్ మైనార్టీస్ డెవలప్‌మెంట్, ఫైనాన్స్ కార్పొరేషన్‌కు 800 కోట్లు కేటాయించారు.

బడ్జెట్ పేజీల్లో వాడిన ప్రతీకాత్మక చిత్రాలన్నీ AIతో రూపొందించినవి.

మహిళా శక్తికి

ఆర్థిక శక్తి

వివిధ మంత్రిత్వశాఖలు, పథకాల కింద బాలికలు, మహిళల కోసం రూ.3 లక్షల కోట్లు కేటాయింపు

న్యూఢిల్లీ: దేశంలో మహిళల అభివృద్ధిని ప్రోత్సహించేందుకు 2024–25 బడ్జెట్‌లో పెద్దపీట వేసినట్లు కేంద్రం తెలిపింది. వివిధ మంత్రిత్వశాఖలు, పథకాల కింద బాలికలు, మహిళల కోసం రూ. 3 లక్షల కోట్లకుపైగా కేటాయింపులు చేసినట్లు కేంద్ర ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ చెప్పారు. దేశ ఆర్థికాభివృద్ధిలో మహిళలు పోషిస్తున్న పాత్రను మరింత పెంచాలన్న ప్రభుత్వ చిత్తశుద్ధికి ఈ కేటాయింపులే నిదర్శనమన్నారు. ముఖ్యంగా మహిళలు అధిక సంఖ్యలో ఉద్యోగాల్లో చేరేలా ప్రోత్సహించేందుకు దేశంలో మహిళా హాస్టళ్లను ఏర్పాటు చేస్తామని నిర్మలా సీతారామన్ తెలిపారు. పనిచేసే తల్లులకు ఆలంబనగా ఉండేందుకు పని ప్రదేశాల్లో శిశు సంరక్షణ కేంద్రాలను నిర్మిస్తామన్నారు. ఈ విషయంలో పరిశ్రమల సహకారం తీసుకుంటామని వివరించారు. మహిళలకు ప్రత్యేకంగా నైపుణ్య శిక్షణ, స్వయం సహాయక బృందాలకు మార్కెట్ అవకాశాలు లభించేలా చూస్తామని నిర్మలా సీతారామన్ చెప్పారు.

..: పెరిగిన మహిళా ఉద్యోగులు :..

దేశంలో మహిళా ఉద్యోగుల సంఖ్య పెరిగిందని కేంద్రం తెలిపింది. ఈ ఏడాది మే నాటికి కొత్తగా 2.4 లక్షల మంది మహిళలు ఉద్యోగాల్లో చేరారని చెప్పింది. ఇది గతేడాది గణాంకాలతో పోలిస్తే 12.1% అధికమని వివరించింది. అలాగే 2024 ఆర్థిక సంవత్సర రెండో త్రైమాసికంలో మహిళా కార్మికశక్తి 24 శాతానికి పెరిగినట్లు కేంద్రం వెల్లడించింది. గతేడాదితో పోలిస్తే మొత్తమ్మీద 17.2% మహిళా ఉద్యోగులు పెరిగారని.. సమ్మిళిత కార్మికశక్తి దిశగా ఇది సానుకూల పరిణామమని పేర్కొంది.

స్త్రీ, శిశు సంక్షేమానికి కేటాయింపులు ఇలా..

- స్త్రీ, శిశు సంక్షేమానికి రూ. 26,092 కోట్లు కేటాయించింది. ఇది గతేడాది సవరించిన అంచనాలు రూ. 25,448 కోట్ల కంటే 2.5 శాతం అధికం.
- శిశు సంరక్షణ సేవలు, సంక్షేమానికి ఉద్దేశించిన మిషన్ వాత్సల్య కార్యక్రమానికి గతేడాది తరహాలోనే రూ. 1,472 కోట్లు.
- చిన్నారుల్లో పౌష్టికాహార లోపాన్ని నివారించేందుకు ఉద్దేశించిన సాక్షం అంగన్‌వాడీ, పోషణ్ 2.0 పథకాలకు అత్యధికంగా రూ. 21,200 కోట్లు
- సంబాల్, సామర్థ్య ఉప పథకాలతో కూడిన మిషన్ శక్తి పథకానికి రూ. 3,145 కోట్లు. ఇందులో బేటీ బచావో.. బేటీ పఢావో లాంటి పథకాలతో కూడిన సంబాల్ పథకానికి రూ. 629 కోట్లు.
- పిల్లల అభివృద్ధి, శిక్షణ, పరిశోధనా సంస్థ ఎన్ఐపీసీసీడీకి రూ. 88.87 కోట్లు, చిన్నారుల దత్తతను పర్యవేక్షించే సీఏఆర్ఏ (కారా)కు రూ. 11.40 కోట్లు.
- మహిళా భద్రతను పెంచేందుకు ఉద్దేశించిన నిర్భయా ఫండ్‌కు రూ. 500 కోట్లు.
- ఐక్యరాజ్య సమితి అనుబంధ సంస్థ యూనిసెఫ్‌కు 5.60 కోట్లు.

కేటాయింపులు హర్షణీయం

'ఏ దేశానికైనా మహిళలే వెన్నెముక. దేశ సుస్థిరాభివృద్ధికి మహిళా సాధికారత, భాగస్వామ్యం కీలకం. కేంద్ర బడ్జెట్‌లో మహిళలకు రూ.3 లక్షల కోట్లకుపైగా కేటాయించడం ఈ వాస్తవాన్ని ప్రతిబింబిస్తోంది. మహిళా హాస్టళ్లు, శిశుసంరక్షణ కేంద్రాల ఏర్పాటు, అతివలకు నైపుణ్య శిక్షణ లాంటి ప్రతిపాదనలు హర్షణీయం.

రేఖా శర్మ
జాతీయ మహిళా కమిషన్ చైర్‌పర్సన్

బిహార్‌కు నిధుల వరద

రహదారులకు రూ.26,000 కోట్లు
వరద విపత్తుల నివారణకు రూ.11,500 కోట్లు
విద్యుత్ ప్రాజెక్టులకు రూ.21,400 కోట్లు

కేంద్ర ప్రభుత్వం 2024–25 బడ్జెట్‌లో బిహార్‌కు పెద్దపీట వేసింది. రాష్ట్రానికి నిధుల కేటాయింపులో ఉదారంగా వ్యవహరించింది. రహదారులు, నూతన ఎయిర్‌పోర్టులు, క్రీడా సదుపాయాలు, విద్యుత్ ప్రాజెక్టులు, వరద విపత్తుల నివారణకు మల్టిలేటరల్ డెవలప్‌మెంట్ బ్యాంకుల ద్వారా రూ.వేల కోట్ల సాయం అందజేయనున్నట్లు కేంద్ర ఆర్థిక శాఖ మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ మంగళవారం బడ్జెట్ ప్రసంగంలో వెల్లడించారు. పాట్నా–పూర్ణియా ఎక్స్‌ప్రెస్ రహదారి, బక్సర్–భాగల్‌పూర్ ఎక్స్‌ప్రెస్ రహదారితోపాటు బక్సర్‌లో రెండు వరుసల వారధి నిర్మాణానికి రూ.26,000 కోట్లు ఇవ్వనున్నట్లు తెలిపారు. అంతేకాకుండా రాష్ట్రంలో కొత్తగా ఎయిర్‌పోర్టులు, మెడికల్ కాలేజీల నిర్మాణంతోపాటు క్రీడా సదుపాయాలు కల్పించబోతున్నట్లు పేర్కొన్నారు. బిహార్‌లో తరచుగా వరదలు సంభవిస్తుండడంతో పెద్ద ఎత్తున నష్టం వాటిల్లుతోందని అన్నారు. వరద విపత్తులను ఎదుర్కోవడానికి రూ.11,500 కోట్లు ఇవ్వనున్నట్లు ప్రకటించారు. బిహార్‌లో సాంస్కృతిక ప్రాధాన్యత కలిగిన ఎన్నో ప్రాచీన కట్టడాలు ఉన్నాయని మంత్రి గుర్తుచేశారు. గయలో పారిశ్రామిక కారిడార్ ఏర్పాటుకు సహకరిస్తామని చెప్పారు. నలంద పట్టణాన్ని పర్యాటక కేంద్రంగా తీర్చిదిద్దడానికి తమ సహకారం ఉంటుందని తెలిపారు. బిహార్‌లోని పిర్‌పైంతీలో 2,400 మెగావాట్ల విద్యుత్ ఉత్పత్తి ప్లాంట్‌తోపాటు ఇతర విద్యుత్ ప్రాజెక్టులకు రూ.21,400 కోట్లు అందజేయనున్నట్లు నిర్మలా సీతారామన్ స్పష్టం చేశారు.

ముద్ర రుణాల పరిమితి రెట్టింపు

దేశంలో చిన్న వ్యాపారవేత్తలను ప్రోత్సహించేందుకు కేంద్రం తాజా బడ్జెట్‌లో చర్యలు చేపట్టింది. వారికి అందిస్తున్న ముద్ర రుణాల పరిమితిని ప్రస్తుతం ఉన్న రూ. 10 లక్షల నుంచి రూ. 20 లక్షలకు పెంచింది. తరుణ్ విభాగం కింద గతంలో రూ. 10 లక్షల దాకా ముద్ర రుణాలు పొంది సకాలంలో తిరిగి చెల్లించిన వ్యాపారవేత్తలకు వాటిని అందించనుంది. ఈ మేరకు బడ్జెట్ ప్రసంగంలో కేంద్ర ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ ప్రకటించారు. ప్రధానమంత్రి ముద్ర యోజన (పీఎంఎంవై)ను ప్రధాని మోదీ 2015 ఏప్రిల్ 8న ప్రారంభించారు. ఆదాయం పెంచే వ్యాపారాలు నిర్వహించే చిన్న వ్యాపారవేత్తలు ఎటువంటి పూచీకత్తు సమర్పించాల్సిన అవసరం లేకుండానే రూ. 10 లక్షల వరకు రుణాలు మంజూరు చేసేందుకు ఈ పథకాన్ని తీసుకొచ్చారు. ఇందులో భాగంగా శిశు (రూ. 50 వేల దాకా), కిశోర్ (రూ. 50 వేల నుంచి రూ. 5 లక్షల దాకా), తరుణ్ (రూ. 5 లక్షల నుంచి రూ. 10 లక్షల దాకా) విభాగాల కింద బ్యాంకులు, బ్యాంకింగేతర ఆర్థిక సంస్థలు చిన్న వ్యాపారవేత్తలకు రుణాలు అందిస్తున్నాయి.

రాయితీలకు కోతలు

రాయితీల భారాన్ని తగ్గించుకొనే దిశగా కేంద్ర ప్రభుత్వం వేగంగా అడుగులు వేస్తోంది. ఆహారం, ఎరువులు, ఇంధనంపై ఇస్తున్న రాయితీల్లో 7.8 శాతం కోత విధిస్తూ కేంద్ర ఆర్థికశాఖ మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ 2024–25 బడ్జెట్ ప్రవేశపెట్టారు. రాయితీల కోసం గత ఆర్థిక సంవత్సరంలో రూ.4,13,466 కోట్లు కేటాయించగా, తాజా బడ్జెట్‌లో కేటాయింపులను రూ.3,81,175 కోట్లకు పరిమితం చేశారు. ఆహార రాయితీ కోసం రూ.2,05,250 కోట్లు కేటాయించారు. ప్రభుత్వం సేకరించే ఆహార ధాన్యాల వ్యయానికి, జాతీయ ఆహార భద్రతా చట్టం కింద ప్రజలకు విక్రయించే ఆహార ధాన్యాలకు ఖర్చే చేసే నిధులకు మధ్య వ్యత్యాసాన్ని భర్తీ చేయడంతోపాటు ఇతర సంక్షేమ పథకాల కోసం ఈ నిధులు ఖర్చు చేస్తారు. ఆహార భద్రతా చట్టంతో దాదాపు 80 కోట్ల మందికి ప్రభుత్వం ఆహార ధాన్యాలు సరఫరా చేస్తోంది. ఎరువుల రాయితీకి గత బడ్జెట్‌లో 1,88,894 కోట్లు ఇవ్వగా, ఈసారి రూ.1,64,000 కోట్ల మాత్రమే విదిల్చారు. వంట గ్యాస్ రాయితీలోనూ కోత వేశారు. ఈ రాయితీకి బడ్జెట్‌లో నిధుల కేటాయింపును రూ.12,240 కోట్ల నుంచి రూ.11,925 కోట్లకు కుదించారు. సబ్సిడీల భారం ప్రభుత్వంపై తగ్గించుకుంటే అంతిమంగా ఆ భారాన్ని ప్రజలే భరించాల్సి ఉంటుందని నిపుణులు హెచ్చరిస్తున్నారు.

జనగణనకు జనగణమన

ఎంతో కీలకమైన జనగణన కార్యక్రమానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం ఈసారి బడ్జెట్‌లో కేవలం రూ.1,309.46 కోట్లు మాత్రమే కేటాయించింది. 2021- సెన్సెస్ కార్యక్రమంకోసం రూ.8,754.23 కోట్లు, అలాగే జాతీయ జనాభా రిజిస్టర్ (ఎన్‌పీఆర్)ను అప్‌డేట్ చేయడానికి మరో రూ.3,941.35 కోట్ల నిధుల కేటాయింపుకోసం ప్రతిపాదనలను 2019 డిసెంబర్‌లో కేంద్ర కేబినెట్ ఆమోదించింది. 2020 ఏప్రిల్ 1 నుంచి సెప్టెంబర్ 30 వరకు జరగాల్సిన ఈ కార్యక్రమం కోవిడ్ కారణంగా వాయిదాపడింది. కాగా, 2021–22లో ఈ కార్యక్రమానికి రూ.3,768 కేటాయించగా, 2023–24 సంవత్సరం బడ్జెట్‌లో రూ.578.29 కోట్లే కేటాయించారు. ఇప్పుడు కూడా నామమాత్రంగా రూ.1,309.46 కోట్లు మాత్రమే కేటాయించడంతో ప్రస్తుతానికి దేశవ్యాప్తంగా జనగణన లేనట్టేనని తెలుస్తోంది. ఈ ఏడాది సార్వత్రిక ఎన్నికలు జరిగిన నేపథ్యంలో 2024 సంవత్సరంలో జనగణన కార్యక్రమాన్ని చేపట్టే అవకాశం లేదని అధికారవర్గాలు పేర్కొంటున్నాయి. జనగణన, ఎన్‌పీఆర్ కార్యక్రమాన్ని నిర్వహించాలంటే ప్రభుత్వానికి రూ.12వేల కోట్లకుపైగా ఖర్చవుతుందని ఆ వర్గాలు చెపుతున్నాయి. ఎప్పుడు నిర్వహించినా.. ఈ కార్యక్రమాన్ని తొలిసారిగా డిజిటల్ పద్ధతిలో చేపట్టనున్నారు. ఎన్యూమరేటర్లకు బదులుగా ప్రజలే తమ పేర్లు నమోదు చేసుకోవాల్సి ఉంటుంది.

సాక్షి 2024 బడ్జెట్

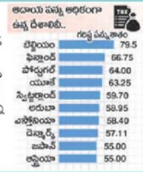
పి. చిదంబరం
కేంద్ర మాజీ ఆర్థిక మంత్రి

దేశంలో రెండు ఆదాయ పన్ను విధానాలను అమలు చేయడం ఓ చెత్త ఆలోచన. ఇది ట్యాక్స్ ఆర్బిట్రేషన్‌కు దారితీస్తుంది. అలాగే ప్రజలు ఏ పన్ను విధానాన్ని ఎంపిక చేసుకోవాలో తేల్చుకోలేక గందరగోళప రుస్తుంది. కొత్త పన్ను విధానాన్ని ప్రవేశపెట్టాలనుకుంటే ఫలానా సంవత్సరం నుంచి దాన్ని ప్రవేశపెడతామని ముందుగానే ప్రకటించాలి. అంతేగానీ ఇలా రెండు విధానాలను అమలు చేయడం ఏమాత్రం ఆమోదయోగ్యం కాదు.

'పన్ను' రాల్చే దేశాలివే..

మన దేశంలో ఆదాయ పన్ను 42% వరకు, కార్పొరేట్ పన్ను 30% వరకు ఉంది. కానీ ప్రపంచ వ్యాప్తంగా చాలా దేశాల్లో పన్నులు అధిక స్థాయిలో ఉన్నాయి. ఆదాయ పన్ను నుంచి కార్పొరేట్ ట్యాక్స్, సేల్స్ ట్యాక్స్ వంటివి పెద్ద మొత్తంలో ఉన్న దేశాలేవో చూద్దామా..

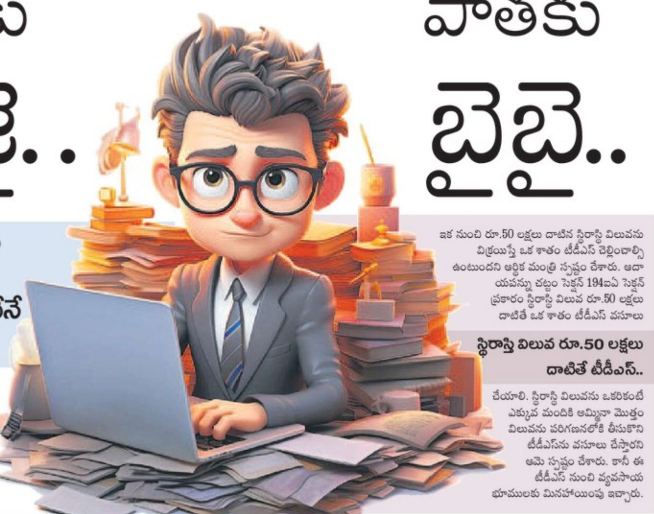

యూపీఎస్సీకి రూ. 425.71 కోట్లు

న్యూఢిల్లీ: కేంద్ర పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ (యూపీఎస్సీ)కు కేంద్రం 2024–25 బడ్జెట్‌లో రూ. 425.71 కోట్ల మేర కేటాయింపులు చేసింది. అందులో రూ. 216.72 కోట్లను వివిధ పరీక్షల నిర్వహణకు కేటాయించగా రూ. 208.99 కోట్లను యూపీఎస్సీ సిబ్బంది జీతాలు, పరిపాలనా ఖర్చులు, చైర్మన్ సహా ఇతర సభ్యుల అలవెన్సులు తదితరాల కోసం కేటాయించింది. 2023–24 బడ్జెట్‌లో కేంద్రం యూపీఎస్సీకి రూ. 426 కోట్ల మేర నిధులు కేటాయించింది. మరోవైపు అవినీతి వ్యతిరేక అంబుడ్స్‌మన్ లోక్‌పాల్‌కు ఈ బడ్జెట్‌లో రూ. 33.32 కోట్లు, కేంద్ర విజిలెన్స్ కమిషన్ (సీవీసీ)కు రూ. 51.31 కోట్ల మేర కేటాయింపులు చేసింది.

కొత్తకు జైజై.. పాతకు బైబై..

కొత్త పన్నుల విధానం ఎంచుకుంటేనే ఊరట..

- స్టాండర్డ్ డిడక్షన్ రూ.50 వేల నుంచి రూ.75 వేలకు పెంపు
- ఈ పెంపు కేవలం కొత్త పన్నుల విధానం ఎంచుకున్న వారికే అంటూ మెలిక
- ఇదే సమయంలో కొత్త పన్నుల విధానం శ్లాబుల్లో స్వల్ప మార్పులు
- 5 శాతం పన్ను పరిధిని ఆరు నుంచి ఏడు లక్షలకు పెంపు
- 10 శాతం పన్ను పరిధిని తొమ్మిది నుంచి పది లక్షలకు పెంపు
- ఫ్యామిలీ పెన్షన్‌దారుల స్టాండర్డ్ డిడక్షన్ రూ.15 వేల నుంచి రూ.25 వేలకు పెంపు
- ఈ మార్పుల వల్ల ప్రతీ పన్ను చెల్లింపుదారునికి రూ.17,500 ప్రయోజనం అంటూ ఆర్థిక మంత్రి ప్రకటన
- పాత పన్నుల విధానం ఎంచుకున్న వారికి ఎటువంటి ప్రోత్సాహకాలు ఇవ్వని మంత్రి
- ఇంటి అమ్మకం విలువ రూ.50 లక్షలు దాటితే టీడీఎస్ కట్టాల్సిందే

స్థిరాస్తి విలువ రూ.50 లక్షలు దాటితే టీడీఎస్..

ఇక నుంచి రూ.50 లక్షలు దాటిన స్థిరాస్తి విలువను విక్రయిస్తే ఒక శాతం టీడీఎస్ చెల్లించాల్సి ఉంటుందని ఆర్థిక మంత్రి స్పష్టం చేశారు. ఆదాయపన్ను చట్టం సెక్షన్ 194ఐఏ సెక్షన్ ప్రకారం స్థిరాస్తి విలువ రూ.50 లక్షలు దాటితే ఒక శాతం టీడీఎస్ వసూలు చేయాలి. స్థిరాస్తి విలువను ఒకరికంటే ఎక్కువ మందికి అమ్మినా మొత్తం విలువను పరిగణనలోకి తీసుకొని టీడీఎస్‌ను వసూలు చేస్తారని ఆమె స్పష్టం చేశారు. కానీ ఈ టీడీఎస్ నుంచి వ్యవసాయ భూములకు మినహాయింపు ఇచ్చారు.

సాక్షి, అమరావతి

- ఉద్యోగస్తులు పాత పన్నుల విధానం కాకుండా కొత్త పన్నుల విధానం ప్రోత్సహించే విధంగా కేంద్ర ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ ప్రస్తుత బడ్జెట్‌లో పలు కీలక నిర్ణయాలు తీసుకున్నారు. ఆదాయపన్ను రిటర్నులు దాఖలును సులభతరం చేస్తున్నామన్న నెపంతో పొదుపుపై ఎటువంటి పన్ను ప్రయోజనాలు ఉండని కొత్త పన్నుల విధానం ఎంచుకునే దిశగా వేగంగా అడుగులు వేస్తున్నారు. పాత ఆదాయ పన్ను విధానంలో బీమా ప్రీమియం, గృహరుణం, పిల్లల చదువులు, పోస్టాఫీసు వంటి వివిధ సేవింగ్ పథకాలకు చేసే వ్యయాలను చూపించడం ద్వారా పన్ను భారం తగ్గించుకోవచ్చు. కానీ 2020లో తక్కువ పన్నురేట్లతో వివిధ శ్లాబులను కొత్త పన్నుల విధానం ప్రవేశపెట్టింది. కొత్త పన్నుల విధానం ఎంచుకున్న వారు పొదుపు, వ్యయాలపై ఎటువంటి మినహాయింపులు వర్తించవు. మొత్తం ఆదాయం ఎంత అయితే అంత పన్ను చెల్లించాల్సిందే. కొత్త పన్నుల విధానం సులభతరంగా ఉండటంతో పన్ను చెల్లింపుదారులు ఈ విధానంవైపే మొగ్గు చూపుతున్నారని, 2023–24లో ఆర్థిక సంవత్సరంలో మూడింట రెండొంతుల మంది కొత్త పన్నుల విధానంలో రిటర్నులు దాఖలు చేసినట్లు సీతారామన్ తన బడ్జెట్ ప్రసంగంలో పేర్కొన్నారు. ఈ ఏడాది ఇప్పటి వరకు 8.61 కోట్ల మంది రిటర్నులు దాఖలు చేసినట్లు పేర్కొన్నారు. వీటిని దృష్టిలో పెట్టుకొని కొత్త పన్నుల విధానం ఎంచుకున్న వారికే ఈ మార్పులు వర్తిస్తాయని ఆమె స్పష్టం చేశారు. రానున్న కాలంలో అందరూ కొత్త పన్నుల విధానం ఎంచుకోవాలన్న ఉద్దేశ్యంతో పాత పన్నుల విధానంకు పన్ను మినహాయింపులను తగ్గిస్తూ కొత్త విధానానికి ప్రయోజనాలను పెంచుతున్నారని ట్యాక్స్ నిపుణులు పేర్కొంటున్నారు. కొత్తగా మార్పులు చేసిన తర్వాత పది లక్షల లోపు పన్ను ఆదాయం ఉన్న వారికి కొత్త పన్నుల విధానం ఎంచుకుంటేనే ప్రయోజనంగా ఉంటుందంటున్నారు.

స్టాండర్డ్ డిడక్షన్ రూ.75 వేలకు పెంపు

- కొత్త పన్ను విధానంలో ఉద్యోగులకు ఊరటనిస్తూ స్టాండర్డ్ డిడక్షన్ పరిమితిని 50% పెంచుతూ సీతారామన్ ప్రకటించారు. రూ.50 వేలుగా ఉన్న స్టాండర్డ్ డిడక్షన్‌ను రూ.75వేలకు పెంచారు. ఫ్యా మిలీ పెన్షన్‌దారుల స్టాండర్డ్ డిడక్షన్‌ను రూ. 15వేల నుంచి రూ.25 వేలకు పెంచారు. కొత్త పన్నుల విధానంలో 10% పన్నులోపు శ్లాబుల్లో స్వల్ప మార్పుల ను ప్రతిపాదించింది. కొత్త పన్నుల విధానంలో 3 లక్షల ఆదాయం వరకు పన్ను చెల్లించాల్సిన అవసరం లేదు. గతంలో 5% పన్ను శ్లాబు పరిధి రూ.3– 6 లక్షలుగా ఉంటే ఇప్పుడు దాన్ని రూ.3–7 లక్షలకు, గతంలో రూ.6–9 లక్షలుగా 10% పన్ను పరిధిని రూ.7–10 లక్షలకు పెంచారు. ఈ మార్పుల వల్ల ప్రతీ పన్ను చెల్లింపుదారునికి రూ.17,500 ప్రయోజనం లభిస్తుంది.

2024-25 సంవత్సరానికి ఆదాయ పన్ను శ్లాబులు..

కొత్త పన్నుల విధానంలో 2023-24 ఆదాయ పన్ను శ్లాబులు

ఆదాయ పరిమితి	పన్నురేటు
0–3 లక్షలు	లేదు
3–6 లక్షలు	5%
6–9 లక్షలు	10%
9–12 లక్షలు	15%
12–15 లక్షలు	20%
15 లక్షలుపైన	30%

కొత్త పన్నుల విధానంలో 2024-25 ఆదాయ పన్ను శ్లాబులు

ఆదాయ పరిమితి	పన్నురేటు
0–3 లక్షలు	లేదు
3–7 లక్షలు	5%
7–10 లక్షలు	10%
10–12 లక్షలు	15%
12–15 లక్షలు	20%
15 లక్షలుపైన	30%

పాత పన్నుల విధానంలో ట్యాక్స్ శ్లాబులు

60 ఏళ్ల లోపు వయస్సు ఉంటే..

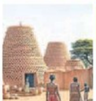
ఆదాయ పరిమితి	పన్ను రేటు
0-2.5 లక్షలు	లేదు
2.5 - 5 లక్షలు	5%
5-10 లక్షలు	20%
10 లక్షలు దాటితే	30%

60 నుంచి 80 ఏళ్లు..

ఆదాయ పరిమితి	పన్ను రేటు
0-3 లక్షలు	లేదు
3 - 5 లక్షలు	5%
5-10 లక్షలు	20%
10 లక్షలు దాటితే	30%

80 ఏళ్లు దాటితే..

ఆదాయ పరిమితి	పన్ను రేటు
0-5 లక్షలు	లేదు
5-10 లక్షలు	20%
10 లక్షలు పైన	30%

గిరిజనుల కోసం కొత్త పథకం..

జన్‌జాతీయ ఉన్నత్ గ్రామ్ అభియాన్ పేరుతో ప్రకటించిన కేంద్రం

గిరిజన శాఖకు రూ.13,000 కోట్లు కేటాయింపు

న్యూఢిల్లీ: దేశంలోని గిరిజనుల సామాజిక ఆర్థిక స్థితిగతులను మెరుగుపరిచేందుకు కేంద్ర ప్రభుత్వం కొత్తగా ప్రధానమంత్రి జన్‌జాతీయ ఉన్నత్ గ్రామ్ అభియాన్ పథకాన్ని ప్రకటించింది. అలాగే సంబంధిత శాఖకు బడ్జెట్‌లో గత ఏడాదికన్నా 70 శాతం నిధులను పెంచింది. ఈ పథకంతో దేశంలోని 63వేల గిరిజన గ్రామాల్లోని 5 కోట్ల జనాభాకు ప్రయోజనం చేకూరనుంది. గిరిజన వ్యవహారాల మంత్రిత్వ శాఖకు గత ఆర్థిక సంవత్సరంలో రూ. 7,605 కోట్లు కేటాయించగా, ఈసారి బడ్జెట్‌లో రూ.13,000 కోట్లకు పెంచడం విశేషం. ఇందులో రూ. 6,399 కోట్లను మారుమూల గ్రామాల్లోని ఏకలవ్య మోడల్ రెసిడెన్షియల్ స్కూళ్లలో మెరుగైన వసతులను కల్పించేందుకు కేటాయించనున్నారు. ఎస్సీ, ఎస్టీ, ఇతర వెనుకబడిన వర్గాలు, మైనారిటీలకు మాత్రం గత ఏడాది రూ. 2,959.43 కోట్లు కేటాయించగా, ఈసారి రూ.6,611.69 కోట్లు కేటాయించడం విశేషం. అయితే, ఉన్నత విద్యలో ఎస్టీ విద్యార్థులకు ఇచ్చే జాతీయ ఫెలోషిప్, స్కాలర్‌షిప్‌ను మాత్రం గత ఏడాది (రూ.230 కోట్లు) కన్నా తగ్గించి రూ. 165 కోట్లు మాత్రమే ఇచ్చారు.

'అనుసంధాన్' ఫౌండేషన్ కార్యకలాపాలు షురూ..

ప్రకటించిన మంత్రి నిర్మల

న్యూఢిల్లీ: దేశంలో పరిశోధన, ప్రోటోటైప్‌ల అభివృద్ధిని ఉరకలెత్తించే లక్ష్యంతో కేంద్రం గతంలో ప్రకటించిన అనుసంధాన్ నేషనల్ రీసెర్చ్ ఫౌండేషన్ కార్యకలాపాలు మొదలుకాబోతున్నాయని మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ చెప్పారు. విశ్వవిద్యాలయాలు, కళాశాలలను పరిశోధన బాటలో మరింతగా ముందుకుసాగేలా చేసి విద్యార్థుల విషయంలో బోధనకు, పరిశోధనకు మధ్య ఉన్న అగాధాలను పూడ్చి ప్రాథమిక స్థాయి పరిశోధన, నమూనాల రూపకల్పనను విస్తృతం చేసేందుకు మోదీ సర్కార్ ఈ ఏఎన్ఆర్ ఫండ్‌ను స్థాపించడం తెల్సిందే. మూలనిధి కింద రూ.1 లక్ష కోట్లు సమీకరిస్తామని మధ్యంతర బడ్జెట్‌లోనే నిర్మల ప్రకటించారు.

సముద్ర గర్భంలో పరిశోధనకు..

- సముద్ర గర్భంలో సహజవనరుల శోధన, పరిశోధన కోసం సముద్రంలో 6,000 మీటర్లలోతుకు చేపట్టే మానవసహిత 'సముద్రయాన్' ప్రయోగం కోసం బడ్జెట్ కేటాయించారు. డీప్ ఓషన్ మిషన్ కోసం రూ.600 కోట్లు కేటాయించారు. రూ.600 కోట్లతో కలుపుకుని భూ విజ్ఞానశాస్త్రాల మంత్రిత్వ శాఖకు రూ.3,064.80 కోట్లు కేటాయించారు. గత ఏడాదితో పోలిస్తే శాస్త్రీయ, పారిశ్రామిక పరిశోధనా శాఖకు రూ.6,323.41 కోట్లు కేటాయించారు. ఇందులో సీఎస్ఐఆర్ కోసం రూ.6,265.80 కోట్లను కేటాయించారు. 2023–24 బడ్జెట్‌తో పోలిస్తే ఈసారి సైన్స్, టెక్నాలజీ శాఖకు రూ.8,029.01 కోట్లు కేటాయించారు. బయోటెక్నాలజీ విభాగానికి రూ.2,275.70 కోట్లు కేటాయించారు.

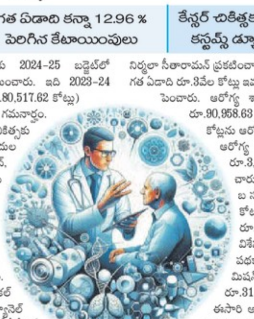
కేంద్ర మంత్రుల జీతాలు సహా తదితరాలకు రూ. 1,249 కోట్లు

న్యూఢిల్లీ: కేంద్ర మంత్రుల జీతాలతోపాటు కేంద్ర సచివాలయం, ప్రధాని కార్యాలయ నిర్వహణ వ్యయం, దేశానికి విచ్చేసే అతిథుల బస, వినోద ఖర్చుల కోసం కేంద్ర ప్రభుత్వం బడ్జెట్‌లో రూ. 1,248.91 కోట్లు కేటాయించింది. 2023–24లో కేటాయించిన రూ. 1,803.01 కోట్లతో పోలిస్తే ఈసారి కేటాయింపుల్లో కాస్త కోత పెట్టింది. ఇందులో ప్రధానంగా కేంద్ర మంత్రుల ఖర్చుల కింద రూ. 828.36 కోట్ల మేర కేటాయింపులు చేసింది. ఈ మొత్తాన్ని మంత్రుల జీతాలు, అలవెన్సులు, ప్రయాణాలకు కేంద్రం ఖర్చు చేయనుంది. అలాగే నేషనల్ సెక్యూరిటీ కౌన్సిల్ సెక్రటేరియట్‌కు రూ. 202.10 కోట్లను కేంద్రం కేటాయించింది. ఇక కేబినెట్ సెక్రటేరియట్‌కు రూ. 75.24 కోట్లు, ప్రధాన శాస్త్రీయ సలహాదారు కార్యాలయానికి రూ. 72.11 కోట్లు, ప్రధాని కార్యాలయానికి రూ. 65.30 కోట్లు, అతిథుల బస, వినోద ఖర్చులకు రూ. 4 కోట్లు కేటాయించింది.

ప్రిస్క్రిప్షన్ బాగు.. బాగు..

హెల్త్‌కు 90,958 కోట్లు	గత ఏడాది కన్నా 12.96 % పెరిగిన కేటాయింపులు	కేన్సర్ చికిత్సకు వాడే 3 మందులపై కస్టమ్స్ డ్యూటీ మినహాయింపు

న్యూఢిల్లీ: కేంద్ర ఆరోగ్యశాఖకు 2024–25 బడ్జెట్‌లో రూ.90,958.63 కోట్లను కేటాయించారు. ఇది 2023–24 సవరించిన అంచనాల కంటే (రూ.80,517.62 కోట్లు) 12.96 శాతం ఎక్కువ కావడం గమనార్హం. అలాగే ఈ బడ్జెట్‌లో కేన్సర్ చికిత్సకు ఉపయోగించే మూడు కీలక మందుల (ట్రాస్తుజుమబ్ డెరక్స్‌టెకన్, ఒసిమెర్టినిబ్, దుర్వాలుమాబ్)పై కస్టమ్స్ డ్యూటీని పూర్తిగా మినహాయిస్తున్నట్లు ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. 'కేన్సర్ రోగులకు ఉపశమనం ఇచ్చేందుకు మరో మూడు మందులపై కస్టమ్స్ డ్యూటీని మినహాయిస్తున్నాం. అలాగే ఎక్స్‌రే ట్యూబ్స్, మెడికల్ ఎక్స్‌రే మిషన్లలో వాడే ఫ్లాట్ ప్యానెల్ డిటెక్టర్లపై బేసిక్ కస్టమ్స్ డ్యూటీ (బీసీడీ)లో మార్పులు చేస్తున్నాం' అని కేంద్ర ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ ప్రకటించారు. ఆయుష్ మంత్రిత్వ శాఖకు గత ఏడాది రూ.3వేల కోట్లు ఇవ్వగా, ఈసారి 3,712.49కోట్లకు పెంచారు. ఆరోగ్య శాఖకు కేటాయించిన మొత్తం రూ.90,958.63 కోట్లలో రూ.87,656.90 కోట్లను ఆరోగ్య, కుటుంబ సంక్షేమ శాఖకు, ఆరోగ్య పరిశోధన విభాగానికి రూ.3,301.73 కోట్లను కేటాయించారు. గత ఏడాది ఆరోగ్య, కుటుంబ సంక్షేమ శాఖకు రూ.77,624.79 కోట్లు ఇవ్వగా ఈసారి రూ.100కోట్ల మేర పెరగడం విశేషం. కేంద్ర ప్రాయోజిత పథకాలైన జాతీయ ఆరోగ్య మిషన్‌కు కేటాయింపులు గత ఏడాది రూ.31,550.87 కోట్లు ఉండగా, ఈసారి అది 36,000 కోట్లకు పెరిగింది. ప్రధానమంత్రి జన్ ఆరోగ్య యోజన (పీఎం జేఏవై)కి కేటాయింపులు రూ. 6,800 కోట్ల నుంచి రూ.7,300 కోట్లకు పెరగడం గమనార్హం. జాతీయ టెలి మెంటల్ హెల్త్ ప్రోగ్రామ్‌కు కేటాయింపులను రూ.65 కోట్ల నుంచి రూ.90 కోట్లకు పెంచారు. నేషనల్ డిజిటల్ హెల్త్ మిషన్‌కు గత ఏడాది మాదిరే రూ.200 కోట్లు కేటాయించారు. స్వయం ప్రతిపత్తి విభాగాలకు గత ఏడాది (రూ.17,250.90) కేటాయించిన దాని కంటే స్వల్పంగా పెంచుతూ రూ.18,013.62 కోట్లు కేటాయించారు. ఢిల్లీ ఎయిమ్స్‌కు గత ఏడాది రూ.4,278 కోట్లు కేటాయించగా ఈసారి బడ్జెట్‌లో రూ.4,523 కోట్లు ఇచ్చారు. భారత మెడికల్ కౌన్సిల్‌కు గత ఏడాది రూ.2295.12 కోట్లు ఇవ్వగా ఈసారి రూ.2,732.13 కోట్లు కేటాయించారు.

మూడు కేన్సర్ మందులు 20% మేర తగ్గుతాయి

కేన్సర్ చికిత్సలో వాడే మూడు రకాల మందులపై కస్టమ్స్ సుంకాన్ని మినహాయించడంపై ఆరోగ్యరంగ నిపుణులు హర్షం వ్యక్తంచేశారు. ఈ సుంకం తగ్గింపు వల్ల మందుల ధరలు 10–20 శాతం మేర తగ్గుతాయని ఢిల్లీలోని సీకే బిర్లా ఆస్పత్రికి చెందిన సర్జికల్ ఆంకాలజీ డైరెక్టర్ డాక్టర్ మన్‌దీప్ సింగ్ మల్హోత్రా చెప్పారు. అయితే, ఆరోగ్య సంరక్షణ వ్యయాన్ని జీడీపీలో 2.5 శాతానికి పెంచాలన్న సుదీర్ఘ డిమాండ్‌ను ఈ బడ్జెట్ కూడా నెరవేర్చకపోవడంపై నిపుణులు పెదవి విరుస్తున్నారు.

గ్రామాలకు గృహయోగం

గ్రామీణాభివృద్ధి, గ్రామీణ మౌలిక వసతులకు రూ.2.66 లక్షల కోట్లు

'పీఎంఏవై - జీ'పథకంతో గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో రెండు కోట్ల ఇళ్ల నిర్మాణం

'ఉపాధి'కి యథాతథం

గ్రామీణాభివృద్ధి, గ్రామీణ మౌలిక వసతుల కోసం కేంద్ర ప్రభుత్వం బడ్జెట్‌లో రూ.2.66 లక్షల కోట్లు కేటాయించింది. పీఎం ఆవాస్ యోజన పథకం కింద గ్రామీణ, పట్టణ ప్రాంతాల్లో మూడు కోట్ల గృహాలను అదనంగా నిర్మించనున్నట్లు ఆర్థిక మంత్రి సీతారామన్ తెలిపారు. అన్ని వాతావరణ పరిస్థితుల్లో 25,000 మారుమూల ఆవాసాలకు

రహదారి సదుపాయం కల్పించేందుకు ప్రధానమంత్రి గ్రామ సడక్ యోజన (పీఎంజీఎస్‌వై) పథకం 4వ దశను చేపడుతున్నట్లు ప్రకటించారు. ఫ్లాగ్ షిప్ పథకం కింద దీనికి బడ్జెట్‌లో రూ.12,000 కోట్లు కేటాయించారు. గ్రామీణ రంగం వృద్ధి చెందేందుకు ఈ బడ్జెట్ దోహదం చేస్తుందని గ్రామీణాభివృద్ధి శాఖ మంత్రి శివరాజ్‌సింగ్ చౌహాన్ స్వాగతించారు. 'పేదలకు ఇళ్లను సమకూర్చే లక్ష్యంతో గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో రెండు కోట్ల గృహాలను నిర్మించనున్నట్లు చెప్పారు. 'జాతీయ గ్రామీణ జీవనోపాధి కల్పన పథకం కింద మహిళా సాధికారతకు బాటలు వేస్తాం. మూడు కోట్ల మంది అక్కచెల్లెమ్మలు (లఖ్‌పతి దీదీ) ఏటా రూ.లక్ష చొప్పున ఆదాయాన్ని పొందేలా ఈ బడ్జెట్ దోహదం చేస్తుంది' అని చౌహాన్ పేర్కొన్నారు. దీన్‌దయాళ్ ఉపాధ్యాయ్ నైపుణ్యాభివృద్ధి పథకం కింద గ్రామీణ యువతకు నైపుణ్యాల పెంపుపై శిక్షణ అందిస్తామన్నారు. 'పీఎం జన్‌జాతి ఉన్నత్ గ్రామ్ అభియాన్'పథకం ద్వారా 63,000 గ్రామాలలో ఐదు కోట్ల మంది గిరిజనులకు మేలు జరుగుతుందని తెలిపారు. గిరిజనుల సామాజిక, ఆర్థిక స్థితిగతులను మెరుగుపరిచేలా ఈ పథకాన్ని ప్రవేశపెడుతున్నట్లు వెల్లడించారు.

- గ్రామీణాభివృద్ధికి తాజా బడ్జెట్‌లో రూ.1,77,566.19 కోట్లు కేటాయించారు. గతేడాది కేటాయింపులు రూ.1,57,545 కోట్లతో పోలిస్తే ఇది 12 శాతం అదనం. మధ్యలో సవరించిన అంచనాలు రూ.1,71,069.46 కోట్లతో పోలిస్తే ఇది 3.7 శాతం అదనం.
- ఉపాధిహామీ పథకానికి గతేడాదితో పోలిస్తే 43 శాతం అదనంగా నిధులిచ్చి బడ్జెట్‌లో రూ.86,000 కోట్లు కేటాయించారు. గత బడ్జెట్‌లో ఉపాధిహామీకి రూ.60,000 కోట్లు కేటాయించారు. అయితే గత ఆర్థిక సంవత్సరం సవరించిన అంచనాల్లో రూ.86,000 కోట్లు వ్యయం చేశారు. తాజా బడ్జెట్‌లోనూ అంతే మొత్తం ఉపాధికి కేటాయించడం గమనార్హం. 2022–23లో ఉపాధి హామీకి కేంద్రం రూ.73,000 కోట్లు కేటాయించగా బడ్జెట్ పత్రాల ప్రకారం వాస్తవ వ్యయం రూ.90,805 కోట్లకు చేరుకుంది.
- ప్రధానమంత్రి ఆవాస్ యోజన – గ్రామీణ (పీఎంఏవై – జీ) పథకం కింద గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో రెండు కోట్ల ఇళ్లను నిర్మించాలని లక్ష్యంగా నిర్ణయించగా తాజా బడ్జెట్‌లో రూ.54,500.14 కోట్లు కేటాయించారు. గతేడాది రూ.54,487 కోట్లు కేటాయించగా సవరించిన అంచనాలు మాత్రం రూ.32,000 కోట్లుగా ఉన్నాయి.
- జాతీయ జీవనోపాధి కార్యక్రమం 'అజీవిక'కోసం బడ్జెట్‌లో రూ.15,047 కోట్లు కేటాయించారు. గతేడాదితో పోలిస్తే 6 శాతం అదనంగా నిధులు దక్కాయి. గత ఆర్థిక సంవత్సరంలో ఈ పథకానికి బడ్జెట్‌లో రూ.14,129.17 కోట్లు కేటాయించగా సవరించిన అంచనాలు కూడా యథాతథంగా ఉన్నాయి.

పర్యాటకానికి.. 2,479 కోట్లు

పర్యాటక అభివృద్ధికి బడ్జెట్‌లో రూ. 2,479.62 కోట్లను కేంద్ర ప్రభుత్వం కేటాయించింది. గత బడ్జెట్‌లో ఈ కేటాయింపులు రూ. 1,692.10 కోట్లుగా ఉంది. బిహార్లోని విష్ణుపాద, మహాబోధి ఆలయాలను ప్రపంచ స్థాయి ఆధ్యాత్మిక, పర్యాటక ప్రాంతాలను అభివృద్ధి చేయనున్నారు. బడ్జెట్ ప్రవేశ పెట్టిన సందర్భంగా ఆర్థిక శాఖ మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ మాట్లాడుతూ.. గయలోని విష్ణుపాద ఆలయం, బోధ్ గయలోని మహాబోధి ఆలయాలకు ఆధ్యాత్మికంగా అత్యంత ప్రాముఖ్యత ఉందని, ఈ రెండు కారిడార్లను ప్రపంచ స్థాయిలో అభివృద్ధి చేయడానికి సహకరిస్తామని చెప్పారు. అలాగే హిందువులు, బౌద్ధులు, జైన్లకు పవిత్రమైన రాజ్‌గిర్ అభివృద్ధితో పాటు నలంద యూనివర్సిటీ పునరుద్ధరణ, నలందను పర్యాటక ప్రాంతంగా అభివృద్ధి చేయడానికి కూడా ఆమె నిధులు ప్రకటించారు. అత్యంత ప్రాచీనమైన హిందు ఆలయాల్లో ఒకటైన విష్ణుపాద ఆలయం గయలోని ఫల్గు నది ఒడ్డున ఉంది. ఇక బోధ్ గయలోని మహాబోధి ఆలయం యునెస్కో వరల్డ్ హెరిటేజ్ సైట్‌గా గుర్తింపు పొందింది.

దివ్యాంగుల సంక్షేమానికి 1,225 కోట్లు

దివ్యాంగుల సంక్షేమం కోసం కేంద్రం బడ్జెట్‌లో రూ.1,225.27 కోట్లు కేటాయించింది. గతేడాది ఈ రంగానికి రూ.1,225.01 కోట్ల కేటాయింపులు ఉండగా ఈ సారి దీనిని స్వల్పంగా 0.02 కోట్లమేర పెంచారు. దివ్యాంగుల సంక్షేమానికి కట్టు బడి ఉన్నట్లు ప్రభుత్వం పేర్కొంది. వీరి సంక్షేమానికి కేంద్రం అమలు చేస్తున్న వివిధ పథకాలకింద ఈ నిధులను వినియోగిస్తారు. దివ్యాంగులకు అవసరమయ్యే వివిధ పరికరాల కొను గోలుకు ఈ నిధుల నుంచి రూ.315కోట్లు ఖర్చు చేస్తారు. దీన్‌దయాళ్ దివ్యాంగుల పునరావాస పథకానికి గతంలో రూ.130 కోట్లు కేటాయించగా, ఈ సారి దానిని రూ.165 కోట్లకు పెంచారు. ఈ వర్గాల వారి విద్య కోసం ప్రాధాన్యం ఇచ్చినప్పటికీ, కొంత మేర నిధులను తగ్గించారు. గతంలో ఉన్నత విద్య అభ్యసించే దివ్యాంగ విద్యార్థుల ఉపకార వేతనాల కోసం రూ.155 కోట్లు కేటాయించగా, ఈ సారి ఆ మొత్తాన్ని రూ.142.68 కోట్లకు తగ్గించారు. కాగా, దివ్యాంగు ల క్రీడలకు ఇచ్చే మొత్తాన్ని బాగా తగ్గించారు. గతంలో రూ.76 కోట్లు ఉన్న కేటాయింపులను ఈ సారి రూ.25 కోట్లకు తగ్గించారు.

EXPERT COMMENT

డాక్టర్ సంగీతారెడ్డి
అపోలో జాయింట్ ఎండీ

ఆరోగ్య సంరక్షణ వ్యవస్థను మెరుగుపరచాలన్న ప్రభుత్వ నిబద్ధతకు ఈ బడ్జెట్ నిదర్శనం. వైద్య ఎక్స్-రే యంత్రాల్లో ఉపయోగించే ఎక్స్-రే ట్యూబ్‌లు, ఫ్లాట్ ప్యానెల్ డిటెక్టర్‌లపై ప్రాథమిక కస్టమ్స్ డ్యూటీ (బీసీడీ)లో మార్పులు చేయడం ఆహ్వానించదగ్గ పరిణామం. అలాగే మరో మూడు రకాల కేన్సర్ మందులపై కస్టమ్స్ డ్యూటీ మినహాయించడం కేన్సర్ చికిత్స వ్యయాలను తగ్గించడంలో గొప్ప ముందడుగు కానుంది. ఇది రోగులపై ఆర్థిక భారాన్ని తగ్గించడంలో దోహదపడుతుంది.

2024 బడ్జెట్

కొన్ని దేశాలు.. తొలి ట్రిలియన్ జీడీపీని సాధించిన సంవత్సరం

దేశం	సంవత్సరం
అమెరికా	1969
జపాన్	1978
జర్మనీ	1986
ఫ్రాన్స్	1988
యూకే	1990
ఇటలీ	1990
చైనా	1998
స్పెయిన్	2004
కెనడా	2004
బ్రెజిల్	2006
సౌత్ కొరియా	2006
ఇండియా	2007
రష్యా	2007
ఆస్ట్రేలియా	2008
ఇండోనేసియా	2017

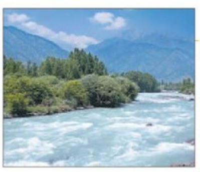
నేషనల్ హైవేస్‌కు రూ.1.68 లక్షల కోట్లు

న్యూఢిల్లీ: హైవేల బాధ్యతలు చూసుకునే జాతీయ రహదారుల ప్రాధికార సంస్థ (ఎన్‌హెచ్‌ఏఐ)కు ఈసారి కేంద్రం రూ.1.68 లక్షల కోట్ల బడ్జెట్ కేటాయించింది. ఎన్నికల ముందు నిర్మల ప్రకటించిన మధ్యంతర బడ్జెట్‌లోనూ ఇంతే మొత్తంలో కేటాయింపులు జరిగాయి. జాతీయరహదారుల రంగం కోసం 2024–25 బడ్జెట్‌లో రూ.2.78 లక్షల కోట్లు ఖర్చుచేయబోతున్నట్లు మంత్రి ప్రకటించారు. 2023–24లో జాతీయరహదారులకు 2.70 లక్షల కోట్లు కేటాయించగా సవరించిన అంచనాలు రూ.2.76 లక్షల కోట్లకు పెరిగాయి.

న్యాయ శాఖకు రూ.1,000 కోట్లు

న్యూఢిల్లీ: న్యాయ శాఖకు రూ.1,000 కోట్లను బడ్జెట్‌లో ప్రత్యేకించారు. సార్వత్రిక ఎన్నికల నిర్వహణ కోసం రాష్ట్రాలు చేసిన ఖర్చును కేంద్రం రీయింబర్స్‌మెంట్ చేసేందుకు ప్రత్యేకంగా బడ్జెట్‌ను కేటాయించారు. కొత్త ఓటర్ ఫొటో గుర్తింపు కార్డుల జారీకి రూ. 404 కోట్లు రీయింబర్స్ చేయనున్నారు. కొత్త ఈవీఎంల కొనుగోలు కోసం న్యాయశాఖకు రూ.34 కోట్లు కేటాయించారు. పాత ఈవీఎంలను ప్రోటోకాల్ ప్రకారం ధ్వంసం చేయడానికీ బడ్జెట్‌ను విడిగా కేటాయించారు. ఈవీఎంలను ఈసీఐఎల్, భారత్ ఎల్రక్టానిక్స్ సంస్థలు తయారుచేశాయి. ఎన్నికల కోసం 2023లో తయారుచేసిన ఒక్కో బ్యాలెట్ యూనిట్‌కు రూ.7,900, కంట్రోల్ యూనిట్‌కు రూ.9,800, వీవీప్యాట్ తయారీకి రూ.16,000 ఖర్చయింది.

జలవనరులకు రూ. 30 వేల కోట్లు

న్యూఢిల్లీ: జలవనరుల శాఖకు, నదుల అభివృద్ధికి, గంగా పునరుజ్జీవానికి ఈ బడ్జెట్‌లో రూ. 30,233.83 కోట్లు కేంద్ర ప్రభుత్వం కేటాయించింది. గతేడాది బడ్జెట్‌లో ఈ కార్యక్రమాలకు రూ. 19,516.92 కోట్లు కేటాయించగా.. ప్రస్తుత బడ్జెట్‌లో దాని కంటే 55 శాతం అధికంగా నిధులిచ్చారు. జాతీయ గంగా ప్లాన్‌లో భాగంగా రూ. 3,345.70 కోట్లు కేటాయించి నది పునరుజ్జీవానికి తాము కట్టుబడ్డామని స్పష్టంగా పేర్కొన్నారు. అటల్ భూజల్ యోజన కార్యక్రమానికి రూ. 1,778 కోట్లు, ప్రధాన మంత్రి కృషి సించాయ్ యోజన పథకానికి రూ. 9,339.37 కోట్లు, నేషనల్ రివర్ కన్జర్వేషన్ ప్లాన్‌కు రూ. 592.11 కోట్లు కేటాయించారు.

పురావస్తు శాఖకు రూ.1,274 కోట్లు

న్యూఢిల్లీ: ఆర్కియాలాజికల్ సర్వే ఆఫ్ ఇండియా(ఏఎస్‌ఐ)కు కేటాయింపులు కాస్త పెరిగాయి. గత బడ్జెట్‌లో రూ.1,131.08 కోట్లు కేటాయించగా ఈసారి రూ.1,273.91 కోట్లు బడ్జెట్ ఇచ్చారు. పురావస్తు శాఖ దేశంలోని ప్రాచీన కట్టడాల పరిరక్షణ, సంరక్షణ బాధ్యతలను చూసుకుంటోంది. ప్రస్తుతం ఏఎస్‌ఐ పరిధిలో 3,697 ప్రాచీన, వారసత్వ కట్టడాలు, ప్రాంతాలు ఉన్నాయి. ఈనెల 21న మొదలై 31వ తేదీదాకా జరగనున్న 46వ ప్రపంచ వారసత్వ కమిటీ సదస్సుకు ప్రస్తుతం ఢిల్లీ ఆతిథ్యం వహిస్తున్న విషయం విదితమే. ఈ నేపథ్యంలో వికాస్ (అభివృద్ధి) తోపాటు విరాసత్ (వారసత్వం)కు ప్రభుత్వం కట్టుబడి ఉందని కేంద్ర మంత్రి నిర్మల బడ్జెట్ ప్రసంగంలో పేర్కొన్నారు. బిహార్‌లోని గయలోని విష్ణుపాద ఆలయం కారిడార్, బుద్ధగయలోని మహాబోధి ఆలయాలను అత్యున్నత పర్యాటక, ఆధ్యాత్మిక కేంద్రాలుగా తీర్చిదిద్దుతామని ప్రకటించారు. పర్యాటక రంగం కోసం రూ.2,479.62 కోట్లు ఇచ్చారు.

- నిర్మల బడ్జెట్ ప్రసంగం 83 నిమిషాల పాటు సాగింది
- ఆమె బంగారు రంగు అంచుతో కూడిన తెల్లరంగు మైసూర్ స్కిల్ చీర ధరించారు
- సంప్రదాయ తరహాలో ఎర్ర రంగు బహీ ఖాతాలో తీసుకొచ్చిన ట్యాబ్లెట్ పీసీ సాయంతో బడ్జెట్‌ను సమర్పించారు
- వరుసగా ఏడోసారి కేంద్ర బడ్జెట్‌ను ప్రవేశపెట్టి మొరార్జీ దేశాయ్ రికార్డును అధిగమించారు
- ఆమె ప్రసంగం పొడవునా అధికార ఎన్డీఏ పక్ష సభ్యులు 71 సార్లు బల్లలు చరిచారు
- 'ఇది ఫక్తు ప్రభుత్వాన్ని కాపాడుకునే బడ్జెట్' అంటూ విపక్ష సభ్యులు పదేపదే నినాదాలు చేశారు
- '400 సీట్లకు మించి' అంటూ ప్రధాని మోదీ లోక్‌సభ ఎన్నికల నినాదాన్ని ప్రస్తావిస్తూ గేలి చేశారు
- బడ్జెట్‌లో అగ్నిపథ్ తదితర వివాదాస్పద పథకాల ప్రస్తావన లేదు..
- రైల్వే బడ్జెట్‌నూ ప్రస్తావించలేదు

నిరుద్యోగంపై విరుద్యోగ బాణం

ఉపాధి కల్పనకు అగ్రతాంబూలం • వ్యవసాయ రంగంపై భారం తగ్గింపు

2024-25 కేంద్ర బడ్జెట్‌ను ప్రవేశపెట్టిన నిర్మల

2024–25 కేంద్ర బడ్జెట్‌ను ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ మంగళవారం పార్లమెంటులో ప్రవేశపెట్టారు. ఎన్డీఏ ప్రభుత్వంపై వరుసగా మూడోసారి నమ్మకముంచిన దేశ ప్రజల అభ్యున్నతే లక్ష్యంగా బడ్జెట్ రూపుదిద్దుకుందన్నారు. ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఆర్థిక వ్యవస్థలన్నీ నానా సవాళ్లతో సతమతం అవుతున్నా భారత్ మాత్రం తిరుగులేని వృద్ధిరేటుతో దూసుకుపోతోందని చెప్పుకొచ్చారు. ''ఫిబ్రవరిలో ప్రవేశపెట్టిన మధ్యంతర బడ్జెట్లో పేర్కొన్నట్టు మన దేశంలో ఉన్నది 'నాలుగే కులాలు'. అవి... పేదలు, మహిళలు, యువత, అన్నదాతలు. వారి అభ్యున్నతి కోసం ఉపాధి, నైపుణ్యాభివృద్ధి, సూక్ష్మ చిన్న మధ్యతరహా పరిశ్రమలు, మధ్యతరగతిపై బడ్జెట్లో ప్రధానంగా దృష్టి సారించాం'' అని వివరించారు. 4.1 కోట్ల పైచిలుకు యువతీయువకులకు వచ్చే ఐదేళ్లలో ఉన్నత విద్య, నైపుణ్యాభివృద్ధి, ఉపాధి కల్పన నిమిత్తం 5 పథకాలతో కూడిన 'ప్రధానమంత్రి ప్యాకేజీ'ని ప్రకటించారు. 2047 నాటికి వికసిత భారత్ సాకారమే లక్ష్యంగా 'వ్యవసాయ రంగంలో మరింత ఉత్పాదకత, ఉపాధి–నైపుణ్యాభివృద్ధి, మానవ వనరుల అభివృద్ధి–సామాజిక న్యాయం, నిర్మాణ–సేవా రంగాలు, పట్టణాభివృద్ధి, ఇంధన భద్రత, మౌలిక సదుపాయాలు, ఇన్నోవేషన్–రీసెర్చ్, సంస్కరణ'ల పేరిట ఎన్డీఏ ప్రభుత్వ 'తొమ్మిది ప్రాథమ్యాల'కు తెరతీశారు. దీన్ని రానున్న బడ్జెట్లలో మరింత ముందుకు తీసుకెళ్తామని ప్రకటించారు.

రైతు నుంచి యువత దాకా...

వ్యవసాయ రంగ సమగ్రాభివృద్ధే లక్ష్యంగా బడ్జెట్లో పలు చర్యలు చేపట్టినట్టు నిర్మల వెల్లడించారు. ''సాగులో ఉత్పాదకతను పెంచేలా పరిశోధనలకు పెద్దపీట వేయనున్నాం. 32 పంట రకాల్లో అన్ని వాతావరణ పరిస్థితులను తట్టుకునే 100కు పైగా వంగడాలను అభివృద్ధి చేస్తాం. కోటిమందికి పైగా రైతులను సేంద్రియ సాగు వైపు మళ్లిస్తాం. అందుకు అన్నివిధాలా దన్నుగా నిలుస్తాం. తృణధాన్యాలు, నూనెగింజల అభివృద్ధిలో వీలైనంత త్వరగా స్వయంసమృద్ధి సాధిస్తాం'' అని వివరించారు. ''సంఘటిత రంగంలో ఉద్యోగ జీవితంలోకి అడుగుపెట్టే వారికి తొలి నెల వేతనం కేంద్రమే అందిస్తుంది. వచ్చే ఐదేళ్లలో 20 లక్షల మంది యువతకు ఉపాధి నైపుణ్యాలు కల్పిస్తాం. కోటి మందికి టాప్–500 కంపెనీల్లో ఇంటర్న్‌షిప్ అవకాశం కల్పిస్తాం. ఉన్నత విద్య కోసం రూ.10 లక్షల దాకా రుణాలకు వీలు కల్పిస్తాం. అన్ని రంగాల్లోనూ మహిళలు మరింతగా ఉపాధి అవకాశాలను అందిపుచ్చుకునేందుకు వీలు కల్పిస్తాం'' అని చెప్పారు. ఉద్యోగికీ, యజమానికీ ఇద్దరికీ లాభించేలా పీఎఫ్ ప్రోత్సాహకాల వంటి పలు చర్యలను ప్రకటించారు. అధికారికంగానే 6.7 శాతం దాటిన పట్టణ నిరుద్యోగాన్ని ఎంతో కొంత నేలకు దించే ప్రయత్నం బడ్జెట్ కేటాయింపుల్లో కనిపించింది.

భాగస్వాములకు ఇలా...

ఎన్డీఏ భాగస్వామ్య పక్షాల కోణంలో చూస్తే నితీశ్‌కుమార్ పాలనలోని బిహార్‌పై నిర్మలమ్మ ఏకంగా రూ.60,000 కోట్ల మేరకు వరాల జల్లు కురిపించారు. రాష్ట్రవ్యాప్తంగా ఎక్స్‌ప్రెస్ వేలు, భారీ విద్యుత్కేంద్రం, రెండు హెరిటేజ్ కారిడార్లు, ఎయిర్‌పోర్టుల వంటివెన్నో వీటిలో ఉన్నాయి. ఇవేగాక అవసరమైన మేరకు ఆ రాష్ట్రానికి మరిన్ని అదనపు కేటాయింపులూ ఉంటాయని మంత్రి ప్రకటించారు! అక్కడ వచ్చే ఏడాది అసెంబ్లీ ఎన్నికలున్న విషయం తెలిసిందే. రాజధాని అవసరాల నిమిత్తం ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు ప్రపంచ బ్యాంకు నుంచి రూ.15 వేల కోట్ల ప్రత్యేక ఆర్థిక రుణం అందేలా చూస్తామన్నారు. పోలవరం త్వరిత నిర్మాణం, రాష్ట్రంలో వెనకబడ్డ ప్రాంతాలకు గ్రాంటు తదితరాలను ప్రస్తావించారు.

రాష్ట్రాలతో కలిసి ముందుకు...

నగరాల సమగ్రాభివృద్ధికి రాష్ట్రాల సమన్వయంతో కృషి చేస్తామని నిర్మల పేర్కొన్నారు. శివారు ప్రాంతాల అభివృద్ధి ద్వారా వాటిని గ్రోత్ హబ్‌లుగా తీర్చిదిద్దుతామన్నారు. పీఎం ఆవాస్ యోజన కింద మరో 3 కోట్ల ఇళ్లు కట్టించనున్నారు. మహిళలు, బాలికల ప్రగతి, సంక్షేమానికి ఈసారి ఏకంగా రూ.3 లక్షల కోట్లు కేటాయించారు. దేశవ్యాప్తంగా 5 కోట్ల మంది గిరిజనులకు లబ్ధి కలిగేలా పథకాన్ని ప్రతిపాదించారు. ఔత్సాహిక పారిశ్రామికవేత్తలను మరింతగా ప్రోత్సహించేందుకు ముద్రా రుణాల పరిమితిని రూ.20 లక్షలకు పెంచారు. ''పీఎం సూర్య ఘర్ పథకం కింద రూఫ్‌టాప్ సోలార్ ప్లాంట్ల ద్వారా కోటి కుటుంబాలకు నెలకు 300 యూనిట్ల ఉచిత కరెంటు అందించే పథకానికి అద్భుతమైన స్పందన వచ్చింది. 14 లక్షల మందికి పైగా దరఖాస్తు చేసుకున్నారు'' అని మంత్రి చెప్పారు. ఈ పథకాన్ని మరింతగా ముందుకు తీసుకెళ్తామన్నారు.

మహిళలకు మంచి కబురు

సామాన్యునిపై పన్నుల భారాన్ని వీలైంతగా తగ్గించేందుకు చర్యలు చేపడుతున్నట్టు నిర్మల ప్రకటించారు. మహిళలకు చల్లని కబురు వినిపించారు. బంగారం, వెండి, ప్లాటినంతో పాటు మొబైల్స్‌పైనా దిగుమతి సుంకం తగ్గించారు. తద్వారా వాటి ధరలు దిగి రానున్నాయి. పీఎం విశ్వకర్మ, స్వానిధి, స్టాండప్ ఇండియా తదితరాలతో చేతి వృత్తుల వారు, స్వయంసహాయక బృందాలు మొదలుకుని ఎస్సీ, ఎస్టీల దాకా అన్ని వర్గాల సంక్షేమానికి భరోసా లభిస్తుందని మంత్రి అన్నారు. 'పూర్వోదయ' పథకం తూర్పు భారతదేశ ప్రగతిని పరుగులు పెట్టిస్తుందని చెప్పారు. ఈశాన్య రాష్ట్రాలకూ పలు కేటాయింపులు చేశారు. పర్యాటకాభివృద్ధికి పలు చర్యలను ప్రతిపాదించారు. ఏంజెల్ ట్యాక్స్ రద్దు ద్వారా స్టార్టప్‌లకు మరింత ఊపునిచ్చేందుకు విత్త మంత్రి ప్రయత్నించారు. విదేశీ కంపెనీలపై ఆదాయ పన్ను భారాన్ని 40 నుంచి 35 శాతానికి తగ్గించారు. అన్ని రంగాల సమగ్రాభివృద్ధే లక్ష్యంగా పరిశోధనల కోసం అనుసంధాన్ నేషనల్ రీసెర్చ్ ఫండ్‌ను అందుబాటులోకి తెస్తామని ప్రకటించారు. పట్టణ భూ రికార్డులను పూర్తిగా డిజిటైజ్ చేయనున్నట్టు తెలిపారు. ఆదాయపన్ను చట్టం–1961ని సమూలంగా సమీక్షిస్తామని హామీ ఇచ్చారు.

బడ్జెట్లో ఆవిష్కరించిన నవ ప్రాథమ్యాలు

1. వ్యవసాయ రంగంలో ఉత్పాదకత
- వ్యవసాయ, అనుబంధ రంగాలకు రూ.1.52 లక్షల కోట్ల కేటాయింపులు
- అన్ని వాతావరణ పరిస్థితులను తట్టుకునే 109 రకాల కొత్త వంగడాలు రైతులకు అందుబాటులోకి
- రెండేళ్లలో కోటి మంది రైతులు సేంద్రియ సాగు బాట పట్టేలా చర్యలు.
- అందుకు దన్నుగా నిలిచేలా 10 వేల బయో ఇన్‌పుట్ వనరుల కేంద్రాలు
- రైతులు, వారి భూముల కవరేజీ తదితరాల కోసం మూడేళ్లలో డిజిటల్ పబ్లిక్ ఇన్‌ఫ్రా (డీపీఐ) అభివృద్ధి

2. ఉపాధి-నైపుణ్యాభివృద్ధి
- ఏ పథకాల్లోనూ లబ్ధిదారులు కాని యువతకు ఉన్నత విద్య కోసం రూ.10 లక్షల దాకా రుణాలు
- ఐదేళ్లలో 20 లక్షల మంది యువతకు నైపుణ్యాభివృద్ధి శిక్షణ
- ఉద్యోగికి, యజమానికి లాభించేలా పీఎఫ్ ప్రోత్సాహకాలు తదితరాలు
- ప్రత్యేకించి మహిళల కోసం పలు చర్యలు
- ఐదు పథకాలతో కూడిన సమగ్ర 'ప్రధానమంత్రి ప్యాకేజీ'

3. మానవ వనరుల అభివృద్ధి-సామాజిక న్యాయం
- పలు రాష్ట్రాల్లో పారిశ్రామిక, హెరిటేజ్ కారిడార్ల అభివృద్ధి
- 63 వేల గిరిజన గ్రామాల సమగ్రాభివృద్ధికి ప్రత్యేక పథకం
- మహిళలు, బాలికల అభ్యున్నతి పథకాలకు రూ.3 లక్షల కోట్లు
- ఈశాన్య ప్రాంతాల అభివృద్ధిపై ప్రత్యేక దృష్టి

4. నిర్మాణ-సేవా రంగాలు
- తయారీ రంగంలో ఎంఎస్ఎంఈల కోసం రుణ హామీ పథకాలు
- థర్డ్ పార్టీ గ్యారంటీ లేకుండా రూ.100 కోట్ల దాకా రుణాలు
- ముద్రా రుణాల పరిమితి రూ.20 లక్షలకు పెంపు
- ప్రభుత్వ, ప్రైవేటు భాగస్వామ్యంలో ఈ కామర్స్ ఎగుమతి హబ్‌లు

5. పట్టణాభివృద్ధి
- 30 లక్షల కంటే ఎక్కువ జనాభా ఉన్న 14 నగరాల సమగ్రాభివృద్ధికి రవాణా ఆధారిత ప్రణాళికలు, వ్యూహాలు
- ప్రధాని పట్టణ ఆవాస్ యోజన 2.0 కింద కోటి మంది పట్టణ పేద, మధ్య తరగతి కుటుంబాలకు ఇళ్లు
- ఎంపిక చేసిన నగరాల్లో వచ్చే ఐదేళ్లలో ఏటా 100 చొప్పున వీధి మార్కెట్లు

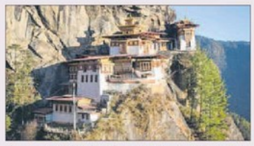
6. ఇంధన భద్రత
- ఉపాధి, వృద్ధి తదితరాలతో పాటు పర్యావరణ హితాన్నీ దృష్టిలో పెట్టుకుంటూ సంప్రదాయేతర ఇంధన వనరులకు మరింత ప్రోత్సాహం
- కరెంటు నిల్వ కోసం పంప్డ్ స్టోరేజీ ప్రాజెక్టులకు ప్రోత్సాహం
- ప్రైవేట్ రంగ భాగస్వామ్యంలో చిన్న, మాడ్యులార్ అణు రియాక్టర్ల అభివృద్ధి

7. మౌలిక సదుపాయాలు
- దీర్ఘకాలిక లక్ష్యంతో రూ.11.11 లక్షల కోట్ల కేటాయింపులు రాష్ట్రాలకు దీర్ఘకాలిక వడ్డీలేని రుణాలకు రూ.1.5 లక్షల కోట్ల కేటాయింపు
- పీఎంజీఎస్‌వై-4తో 25 వేల గ్రామీణ ఆవాసాలకు కనెక్టివిటీ
- వరద ప్రభావిత రాష్ట్రాల్లో సమస్య శాశ్వత నివారణే లక్ష్యంగా పలు ప్రాజెక్టులు
- పలు రాష్ట్రాల్లో పర్యాటక తదితర కారిడార్ల అభివృద్ధి

8. ఇన్నొవేషన్ - రీసెర్చ్
- పరిశోధన, నమూనా అభివృద్ధి కోసం అనుసంధాన్ నేషనల్ రీసెర్చ్ ఫండ్
- ప్రైవేట్ రంగ సమన్వయంతో పరిశోధనలు, ఆవిష్కరణలకు ప్రోత్సాహమిచ్చేందుకు రూ.లక్ష కోట్ల ఫైనాన్సింగ్ పూల్
- అంతరిక్ష ఆర్థికాన్ని వచ్చే పదేళ్లలో కనీసం ఐదు రెట్లు విస్తరణ. అందుకు ఈ బడ్జెట్లో రూ.1,000 కోట్లు.

9. భావి తరం సంస్కరణలు
- భూములన్నింటికీ ప్రత్యేక ల్యాండ్ పార్సిల్ ఐడెంటిఫికేషన్ నంబర్, లేదా భూ ఆధార్
- భూ రిజిస్ట్రీ ఏర్పాటు, రైతుల రిజిస్ట్రీతో లింకేజీ
- జీఎస్ఐ మ్యాపింగ్‌తో పట్టణ ప్రాంత భూ రికార్డుల డిజిటైజేషన్
- అన్నిరకాల కార్మిక సేవలూ ఒక్కతాటిపైకి. సంబంధిత పోర్టళ్లతో ఇ-శ్రామ్ పోర్టల్ అనుసంధానం

భూటాన్‌కు అత్యధికం.. మాల్దీవులకు కోత

న్యూఢిల్లీ: భారత పొరుగుదేశమైన భూటాన్‌కు 'నైబర్‌హుడ్ ఫస్ట్' పాలసీలో భాగంగా కేంద్ర ప్రభుత్వం అత్యధికంగా రూ.2068 కోట్లను అభివృద్ధి ఎయిడ్ కింద కేటాయించింది. అయితే, మాల్దీవులకు మాత్రం గత ఏడాదితో పోలిస్తే నిధుల్లో కోత విధించింది. మాల్దీవులకు గత ఏడాది రూ.770 కోట్లు కేటాయించగా, ఈసారి బడ్జెట్‌లో రూ.400 కోట్లు కేటాయించింది. గత ఏడాది నవంబర్‌లో మాల్దీవుల అధ్యక్షుడిగా చైనా అనుకూలుడైన మొహమ్మద్ మొయిజ్జు వచ్చాక భారత్‌తో ద్వైపాక్షిక సంబంధాలు దెబ్బతిన్న సంగతి తెలిసిందే. విదేశాంగ శాఖకు గత ఏడాది సవరించిన అంచనాల మేరకు రూ.29,121 కోట్లు కేటాయించగా 2024–25 బడ్జెట్‌లో రూ.22,154 కోట్లు కేటాయించారు. భూటాన్ తర్వాత నేపాల్‌కు అధికంగా నిధులు (రూ.700 కోట్లు) కేటాయించారు. శ్రీలంకకు గత ఏడాది రూ.60 కోట్లు కేటాయించగా, ఈసారి మాత్రం ఒక్క రూపాయి కూడా కేటాయించకపోవడం గమనార్హం. కేంద్ర బడ్జెట్‌లో సాయం కింద అఫ్గానిస్తాన్‌కు రూ.200 కోట్లు, బంగ్లాదేశ్‌కు రూ.120 కోట్లు, మయన్మార్‌కు రూ.250 కోట్లు, మారిషస్‌కు రూ.370 కోట్లు, ఆఫ్రికా దేశాలకు రూ.200 కోట్లు కేటాయించారు. లాటిన్ అమెరికా, యురేసియా దేశాలకు అభివృద్ధి సాయం కింద రూ. 4883 కోట్లు కేటాయించారు.

భద్రతపై ప్రత్యేక దృష్టి

రైల్వే శాఖకు రూ. 2,62,200 కోట్లు కేటాయింపు
భద్రతా చర్యలకు రూ. 1.08 లక్షల కోట్లు ఖర్చు
యూపీఏ హయాంతో పోలిస్తే ఇప్పుడు భారీగా నిధులు
బడ్జెట్ కేటాయింపులపై రైల్వే శాఖ మంత్రి అశ్వనీ వైష్ణవ్ వెల్లడి

న్యూఢిల్లీ: రైళ్ల ప్రమాదాలను ఆటోమేటిక్‌గా నిలువరించే 'కవచ్'తో పాటు ఇతర భద్రతా చర్యలకు రైల్వేకు కేటాయించిన బడ్జెట్‌లో అధిక మొత్తం వెచ్చించనున్నామని ఆ శాఖ మంత్రి అశ్వనీ వైష్ణవ్ తెలిపారు. బడ్జెట్ ప్రసంగంలో ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ రైల్వేకు కేటాయింపులను ప్రస్తావించలేదు. అయితే మంగళవారం పార్లమెంట్‌లో ఆర్థిక మంత్రి బడ్జెట్ ప్రవేశ పెట్టాక రైల్వే శాఖ మంత్రి అశ్వనీ వైష్ణవ్ తమ శాఖకు కేటాయింపుల వివరాలను మీడియాకు వెల్లడించారు. ఈ సందర్భంగా ఆయన మీడియాతో మాట్లాడుతూ.. మూలధన పెట్టుబడి కింద భారీ ఎత్తున కేటాయింపులు జరిగాయని, రైల్వే శాఖకు రూ. 2,62,200 కోట్లు కేంద్ర బడ్జెట్‌లో కేటాయించారని చెప్పారు. ఈ కేటాయింపుల్లో.. పాత ట్రాక్‌ల మార్పునకు, సిగ్నలింగ్ సిస్టమ్ మెరుగుపరచడానికి, ఫ్లైఓవర్లు, అండర్‌పాస్‌ల నిర్మాణానికి, కవచ్ ఇన్‌స్టాలేషన్ వంటి భద్రతా చర్యలకు రూ. 1,08,795 కోట్లు వెచ్చించనున్నామని చెప్పారు. ఉన్నతీకరించిన కవచ్ 4.0కు ఇటీవలే రీసెర్చ్ డిజైన్ అండ్ స్టాండర్డ్ ఆర్గనైజేషన్ నుంచి అనుమతి లభించిందని, దీంతో కవచ్ ఇన్‌స్టాలేషన్‌ను ప్రారంభించి యుద్ధప్రాతిపదికన పూర్తి చేస్తామని తెలిపారు. అలాగే 4,275 కి.మీ. ఆప్టికల్ ఫైబర్ కేబుల్, టెలికమ్ టవర్లు, ఆర్ఎఫ్ఐడీ డివైజ్‌లు, స్టేషన్ కవచ్, లోకో కవచ్ ఇన్‌స్టాలేషన్ కూడా వేగంగా పూర్తవుతుందన్నారు.

యూపీఏ హయాంలో అతి తక్కువ నిధులు

ఈ సందర్భంగా ఆయన యూపీఏ హయాంలో రైల్వే కేటాయింపులపై పలు విమర్శలు చేశారు. 2014 సమయంలో రైల్వే కేటాయింపు కేవలం రూ. 35 వేల కోట్లు మాత్రమే ఉండేదని, ప్రస్తుతం అది రూ. 2.62 లక్షల కోట్లు పైగా ఉందని చెప్పారు. గత పదేళ్లుగా ప్రధాని మోదీ ప్రత్యేక కృషి, పరిపాలన కారణంగా ఈ బడ్జెట్ కేటాయింపు సాధ్యమైందని చెప్పారు. 2014కు ముందు కేవలం 20 వేల కిలో మీటర్లు మాత్రమే రైల్వే లైన్ల విద్యుదీకరణ పూర్తయిందని, ఈ పదేళ్లలో 40 వేల కిలోమీటర్ల విద్యుదీకరణ పూర్తి చేశామని తెలిపారు. 2014కు ముందు రోజుకు సగటున కేవలం 4 కిలో మీటర్ల రైల్వే ట్రాక్‌ల నిర్మాణం మాత్రమే జరగగా, గత ఆర్థిక సంవత్సరంలోనే రోజుకు సగటున 14.5 కిలో మీటర్ల నిర్మాణం పూర్తి చేశామని, అంటే ఏడాది మొత్తంలో 5,300 కి.మీ. కొత్త ట్రాక్‌ల నిర్మాణం పూర్తి చేశామని వెల్లడించారు. సరుకు రవాణాలో 2023–24 ఆర్థిక సంవత్సరంలో 1588 మెట్రిక్ టన్నులకు చేరామని, ఇది 2014–15లో 1095 మెట్రిక్ టన్నులుగా ఉందని చెప్పారు. ఇక ఉద్యోగ నియామకాల విషయానికి వస్తే 10 ఏళ్ల యూపీఏ పాలనలో 4.11 లక్షల ఉద్యోగాలు ఇస్తే.. మోదీ పదేళ్ల పరిపాలనలో 5 లక్షల ఉద్యోగ నియామకాలు జరిగాయని చెప్పారు.

భారీగా జనరల్ కోచ్‌ల తయారీ..

గత పదేళ్ల నుంచి కొనసాగుతున్న మౌలిక సదుపాయాల విస్తరణ పనులు, బాటిల్‌నెక్‌ల తొలగింపు, ఇంజిన్లు, కోచ్‌ల తయారీకి చేయూత, కొత్త సాంకేతిక పరిజ్ఞానం ప్రవేశపెట్టడం వంటి పనులు ఇకపైనా ఉంటాయని మంత్రి వెల్లడించారు. తక్కువ, మధ్యస్థ ఆదాయ వర్గాలను దృష్టిలో ఉంచుకుని నిష్పత్తి ప్రకారం మూడో వంతు ఎయిర్ కండిషన్డ్ కోచ్‌లు, మూడింట రెండు వంతుల జనరల్ కోచ్‌లను ట్రైన్ సెట్‌లో ఉంచుతామన్నారు. డిమాండ్ దృష్ట్యా ఈ ఆర్థిక సంవత్సరంలో 2,500 అదనపు జనరల్ కోచ్‌లను తయారు చేయాలని నిర్ణయించామని, అలాగే, పెరుగుతున్న డిమాండ్ దృష్ట్యా 10 వేల జనరల్ కోచ్‌లైనా తయారు చేయాలని మరో నిర్ణయం తీసుకున్నామని, ఈ బడ్జెట్ కేటాయింపులు కొత్త కోచ్‌ల తయారీకి సరిపోతుందని చెప్పారు.

పారిశ్రామిక అభివృద్ధికి ప్రత్యేక కేటాయింపు..

పారిశ్రామిక అభివృద్ధి కోసం ఈ బడ్జెట్‌లో అదనపు నిధుల కేటాయింపు జరిగిందని అశ్వనీ వైష్ణవ్ తెలిపారు. ఈ నిధులతో వైజాగ్-చెన్నై పారిశ్రామిక కారిడార్‌లోని కొప్పర్తి, హైదరాబాద్-బెంగళూరు పారిశ్రామిక కారిడార్‌లోని ఓర్వకల్లు, అమృత్‌సర్-కోల్‌కతా కారిడార్‌లోని గయలో అవసరమైన మౌలిక వసతులు కల్పిస్తామని తెలిపారు. ఇక మౌలిక సదుపాయాల కల్పనలో రైల్వే కొత్త విధానాలు అవలంభిస్తోందని చెప్పారు. ఇందులో మూడు ఎకనామిక్ రైల్వే కారిడార్లు (ఎనర్జీ, మినరల్, సిమెంట్- 192 ప్రాజెక్టులు) పోర్టు కనెక్టివిటీ కారిడార్లు (42 ప్రాజెక్టులు), ట్రాఫిక్ అధికంగా ఉండే కారిడార్లు (200 ప్రాజెక్టులు) గుర్తించామని చెప్పారు.

12 ఇండస్ట్రియల్ పార్కులు

న్యూఢిల్లీ: మాన్యుఫాక్చరింగ్ పరిశ్రమలకు చేయూత నిచ్చేందుకు రాష్ట్రాలు, ప్రైవేట్ సంస్థల భాగస్వామ్యంతో 12 ప్లగ్ అండ్ ప్లే (అన్ని మౌలిక వసతులతో సిద్ధంగా ఉన్న) ఇండస్ట్రియల్ పార్కులను అభివృద్ధి చేస్తామని కేంద్రం ప్రకటించింది. టౌన్ ప్లానింగ్ స్కీమ్‌లను వినియోగించుకుంటూ ఈ పార్కులను అభివృద్ధి చేస్తామని నిర్మలా సీతారామన్ బడ్జెట్ ప్రసంగంలో పేర్కొన్నారు. దీనిపై వాణిజ్య, పరిశ్రమల శాఖ మంత్రి పీయూష్ గోయెల్ మాట్లాడుతూ.. ఈ పార్కులు బిహార్, ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు మాత్రమే పరిమితం అని కొంతమంది చెబుతున్నారని, అయితే ఈ 12 పార్కులు దేశ వ్యాప్తంగా ఉంటాయని తెలిపారు. ఉదాహరణకు కొన్ని పేర్కొంటారని కానీ పూర్తి వివరాలు కాలక్రమేణా తెలుస్తాయని చెప్పారు. కాగా, ఈజ్ ఆఫ్ డూయింగ్ బిజినెస్‌లో మరింత మెరుగైన ఫలితాలు సాధించడానికి ప్రభుత్వం జన్ విశ్వాస్ బిల్ 2.0పైన కృషి చేస్తోందని ఆర్థిక మంత్రి నిర్మల తెలిపారు.

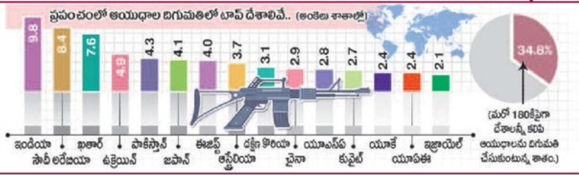
EXPERT COMMENT

రాకేశ్ టికాయత్
రైతు నాయకుడు

కేంద్ర ప్రభుత్వం బడ్జెట్‌లో అన్నదాతలకు మొండిచేయి చూపింది. దీన్ని గొప్ప బడ్జెట్‌గా కేంద్రం కాగితాల్లో చెప్పకుంటున్నా, దీనివల్ల రైతులకు క్షేత్రస్థాయిలో కలిగే ప్రయోజనం ఏమీ లేదు. పంటలకు గిట్టుబాటు ధరలు, ఉచిత విద్యుత్, ఎరువుల ధరల తగ్గింపు, వ్యవసాయ పరికరాలపై జీఎస్టీ తగ్గింపు వంటి కీలక డిమాండ్లను కేంద్రం ఈ బడ్జెట్‌లో పట్టించుకోలేదు. రైతులకు సేంద్రియ వ్యవసాయ పద్ధతులు నేర్పించే వ్యవసాయరంగ కంపెనీలకే ఈ బడ్జెట్ వల్ల లాభం కలగనుంది.

సాగుకు రూ. 1.52 లక్షల కోట్లు

అధిక ఉత్పాదకతనిచ్చే సరికొత్త వంగడాల దిశగా పరిశోధనలకు ప్రోత్సాహం

అధిక దిగుబడినిచ్చే 109 సరికొత్త వంగడాల విడుదల

- ప్రైవేటు రంగానికి సైతం భాగస్వామ్యం
- ప్రకృతి వ్యవసాయం వైపు కోటిమంది రైతులు
- శాస్త్రీయ సంస్థలు, గ్రామ పంచాయతీల ద్వారా అమలు
- భారీస్థాయిలో కూరగాయల ఉత్పత్తి క్లస్టర్లు
- పప్పు దినుసులు, నూనెగింజల ఉత్పత్తి, నిల్వ, మార్కెటింగ్ బలోపేతం
- 400 జిల్లాల్లో డీపీఐ ద్వారా ఖరీఫ్ పంటల డిజిటల్ సర్వే
- కేంద్ర ఆర్థికమంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ వెల్లడి

న్యూఢిల్లీ: వ్యవసాయానికి బడ్జెట్‌లో కేంద్రం పెద్దపీట వేసింది. బడ్జెట్‌కు సంబంధించిన తొమ్మిది ప్రాధాన్య అంశాల్లో వ్యవసాయ ఉత్పాదకతను ఒకటిగా చేర్చింది. మధ్యంతర బడ్జెట్‌లో పేర్కొన్న పథకాలను కొనసాగిస్తూనే కొత్త విధానాలకు శ్రీకారం చుట్టింది. సాగు ఉత్పాదకతను పెంచడమే లక్ష్యంగా కేటాయింపులు జరిపింది. వ్యవసాయం దాని అనుబంధ రంగాలకు రూ.1.52 లక్షల కోట్లు కేటాయిస్తున్నట్లు కేంద్ర ఆర్థికమంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ 2024–25 బడ్జెట్ ప్రసంగంలో వెల్లడించారు.

పరిశోధనలకు ప్రోత్సాహం

'వ్యవసాయ పరిశోధనలను సమగ్రంగా సమీక్షించడం ద్వారా ప్రతికూల వాతావరణాన్ని సైతం తట్టుకుని అధిక ఉత్పాదకతనిచ్చే సరికొత్త వంగడాల దిశగా ప్రోత్సహిస్తాం. ఈ మేరకు నిధులు కూడా అందజేస్తాం. ప్రైవేటు రంగానికి కూడా ఇందులో భాగస్వామ్యం కల్పిస్తాం. ప్రభుత్వ, ప్రభుత్వేతర వ్యవసాయ రంగ నిపుణులు ఈ పరిశోధనలను పర్యవేక్షిస్తారు. 32 వ్యవసాయ అలాగే ఉద్యాన పంటలకు సంబంధించి ప్రతికూల వాతావరణ పరిస్థితులను తట్టుకోగలిగే, అధిక దిగుబడినిచ్చే 109 కొత్త వంగడాలను రైతులు సాగు చేసేందుకు వీలుగా విడుదల చేస్తాం.

10 వేల బయో ఇన్‌పుట్ రిసోర్స్ కేంద్రాలు

వచ్చే రెండేళ్లలో దేశవ్యాప్తంగా కోటి మంది రైతులను సర్టిఫికేషన్, బ్రాండింగ్‌తో కూడిన ప్రకృతి వ్యవసాయం దిశగా ప్రోత్సహిస్తాం. శాస్త్రీయ సంస్థలు, ఆసక్తి కలిగిన గ్రామ పంచాయతీల ద్వారా దీనిని అమలు చేస్తాం. 10 వేల అవసరాధారిత బయో ఇన్‌పుట్ రిసోర్స్ కేంద్రాలు (సేంద్రియ ఎరువుల కేంద్రాలు) ఏర్పాటు చేస్తాం.

సహకార సంఘాలు, స్టార్టప్‌లకు ప్రోత్సాహం

అధిక వినియోగ కేంద్రాలకు సమీపంలో భారీ స్థాయిలో కూరగాయల ఉత్పత్తి క్లస్టర్లు అభివృద్ధి చేస్తాం. రైతు–ఉత్పత్తిదారు సంఘాలను ప్రోత్సహిస్తాం. అలాగే కూరగాయల సేకరణ, నిల్వ, మార్కెటింగ్‌తో సహా కూరగాయల సరఫరా వ్యవస్థల కోసం సహకార సంఘాలు, స్టార్టప్‌లను ప్రోత్సహిస్తాం.

పప్పు దినుసులు, నూనె గింజల్లో స్వయం సమృద్ధి

పప్పు దినుసులు, నూనెగింజల్లో స్వయం సమృద్ధి సాధన దిశగా వాటి ఉత్పత్తి, నిల్వ, మార్కెటింగ్‌ను బలోపేతం చేస్తాం. మధ్యంతర బడ్జెట్‌లో ప్రకటించిన విధంగా వేరుశనగ, నువ్వులు, సోయాబీన్, పొద్దుతిరుగుడు తదితర నూనెగింజలకు 'ఆత్మనిర్భరత' సాధన కోసం ఓ ప్రత్యేక వ్యూహానికి రూపకల్పన చేస్తాం.

డిజిటల్ క్రాప్ సర్వే

పైలట్ ప్రాజెక్టు విజయవంతమైన నేపథ్యంలో కేంద్రం రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల సహకారంతో..వచ్చే మూడేళ్లలో దేశవ్యాప్తంగా రైతులు, వారి భూముల కోసం వ్యవసాయంలో డిజిటల్ పబ్లిక్ ఇన్‌ఫ్రాస్ట్రక్చర్ (డీపీఐ) అమలు చేస్తాం. ఈ ఏడాది 400 జిల్లాల్లో డీపీఐ ద్వారా ఖరీఫ్ పంటల డిజిటల్ సర్వే నిర్వహిస్తాం. 6 కోట్ల మంది రైతులు, వారి భూముల వివరాలను రైతు, భూమి రిజిస్ట్రీల్లో పొందుపరుస్తాం. ఐదు రాష్ట్రాల్లో జన్ సమర్థ్ ఆధారిత కిసాన్ క్రెడిట్ కార్డులు జారీ చేస్తాం.

రొయ్యల ఉత్పత్తి ఎగుమతి

రొయ్యల సాగు కేంద్రాల నెట్‌వర్క్ ఏర్పాటుకు ఆర్థిక సాయం అందజేస్తాం. నాబార్డ్ ద్వారా రొయ్యల సాగు, శుద్ధి, ఎగుమతికి నిధులు అందజేస్తాం.

జాతీయ సహకార విధానం

సహకార రంగ సర్వతోముఖాభివృద్ధికి వీలుగా జాతీయ సహకార విధానాన్ని కేంద్రం తీసుకువస్తుంది. వేగవంతమైన గ్రామీణ ఆర్థిక వ్యవస్థ, పెద్దయెత్తున ఉపాధి కల్పన, అవకాశాలు లక్ష్యంగా ఈ విధానాన్ని రూపొందిస్తాం..' అని ఆర్థికమంత్రి వెల్లడించారు.

భూసారం పెంపు, జీవవైవిధ్యానికి దోహదం

సుస్థిర వ్యవసాయ పద్ధతులను ప్రోత్సహించడం, రసాయన ఎరువులు, క్రిమిసంహారాలపై ఆధారపడటాన్ని తగ్గించడం లక్ష్యంగా రైతులను ప్రకృతి వ్యవసాయం వైపు మళ్లించాలని కేంద్రం భావిస్తోంది. ప్రకృతి వ్యవసాయం భూసారాన్ని పెంచడమే కాకుండా జీవవైవిధ్యానికి దోహదపడుతుంది. రైతుల సాగు ఖర్చులు తగ్గేలా చేయడం ద్వారా వారి లాభదాయకతను పెంపొదిస్తుంది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల సహకారంతో డిజిటల్ పబ్లిక్ ఇన్‌ఫ్రాస్ట్రక్చర్‌ను ప్రోత్సహిస్తామని కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. రైతులు వాతావరణ సూచనలు, పంటలకు సంబంధించిన సలహా సేవలు, మార్కెట్ ధరల గురించిన సమాచారం తెలుసుకునేందుకు ఈ డిజిటల్ ఫ్రేమ్‌వర్క్ ద్వారా వీలు కలుగుతుంది.

యూరియాకు బడ్జెట్లో సబ్సిడీ తగ్గింపు

సాక్షి, హైదరాబాద్: కేంద్ర బడ్జెట్‌లో యూరియాకు సబ్సిడీ తగ్గింది. 2022–2023లో 1,65,217 కోట్లు సబ్సిడీపై ఖర్చు చేయగా, 2023–24లో రూ. 1,28,594 కోట్లకు తగ్గిపోయింది. 2024–25లో బడ్జెట్‌ను మరింత తగ్గించి 1,19,000 కోట్లు మాత్రమే కేటాయించారు. పోషకాధార ఎరువుల సబ్సిడీ కింద 2022–23లో రూ. 86,122 కోట్లు ఖర్చు చేయగా, 2024–25లో ఇంకా తగ్గించి రూ. 45,000 కోట్లు కేటాయించారు. అంటే కంపెనీలు పెంచే ఎరువుల ధరల భారాన్ని ఇకపై రైతులే భరించాల్సి ఉంటుందని రైతు నేతలు విమర్శిస్తున్నారు. అలాగే 2019 నుంచి కేంద్ర బడ్జెట్‌లో వ్యవసాయ, అనుబంధ రంగాలకు కేటాయింపులు తగ్గిపోతూ వస్తున్నాయి. 2019–20 సంవత్సర మొత్తం బడ్జెట్లో వ్యవసాయ రంగానికి 5.44 శాతం కేటాయించగా, ఇప్పుడు 2024–2025లో 3.15 శాతానికి పడిపోయింది. ఇక పంటల బీమా పథకానికి కూడా 2023–24లో రూ. 15,000 కోట్ల ఖర్చు అంచనా వేసిన ప్రభుత్వం ఈ ఏడాది దానిని రూ. 14,600 కోట్లకు తగ్గించింది. వ్యవసాయ రుణాలపై వడ్డీ రాయితీకి 2023–24 లో రూ. 23,000 కోట్లు కేటాయించిన ప్రభుత్వం ఈ సంవత్సరం రూ. 22,000 కోట్లు మాత్రమే కేటాయించింది.

మద్దతు ధరలకు చట్టబద్ధత ఏదీ?

కన్నెగంటి రవి, రైతు స్వరాజ్య వేదిక, తెలంగాణ రాష్ట్ర కమిటీ

కనీస మద్దతు ధరలకు చట్టబద్ధత కల్పించాలని కోరుతూ దేశ వ్యాప్తంగా రైతులు గత ఏడేళ్లుగా ఆందోళనలు చేస్తున్నారు. మోదీ ప్రభుత్వం ఈ బడ్జెట్ సందర్భంగా ఈ చట్టం ప్రస్తావన చేయలేదు. పైగా వ్యవసాయ రంగానికి నిధుల కేటాయింపు కూడా తగ్గించింది.

ఈ–కోర్టుల ప్రాజెక్టుకు రూ. 1,500 కోట్లు

న్యూఢిల్లీ: దేశంలోని దిగువ కోర్టుల్లో రికార్డుల డిజిటైజేషన్‌కు ఉద్దేశించిన ఈ–కోర్టు ప్రాజెక్టు మూడో దశ అమలుకు 2024–25 బడ్జెట్‌లో కేంద్రం రూ. 1,500 కోట్లు కేటాయించింది. నాలుగేళ్లలో ఈ ప్రక్రియను పూర్తి చేయనుంది. మూడో దశ కింద అన్ని రికార్డుల డిజిటైజేషన్‌కు రూ. 2,038.40 కోట్లు అవసరమని అంచనా వేశారు. మొత్తంగా 3,108 కోట్ల డాక్యుమెంట్లను డిజిటైజ్ చేయనున్నట్లు అధికార వర్గాలు తెలిపాయి. ఈ ప్రాజెక్టు మూడో దశ అమల్లో భాగంగా క్లౌడ్ టెక్నాలజీ ద్వారా 25 పెటాబైట్ల డేటా నిల్వ చేసేందుకు రూ. 1,205.20 కోట్లు అవసరమని అంచనా వేస్తున్నారు. అలాగే కోర్టుల వర్చువల్ హియరింగ్ కోసం అవసరమైన డిజిటల్ వ్యవస్థ కూడా ఈ పథకం ద్వారా ఏర్పాటు కానుంది. ఇందులో 1,150 వర్చువల్ కోర్టుల ఏర్పాటుకు రూ. 413.08 కోట్లు అవసరమని అధికార వర్గాలు పేర్కొన్నాయి. ఈ–కోర్టుల ప్రాజెక్టు మూడో దశను కేంద్ర పథకంగా అమలు చేయాలని కేంద్ర కేబినెట్ గతేడాది సెప్టెంబర్‌లో నిర్ణయించింది. ఈ ప్రాజెక్టు కోసం మొత్తంగా రూ. 7,210 కోట్లు అవసరమని లెక్కగట్టింది.

వ్యవసాయానికి వరం: శివరాజ్ సింగ్ చౌహాన్

వ్యవసాయానికి, గ్రామీణ రంగాలకు ఈ బడ్జెట్ ఒక వరమని కేంద్ర వ్యవసాయ శాఖ మంత్రి శివరాజ్ సింగ్ చౌహాన్ అభివర్ణించారు. బలమైన, స్వావలంబనతో కూడిన భారత్‌కు ఇది బాటలు వేస్తుందని చెప్పారు. 2047 కల్లా అభివృద్ధి చెందిన దేశ స్థాయిని పొందేందుకు ప్రస్తుత బడ్జెట్ రోడ్‌మ్యాప్ అని పేర్కొన్నారు. రైతుల ఆదాయాన్ని పెంపొందించేందుకు చేస్తున్న ప్రయత్నాలకు ప్రస్తుత ఆర్థిక ప్రణాళిక మరింత ఊతం ఇస్తుందని అన్నారు. రైతులు, మహిళలు, యువత, ఆర్థికంగా వెనుకబడినవర్గాల జీవితాల్లో ఈ బడ్జెట్ విప్లవాత్మకమైన మార్పులు తెస్తుందని చెప్పారు.

వరద నష్టం నియంత్రణకు భారీ కేటాయింపులు

న్యూఢిల్లీ: వివిధ రాష్ట్రాల్లో వరద నియంత్రణ చర్యలకు, నీటిపారుదల ప్రాజెక్టులకు సమగ్ర ఆర్థిక సహాయాన్ని అందిస్తున్నట్లు కేంద్ర ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ బడ్జెట్ ప్రసంగంలో ప్రకటించారు. వివిధ కార్యక్రమాల కింద వేగవంతమైన ఇరిగేషన్ బెనిఫిట్ ప్రోగ్రామ్, ఇతర కార్యక్రమాలకు రూ. 11,500 కోట్లు అందిస్తామని తెలిపారు. ఈ ప్రాజెక్టుల్లో కోసి–మెచి అంతర్రాష్ట్రీయ లింక్ ప్రాజెక్టుతో పాటు కొనసాగుతున్న మరో 20 ఇతర పథకాలు కూడా ఉన్నాయి. దేశం వెలుపల నుంచి వస్తున్న వరదలతో బిహార్ తరచూ నష్టపోతోందని, వరద నియంత్రణ నిర్మాణాలు నేపాల్‌లో నిర్మించేందుకు ప్రణాళికలు కొనసాగుతున్నాయని సీతారామన్ తెలిపారు. అలాగే బ్రహ్మపుత్ర దాని ఉపనదుల కారణంగా అస్సాంలో ఏటా వరదలు ముంచెత్తుతున్నాయి. ఇక్కడ కూడా వరద నియంత్రణకు సంబంధించిన ప్రాజెక్టులకు ఆర్థిక సహాయం అందిస్తాం అని తెలిపారు. ఇక హిమాచల్ ప్రదేశ్‌లో పునర్నిర్మాణము, పునరావాసానికి సంబంధించి బహుముఖ అభివృద్ధికి ప్రభుత్వం సహాయం చేస్తుందని తెలిపారు. ఉత్తరాఖండ్, సిక్కింలకు కూడా ఇలాంటి సహకారాన్ని అందిస్తామని ఆర్థిక మంత్రి చెప్పారు.

ఆభరణ పరిశ్రమకు ప్రోత్సాహం

బంగారం, విలువైన లోహ ఆభరణాల పరిశ్రమకు దేశీయంగా విలువ సమకూర్చేందుకు వీలుగా బంగారం, వెండిపై కస్టమ్స్ డ్యూటీని 15 శాతం నుంచి 6 శాతానికి, ప్లాటినంపై 6.4 శాతానికి తగ్గిస్తున్నట్లు మంత్రి సీతారామన్ తెలిపారు.

రక్షణ కట్టుదిట్టం..

రక్షణ రంగానికి.. రూ.6.22 లక్షల కోట్లు

దేశీయ సైనిక ఉపకరణాల సేకరణకు రూ. 1,72,000 కోట్లు

కేంద్ర బడ్జెట్‌లో రక్షణరంగవాటా.. 12.9 శాతానికి చేరిక

న్యూఢిల్లీ: చైనా కవ్వింపులు, పాక్ ముష్కరుల చొరబాట్లతో సరిహద్దుల వెంట అప్రమత్తంగా ఉండే సైన్యంతోపాటు భూతల, గగనతల రక్షణ వ్యవస్థల మరింత పటిష్టతే లక్ష్యంగా మోదీ సర్కార్ మరోమారు రక్షణ రంగానికి పెద్దపీట వేసింది. 2024–25 ఆర్థికసంవత్సరంలో రక్షణ రంగానికి రూ.6,21,940.85 కోట్లు కేటాయించింది. అత్యాధునిక డ్రోన్లు, యుద్ధవిమానాలు, నౌకలు, ఆయుధాలు, ఇతర సైనిక ఉపకరణాల కొనుగోలు కోసం ఏకంగా రూ.1,72,000 కోట్లను కేటాయించారు. తాజా కేంద్ర బడ్జెట్‌లో రక్షణరంగ వాటా 12.9 శాతానికి పెరగడం విశేషం. గత ఆర్థికసంవత్సరంతో పోలిస్తే ఈసారి రక్షణరంగానికి కేటాయింపులు 4.79 శాతం పెంచారు. రక్షణ రంగంలో స్వావలంబనే లక్ష్యంగా సైనిక ఉపకరణాల స్థానిక తయారీని మరింత ప్రోత్సహించేందుకు మోదీ సర్కార్ నడుం బిగించింది. అందుకే స్థానిక ఉపకరణాల సేకరణ కోసం రూ.1,05,518.43 కోట్లను కేటాయించింది. దీంతో బీజేపీ సర్కార్ లక్షిత రక్షణరంగంలో ఆత్మనిర్భరత మరింతగా సాకారంకానుంది. లక్షల కోట్ల బడ్జెట్‌ను రక్షణరంగానికి కేటాయించిన విత్తమంత్రి నిర్మలకు కృతజ్ఞతలు అంటూ రక్షణ మంత్రి రాజ్‌నాథ్ సింగ్ 'ఎక్స్'లో ట్వీట్‌చేశారు. '' ఆధునిక ఆయుధ సంపత్తి సమీకరణతో త్రివిధ బలగాల శక్తిసామర్థ్యాలు మరింత ద్విగుణీకృతం కానున్నాయి. దేశీయ సంస్థలు తయారుచేసిన సైనిక ఉపకరణాలు, ఆయుధాలతో దేశం రక్షణరంగంలోనూ ఆత్మనిర్భరతను వేగంగా సాధించనుంది'' అని రాజ్‌నాథ్ అన్నారు.

అగ్నిపథ్ పథకం కోసం రూ.5,980 కోట్లు

గత బడ్జెట్‌తో పోలిస్తే ఈసారి సరిహద్దుల వెంట రహదారుల నిర్మాణానికి కేటాయింపులు 30 శాతం పెరగడం విశేషం. బీఆర్‌వోకు కేటాయించిన రూ.6,500 కోట్ల నిధులతో సరిహద్దుల వెంట మౌలికవసతుల కల్పన మెరుగుపడనుంది. రక్షణరంగ పరిశ్రమల్లో అంకుర సంస్థలను ప్రోత్సహించే ఉద్దేశంతో ఐడెక్స్ పథకానికి రూ.518 కోట్లు కేటాయించారు. అంకుర సంస్థలు, సూక్ష్మచిన్నమధ్యతరహా పరిశ్రమలు, ఆవిష్కర్తలు ఇచ్చే కొత్త ఐడియాలను ఆచరణలో పెట్టేందుకు ఈ నిధులను వినియోగించనున్నారు. కోస్ట్‌గార్డ్ ఆర్గనైజేషన్‌కు రూ.7,651 కోట్లు కేటాయించారు. తేజస్ వంటి తేలికపాటి యుద్ధవిమానాలను తయారుచేస్తూ నూతన విమానాల డిజైన్, రూపకల్పన, తయారీ కోసం కృషిచేసే హిందుస్తాన్ ఏరోనాటిక్స్‌కు రూ.1,600 కోట్లు కేటాయించారు. రాష్ట్రీయ రైఫిల్స్ విభాగం కోసం రూ.10,535 కోట్లు కేటాయించారు. ఎన్‌సీసీ కోసం రూ.2,726 కోట్లు, త్రివిధ దళాల్లో అగ్నిపథ్ పథకం నిర్వహణ కోసం రూ.5,980 కోట్లు కేటాయించారు.

హోం పదిలం..

హోం శాఖకు రూ.2.19 లక్షల కోట్లు

జమ్మూకశ్మీర్‌కు రూ.42వేల కోట్లు

నిర్మలా సీతారామన్ పద్దులో కేంద్ర హోం శాఖకు రూ.2,19,643.31 కోట్లు కేటాయించారు. ఇందులో సింహభాగం సీఆర్‌పీఎఫ్, బీఎస్ఎఫ్, సీఐఎస్ఎఫ్ వంటి కేంద్రసాయుధ బలగాలకు కోసం ఖర్చుచేయనున్నారు. పారా మిలటరీ విభాగాలకు కేటాయించిన పద్దు ఏకంగా రూ.1,43,275.90 కోట్లు ఉండటం గమనార్హం. జమ్మూకశ్మీర్ కోసం ఆర్థిక మంత్రి నిర్మల రూ.42,277.74 కోట్ల బడ్జెట్‌ను ఇచ్చారు. కేంద్రపాలిత ప్రాంతాలైన అండమాన్ నికోబార్ దీవుల కోసం రూ.5,985.82 కోట్లు, చండీగఢ్ కోసం రూ.5,862.62 కోట్లు, లద్దాఖ్ కోసం రూ.5,958 కోట్లు, దాద్రానగర్ హవేలా, దయ్యూడామన్ కోసం రూ.2,648.97 కోట్లు, లక్షద్వీప్ కోసం రూ.1,490.10 కోట్లు కేటాయింపులు జరిగాయి. జనగణన కోసం 2023–24 బడ్జెట్‌లో రూ.కేవలం 578.29 కోట్లు కేటాయిస్తే ఈసారి రూ.1,309.46 కోట్లు కేటాయించారు. జాతీయ విపత్తు స్పందన దళం కోసం గతంలో కంటే కాస్తంత తక్కువగా నిధులు కేటాయించడం గమనార్హం. ఈసారి రూ.1,606.95 కోట్లు కేటాయించారు. సీఆర్‌పీఎఫ్‌కు మిగతావాటికంటే ఎక్కువగా రూ.31,543.20 కోట్లు కేటాయించారు. బీఎస్ఎఫ్‌కు రూ.25,472.44 కోట్లు కేటాయించారు.

ఐబీకి 3,823 కోట్లు

కేంద్ర బడ్జెట్‌లో ఇంటెలిజెన్స్ బ్యూరో(ఐబీ)కి రూ.3,823 కోట్లు కేటాయించారు. కేంద్రప్రభుత్వ ఆజ్ఞానుసారం పనిచేసే ఢిల్లీ పోలీస్ విభాగానికి కేటాయింపుల్లో కోత విధించారు. గత బడ్జెట్‌తో పోలిస్తే ఈసారి తక్కువగా రూ.11,400.81 కోట్లు కేటాయించారు. ప్రధాని వంటి వీవీఐపీలను కంటికి రెప్పలా కాపాడే స్పెషల్ ప్రొటెక్షన్ గ్రూప్(ఎస్పీజీ)కి రూ.506.32 కోట్లు కేటాయించారు. మంత్రి మండలి, ప్రధాని కార్యాలయం, అతిథుల ఆతిథ్యానికి, జాతీయ భద్రతా మండలికి రూ. 1,248.91 కోట్లు కేటాయించారు. 2023–24 బడ్జెట్‌తో పోలిస్తే ఈ కేటాయింపుల్లో కాస్తంత కోతపెట్టారు. ఆనాడు రూ.1,803 కోట్లు కేటాయించడం గమనార్హం. మంత్రి మండలికి ఖర్చుల కోసం మొత్తం రూ.828.36 కోట్ల బడ్జెట్ కేటాయింపులు జరిగాయి. వీటిని కేబినెట్ మంత్రులు, రాష్ట్ర మంత్రులు, మాజీ ప్రధానుల వేతనాలు, ఇతర అలవెన్సులు, వారి ప్రయాణాలకు ఉపయోగిస్తారు. విదేశీ నేతలు, విశిష్ట అతిథుల ప్రయాణాల విమాన సర్వీసులు, సదుపాయాలు, రాష్ట్రపతిభవన్ వద్ద ఆహ్వాన ఏర్పాట్ల కోసం ఈ నిధులను వినియోగిస్తారు. గత బడ్జెట్‌లో రూ.1,289 కోట్లు కేటాయించడం తెల్సిందే. జాతీయ భద్రతా మండలి సచివాలయం నిర్వహణ కోసం ఈసారి రూ.202.10కోట్లు కేటాయించారు. రక్షణ, పరిశోధనాభివృద్ధి సంస్థ(డీఆర్‌డీఓ)కు ఈసారి కేటాయింపులు ఏమంత ఆశాజనంగా లేవు. ఈసారి కాస్తంత ఎక్కువగా 23,855 కోట్లే కేటాయించారు.

టెలికం రంగానికి 1.28 లక్షల కోట్లు

దేశవ్యాప్తంగా టెలికం ప్రాజెక్టులు, ప్రభుత్వరంగ సంస్థల కోసం కేంద్రం రూ.1.28,915.43 కోట్లు కేటాయించింది. ఈ నిధుల్లో అత్యధికంగా బీఎస్ఎన్ఎల్‌కు దక్కాయి. బీఎస్ఎల్ఎన్, మహానగర్ టెలిఫోన్ నిగమ్ లిమిటెడ్‌లకు కలిపి రూ.1 లక్ష కోట్లకుపైగా కేటాయించగా అందులో బీఎస్ఎన్ఎల్ సాంకేతికత ఆధునీకరణ, సంస్థ పునర్ వ్యవస్థీకరణ కోసం రూ.82,916 కోట్లు కేటాయించారు. యూనివర్సల్ సర్వీస్ ఆబ్లిగేషన్ ఫండ్‌లో అందుబాటులో ఉన్న రూ.17,000 కోట్లు ఇందులో కలిసే ఉన్నాయి. ఈ ఫండ్‌ను సందర్భానుసారం టెలికం సర్వీస్ ప్రొవైడర్లకు నష్టపరిహారంగా ఇవ్వడంతోపాటు భారత్‌నెట్, పరిశోధనాభివృద్ధి కార్యక్రమాల కోసం ఖర్చుచేయనున్నారు. ఉత్పత్తి ఆధారిత ప్రోత్సాహక పథకం కోసం రూ.1,806.34 కోట్లు కేటాయించారు. టెలికమ్యూనికేషన్స్‌లో వాడే మదర్‌బోర్డ్(ప్రింట్‌చేసిన సర్క్యూట్ బోర్డ్)లపై దిగుమతి సుంకాన్ని ఐదు శాతం పెంచాలని నిర్ణయించారు. దీంతో దిగుమతులు తగ్గి స్థానిక సంస్థల ఉత్పత్తి పెరిగి దేశీయ సంస్థలకు లబ్ధిచేకూరుతుందని ఆర్థిక మంత్రి నిర్మల చెప్పారు. తాజా పెంపుతో బేసిక్ కస్టమ్ డ్యూటీ 15 శాతానికి చేరుకోనుంది. లిథియం, కోబాల్ట్, కాపర్ వంటి అరుదైన, ఖరీదైన, కీలక ఖనిజ మిశ్రమాలతో తయారైన మదర్‌బోర్డ్‌లకు ఈ పెంపులో మినహాయింపు ఉంటుంది.

స్వల్ప కుదుపులతో విమానయానం

బడ్జెట్‌లో రూ. 2,357 కోట్లు కేటాయింపు

2023-24 సవరించిన అంచనాలతో పోలిస్తే 565 కోట్ల మేర తగ్గింపు

పౌర విమానయాన శాఖకు నిధుల్లో కేంద్రం కాస్త కోత పెట్టింది. ఈసారి బడ్జెట్‌లో గతేడాదికన్నా కేటాయింపులను తగ్గించింది. మొత్తంగా పౌరవిమానయాన శాఖకు రూ. 2,357.14 కోట్లు కేటాయించింది. ఇది 2023–24 సవరించిన బడ్జెట్ అంచనాలు రూ. 2,922.12 కోట్ల కంటే రూ. 565 కోట్లు తక్కువ కావడం గమనార్హం. అలాగే ప్రాంతీయ విమానయాన అనుసంధాన పథకానికి సైతం నిధులను తగ్గించింది. గతేడాది సవరించిన అంచనాల్లో రూ. 850 కోట్లు కేటాయించగా ఈసారి మాత్రం రూ. 502 కోట్లు మాత్రమే కేటాయించింది. అయితే డ్రోన్లు, డ్రోన్ల పరికరాలకు సంబంధించిన ఉత్పత్తి ఆధారిత ప్రోత్సాహక (పీఎల్ఐ) పథకానికి మాత్రం కేటాయింపులు పెంచింది. ఈ పథకానికి 2023–24లో రూ. 33 కోట్లు కేటాయించగా ఈసారి బడ్జెట్‌లో రూ.57 కోట్ల మేర కేటాయింపులు చేసింది. ఇక డైరెక్టరేట్ జనరల్ ఆఫ్ సివిల్ ఏవియేషన్ (డీజీసీఏ)కు రూ. 302.64 కోట్లు, బ్యూరో ఆఫ్ సివిల్ ఏవియేషన్ సెక్యూరిటీ (బీసీఏఎస్)కు రూ. 89 కోట్లు, ఎయిర్ ఇండియా రిటైర్డ్ ఉద్యోగుల వైద్య ఖర్చుల చెల్లింపులకు రూ. 85 కోట్లు, హోటల్ కార్పొరేషన్ ఆఫ్ ఇండియాకు రూ. 57.14 కోట్ల మేర కేంద్రం కేటాయించింది.

సాక్షి 2024 బడ్జెట్

EXPERT COMMENT

చక్రధర్ బుద్ధా
లిబ్ టెక్ ఇండియా డైరెక్టర్

'ఉపాధి హామీ'కి పెరిగిన డిమాండ్‌ను, ద్రవ్యోల్బణం/సవరణ వేతన రేటుకు అనుగుణంగా ఈ పథకానికి బడ్జెట్ కేటాయింపులు ప్రతిబింబించాల్సి ఉండగా అలాంటిదేమీ జరగలేదు. గత ఆర్థిక సంవత్సర తొలి త్రైమాసికంతో పోలిస్తే ఈ ఆర్థిక సంవత్సరం మొదటి మూడు నెలల్లో 5.74 కోట్ల పనిదినాలు ఎక్కువగా నమోదయ్యాయి. కానీ బడ్జెట్‌లో మాత్రం ఉపాధి హామీ పథకానికి గతేడాదిలాగానే రూ. 86 వేల కోట్లే కేటాయించారు.

తలసరి జీడీపీలో ఎవరెక్కడ?

ఒక దేశ జీడీపీ అంటే.. ఏడాదిలో ఆ దేశంలోని ఉత్పత్తి అయిన అంతిమ వస్తువులు, సేవల మొతం విలువ అని అర్థం. అంటే దేశమంతా కలసి ఉత్పత్తి చేసిన విలువ. అయితే ఎక్కువ జనాభా ఉన్న పెద్ద దేశాల జీడీపీ భారీగా ఉన్నా అవి అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాల కిందే లెక్క. తక్కువ జనాభా ఉన్న చిన్న దేశాల జీడీపీ తక్కువే ఉన్నా.. తలసరి జీడీపీ ఎక్కువగా ఉండటం వల్ల అవి సంపన్న దేశాల కింద లెక్క.

కేంద్రంలో మూడోసారి కొలువుదీరిన మోదీ 3.0 సర్కారు.. గ్రామీణ ఆర్థిక వ్యవస్థను పరుగులు పెట్టించేందుకు నడుం బిగించింది. కీలకమైన కేంద్ర ప్రభుత్వ పథకాల (ఫ్లాగ్‌షిప్)కు ఈసారి బడ్జెట్లో దండిగానే నిధులు కేటాయించింది. గత ఆర్థిక సంవత్సరం (2023-24)లో గ్రామీణాభివృద్ధికి (మౌలిక సదుపాయాలతో సహా) రూ. 2,38,204 కోట్లు కేటాయించగా (సవరించిన అంచనా రూ. 2,38,984 కోట్లు).. ఈ సారి బడ్జెట్లో (2024-25) దీన్ని రూ. 2,65,808 కోట్లకు పెంచుతున్నట్లు ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ ప్రకటించారు. ముఖ్యంగా ఉపాధి హామీకి మళ్లీ భారీగా నిధులతో పాటు గ్రామీణ రోడ్ల కోసం నాలుగో దశ, అదనంగా మరో 3 కోట్ల ఇళ్ల నిర్మాణం (పట్టణ, గ్రామీణ)పై ఫోకస్ చేయడం విశేషం!

పల్లెకు 3.0 ధమాకా!

ఉపాధికి మళ్లీ 'హామీ'..

అదనంగా 3 కోట్ల ఇళ్ల నిర్మాణం..

గ్రామీణ రోడ్లు రయ్ రయ్...

జోరుగా 'ఉపాధి'..

2024-25 కేటాయింపు:	2023-24 కేటాయింపు:
రూ.86,000 కోట్లు	రూ.60,000 కోట్లు

గతేడాది బడ్జెట్లో నిధుల కోతకు గురైన మహాత్మా గాంధీ గ్రామీణ ఉపాధి హామీ పథకానికి (ఎంజీఎన్ఆర్ ఈజీఏ) మళ్లీ కేటాయింపులు జోరందుకున్నాయి. ముఖ్యంగా మోదీ సర్కారు ఈ పథకాన్ని నీరుగారుస్తుందన్న విమర్శల నేపథ్యంలో 2024-25 బడ్జెట్లో కేటాయింపులు 40 శాతం మేర పెరగడం విశేషం. అయితే, 2023-24 సవరించిన అంచనాల (రూ. 86,000 కోట్లు)తో పోలిస్తే దాదాపు అదే స్థాయిలో ఉన్నాయి.

గ్రామీణ రోడ్లు.. నాలుగో దశ మరూ

2024-25 కేటాయింపు:	2023-24 కేటాయింపు:
రూ.19,000 కోట్లు	రూ.17,000 కోట్లు (సవరించిన అంచనా)

గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో రోడ్ల నిర్మాణం కోసం అమలు చేస్తున్న ఈ ఫ్లాగ్‌షిప్ స్కీమ్ (ప్రధాన మంత్రి గ్రామీణ సడక్ యోజన పీఎంజీఎస్‌వై)కు ఈసారి బడ్జెట్లో ప్రాధాన్యం లభించింది. ఈ స్కీమ్ నాలుగో దశను సీతారామన్ ప్రకటించారు. 'పీఎంజీఎస్‌వై ఫేజ్-4లో భాగంగా 25,000 పల్లె ప్రాంతాలను పక్కా రోడ్లతో అనుసంధానం చేయనున్నాం. ఆయా ప్రాంతాల్లో జనాభా పెరుగుదలకు అనుగుణంగా రోడ్లను అభివృద్ధి చేస్తాం' అని మంత్రి పేర్కొన్నారు. 2023-24 సవరించిన అంచనాలు రూ. 17,000 కోట్లతో పోలిస్తే, 2024-25 పూర్తి స్థాయి బడ్జెట్లో కేటాయింపులు దాదాపు 12 శాతం పెరగడం గమనార్హం. స్కీమ్ మొదలైనప్పటి నుంచి ఈ ఏడాది జనవరి వరకు మొత్తం 8,15,072 కిలోమీటర్ల పొడవైన రోడ్లకు అనుమతులు మంజూరు కాగా, 7,51,163 కిలోమీటర్ల రోడ్ల నిర్మాణం పూర్తయింది.

2024-25 కేటాయింపులు: రూ.80,671 కోట్లు
2023-24 కేటాయింపులు: రూ.54,103 కోట్లు (సవరించిన అంచనా)

పేదలు, మధ్య తరగతి వర్గాలకు సొంతింటి కల నెరవేర్చేలా బడ్జెట్లో ఈ పథకానికి నిధులు భారీగా పెంచారు. గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో పేద, బలహీన వర్గాలకు 2.95 కోట్ల ఇళ్లను నిర్మించాలనేది లక్ష్యం కాగా, 2023 మార్చి నాటికి 2.94 కోట్ల ఇళ్ల నిర్మాణం పూర్తయింది. కాగా, గ్రామీణ, పట్టణ ప్రాంతాల్లో వచ్చే ఐదేళ్లలో అదనంగా మరో 3 కోట్ల ఇళ్ల నిర్మాణాన్ని ఈ స్కీమ్ కింద చేపట్టనున్నట్లు తాజా బడ్జెట్లో ఆర్థిక మంత్రి ప్రకటించారు. ఇందులో రెండు కోట్ల ఇళ్లను గ్రామాల్లో, కోటి ఇళ్లను పట్టణ పేదలు, మధ్య తరగతి కుటుంబాలకు అందించనున్నట్లు పేర్కొన్నారు. పీఎంఏవై (అర్బన్) 2.0 స్కీమ్ కోసం ఐదేళ్లలో రూ.10 లక్షల కోట్ల పెట్టుబడి పెట్టనున్నట్లు సీతారామన్ వివరించారు. ఇందులో భాగంగా వడ్డీ రాయితీ, చౌక రుణాల రూపంలో రూ. 2.2 లక్షల కోట్ల సాయం అందిస్తామని చెప్పారు. రుణ ఆధారిత సబ్సిడీ స్కీమ్ (సీఎల్ఎస్ఎస్) కోసం ఈ బడ్జెట్లో రూ.4,000 కోట్లను కేంద్రం కేటాయించింది. మొత్తం మీద పీఎంఏవై (అర్బన్)కు ఈ బడ్జెట్లో రూ.30,170 కోట్లు దక్కాయి. 2023-24తో పోలిస్తే ఇది 20.19 శాతం ఎక్కువ.

స్వచ్ఛ భారత్ మిషన్..

2024-25 కేటాయింపు: రూ. 12,192 కోట్లు
2023-24 కేటాయింపు: రూ.9,550 కోట్లు (సవరించిన అంచనా)

దేశంలో బహిరంగ మలమూత్ర విసర్జనను పూర్తిగా తుడిచిపెట్టడానికి (ఓడీఎఫ్) 2014లో ఆరంభమైన ఈ స్వచ్ఛ భారత్ పథకం (ఎస్‌బీఎం) కిందికి ఘన వ్యర్థాల (చెత్త నిర్మూలన), జల వ్యర్థాల నిర్వహణను కూడా తీసుకొచ్చారు. ఈ మిషన్ కింద, గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో ఓడీఎఫ్ స్టేటస్‌ను పూర్తిగా సాధించినట్లు కేంద్రం ప్రకటించింది. దీన్ని స్థిరంగా కొనసాగించడంతో పాటు అన్ని గ్రామాల్లోనూ ఘన వ్యర్థాల నిర్వహణ, మురుగు నీటి నిర్వహణను అమలు చేయాలని ప్రభుత్వం లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది. స్వచ్ఛ భారత్ (అర్బన్) పథకానికి ఈ బడ్జెట్లో రూ.5,000 కోట్లు కేటాయించారు. 2023-24 బడ్జెట్ అంచనా (రూ.5,000 కోట్లు)తో పోలిస్తే అదే స్థాయిలో ఉన్నప్పటికీ, సవరించిన అంచనా (రూ.2,550 కోట్లు)తో పోలిస్తే నిధులు రెట్టింపయ్యాయి. ఇక స్వచ్ఛభారత్ (గ్రామీణ) స్కీమ్‌కు రూ.7,192 కోట్లు కేటాయించారు. సవరించిన అంచనా (రూ.7,000 కోట్లు)తో పోలిస్తే స్వల్పంగా పెరిగింది.

తాగునీటికి కాస్త పెంపు..

2024-25 కేటాయింపు: రూ.69,927 కోట్లు
2023-24 కేటాయింపు: రూ.69,846 కోట్లు (సవరించిన అంచనా)

గ్రామీణ కుటుంబాలన్నింటికీ స్వచ్ఛమైన తాగునీటిని అందరికీ అందించేందుకు 2019-20లో జల్ జీవన్ మిషన్ ఫ్లాగ్‌షిప్ ప్రోగ్రామ్‌ను ప్రకటించారు. 2024 నాటికి దీన్ని సాధించాలనేది కేంద్రం లక్ష్యం. కాగా, దేశంలోని మొత్తం 19.26 కోట్ల గ్రామీణ కుటుంబాలకు గాను ఇప్పటివరకు 14.22 కోట్ల కుటుంబాలకు తాగు నీటి సదుపాయం (కుళాయి కనెక్షన్లు) కల్పించినట్లు అంచనా.

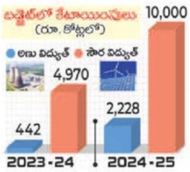
25 రకాల ఖనిజాలపై కస్టమ్స్ పన్ను రద్దు

అణు విద్యుత్ ఉత్పత్తి, పునరుత్పాదక ఇంధనాలతోపాటు అంతరిక్షం, రక్షణ, టెలికమ్యూనికేషన్లు, ఎలక్ట్రానిక్స్ వంటి రంగాలకు అవసరమైన లిథియం, కాపర్, కోబాల్ట్ తదితర 25 ముఖ్య ఖనిజాలపై కస్టమ్స్ పన్ను రద్దు చేస్తున్నట్లు నిర్మలా సీతారామన్ తెలిపారు. ఉక్కు, కాపర్ ఉత్పత్తిని పెంచడానికి ఫెర్రో నికెల్, బ్లిస్టర్ కాపర్‌పై బేసిక్ కస్టమ్స్ డ్యూటీ(బీసీడీ)ని తగ్గిస్తున్నట్లు పేర్కొన్నారు. అలాగే గ్రాఫైట్, సిలికాన్ క్వార్ట్జ్/సిలికాన్ డయాక్సైడ్‌పై దిగుమతి పన్నును 2.5 శాతానికి తగ్గిస్తున్నట్లు ప్రకటించారు. సంప్రదాయ నుంచి సంప్రదాయేతర ఇంధనాల దిశగా మార్పునకు మరింత ఊతం ఇవ్వడానికి ఈ నిర్ణయం తీసుకున్నట్లు చెప్పారు. పన్ను రద్దు వల్ల ఆయా ఖనిజాల లభ్యత భారీగా పెరుగుతుందని ఆశాభావం వ్యక్తం చేశారు. కాలుష్యం, వాతావరణ మార్పులను ఎదుర్కోవడానికి ఇంధన పరివర్తన అత్యవసరమని ఉద్ఘాటించారు.

క్రిటికల్ మినరల్ మిషన్

బెరీలియం, కాండియం, కోబాల్ట్, కాపర్, గ్రాఫైట్, ఇండియం, లిథియం, మాలిబ్డినం, నికెల్ వంటి 30 ఖనిజాల దేశీయ ఉత్పత్తి, రీసైక్లింగ్‌తోపాటు విదేశాల నుంచి సేకరించడానికి 'క్రిటికల్ మినరల్ మిషన్' ఏర్పాటు చేయనున్నట్లు నిర్మలా సీతారామన్ వెల్లడించారు. టెక్నాలజీ డెవలప్‌మెంట్, స్కిల్డ్ వర్క్ ఫోర్స్‌ను సైతం ఈ మిషన్‌లో చేర్చనున్నట్లు వివరించారు. సముద్రాలల్లో ఉన్న ఖనిజాల బ్లాక్‌లను మైనింగ్ కోసం వేలం వేస్తామని అన్నారు. తొలి దశ వేలం ప్రక్రియ త్వరలో ప్రారంభమవుతుందని చెప్పారు.

అంతరిక్ష రంగానికి రూ. 13,042 కోట్లు

వెయ్యి కోట్లతో వెంచర్ క్యాపిటల్ ఫండ్

స్వాగతించిన పరిశ్రమ

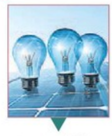
న్యూఢిల్లీ: అంతరిక్ష సాంకేతికతను ప్రోత్సహిస్తూ రూ.1,000 కోట్లతో వెంచర్ క్యాపిటల్ ఫండ్‌ను ఏర్పాటు చేస్తామని ఆర్థిక మంత్రి ప్రకటించారు. వచ్చే పదేళ్లలో అంతరిక్ష మార్కెట్‌ను ఐదు రెట్లు పెంచాలన్న తమ లక్ష్యంలో భాగంగా దీన్ని ప్రతిపాదిస్తున్నట్లు చెప్పారు. అంతరిక్ష రంగానికి బడ్జెట్‌లో 18 శాతం అధికంగా ఈసారి రూ.13,042 కోట్లను కేటాయించడం గమనార్హం. ఇందులో సింహభాగం.. 10,087 కోట్లు ఇస్రో ఆధ్వర్యంలోని విక్రమ్ సారాభాయ్ స్పేస్ సెంటర్, లిక్విడ్ ప్రొపల్షన్ సిస్టమ్స్ సెంటర్, ఇస్రో ప్రొపల్షన్ కాంప్లెక్స్, యూఆర్ రావు శాటిలైట్ సెంటర్, సతీష్ ధావన్ స్పేస్ సెంటర్ తదితర సంస్థలకు వెళుతుంది. వెయ్యి కోట్ల వెంచర్ క్యాపిటల్ ఫండ్ నిర్ణయాన్ని పరిశ్రమ స్వాగతించింది. ఈ నిర్ణయం అంతరిక్ష విభాగంలో కొత్త వ్యాపారవేత్తలు, ప్రభుత్వేతర సంస్థలకు ప్రేరణనిస్తుందని ఇన్ స్పేస్ చైర్‌పర్సన్ పవన్ గోయెంకా అన్నారు. వినూత్న ఆవిష్కరణలు సాగించే స్టార్టప్‌లు, కంపెనీలకు వెంచర్ క్యాపిటల్ ఫండ్ రూపంలో కీలక ఆర్థిక సహకారం లభిస్తుందన్న అభిప్రాయాన్ని బెంగళూరుకు చెందిన స్టార్టప్ పిక్సెల్‌స్పేస్ సీఈవో అవాయిస్ అహ్మద్ అభిప్రాయపడ్డారు.

తాగునీటికి కటకట!

కేటాయింపులు అంతంతే..

తాగునీరు, పారిశుద్ధ్య విభాగానికి 2024-25 బడ్జెట్‌లో రూ.77,390.68 కోట్లు కేటాయించారు. 2023-24 బడ్జెట్‌లో సవరించిన అంచనా(రూ.77,032.65) కంటే ఇది కేవలం 0.5 శాతం అధికం కావడం గమనార్హం. అత్యంత కీలకమైన తాగునీరు, పారిశుధ్యానికి నిధుల పెంపు స్వల్పమేనని స్పష్టమవుతోంది. ఈసారి కేటాయించిన నిధుల్లో జలజీవన్ మిషన్ అమలుకు రూ.69,926.65 కోట్లు ఖర్చు చేయనున్నారు. 2023-24 బడ్జెట్‌లో సవరించిన అంచనా కంటే రూ.80 కోట్లు అధికంగా కేటాయించారు. గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో ఇంటింటికీ కుళాయితో తాగునీరు సరఫరా చేసేందుకు ప్రవేశపెట్టిన జలజీవన్ మిషన్‌ను కేంద్రం ప్రతిష్టాత్మకంగా భావిస్తోంది. 2024 నాటికే ప్రతి ఇంటికీ కుళాయి నీరు సరఫరా చేయాలని లక్ష్యంగా నిర్దేశించకుంది. అయినప్పటికీ బడ్జెట్ కేటాయింపులు పెద్దగా పెంచకపోవడం చర్చనీయాంశంగా మారింది. డాక్టర్ శ్యామ్‌ప్రసాద్ ముఖర్జీ నేషనల్ ఇనిస్టిట్యూట్ ఆఫ్ వాటర్ అండ్ శానిటేషన్(ఎస్పీఎం-నివాస్)కు కేంద్ర బడ్జెట్‌లో రూ.95 కోట్లు కేటాయించారు. గత ఏడాది కంటే ఇది రూ.కోట్లు అధికం. స్వచ్ఛభారత్ మిషన్(గ్రామీణ)కు రూ.7,192 కోట్లు కేటాయించారు. ఈశాన్య రాష్ట్రాల్లో తాగునీటి సరఫరా, పారిశుధ్య వసతులను మెరుగుపర్చడానికి రూ.7,632.19 కోట్ల కేటాయించారు. గ్రాంట్స్-ఇన్-ఎయిడ్ కింద రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు రూ.5,169.86 కోట్లు, కేంద్ర పాలిత ప్రాంతాలకు రూ.250 కోట్లు ఇవ్వనున్నారు.

విద్యుత్‌కు సోలార్ వెలుగులు

విద్యుత్, ఇంధన రంగానికి బడ్జెట్‌లో అధిక ప్రాధాన్యం

దేశ ప్రగతి రథానికి ఇరుసు లాంటి విద్యుత్, ఇంధన రంగానికి బడ్జెట్‌లో అధిక ప్రాధాన్యం ఇచ్చినట్లు కేంద్ర ఆర్థిక శాఖ మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ మంగళవారం లోక్‌సభలో స్పష్టంచేశారు. ఉద్యోగాల కల్పన, ఆర్థికాభివృద్ధి, పర్యావరణ పరిరక్షణ మధ్య సమతూకం పాటించే విధానాలకు పెద్దపీట వేస్తున్నట్లు తెలిపారు. విద్యుత్, ఇంధనం వంటివి ప్రజలందరికీ అందుబాటు ధరల్లో లభించాలన్నదే ప్రభుత్వ విధానమని వివరించారు. దేశవ్యాప్తంగా కోటి ఇళ్లకు రూఫ్ టాప్ సోలార్ ప్యానెళ్ల ద్వారా 300 యూనిట్ల వరకు ఉచిత విద్యుత్ అందించేందుకు ఉద్దేశించిన పీఎం సూర్యఘర్ బిజిలీ యోజనను నిర్మలా సీతారామన్ ప్రత్యేకంగా ప్రస్తావించారు. ఈ పథకానికి అద్భుతమైన స్పందన లభిస్తోందని అన్నారు. ఇప్పటిదాకా 1.28 కోట్లకుపైగా రిజిస్ట్రేషన్లు జరిగాయని, 14 లక్షల దరఖాస్తులు వచ్చాయని తెలియజేశారు. విద్యుత్ రంగంలో పంప్డ్ స్టోరేజీ ప్రాజెక్టులకు మరింత ప్రోత్సాహం ఇస్తామని కేంద్ర ఆర్థిక మంత్రి చెప్పారు. విద్యుత్ నిల్వ, సరఫరాకు ఈ ప్రాజెక్టుల దోహదపడతాయన్నారు. అలాగే వికసిత్ భారత్ దిశగా విద్యుత్ రంగంలో అణు ఇంధనం పాత్ర కీలకమని మంత్రి వివరించారు. ప్రైవేట్ రంగం భాగస్వామ్యంతో భారత్ స్మాల్ రియాక్టర్లు, రీసెర్చ్ అండ్ డెవలప్‌మెంట్ ఆఫ్ భారత్ స్మాల్ రియాక్టర్, రీసెర్చ్ అండ్ డెవలప్‌మెంట్ ఆఫ్ న్యూయర్ టెక్నాలజీస్ ఫర్ న్యూక్లియర్ ఎనర్జీని నెలకొల్పనున్నట్లు ప్రకటించారు. అణు ఇంధన రంగంలో పరిశోధన, అభివృద్ధికి ఇతోధికంగా నిధులు ఇస్తామన్నారు.

మౌలికానికి.. 11.11 లక్షల కోట్లు

రాష్ట్రాలకు రూ.1.5 లక్షల కోట్ల వడ్డీ రహిత రుణం

దేశంలో రానున్న ఐదేళ్లలో మౌలిక రంగం పురోగతికి కేంద్రం అత్యధిక ప్రాధాన్యం ఇస్తున్నట్లు ఆర్థికమంత్రి ప్రకటించారు. 2024-25 సంవత్సరానికి మూలధన (క్యాపెక్స్) వ్యయం కోసం ప్రభుత్వం రూ. 11,11,111 కోట్లను అందజేస్తుందని తెలిపారు. స్థూల దేశీయోత్పత్తి (జీడీపీ) అంచనాల్లో ఇది 3.4 శాతానికి సమానం. మౌలిక సదుపాయాలలో ప్రైవేట్ పెట్టుబడులను ప్రోత్సహించడానికి తగిన విధానాలు, నిబంధనలను అమల్లోకి తీసుకురావడం సహా వయబిలిటీ గ్యాప్ ఫండింగ్‌ను (వీజీఎఫ్) ప్రవేశపెడుతుందని పేర్కొన్నారు. ఈ విషయంలో రాష్ట్రాలను సైతం ఇదే స్థాయిలో కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రోత్సహిస్తుందని మంత్రి చెప్పారు. రాష్ట్రాలకు వనరుల కేటాయింపులో మద్దతుగా నిలిచేందుకు ఈ ఏడాది కూడా దీర్ఘకాలిక వడ్డీ రహిత రుణాల కోసం రూ.1.5 లక్షల కోట్ల కేటాయింపు జరిగిందని పేర్కొన్నారు. కోవిడ్-19 నేపథ్యంలో మందగించిన ప్రైవేటు పెట్టుబడులను ప్రోత్సహించడానికి అంతకుముందు రెండేళ్లలో కూడా ప్రభుత్వం మౌలిక సదుపాయాల అభివృద్ధికి 30 శాతానికి పైగా క్యాపెక్స్‌ను పెంచాల్సి వచ్చింది. 2020-21లో ప్రభుత్వం రూ. 4.39 లక్షల కోట్లను కేటాయించగా, ఆ తర్వాతి సంవత్సరంలో 35 శాతం పెరిగి రూ. 5.54 లక్షల కోట్లకు చేరుకుంది. 2022-23లో క్యాపెక్స్‌ను మరో 35 శాతం పెంచడంతో ఈ కేటాయింపులు 7.5 లక్షల కోట్లకు చేరాయి. గత 2023-24 బడ్జెట్‌లో ఈ కేటాయింపులు 37.4 శాతం వృద్ధితో రూ. 10 లక్షల కోట్లకు పెరగడం గమనార్హం.

సీఎల్ఎస్ఎస్‌కు 4,000 కోట్లు

ప్రధానమంత్రి ఆవాస్ యోజన (పీఎంఏవై) పథకం 2.0లో వడ్డీ రాయితీని తిరిగి ప్రవేశపెట్టిన కేంద్రం.. క్రెడిట్ లింక్డ్ సబ్సిడీ పథకానికి రూ.4 వేల కోట్లు కేటాయించింది. 2024-25 బడ్జెట్‌లో పీఎంఏవై అర్బన్ పథకానికి రూ.30,170 కోట్లను కేంద్రం కేటాయించింది. 2023-24 బడ్జెట్‌తో పోల్చుకుంటే ఇది 20.19 శాతం అదనం. ఈ వడ్డీ రాయితీ పథకం ఆర్థికంగా వెనుకబడిన వర్గాలకు, అల్పాదాయ, మధ్య తరగతి వర్గాలకు త్వరలోనే అందుబాటులోకి వచ్చే అవకాశం ఉందని కేంద్ర గృహ నిర్మాణ, పట్టణ వ్యవహారాల మంత్రిత్వ శాఖ వెల్లడించింది.

గ్రామీణ ప్రాంతాల భూములకు భూ-ఆధార్

పట్టణ ప్రాంత భూముల డిజిటైజేషన్

భూ సంస్కరణలు పూర్తి చేసే రాష్ట్రాలకు ఆర్థిక మద్దతు

కేంద్రం ప్రతిపాదన

న్యూఢిల్లీ: భూ సంబంధిత సంస్కరణల్లో భాగంగా గ్రామీణ ప్రాంతాల్లోని భూములకు ప్రత్యేక గుర్తింపు సంఖ్య లేదా భూ-ఆధార్‌ను కేటాయించాలని కేంద్రం ప్రతిపాదించింది. పట్టణ భూ రికార్డులన్నిటినీ డిజిటైజేషన్ చేయాలని కూడా ప్రతిపాదించింది. గ్రామీణ, పట్టణ ప్రాంతాల్లో భూ సంస్కరణలను ముందుకు తీసుకెళ్లడంపై రాష్ట్రాలతో కేంద్రం సంప్రదింపులు జరుపుతుందని కేంద్ర ఆర్థికమంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ తన బడ్జెట్ ప్రసంగంలో వెల్లడించారు. వచ్చే మూడేళ్లలో ఈ సంస్కరణలు పూర్తి చేసేందుకు రాష్ట్రాలను ప్రోత్సహించేలా కేంద్రం ఆర్థిక సాయం అందజేస్తుందని చెప్పారు. గ్రామీణ, పట్టణ ప్రాంతాల్లో భూ పరిపాలన, ప్రణాళిక, నిర్వహణ, పట్టణ ప్రణాళిక, వినియోగం భూ సంబంధిత సంస్కరణలు, చర్యల్లో భాగంగా ఉంటాయని ఆర్థికమంత్రి వెల్లడించారు. గ్రామీణ ప్రాంతాలకు సంబంధించి తీసుకోవాల్సిన చర్యల్లో యూనిక్ ల్యాండ్ పార్సిల్ ఐడెంటిఫికేషన్ నంబర్ (యూఎల్‌పీఐఎన్) లేదా భూ-ఆధార్ కేటాయింపు, ప్రస్తుత యాజమాన్యానికి అనుగుణంగా భూ మ్యాప్‌ల డిజిటైజేషన్, మ్యాప్ సబ్ డివిజన్ల సర్వే, భూముల రిజిస్ట్రీ తయారీ, దానికి రైతుల అనుసంధానం వంటివి ఉంటాయని తెలిపారు. రుణాలు, ఇతర వ్యవసాయ సేవలు పొందేందుకు కూడా ఈ చర్యలు దోహదపడతాయని కేంద్ర మంత్రి వివరించారు.

50 ఏళ్ల పాటు వడ్డీ రహిత రుణాలు

పట్టణ భూములను జీఐఎస్ మ్యాపింగ్‌తో డిజిటైజ్ చేయడం జరుగుతుందని ఆర్థికమంత్రి తెలిపారు. ఆస్తుల రికార్డు నిర్వహణ, అప్‌డేటింగ్, పన్నుల నిర్వహణ కోసం ఐటీ ఆధారిత వ్యవస్థను నెలకొల్పడం జరుగుతుందన్నారు. పట్టణ స్థానిక సంస్థల ఆర్థిక స్థితిని మెరుగు పరిచేందుకు ఈ చర్యలు దోహదపడతాయన్నారు. ఆర్థికాభివృద్ధికి, ఉపాధి అవకాశాలు మెరుగు పరిచేందుకు కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రత్యేక ఆర్థిక విధానాల ఫ్రేమ్ వర్క్‌కు రూపకల్పన చేయనున్నట్లు చెప్పారు. వ్యవసాయ ఉత్పాదకతను మెరుగు పరచడానికి, ఆర్థిక అసమానతలు తొలగించడానికి సంస్కరణలు ఉపకరిస్తాయని అన్నారు. సంస్కరణలు సమర్థంగా అమలు కావాలంటే కేంద్ర, రాష్ట్రాల మధ్య సరైన సహకారం అవసరమని ఆర్థికమంత్రి పేర్కొన్నారు. పోటీ వాతావరణంతో కూడిన సమాఖ్య వాదాన్ని పెంపొందించేందుకు, రాష్ట్రాలు సంస్కరణలు వేగవంతంగా అమలు చేసేందుకు 50 సంవత్సరాల పాటు వడ్డీ రహిత రుణాలను ప్రతిపాదిస్తున్నట్లు తెలిపారు.

పట్టణ పేదల ఇళ్లకు.. 2.2 లక్షల కోట్లు

న్యూఢిల్లీ: ప్రధానమంత్రి ఆవాస్ యోజన-అర్బన్ పథకం కింద వచ్చే ఐదేళ్లలో కోటి మంది పట్టణ పేదలు, మధ్యతరగతి కుటుంబాలకు గృహ నిర్మాణాల నిమిత్తం రూ.2.2 లక్షల కోట్ల సాయం అందించాలని కేంద్రం నిర్ణయించింది. సరసమైన రేట్లతో రుణాలు అందించేందుకు వీలుగా వడ్డీ రాయితీని కూడా ప్రతిపాదించింది. మంగళవారం బడ్జెట్‌ను ప్రవేశపెట్టిన కేంద్ర ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ ఈ మేరకు ప్రకటన చేశారు. ప్రధానమంత్రి ఆవాస్ యోజన పథకం (పీఎంఏవై) కింద 3 కోట్ల అదనపు గృహాలను ప్రకటించిన విషయాన్ని ఆమె గుర్తు చేశారు. ఈ మేరకు నిధుల కేటాయింపు జరుపుతున్నామని చెప్పారు. కేంద్రసాయం రూ.2.2 లక్షల కోట్లతో కలిపి మొత్తం రూ.10 లక్షల కోట్ల పెట్టుబడితో పీఎంఏవై అర్బన్ 2.0 పథకాన్ని చేపడతామని తెలిపారు. రెంటల్ హౌసింగ్ మార్కెట్లను ప్రోత్సహించేందుకు వీలుగా కేంద్రం విధానాలను రూపొందిస్తుందని చెప్పారు. అద్దె ఇళ్ల లభ్యతను పెంచడంతో పాటు నాణ్యత, పారదర్శకతకు అవసరమైన విధానాలు, నియమ నిబంధనలు రూపొందిస్తామని తెలిపారు. పారిశ్రామిక కార్మికుల కోసం డార్మెటరీ తరహా వసతులతో అద్దె గృహాలు నిర్మిస్తామని ఆర్థికమంత్రి వెల్లడించారు. ప్రభుత్వ, ప్రైవేటు భాగస్వామ్యంతో దీనిని చేపడతామన్నారు.

సరసమైన రేట్లకు రుణాలు.. వడ్డీ రాయితీ

మొత్తం రూ.10 లక్షల కోట్లతో పీఎంఏవై అర్బన్ 2.0

- రెంటల్ హౌసింగ్ మార్కెట్లకు ప్రోత్సాహం
- పారిశ్రామిక కార్మికుల కోసం అద్దె ఇళ్లు
- మహిళలు కొనే ఆస్తులపై సుంకం తగ్గింపు!

రాష్ట్రాలు స్టాంప్ డ్యూటీ తగ్గించాలి

మహిళలు కొనుగోలు చేసే ఆస్తులపై సుంకాన్ని మరింత తగ్గించే అంశంపై కేంద్రం దృష్టి సారిస్తున్నట్లు ఆర్థిక మంత్రి తెలిపారు. పట్టణాభివృద్ధి పథకాల్లో దీనినొక తప్పనిసరి అంశంగా చేయనున్నట్లు చెప్పారు. అధిక స్టాంప్ డ్యూటీ వసూలు చేసే రాష్ట్రాలు వాటిని తగ్గించే అంశాన్ని పరిశీలించాలని సూచించారు. ఆస్తుల కొనుగోలు లావాదేవీలపై రాష్ట్రాలు విధించే పన్నును స్టాంప్ డ్యూటీగా పేర్కొంటారు. ఆస్తుల రిజిస్ట్రేషన్ సమయంలో దీనిని చెల్లించడం జరుగుతుంది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు ఇదొక ప్రధాన ఆదాయ వనరు. ఇలావుండగా పన్ను ప్రయోజనాల విషయంలో ఆధార్ నంబర్‌కు బదులుగా ఆధార్ నమోదు ఐడీ వినియోగాన్ని నిలిపివేయాలని సీతారామన్ ప్రతిపాదించారు.

పెద్ద నగరాలకు రవాణా ఆధారిత అభివృద్ధి ప్రణాళిక

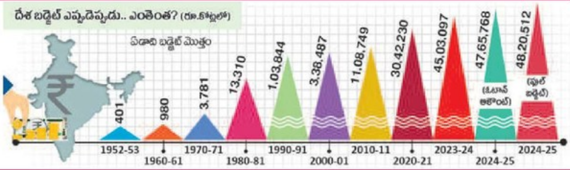
దేశంలో 30 లక్షలకు పైగా జనాభా కలిగిన 14 పెద్ద నగరాలకు రవాణా ఆధారిత అభివృద్ధి ప్రణాళికను కేంద్రం ప్రతిపాదించింది. నగరాల సృజనాత్మకతో కూడిన పునర్ అభివృద్ధి కోసం ఓ ఫ్రేమ్‌వర్క్‌ను రూపొందిస్తామని తెలిపింది. నగరాలను అభివృద్ధి కేంద్రాలు (గ్రోత్ హబ్‌లు)గా తీర్చిదిద్దేందుకు వీలుగా రాష్ట్రాలతో కలిసి పనిచేస్తామని కేంద్ర ఆర్థికమంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ తన బడ్జెట్ ప్రసంగంలో వెల్లడించారు. టౌన్ ప్లానింగ్ పథకాల వినియోగంతో నగర చుట్టుపక్కల ప్రాంతాల అభివృద్ధి, ఆర్థిక, రవాణా ప్రణాళిక ద్వారా దీనిని సాధిస్తామని చెప్పారు.

2024 బడ్జెట్

కిషన్‌రెడ్డి
కేంద్రమంత్రి

మోదీ ప్రభుత్వం ఆత్మనిర్భర భారత్ నిర్మాణమే లక్ష్యంగా కేంద్ర బడ్జెట్ ప్రవేశపెట్టిందని కేంద్ర బొగ్గు, గనులశాఖ మంత్రి జి.కిషన్‌రెడ్డి తెలిపారు. మంగళవారం ఆయన బడ్జెట్‌పై స్పందించారు. 'దేశీయ ఉత్పత్తిని పెంపొందించడానికి, మధ్యతరగతి, ఎగువ మధ్యతరగతి వారికి పన్ను ఆదా ప్రకటించింది. వీధి వ్యాపారుల నుంచి మొదలు రైతులు, పారిశ్రామికవేత్తల వరకు అన్ని వర్గాలకు ప్రయోజనం చేకూర్చే విధంగా ఆర్థిక మంత్రి బడ్జెట్ ప్రవేశపెట్టారు. సబ్‌కా సాథ్ సబ్‌కా వికాస్‌లో భాగంగా.. పేదలను శక్తివంతం చేయడం, అన్నదాత ఉత్పాదక సామర్థ్యాలను పెంచేలా కేంద్రం నిర్ణయం తీసుకుంది. పెరిగిన స్టాండర్డ్ డిడక్షన్ ద్వారా 4 కోట్ల మందికి మేలు జరగనుంది' అని కిషన్‌రెడ్డి అన్నారు.

సామాజిక న్యాయానికి రూ.13,539 కోట్లు

సంపూర్ణ సామాజిక న్యాయం సాధించడానికే కేటాయింపులు

బడ్జెట్ ప్రసంగంలో ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ వెల్లడి

న్యూఢిల్లీ: కేంద్ర బడ్జెట్‌లో సామాజిక న్యాయ శాఖకు భారీఎత్తున నిధులు ఇచ్చారు. సామాజిక న్యాయం, సాధికారతకు గత బడ్జెట్ కన్నా 37 శాతం పెంచి ఈసారి బడ్జెట్‌లో రూ. 13,539 కోట్లు కేటాయించారు. ఈ శాఖకు సవరించిన అంచనాల మేరకు 2023–24 బడ్జెట్‌లో రూ. 9,853.32 కోట్లు కేటాయించారు. పెంచిన నిధులను సంక్షేమ కార్యక్రమాలు, సామాజిక సేవలో మౌలిక వసతులు మెరుగుపరచడానికి వినియోగిస్తారు. ఈ నిధుల నుంచి వివిధ పథకాల ద్వారా ఎస్సీల అభివృద్ధికి రూ. 9,549.98 కోట్లు ఖర్చు చేయనున్నారు. గతేడాది ఈ అంబ్రెల్లా స్కీమ్‌ల కోసం రూ. 6,780 కోట్లు కేటాయించారు. బడ్జెట్ ప్రసంగంలో ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ మాట్లాడుతూ.. అర్హులైన లబ్ధిదారులు అందరికీ విద్య, వైద్యంతో పాటు వివిధ పథకాలు అందించడం ద్వారా సంపూర్ణంగా సామాజిక న్యాయం సాధిస్తామని తెలిపారు. ఇతర నిరుపేద వర్గాల అభ్యున్నతికి వివిధ పథకాల కోసం ఈ శాఖకు రూ. 2,150 కోట్లు కేటాయించారు. మాదకద్రవ్యాల నిరోధానికి జాతీయ యాక్షన్ ప్లాన్ కోసం రూ. 314 కోట్లు, కేంద్ర కార్యనిర్వహణ స్థాపక ఖర్చులకు రూ. 145.80 కోట్లు, ఎస్సీ జాతీయ కమిషన్‌కు రూ. 38 కోట్లు, బీసీ జాతీయ కమిషన్‌కు రూ. 21 కోట్లు ఈ బడ్జెట్‌లో కేటాయింపులు చేశారు. ఇక గుర్తింపులేని, సంచార జాతులు, పాక్షిక సంచార జాతుల అభివృద్ధికి గతేడాది మాదిరిగానే రూ. 5 కోట్లు కేటాయించారు. షెడ్యూల్ కేస్ట్‌కు సంబంధించి యంగ్ అచీవర్స్ స్కీమ్ కింద ఉన్నత విద్య కోసం రూ. 428 కోట్లు, అలాగే ఎస్సీల రెసిడెన్షియల్ హైస్కూల్ ఎడ్యుకేషన్ పథకానికి రూ. 133.07 కోట్లు కేటాయించారు. ప్రధాన మంత్రి దక్షత ఔర్ కుశలత సంపన్న హితగ్రాహి యోజన పథకం ద్వారా నైపుణ్య శిక్షణ కోసం రూ. 130 కోట్లు కేటాయించారు. పారిశుధ్య కార్మికుల పునరావాసం పథకం కోసం గతంలో కేటాయించినట్లు ఈ పథకానికి ఈ బడ్జెట్‌లో కేటాయింపులు లేవు.

సెమీ కండక్టర్ల ప్రాజెక్టుల కోసం రూ.6,900 కోట్లు

న్యూఢిల్లీ: దేశీయంగా సెమీ కండక్టర్ల పరిశ్రమ విస్తరణే లక్ష్యంగా కేంద్రప్రభుత్వం రూ.6,903 కోట్లను కేటాయించింది. దీంతోపాటే దేశీయంగా ఎలక్ట్రానిక్ ఉపకరణాల తయారీని పెంచే లక్ష్యంతో వాటి ముడిసరుకులపై సుంకాన్ని తగ్గించారు. సెమీకండక్టర్ల తయారీ, అసెంబ్లీ యూనిట్ల ఏర్పాటు కోసం రూ.4,203 కోట్లను కేటాయిస్తున్నట్లు మంత్రి నిర్మల చెప్పారు. ఎలక్ట్రానిక్ చిప్ ప్లాంట్ల కోసం రూ.1,500 కోట్లు, ఎలక్ట్రానిక్ డిస్‌ప్లే ప్లాంట్ల కోసం రూ.100 కోట్లు, మొహాలీలో సెమీకండక్టర్ లేబొరేటరీ కోసం రూ.900 కోట్లు కేటాయించారు. భారత్‌లో తయారయ్యే సెమీకండక్టర్ యంత్రాలు, ఈ–సైకిళ్లు, ప్రింటర్ క్యాట్రిడ్జ్‌ల తదితరాల కోసం అక్టోబర్ ఒకటో తేదీ నుంచి అమలయ్యేలా కొత్త టారీఫ్‌ను తయారుచేసేందుకు కస్టమ్స్ టారీఫ్ చట్టం,1975 మొదటి షెడ్యూల్‌లో సవరణలు చేయనున్నట్లు బడ్జెట్ ప్రసంగంలో మంత్రి చెప్పారు. ఎలక్ట్రానిక్ ఉపకరణాల తయారీ ఖర్చులు తగ్గించే ఉద్దేశంతో వాటిల్లో వాడే ఎలక్ట్రానిక్ విడిభాగాలపై పన్నును తగ్గించారు. రెసిస్టర్‌ల తయారీలో వాడే ఆక్సిజన్‌రహిత కాపర్ వంటి తదితర విడిభాగాలపై బేసిక్ కస్టమ్స్ డ్యూటీని తగ్గించారు. మరోవైపు మొబైల్ ఫోన్ల ఉత్పత్తి ఆధారిత ప్రోత్సాహక పథకం కోసం రూ.6,125 కోట్లు, ఐటీ హార్డ్‌వేర్ ఉత్పత్తి ఆధారిత ప్రోత్సాహకాల కోసం రూ.75 కోట్లు కేటాయించారు.

బడ్జెట్‌లో ఊసేలేని తెలంగాణ!

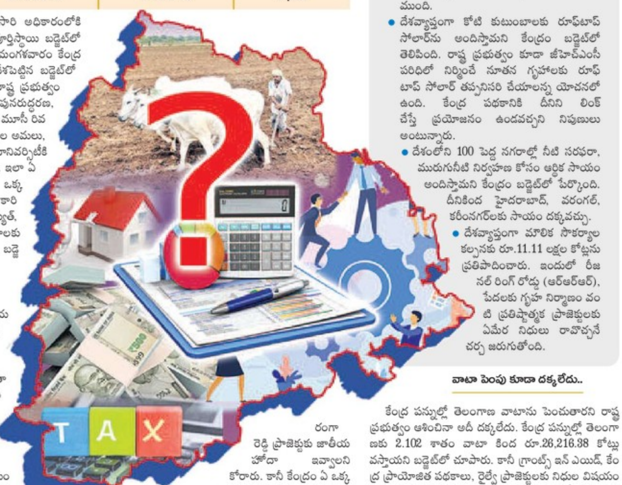
కేంద్ర ఆర్థిక మంత్రి స్పీచ్‌లో ఎక్కడా కానరాని రాష్ట్రం ప్రస్తావన

'పాలమూరు'కు జాతీయ హోదా, ఐటీఐఆర్, బయ్యారం స్టీల్ ప్లాంట్, ఐఐఎం ఏర్పాటు అంశాలపై స్పందన కరువు	విభజన చట్టం మేరకు ఏపీకి కాస్త ఊరటనిచ్చినా.. తెలంగాణకు మాత్రం మొండిచేయి	ఒకే చట్టం కింద ఇరు రాష్ట్రాల పట్ల భిన్నంగా వ్యవహరించడమేంటని రాజకీయ పక్షాల మండిపాటు	ఇక కేంద్ర పథకాల అమల్లో భాగంగానే రాష్ట్రానికి నిధులు

సాక్షి, హైదరాబాద్: కేంద్రంలో మూడోసారి అధికారంలోకి వచ్చిన ఎన్డీయే సర్కారు ప్రవేశపెట్టిన పూర్తిస్థాయి బడ్జెట్‌లో తెలంగాణకు మొండిచెయ్యే ఎదురైంది. మంగళవారం కేంద్ర ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెట్‌లో ఎక్కడా తెలంగాణ ఊసే కనబడలేదు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆశలు పెట్టుకున్న ఐటీఐఆర్ ప్రాజెక్టు పునరుద్ధరణ, 'పాలమూరు'ప్రాజెక్టుకు జాతీయ హోదా, మూసీ రివర్‌ఫ్రంట్‌కు నిధులు, విభజన చట్టం హామీల అమలు, వెనుకబడిన జిల్లాలకు గ్రాంట్లు, స్కిల్ యూనివర్సిటీకి సహకారం, కొత్త నవోదయ పాఠశాలలు.. ఇలా ఏ ఒక్కదానికీ నిధులు కేటాయించలేదు. ఒక్క హైదరాబాద్–బెంగళూరు ఇండస్ట్రియల్ కారిడార్‌లోని ఓర్వకల్లు పరిధిలో నీరు, విద్యుత్, రైల్వేలు, రోడ్లు వంటి మౌలిక సదుపాయాలకు నిధులు మంజూరు చేస్తామని మాత్రమే బడ్జెట్‌లో పేర్కొన్నారు.

ఎన్నిసార్లు విజ్ఞప్తులు చేసుకున్నా..

విభజన చట్టం మేరకు ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో అమరావతి నిర్మాణానికి రూ.15వేల కోట్లు ఆర్థిక సాయం అందిస్తామని, పోలవరం ప్రాజెక్టు వేగంగా పూర్తయ్యేలా నిధులిస్తామని బడ్జెట్ ప్రసంగంలో నిర్మలా సీతారామన్ పేర్కొన్నారు. కానీ అదే చట్టం పరిధిలోని తెలంగాణకు మాత్రం ఎలాంటి నిధులనూ ఇవ్వలేదు. ముఖ్యంగా విభజన చట్టంలో పేర్కొన్న ఐటీఐఆర్‌ను పునరుద్ధరించాలని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కేంద్రాన్ని కోరుతోంది. ఈ మేరకు సీఎం, మంత్రులు కేంద్ర పెద్దలను పలుమార్లు కలిశారు. గత పదేళ్లలో జరిగిన రూ.33,712 కోట్ల రెవెన్యూ నష్టాన్ని ఈసారైనా ఇవ్వాలని.. వెనుకబడిన జిల్లాలకు గ్రాంట్ల కింద రూ.2,250 కోట్లు, 14, 15 ఆర్థిక సంఘాలు సిఫార్సు చేసిన రూ.6వేల కోట్లు ఇప్పించాలని, పాలమూరు–రంగారెడ్డి ప్రాజెక్టుకు జాతీయ హోదా ఇవ్వాలని కోరారు. కానీ కేంద్రం ఏ ఒక్కదానినీ పట్టించుకోలేదు. ఎన్డీయే సర్కారు రాజకీయ అవసరాలను బట్టి ఏపీకి నిధులు చూపారని అనుకున్నా... 8 మంది బీజేపీ ఎంపీలు గెలిచిన తెలంగాణను కేంద్రం పట్టించుకోకపోవడం ఏమిటని ప్రతిపక్షాలు మండిపడుతున్నాయి.

ఏమైనా వస్తే.. తోకుగా చూపిన అంశాల్లోనే!

- దేశవ్యాప్తంగా 1,000 ఐటీఐల ఆధునీకరణకు బడ్జెట్‌లో నిధులు కేటాయించారు. రాష్ట్రంలోని 60కిపైగా ఐటీఐల ఆధునీకరించాలని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం యోచిస్తోంది. కేంద్రం ప్రతిపాదించిన 1,000 ఐటీఐల్లో మన రాష్ట్రం వాటా కింద ఎన్ని వస్తాయన్నది తేలాల్సి ఉంది.
- దేశవ్యాప్తంగా 12 పారిశ్రామికవాడలను అభివృద్ధి చేస్తామన్న ప్రతిపాదనల నేపథ్యంలో తెలంగాణకు ఏదైనా కారిడార్ దక్కుతుందా అన్నది చర్చ జరుగుతోంది.
- ట్రాన్సిట్ ఓరియెంటెడ్ డెవలప్‌మెంట్ కింద దేశంలో 30 లక్షలకు పైగా జనాభా ఉన్న నగరాలకు ఆర్థిక చేయూత అందిస్తామని కేంద్రం పేర్కొంది. దీని కింద హైదరాబాద్‌కు నిధులు అందే అవకాశముంది.
- దేశవ్యాప్తంగా కోటి కుటుంబాలకు రూఫ్‌టాప్ సోలార్‌ను అందిస్తామని కేంద్రం బడ్జెట్‌లో తెలిపింది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కూడా జీహెచ్ఎంసీ పరిధిలో నిర్మించే నూతన గృహాలకు రూఫ్ టాప్ సోలార్ తప్పనిసరి చేయాలన్న యోచనలో ఉంది. కేంద్ర పథకానికి దీనిని లింక్ చేస్తే ప్రయోజనం ఉండవచ్చని నిపుణులు అంటున్నారు.
- దేశంలోని 100 పెద్ద నగరాల్లో నీటి సరఫరా, మురుగునీటి నిర్వహణ కోసం ఆర్థిక సాయం అందిస్తామని కేంద్రం బడ్జెట్‌లో పేర్కొంది. దీనికింద హైదరాబాద్, వరంగల్, కరీంనగర్‌లకు సాయం దక్కవచ్చు.
- దేశవ్యాప్తంగా మౌలిక సౌకర్యాల కల్పనకు రూ.11.11 లక్షల కోట్లను ప్రతిపాదించారు. ఇందులో రీజనల్ రింగ్ రోడ్డు (ఆర్ఆర్ఆర్), పేదలకు గృహ నిర్మాణం వంటి ప్రతిష్టాత్మక ప్రాజెక్టులకు ఏమేర నిధులు రావొచ్చనే చర్చ జరుగుతోంది.

వాటా పెంపు కూడా దక్కలేదు..

కేంద్ర పన్నుల్లో తెలంగాణ వాటాను పెంచుతారని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆశించినా అదీ దక్కలేదు. కేంద్ర పన్నుల్లో తెలంగాణకు 2.102 శాతం వాటా కింద రూ.26,216.38 కోట్లు వస్తాయని బడ్జెట్‌లో చూపారు. కానీ గ్రాంట్స్ ఇన్ ఎయిడ్, కేంద్ర ప్రాయోజిత పథకాలు, రైల్వే ప్రాజెక్టులకు నిధుల విషయంలో ఎలాంటి స్పష్టత ఇవ్వలేదు. ఇక రాష్ట్రాలకు వడ్డీ లేని దీర్ఘకాలిక రుణాల కింద రూ.1.5 లక్షల కోట్లు ఇవ్వనున్నట్టు కేంద్రం బడ్జెట్‌లో పేర్కొంది. ఈ 1.5 లక్షల కోట్లలో ఎఫ్ఆర్‌బీఎం నిబంధనల మేరకు రాష్ట్రానికి ఏ మేరకు నిధులు వస్తాయన్నది కీలకంగా మారింది.

హైదరాబాద్‌లో 'రక్షణ'కు ఊతం

రక్షణ రంగానికి భారీగా కేటాయింపులు

నగరంలో దేశీయ ఉత్పత్తుల తయారీకి ఊపు

ఆయుధాల తయారీలో అగ్రగామిగా హైదరాబాద్

సాక్షి, హైదరాబాద్: రక్షణ రంగం, ఏరోస్పేస్‌కు హబ్‌గా ఎదుగుతున్న హైదరాబాద్‌కు మరింత ఊతం లభించనుంది. కేంద్ర బడ్జెట్‌లో రక్షణ రంగానికి పెద్దపీట వేయడంతో ఆ రంగానికి సంబంధించి పరిశోధనలు నగరంలో మరింత ఊపందుకోనున్నాయి. ఇప్పటికే డిఫెన్స్, ఏరోస్పేస్‌కు సంబంధించి హైదరాబాద్‌లోని ప్రభుత్వ రంగ సంస్థలతో పాటు ప్రైవేటు సంస్థలు ఎన్నో ఆవిష్కరణలు తీసుకొచ్చాయి. డీఆర్‌డీవో, డీఆర్‌డీఎల్, ఆర్‌సీఐ, బీడీఎల్, ఎండీఎన్, ఆర్డినెన్స్ ఫ్యాక్టరీ, డీఎంఆర్ఎల్ వంటి ప్రభుత్వ రంగ సంస్థలు హైదరాబాద్‌లో రక్షణ రంగానికి వన్నె తెస్తున్నాయి. కేంద్రం బడ్జెట్‌లో రక్షణ శాఖకు రూ.6,21,940 కోట్లను కేటాయించిన విషయం విదితమే. కాగా ఈ కేటాయింపుల్లో రూ.1.05 లక్షల కోట్లను దేశీయ ఆయుధ వ్యవస్థల కొనుగోళ్లకే వాడతామని రక్షణ మంత్రి రాజ్‌నాథ్‌సింగ్ చెప్పడంతో హైదరాబాద్ నుంచి దేశీయ ఉత్పత్తుల తయారీ ఊపందుకునే అవకాశం ఏర్పడింది.

ఆయుధాల తయారీ హబ్‌గా..

ఆయుధాల తయారీలో హైదరాబాద్ ఇప్పటికే అగ్రగామిగా నిలుస్తోంది. అల్ట్రాలైట్ రిమోట్ కంట్రోల్ వెపన్ సిస్టమ్‌ను జెన్ టెక్నాలజీస్ అనే సంస్థ ఇప్పటికే అభివృద్ధి పరిచింది. ఇక,హాక్ ఐ, ఎస్‌టీహెచ్ఐఆర్ స్టాట్ 640తో పాటు మిషన్ ప్లానింగ్, నావిగేషన్, ప్రమాదాలను గుర్తించడం, ఉగ్రవాదుల జాడ కనిపెట్టేందుకు ప్రహస్త అనే రోబోటిక్ డాగ్‌ను అభివృద్ధి పరిచారు. ఆయుధ కొనుగోళ్లు, సంబంధిత ఇతర వ్యవస్థల కొనుగోలుకు కేంద్రం రూ.1.72 లక్షల కోట్లను కేటాయించింది. దేశీయ ఉత్పత్తులను కొనుగోలు చేసేందుకే అత్యధిక మొత్తం ఖర్చుచేయాలని ప్రభుత్వం భావిస్తోంది. ఇది హైదరాబాద్‌లోని ఆయుధాల తయారీ సంస్థలకు ఊతమిస్తుందని ఆ రంగ నిపుణులు అభిప్రాయపడుతున్నారు.

అంతరిక్ష పరిశోధన రంగంలో అగ్రగామిగా..

ఎస్ఈసీ ఇండస్ట్రీస్ రక్షణ రంగంతో పాటు అంతరిక్ష పరిశోధన రంగంలో దేశానికి ఎన్నో సేవలు అందిస్తోంది. గగన్‌యాన్, చంద్రయాన్‌కు కావాల్సిన ప్రధానమైన విడిభాగాలను తయారు చేస్తోంది. క్రూ మాడ్యూల్‌ను ఇక్కడే తయారు చేస్తున్నారు. ఇక స్కార్పీన్ సబ్‌మెరైన్ ప్రాజెక్టులో కీలక విడిభాగాలైన వెపన్ హ్యాండ్లింగ్, స్టోరేజీ సిస్టమ్, వెపన్ లోడింగ్ సిస్టమ్, థ్రస్ట్ బ్లాక్, బల్లాస్ట్ వెంట్ వాల్వ్‌లు, హల్ హాచెస్, కాఫర్ డ్యామ్ డోర్స్, హెచ్‌పీ ఎయిర్ సిలిండర్స్ వంటివి ఇక్కడే తయారయ్యాయి.

రాష్ట్రానికి మళ్లీ గుండు సున్నా

కేంద్ర బడ్జెట్‌పై బీఆర్ఎస్ వర్కింగ్ ప్రెసిడెంట్ కేటీఆర్

జాతీయ పార్టీలను గెలిపిస్తే ఏం జరిగిందో రాష్ట్ర ప్రజలు ఆలోచించాలని సూచన

సాక్షి, హైదరాబాద్: కేంద్ర బడ్జెట్‌లో రాష్ట్రానికి మరోసారి దక్కింది గుండు సున్నాయేనని బీఆర్ఎస్ వర్కింగ్ ప్రెసిడెంట్ కె. తారక రామారావు విమర్శించారు. మంగళవారం ఆయన తెలంగాణ భవన్‌లో విలేకరులతో మాట్లాడారు. తెలుగు కోడలు నిర్మలా సీతారామన్ తెలంగాణకు కూడా ఏమైనా భారీగా నిధులు కేటాయిస్తారని ఆశిస్తే దక్కింది శూన్యమని పెదవి విరిచారు. బడ్జెట్ మొత్తంలో ఎక్కడా తెలంగాణ ప్రస్తావన లేకపోవడం బాధాకరమన్నారు. ఏపీ పునర్విభజన చట్టంలో దాదాపు 35 హామీలపై నిర్ణయం తీసుకోవాలని గతంలో కేసీఆర్ కేంద్రానికి విజ్ఞప్తి చేశారని, అనేకసార్లు లేఖలు కూడా రాశామని కేటీఆర్ గుర్తుచేశారు. తమ హయాంతోపాటు ప్రస్తుత ముఖ్యమంత్రి, మంత్రులు ఢిల్లీ వెళ్లి కోరిన రాష్ట్ర అంశాలను కేంద్రం బడ్జెట్‌లో ఏమాత్రం పట్టించుకోలేదని ఆవేదన వ్యక్తం చేశారు.

ప్రాంతీయ శక్తుల బలోపేతానికి సమయం ఆసన్నం..

తెలంగాణలో 17కుగాను 16 ఎంపీ సీట్లలో జాతీయ పార్టీలైన బీజేపీ, కాంగ్రెస్‌లను చెరో 8 స్థానాల్లో గెలిపిస్తే ఏం జరిగిందో తెలంగాణ ప్రజలు ఆలోచించాలని కేటీఆర్ కోరారు. స్వీయ రాజకీయ అస్తిత్వమే తెలంగాణకు శ్రీరామ రక్ష అనే విషయాన్ని అర్థం చేసుకోవాల్సిన అవసరం ఉందన్నారు. ఎందుకు ప్రాంతీయ శక్తులను బలోపేతం చేసుకోవాలో మరోసారి ఈ ఘటన తెలియజేస్తోందని చెప్పారు. కేంద్ర ప్రభుత్వం బడ్జెట్‌లో రాష్ట్రానికి ఎలాంటి కేటాయింపులు చేయకపోయినా పార్లమెంటులోనే ఉన్న బీజేపీ, కాంగ్రెస్ ఎంపీలు, కేంద్ర మంత్రులు ఒక్క మాట కూడా మాట్లాడలేదని కేటీఆర్ మండిపడ్డారు. కానీ ఒకే గులాబీ కండువా కప్పుకున్న ఎంపీలు పార్లమెంట్లో గనుక ఉండి ఉంటే కేంద్ర వ్యతిరేక వైఖరిని గట్టిగా వ్యతిరేకించే వాళ్లన్నారు. మరోవైపు ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు ఎక్కువ నిధులు కేటాయించినందుకు తమకేమీ బాధ లేదని.. సోదర రాష్ట్రంగా ఏపీ ప్రజలు బాగుండాలని కోరుకుంటున్నామన్నారు.

బడ్జెట్‌పై ఎవరేమన్నారంటే..

8 మంది బీజేపీ ఎంపీలున్నా.. దక్కింది సున్నా

రాష్ట్రం నుంచి బీజేపీ తరఫున 8 మంది ఎంపీలు గెలిచినా..కేంద్ర బడ్జెట్‌లో రాష్ట్రానికి ఒరిగింది మాత్రం గుండు సున్నా. రాష్ట్రానికి రావాల్సిన నిధులపై పోరాడతామన్న బీజేపీ ఎంపీలు ఇప్పుడు ఏ మొహం పెట్టుకొని ప్రజల్లోకి వెళతారు. బీజేపీ ఎంపీలను ప్రజలు ఘెరావ్ చేయాలి. ఆ పార్టీకి ప్రజలు గుణపాఠం చెప్పాలి. ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు నిధులిచ్చిన కేంద్ర ప్రభుత్వం, తెలంగాణకు ఎందుకు కేటాయించలేదో ప్రజలకు సమాధానం చెప్పాలి.

– కాంగ్రెస్ ఎంపీలు బలరాంనాయక్, మల్లురవి, రఘువీర్‌రెడ్డి, కడియం కావ్య, గడ్డం వంశీకృష్ణ

విభజన హామీల అమలులో పక్షపాత వైఖరి

బడ్జెట్‌లో తెలంగాణకు తీరని అన్యాయం చేసింది. పక్షపాత ధోరణితో తెలంగాణ, ఏపీ మధ్య విభేదాలు పెంచేవిధంగా కేటాయింపులు చేయడం అన్యాయం. విభజన హామీలు ఒక్కదాన్ని కూడా పూర్తి చేయకపోవడం నరేంద్రమోదీ సంకుచిత దృష్టికి నిదర్శనం.

– కూనంనేని సాంబశివరావు, ఎమ్మెల్యే, సీపీఐ రాష్ట్ర కార్యదర్శి

విభజన హామీల ఊసేదీ?

తెలుగు రాష్ట్రాల విభజన హామీలను అమలు జరపడానికి కేంద్ర బడ్జెట్లో ఎలాంటి ప్రాధాన్యం ఇవ్వలేదు. తెలంగాణకు హామీ ఇచ్చిన రైల్వే కోచ్ ఫ్యాక్టరీ, బయ్యారం ఉక్కు పరిశ్రమ ఊసే లేదు. గిరిజన యూనివర్సిటీ ములుగులో ఏర్పాటు చేసినా, అందుకు తగిన నిధులు కేటాయించలేదు. పాలమూరు ఎత్తిపోతలను జాతీయ ప్రాజెక్టుగా గుర్తించలేదు.

– తమ్మినేని వీరభద్రం, సీపీఎం రాష్ట్ర కార్యదర్శి

రాజకీయ రాద్ధాంతానికే విపక్షాల ఆరోపణలు

రాజకీయ రాద్ధాంతం కోసమే ప్రతిపక్షాలు ఆరోపణలు చేస్తున్నాయి. మహిళలను అన్ని రంగాల్లో ప్రోత్సహించడంతోపాటు వారి సంక్షేమం కోసం, మహిళలు, బాలికలకు లబ్ధి చేకూర్చే పథకాలకు రూ.3 లక్షల కోట్ల మేర ప్రతిపాదన ఉన్నాయి. ఇవి విపక్షాలకు కనబడడం లేదు.

– డీకే అరుణ, మహబూబ్‌నగర్ ఎంపీ

ఇది ఎన్నికల బడ్జెట్ కాదు

కేంద్ర ప్రభుత్వం పార్లమెంట్‌లో ప్రవేశపెట్టింది ఎన్నికల బడ్జెట్ కాదు. దేశ సమగ్రాభివృద్ధికి, వికసిత్ భారత్‌కు సంబంధించిన బడ్జెట్ ఇది. కేంద్రం అమరావతి నిర్మాణం కోసం రూ.15 వేల కోట్లు కేటాయించింది.

– డాక్టర్ కె.లక్ష్మణ్, బీజేపీ ఎంపీ

ఇది జనరంజక బడ్జెట్

ఇది జనరంజక బడ్జెట్. వ్యవసాయం, గ్రామీణాభివృద్ధి, విద్య, రక్షణ రంగాలకు పెద్దపీట వేశారు. పెట్టుబడులు, ఎగుమతులను ప్రోత్సహించేలా బడ్జెట్ రూపకల్పన జరిగింది. ఆత్మనిర్భర్ భారత్ నినాదానికి అద్దంపట్టిన బడ్జెట్ ఇది. కస్టమ్స్ డ్యూటీస్ తగ్గించడం ఆహ్వానించదగ్గ పరిణామం.

– బీజేపీ నేత పొంగులేటి సుధాకర్‌రెడ్డి

తెలంగాణకు తీవ్ర అన్యాయం

కేంద్ర బడ్జెట్‌లో తెలంగాణకు తీవ్ర అన్యాయం జరిగింది. కేంద్ర ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ 2 గంటల ప్రసంగంలో తెలంగాణ ప్రస్తావన లేకపోవడం విడ్డూరం. తెలంగాణలోని ఒక్క ప్రాజెక్టుకైనా జాతీయ హోదా ప్రకటించాలి.

– మాజీ ఎంపీ బోయినపల్లి వినోద్‌కుమార్

ఉపాధి హామీకి నిధులు తగ్గాయి

బడ్జెట్‌లో ఉపాధి హామీకి నిధులు తగ్గాయి. ఈ ఏడాది ఆర్థిక సంవత్సరం మొదలయ్యాక ఏప్రిల్–జూన్‌ల మధ్య కాలంలో (తొలి 3 నెలల్లో)5.74 కోట్ల పని దినాలు ఎక్కువ నమోదు అయ్యాయి. అందువల్ల బడ్జెట్‌ను పెంచాల్సింది ఉండగా, తగ్గించారు.

– పి.శంకర్, దళిత బహుజన ఫ్రంట్ జాతీయకార్యదర్శి

వివక్ష కాదు.. కక్ష

▶ మొదటి పేజీ తరువాయి

ఎన్డీఏ మారిందని ధ్వజమెత్తారు. ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ తెలంగాణ విషయంలో వైఖరిని మార్చుకుని, బడ్జెట్‌ను సవరించి విభజన హామీలతో పాటు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కోరిన అంశాలకు అనుగుణంగా కేటాయింపులు జరపాలని కోరారు. మంగళవారం తన నివాసంలో ఏర్పాటు చేసిన మీడియా సమావేశంలో ముఖ్యమంత్రి మాట్లాడారు.

పెద్దన్నలా వ్యవహరించాలని కోరినా..

'మా ప్రభుత్వం, మంత్రివర్గ సహచరులు 18 సార్లు ఢిల్లీ వెళ్లి ప్రధానిని, కేంద్ర హోంమంత్రిని, ఇతర మంత్రులను కలిశారు. స్వయంగా నేను మూడుసార్లు ప్రధానిని కలిసి తెలంగాణ అభివృద్ధి కోసం నిధులు ఇవ్వాలని కోరా. రాష్ట్రానికి వచ్చినప్పుడు అభివృద్ధి విషయంలో పెద్దన్నలా వ్యవహరించాలని ప్రధానికి చెప్పాం. కానీ మొత్తం బడ్జెట్‌లో తెలంగాణ అనే పదం పలకడానికే కేంద్రం ఇష్టపడలేదు. వారి మనసులో తెలంగాణ పట్ల ఇంత కక్ష ఉందని అనుకోలేదు. పునర్విభజన చట్టాన్ని ప్రస్తావిస్తూ ఏపీకి నిధులు కేటాయించిన కేంద్రం, అదే చట్టం ప్రకారం తెలంగాణకు నిధులు ఎందుకు కేటాయించలేదు?..'అని సీఎం నిలదీశారు.

వికసిత్ భారత్‌లో తెలంగాణ భాగం కాదా?

'బయ్యారం, ఖాజీపేట కోచ్‌ఫ్యాక్టరీ, పాలమూరు– రంగారెడ్డి ప్రాజెక్టు, గిరిజన యూనివర్సిటీకి నిధుల ఊసు లేదు. సబ్ కా సాత్ సబ్ కా వికాస్ అనేది బోగస్ నినాదం. వికసిత్ భారత్‌లో తెలంగాణ భాగం కాదని ప్రధాని భావిస్తున్నారా? ఇది వికసిత్ భారత్ బడ్జెట్ కాదు.. కుర్చీ బచావో బడ్జెట్. బిహార్, ఏపీకి తప్ప ఇతర రాష్ట్రాలకు నిధులు కేటాయించలేదు. ఇంతటి వివక్ష, కక్షపూరిత వైఖరి ఎప్పుడూ చూడలేదు. బీజేపీని 8 సీట్లలో గెలిపించిన రాష్ట్రానికి ఇంత మోసం చేస్తారా? కేంద్ర వైఖరికి నిరసనగా కిషన్‌రెడ్డి కేంద్ర మంత్రివర్గానికి రాజీనామా చేసి బయటకు రావాలి. ప్రధానిని మేం పెద్దన్నగా భావిస్తే.. ఆయన దుర్మార్గంగా వ్యవహరిస్తున్నారు. కేవలం క్విడ్ ప్రో కో విధానంలో కుర్చీ కాపాడుకునేందుకే ప్రధాని బడ్జెట్లో ప్రాధాన్యతనిచ్చారు. తెలంగాణ హక్కుల కోసం పార్లమెంట్‌లో కాంగ్రెస్ నిరసన తెలుపుతుంది. బడ్జెట్‌ను సవరించి బయ్యారం ఉక్కు కర్మాగారం, ఖాజీపేట కోచ్ ఫ్యాక్టరీ, పాలమూరు ప్రాజెక్టు, మెట్రో విస్తరణ, మూసీ అభివృద్ధికి నిధులు ఇవ్వాలి. లేకపోతే బీజేపీకి తెలంగాణలో నూకలు చెల్లినట్లే. కిషన్‌రెడ్డి మౌనం, బానిస మనస్తత్వంతో తెలంగాణకు అన్యాయం జరుగుతోంది. మంత్రి పదవి కోసం తెలంగాణ ఆత్మగౌరవాన్ని మోదీ వద్ద తాకట్టు పెట్టొద్దు..'అని రేవంత్ అన్నారు.

త్వరలో దక్షిణాది రాష్ట్రాల సీఎంల సమావేశం

'ఏపీలో అమరావతికి వేల కోట్లు ఇస్తామన్న కేంద్ర ప్రభుత్వం, హైదరాబాద్‌లో అభివృద్ధి పనులకు, మౌలిక వసతుల కల్పనకు నిధులు ఎందుకు ఇవ్వదు? పోలవరానికి నిధులు ఇచ్చినప్పుడు.. తెలంగాణలో పాలమూరు ఎత్తిపోతలకు ఎందుకు ఇవ్వరు? బిహార్, ఏపీ కోసం బడ్జెట్ పెట్టినట్లు ఉంది. కుర్చీ లాలూచీలో తెలంగాణ ప్రజల ఆకాంక్షలను కాలరాస్తే ఊరుకోం. పార్లమెంట్‌లో నిరసనకు బీజేపీ ఎంపీలూ, ఎంఐఎం కూడా కలిసి రావాలి. దక్షిణాది రాష్ట్రాలపై కేంద్రం వివక్ష చూపుతోంది. అందుకే త్వరలో దక్షిణాది రాష్ట్రాల ముఖ్యమంత్రులతో సమావేశం ఏర్పాటు చేయాలని భావిస్తున్నా. ఇప్పటికే తమిళనాడు, కర్ణాటక సీఎంలు ఒప్పుకున్నారు. కేరళ, ఆంధ్రప్రదేశ్ కలిసి వస్తాయో లేదో చూస్తాం. వివక్షతోనే తెలంగాణ ఉద్యమం వచ్చింది. ఇలాగే కొనసాగితే మరో ఉద్యమం తప్పదని కేంద్ర ప్రభుత్వానికి చెబుతున్నాం.'అని ముఖ్యమంత్రి పేర్కొన్నారు.

మంగళవారం తన నివాసంలో మీడియాతో మాట్లాడుతున్న సీఎం రేవంత్‌రెడ్డి. చిత్రంలో మంత్రులు సీతక్క, పొన్నం, దామోదర, పొంగులేటి, శ్రీధర్‌బాబు, సీఎం సలహాదారు వేం నరేందర్‌రెడ్డి

చర్చలో కేసీఆర్ పాల్గొనాలి

'బుధవారం ప్రశ్నోత్తరాల తరువాత స్పీకర్ అనుమతితో కేంద్ర బడ్జెట్‌పై తెలంగాణకు జరిగిన అన్యాయం గురించి చర్చించాలని శాసనసభా వ్యవహారాల శాఖ మంత్రి శ్రీధర్‌బాబుకు సూచిస్తున్నా. ఈ చర్చలో ఎవరు విలీనాల ప్రక్రియలో ఉన్నారో.. ఎవరు చీకటి ఒప్పందాలు చేసుకున్నారో బయటపడుతుంది. తెలంగాణ హక్కులు, నిధులపై జరిగే చర్చలో కేసీఆర్ పాల్గొనాలని సూచిస్తున్నా. లేకపోతే కేసీఆర్ కూడా మోదీకి మోకరిల్లినట్లే భావించాల్సి వస్తుంది..'అని రేవంత్‌రెడ్డి వ్యాఖ్యానించారు. సమావేశంలో మంత్రులు శ్రీధర్ బాబు, పొంగులేటి శ్రీనివాస్‌రెడ్డి, పొన్నం ప్రభాకర్, సీతక్క, సీఎం సలహాదారు వేం నరేందర్‌రెడ్డి తదితరులు పాల్గొన్నారు.

ఆశిష్ చౌహాన్
ఎన్ఎస్ఈ సీఈవో

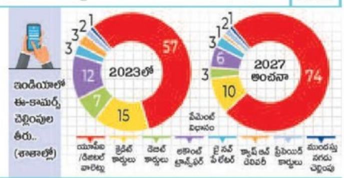
మార్కెట్లను ప్రభావితం చేయదు..

సెక్యూరిటీల లావాదేవీల పన్ను, స్వల్పకాలిక మూలధన లాభాల పన్నుపై బడ్జెట్ ప్రభావం చిన్న మార్పులుగా ఉంటాయి. ఇది మార్కెట్లను పెద్దగా ప్రభావితం చేయదు. ఒక వ్యక్తి యొక్క అన్ని ఆదాయాలపై పన్ను విధించ బడే పాలనకు మారే దిశగా ఈ చర్యలు తొలి అడుగులు. పెట్టుబడిదారులు ఎత్తుగడల యొక్క చిక్కులను అర్థం చేసుకోకపోవడమే బడ్జెట్ ప్రకటన తదనంతర అమ్మకాల ఫలితం.

విమానయాన ఎంఆర్ఓకు బూస్ట్

దేశీయంగా వైమానిక, నౌకా రంగాలకు ప్రోత్సాహాన్నిస్తూ నిర్వహణ, మరమ్మతులు, సమగ్ర తనిఖీల (ఎంఆర్ఓ) కేంద్రాలకు ప్రోత్సాహక చర్యలను బడ్జెట్లో ప్రకటించారు. మరమ్మతుల కోసం దిగుమతి చేసుకునే యంత్రాలు, వస్తువుల తిరిగి ఎగుమతి గడువును 6 నెలల నుంచి ఏడాదికి పొడిగించారు. వారంటీలో భాగంగా మరమ్మతుల కోసం తిరిగి దిగుమతి చేసుకునే యంత్రాలు, వస్తువుల గడువును మూడేళ్ల నుంచి ఐదేళ్లకు పెంచారు.

డెరివేటివ్స్ అంటే దడే!

- ఆప్షన్స్‌పై 0.062 శాతం నుంచి 0.1 శాతానికి పన్ను పెంపు
- ఫ్యూచర్స్‌పై 0.012 శాతం నుంచి 0.02 శాతానికి పెంపుదల
- 2024 అక్టోబర్ 1 నుంచి కొత్త ఎస్‌టీటీ రేట్లు అమలు

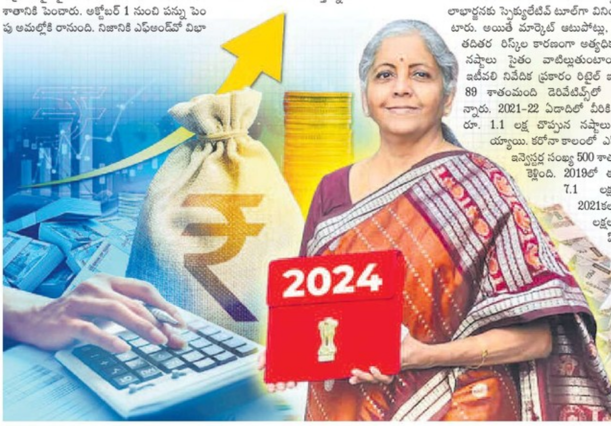
న్యూఢిల్లీ: బడ్జెట్‌లో ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ ఫ్యూచర్స్ అండ్ ఆప్షన్స్(డెరివేటివ్స్) లావాదేవీలపై పన్నును పెంచేందుకు ప్రతిపాదించారు. ఇందుకు అనుగుణంగా ఎఫ్అండ్ఓ సెక్యూరిటీస్‌లో ట్రాన్సాక్షన్ ట్యాక్స్(ఎస్‌టీటీ)ను పెంచారు. దీంతో సెక్యూరిటీల ఆప్షన్ విక్రయంపై ప్రస్తుతమున్న ఆప్షన్ ప్రీమియంలో 0.625 శాతం పన్ను 0.1 శాతానికి పెరగనుంది. ఇక సెక్యూరిటీల ఫ్యూచర్స్ విక్రయంపై సైతం 0.0125 శాతం నుంచి 0.02 శాతానికి పెంచారు. అక్టోబర్ 1 నుంచి పన్ను పెంపు అమల్లోకి రానుంది. నిజానికి ఎఫ్అండ్ఓ విభాగంలో ఇటీవల కొంతకాలంగా రిటైల్ ఇన్వెస్టర్లు భారీగా ఆసక్తి చూపుతున్నారు. దీనిపై సెబీ, ఆర్థిక శాఖ, స్టాక్ ఎక్స్ఛేంజీలతోపాటు ఆర్థిక సర్వే సైతం ఆందోళన వ్యక్తం చేసింది. డెరివేటివ్స్ విభాగంలో రిటైలర్ల పార్టిసిపేషన్ భారీగా పెరిగిపోతుండటంతో జూదానికి దారితీస్తుందని ఆర్థిక సర్వే పేర్కొంది. ఈ నేపథ్యంలో సీతారామన్ ఎఫ్అండ్ఓ లావాదేవీలపై పన్నులను పెంచేందుకు నిర్ణయించడం ప్రాధాన్యతను సంతరించుకుంది. సెబీ చీఫ్ మాధవి పురి బచ్, ప్రధాన ఆర్థిక సలహాదారు అనంత నాగేశ్వరన్ ఇటీవలే ఎఫ్అండ్ఓ లావాదేవీలు పెరుగుతుండటంపై రిటైలర్లకు హెచ్చరికలు జారీ చేశారు. రిటైలర్లను డెరివేటివ్స్ అత్యధికంగా ఆకట్టుకుంటున్న కారణంగా విశ్లేషకులు సైతం రిస్కులను అర్థం చేసుకోగలిగినవాళ్లు మాత్రమే లావాదేవీలను చేపట్టమంటూ అప్రమత్తం చేస్తున్నారు. సాధారణ ఇన్వెస్టర్లు వీటిని చేపట్టకపోవడమే మేలని సూచిస్తున్నారు.

టర్నోవర్ దూకుడు

డెరివేటివ్స్ విభాగంలో నెలవారీ టర్నోవర్ 2024 మార్చికల్లా కొన్ని రెట్లు ఎగసి రూ. 8,740 లక్షల కోట్లను తాకింది. 2019 మార్చిలో కేవలం రూ. 217 లక్షల కోట్లుగా నమోదుకావడం గమనార్హం! ఇదే కాలంలో నగదు విభాగంలోనూ రోజువారీ సగటు టర్నోవర్ రూ. లక్ష కోట్లను తాకగా.. ఎఫ్అండ్ఓలో రూ. 330 లక్షల కోట్లకు చేరింది.

ఎఫ్అండ్ఓ అంటే?

ఒక షేరు లేదా కమోడిటీ విలువ ఆధారంగా కుదుర్చుకునే తాత్కాలిక కాంట్రాక్టుల లావాదేవీలను ఫ్యూచర్స్ అండ్ ఆప్షన్స్‌గా పేర్కొనవచ్చు. అత్యధిక శాతం ట్రేడర్లు రిస్కుల రక్షణ(హెడ్జింగ్)కు, ధరల కదలికలపై అంచనాలు, షేర్లు లేదా కమోడిటీల ధర వ్యత్యాసాల లబ్ధికి సైతం వీటిలో లావాదేవీలను చేపడుతుంటారు. వెరసి వీటిని స్వల్పకాలిక లాభార్జనకు స్పెక్యులేటివ్ టూల్‌గా వినియోగిస్తుంటారు. అయితే మార్కెట్ ఆటుపోట్లు, లెవరేజ్.. తదితర రిస్కుల కారణంగా అత్యధికస్థాయిలో నష్టాలు సైతం వాటిల్లుతుంటాయి. సెబీ ఇటీవలి నివేదిక ప్రకారం రిటైల్ ఇన్వెస్టర్లలో 89 శాతంమంది డెరివేటివ్స్‌లో నష్టపోతున్నారు. 2021-22 ఏడాదిలో వీరికి సగటున రూ. 1.1 లక్ష చొప్పున నష్టాలు నమోదయ్యాయి. కరోనా కాలంలో ఎఫ్అండ్ఓ ఇన్వెస్టర్ల సంఖ్య 500 శాతం దూసుకెళ్లింది. 2019లో ఈ సంఖ్య 7.1 లక్షలుకాగా.. 2021కల్లా 45.24 లక్షలకు జంప్‌చేసింది.

ఎల్‌టీసీజీలో సవరణలు

కేంద్రానికి రూ. 15,000 కోట్ల అదనపు ఆదాయం

బడ్జెట్‌లో వివిధ ఆస్తుల(సెక్యూరిటీలు, స్థిరాస్తులు) హోల్డింగ్ కాలావధి ఆధారంగా క్యాపిటల్ గెయిన్ ట్యాక్స్‌లను క్రమబద్ధీకరించారు. ఏడాదికి మించి లిస్టెడ్ ఫైనాన్షియల్ ఆస్తుల హోల్డింగ్‌తోపాటు.. రెండేళ్లకు మించి ఆర్థికేతర ఆస్తులు, అన్‌లిస్టెడ్ ఆస్తుల హోల్డింగ్స్ దీర్ఘకాలిక క్యాపిటల్ గెయిన్ ట్యాక్స్ (ఎల్‌టీసీజీ) జాబితాలో చేరనున్నాయి. అన్‌లిస్టెడ్ బాండ్లు, డిబెంచర్లను మినహాయించి(వీటికి సంబంధిత స్లాబ్‌లు వర్తిస్తాయి) వివిధ ఆస్తులపై దీర్ఘకాలిక లాభాల పన్ను సగటున 10 శాతం నుంచి 12.5 శాతానికి పెంచారు. ఇక స్వల్పకాలిక క్యాపిటల్ గెయిన్ ట్యాక్స్‌ను 15 శాతం నుంచి 20 శాతానికి పెంచారు. ఈక్విటీ ఆధారిత మ్యూచువల్ ఫండ్స్, బిజినెస్ ట్రస్ట్ యూనిట్లు వీటిలోకి వస్తాయి. అయితే ఆర్థికేతర ఆస్తులపై 20 శాతం నుంచి 12.5 శాతానికి తగ్గించారు. అయితే ఇండెక్సేషన్ లబ్ధిని ఎత్తివేశారు. ఎల్‌టీసీజీ పన్ను మినహాయింపు పరిమితి రూ. లక్ష నుంచి రూ. 1.25 లక్షలకు పెంచారు. కాగా... మూలధన లాభాలపై పన్ను(క్యాపిటల్ గెయిన్ ట్యాక్స్) రేట్ల సవరణ కారణంగా రూ. 15,000 కోట్లమేర అదనపు ఆదాయం సమకూరే వీలున్నట్లు రెవెన్యూ కార్యదర్శి సంజయ్ మల్హోత్రా అంచనా వేశారు.

5 రెట్లు అధికమైనా..

డెరివేటివ్స్‌లో ఎస్‌టీటీ 5 రెట్లు పెరగనున్నట్లు సిట్రస్ అడ్వయిజర్స్ వ్యవస్థాపకుడు సంజయ్ సిన్హా పేర్కొన్నారు. ఇటీవల ఈ విభాగంలో లావాదేవీలు భారీగా పెరిగిన నేపథ్యంలో పన్ను పెంపు ఊహించిందేనని తెలియజేశారు. అయితే పన్ను పెంపు అమల్లోకిరానున్న 2024 అక్టోబర్ 1 నుంచి ఎక్స్ఛేంజీల టర్నోవర్ చార్జీలు తగ్గనున్నట్లు కొటక్ సెక్యూరిటీస్ డిజిటల్ బిజినెస్ హెడ్ ఆశిష్ నందా పేర్కొన్నారు. ఉదాహరణకు ఆప్షన్స్‌పై రూ. 10,000 రౌండ్ ట్రిప్ ప్రీమియంపై ఎస్‌టీటీ రూ. 3.75 పెరుగుతుందనుకుంటే.. టర్నోవర్ చార్జీలు రూ. 3.5-4 స్థాయిలో తగ్గనున్నట్లు వివరించారు. దీంతో నికరంగా ప్రభావం ఉండకపోవచ్చని అభిప్రాయపడ్డారు.

బైబ్యాక్ షేర్లపైనా పన్ను

డివిడెండ్ తరహాలో విధింపు

బడ్జెట్ ప్రతిపాదనల ప్రకారం డివిడెండ్ తరహాలో బైబ్యాక్ చేసే షేర్లపై వాటాదారులు పన్ను చెల్లించవలసి ఉంటుంది. అక్టోబర్ 1నుంచి అమల్లోకి రానున్న నిబంధనలతో ఇకపై బైబ్యాక్ షేర్లకు వాటాదారులపై పన్ను విధించనున్నారు. వెరసి కంపెనీలు చేపట్టే బైబ్యాక్‌లో భాగంగా షేర్లకు చెల్లించే సొమ్ముపై డివిడెండ్ తరహాలో వాటాదారులపైనే పన్ను భారం పడనుంది. ఇది ఇన్వెస్టర్లపై పన్ను భారాన్ని మరింత పెంచనుంది. మరోవైపు ఎస్‌టీటీతోపాటు.. స్వల్పకాలిక లాభాలపై పన్ను పెంపునకు తాజా బడ్జెట్ తెరతీసిన సంగతి తెలిసిందే. ఇప్పటివరకూ బైబ్యాక్ షేర్లకు కంపెనీలే పన్ను చెల్లిస్తున్నాయి.

మ్యాచ్ విన్నింగ్ బడ్జెట్..

ప్రపంచ కప్ గెలిచిన తర్వాత.. టీమ్ ఇండియా కోసం ఆర్థిక మంత్రి సీతారామన్ ద్వారా ఒక మ్యాచ్ విన్నింగ్ బడ్జెట్ ఇది. సామాన్యుల ప్రయోజనాలపై బడ్జెట్ దృష్టి సారిస్తుంది. అనుభవజ్ఞుడైన కెప్టెన్ నాయకత్వంలో దేశం నాడిని పెంపొందించే కచ్చిత, వివరణాత్మక, పరిశోధించి రూపొందించిన బడ్జెట్.

– హర్ష్ గోయెంకా, చైర్మన్, ఆర్‌పీజీ ఎంటర్‌ప్రైజెస్.

పెట్టుబడులను ఆకర్షిస్తుంది..

ఆర్థిక వ్యవస్థను ముందుకు నడిపించడానికి, స్థిర భవిష్యత్తును ప్రోత్సహించడానికి రూపొందించిన దార్శనికత, ఆచరణాత్మక బ్లూప్రింట్. ఇది వినియోగాన్ని ప్రేరేపిస్తుంది. గణనీయంగా పెట్టుబడులను ఆకర్షిస్తుంది. ద్రవ్యోల్బణాన్ని స్థిరీకరిస్తుంది. భారత్‌ను సాంకేతికతతో నడిచే, విజ్ఞాన ఆధారిత ఆర్థిక వ్యవస్థగా నిలబెట్టింది.

– పవన్ ముంజాల్, ఎగ్జిక్యూటివ్ చైర్మన్, హీరో మోటోకార్ప్.

సమగ్ర రోడ్‌మ్యాప్..

ప్రజల-కేంద్రీకృత బడ్జెట్. ఇది ఆర్థిక స్థిరత్వంతో సమానమైన వృద్ధిని సమతుల్యం చేస్తుంది. ఉద్యోగాల కల్పనపై దృష్టి సారిస్తూనే సుస్థిర, సమాన వృద్ధి కోసం ప్రభుత్వం సమగ్ర రోడ్‌మ్యాప్‌ను ఆవిష్కరించింది.

– సంజీవ్ పురి, ప్రెసిడెంట్, సీఐఐ.

చిన్న సంస్థలకు ఊతం..

యంత్రాలు, పరికరాల కొనుగోలుకు రుణ హామీ పథకం

న్యూఢిల్లీ: సూక్ష్మ, చిన్న, మధ్య తరహా సంస్థలకు (ఎంఎస్ఎంఈ) తోడ్పాటు అందించే దిశగా బడ్జెట్‌లో కేంద్ర ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ చర్యలు ప్రతిపాదించారు. యంత్ర పరికరాల కొనుగోలు కోసం ఎటువంటి కొలేటరల్ లేదా థర్డ్ పార్టీ గ్యారంటీ లేకుండా టర్మ్ లోన్స్ తీసుకునే వెసులుబాటు లభించేలా రుణ హామీ పథకాన్ని ప్రకటించారు. దీనికోసం విడిగా సెల్ఫ్-ఫైనాన్సింగ్ గ్యారంటీ ఫండ్‌ను ఏర్పాటు చేయనున్నట్లు తెలిపారు. ఇది ఒక్కో దరఖాస్తుదారుకు రూ. 100 కోట్ల వరకు రుణాలకు (తీసుకున్న రుణ మొత్తం ఎంతైనా సరే) హామీ ఇస్తుందని పేర్కొన్నారు. దీన్ని పొందేందుకు రుణగ్రహీత ముందస్తుగా నిర్దిష్ట గ్యారంటీ ఫీజును, రుణ బ్యాలెన్స్ తగ్గే కొద్దీ వార్షిక ఫీజును కట్టాల్సి ఉంటుంది. ఎస్ఎంఈలకు గడ్డు కాలంలో కూడా రుణ సదుపాయం అందుబాటులో ఉండేలా చూసేందుకు కొత్త విధానాన్ని కేంద్రం ప్రతిపాదించింది. తమ పరిధిలో లేని కారణాల వల్ల స్పెషల్ మెన్షన్ అకౌంటు (ఎస్ఎంఏ) దశలోకి చేరిన ఎంఎస్ఎంఈలు ఆ తదుపరి మొండి బాకీల్లోకి జారిపోకుండా సహాయం పొందేందుకు ఇది ఉపయోగపడగలదని పేర్కొంది.

కొత్త అసెస్‌మెంట్ విధానం..: ఎంఎస్ఎంఈలకు రుణాల విషయంలో కొత్త మదింపు విధానాన్ని మంత్రి ప్రతిపాదించారు. అసెస్‌మెంట్ కోసం బైటి సంస్థలపై ఆధారపడకుండా ప్రభుత్వ రంగ బ్యాంకులు దానికి సంబంధించి అంతర్గతంగా సొంత విధానాన్ని రూపొందించుకోవాలని పేర్కొన్నారు. సంప్రదాయ అసెస్‌మెంట్ విధానంతో పోలిస్తే ఈ మోడల్ మెరుగ్గా ఉండగలదని నిర్మలా సీతారామన్ చెప్పారు. ఇక ఎంఎస్ఎంఈలు, సంప్రదాయ చేతి వృత్తుల వారు తమ ఉత్పత్తులను అంతర్జాతీయ మార్కెట్లలో విక్రయించుకునేందుకు తోడ్పాటు అందించేలా ప్రభుత్వ, ప్రైవేట్ భాగస్వామ్య (పీపీపీ) విధానంలో ఈ-కామర్స్ ఎక్స్‌పోర్ట్ హబ్‌లను ఏర్పాటు చేయనున్నట్లు వివరించారు.

స్టార్టప్స్‌కు జోష్

ఏంజెల్ ట్యాక్స్ తొలగింపు

హైదరాబాద్, బిజినెస్ బ్యూరో: అంకుర సంస్థలకు ఊరటనిచ్చే దిశగా అన్ని తరగతుల ఇన్వెస్టర్లకు ఏంజెల్ ట్యాక్స్‌ను తొలగిస్తున్నట్లు సీతారామన్ ప్రకటించారు. దేశీయంగా స్టార్టప్ వ్యవస్థకు, ఎంట్రప్రెన్యూర్‌షిప్‌నకు, నవకల్పనలకు ఊతమివ్వడానికి ఇది తోడ్పడగలదని ఆమె తెలిపారు. సముచిత మార్కెట్ విలువకు మించిన వేల్యుయేషన్లతో అన్‌లిస్టెడ్ కంపెనీలు లేదా స్టార్టప్‌లు సమీకరించే నిధులపై విధించే ఆదాయ పన్నును ఏంజెల్ ట్యాక్స్‌గా వ్యవహరిస్తారు. ఇది స్టార్టప్‌లతో పాటు ఇన్వెస్ట్ చేసే మదుపర్లకు సమస్యగా మారింది. గతంలో ఏంజెల్ ట్యాక్స్ స్థానిక ఇన్వెస్టర్లకే పరిమితం కాగా 2023-24లో కేంద్రం దీన్ని విదేశీ పెట్టుబడులకు కూడా వర్తింపచేస్తూ నిర్ణయం తీసుకుంది. తాజా బడ్జెట్‌లో దీన్ని తొలగించాలంటూ పరిశ్రమలు, అంతర్గత వాణిజ్యం ప్రోత్సాహ విభాగం (డీపీఐఐటీ) సిఫార్సు చేసింది. నూతన ఆవిష్కరణలకు, భారత్‌ను గ్లోబల్ ఇన్నోవేషన్ హబ్‌గా మారడానికి మార్గం సుగమం చేసే దిశగా ఇది కీలక అడుగని టీ హబ్ సీఈవో మహంకాళి శ్రీనివాస్ రావు తెలిపారు. ఇది అంకుర సంస్థలతో పాటు వాటికి మద్దతుగా నిల్చే ఇన్వెస్టర్లు, ప్రైవేట్ ఈక్విటీలు, వెంచర్ ఫండ్స్‌కూ సానుకూలమని న్యాయ సేవల సంస్థ ఇండస్‌లా పార్ట్‌నర్ లోకేష్ షా చెప్పారు.

పసిడి.. వెండి.. ఊరట!

- కస్టమ్స్ సుంకం భారీగా తగ్గింపు
- 15 నుంచి 6 శాతానికి కోత
- రూ. 3000 పైగా దిగొచ్చిన ధరలు

న్యూఢిల్లీ: ఇటు బులియన్ పరిశ్రమకు అటు ఆభరణాల ప్రియులకు ఊరటనిస్తూ ఆర్థికమంత్రి కీలక నిర్ణయాన్ని ప్రకటించారు. బంగారం, వెండిపై కస్టమ్స్ సుంకాలు ప్రస్తుతం 15 శాతంకాగా, ఈ రేటును 6 శాతానికి తగ్గిస్తున్నట్లు బడ్జెట్‌లో ప్రకటించారు. ఇందులో ప్రాథమిక కస్టమ్స్ సుంకం (బీసీడీ) 10 నుంచి 5 శాతానికి తగ్గగా, అగ్రికల్చరల్ ఇన్‌ఫ్రాస్ట్రక్చర్ డెవలప్‌మెంట్ సెస్ (ఏఐడీసీ) 5 శాతం నుంచి 1 శాతానికి చేరింది. ఇక విలువైన లోహాల నాణేలు, హుక్, క్లాస్ప్, క్లాంప్, పిన్, క్యాచ్, స్క్రూ బ్యాక్ వంటి చిన్న భాగాలకు సంబంధించిన బంగారం-వెండి ఫైండింగ్స్, బంగారం, వెండి కడ్డీలపై ప్రాథమిక కస్టమ్స్ సుంకాన్ని కూడా 15 శాతం నుంచి 6 శాతానికి బడ్జెట్ తగ్గించింది. మరింత మెరుగుదల అవసరమైన బంగారం, వెండి డోర్‌లపై కస్టమ్స్ సుంకం 14.35 శాతం నుంచి 5.35 శాతానికి తగ్గించారు. "దేశంలో బంగారం, విలువైన లోహ ఆభరణాల పరిశ్రమకు ఊతం ఇవ్వడానికి బంగారం- వెండిపై కస్టమ్స్ సుంకాలను 6 శాతానికి తగ్గించాలని నేను ప్రతిపాదిస్తున్నాను" అని ఆర్థికమంత్రి తెలిపారు. ప్లాటినం, పల్లాడియం, ఓస్మియం, రుథేనియం, ఇరిడియంలపై లెవీని కూడా 15.4 శాతం నుంచి 6.4 శాతానికి బడ్జెట్‌లో తగ్గించారు.

రాజధానిలో రూ.3,350 తగ్గుదల

ఇక ఆర్థిక మంత్రి కీలక ప్రకటన నేపథ్యంలో స్పాట్ మార్కెట్‌లో పసిడి, వెండి ధరలు భారీగా పడ్డాయి. దేశ రాజధాని న్యూఢిల్లీలో 10 గ్రాములు పూర్తి స్వచ్ఛత (99.9 శాతం ప్యూరిటీ) పసిడి ధర క్రితం ముగింపుతో పోల్చితే రూ.3,350 తగ్గి, రూ.72,300కు దిగివచ్చింది. 99.5 స్వచ్ఛత ధర కూడా ఇదే స్థాయిలో దిగివచ్చి రూ.71,950 స్థాయికి చేరింది. వెండి కేజీ ధర సైతం రూ.3,500 (4 శాతం) తగ్గి రూ.87,500కు దిగివచ్చింది. ఇక దేశ ఆర్థిక రాజధాని ముంబై విషయానికి వస్తే, 99.9 స్వచ్ఛత, 99.5 స్వచ్ఛత 10 గ్రాముల ధరలు క్రితం ముగింపుతో పోల్చితే రూ.3,614 రూ.3,602 చొప్పున తగ్గి వరుసగా రూ.69,602, రూ.69,323కు దిగివచ్చాయి. ఇక వెండి కేజీ ధర రూ.3,275 తగ్గి రూ.84,919కి దిగింది.

ఫ్యూచర్స్‌లో రూ.4,000 డౌన్

ఆర్థికమంత్రి ప్రకటన వెంటనే ఫ్యూచర్ మార్కెట్ మల్టీ కమోడిటీ ఎక్స్ఛేంజ్ (ఎంసీఎక్స్)లో చురుగ్గా ట్రేడవుతున్న బంగారం ఆగస్టు కాంట్రాక్ట్ 10 గ్రాముల ధర క్రితం ముగింపుతో పోల్చితే దాదాపు రూ.4,000 పడిపోయి (5 శాతంపైగా) రూ.68,500కు చేరింది. కేజీ వెండి ధర సైతం రూ.88,995 నుంచి రూ.84,275కు దిగివచ్చింది.

అంతర్జాతీయంగా ధర ఇలా...

అంతర్జాతీయ ఫ్యూచర్స్ మార్కెట్ న్యూయార్క్ కమోడిటీ ఎక్స్ఛేంజ్‌లో ఈ నెల 16వ తేదీన ఔన్స్‌కు (31.1గ్రా) ఆల్‌టైమ్ హై 2,489 డాలర్లను తాకిన పసిడి ఆగస్టు కాంట్రాక్ట్ ధర మంగళవారం 2,400 డాలర్లపైన ట్రేడవుతోంది.

తీపికబురే కానీ...

కస్టమ్స్ సుంకాలు తగ్గించడం తక్షణ డిమాండ్‌కు సంబంధించి బులియన్ పరిశ్రమ, వినియోగదారుకు తీపి కబురే అయినప్పటికీ ఈ నిర్ణయంపై రానున్న కాలంలో భౌగోళిక ఉద్రిక్తతలు, అంతర్జాతీయంగా బంగారం ధరల పెరుగుదల, దేశీయంగా డాలర్ మారకంలో రూపాయి విలువల కదలికలు ప్రభావం చూపుతాయి.

డిజిటల్ పెట్టుబడికి అవకాశం

కస్టమ్స్ సుంకం తగ్గింపు బులియన్ మార్కెట్‌ను తక్షణం ప్రభావితం చేసే అంశమే. ఇది పెట్టుబడిదారులకు సానుకూల చర్య అయినప్పటికీ, చైనాసహా ప్రపంచ వ్యాప్తంగా భౌగోళిక రాజకీయ ఉద్రిక్తతలు ఇప్పటికీ బంగారం ధరలను ప్రభావితం చేయవచ్చు. 2.5% వార్షిక వడ్డీని అందించే సావరిన్ గోల్డ్ బాండ్స్ వంటి డిజిటల్ ఆప్షన్‌లలో పెట్టుబడి పెట్టడానికి ఇది తగిన సమయం.

– మహేంద్ర లూనియా, విఘ్నహర్తా గోల్డ్ లిమిటెడ్ చైర్మన్

షేర్ల మెరుపులు

సుంకం తగ్గింపుతో పసిడి ఆభరణాల సంస్థల షేర్లు పరుగులు పెట్టాయి.

షేరు	ముగింపు (ధర రూ.లలో)	పెరుగుదల (%)
టీబీజెడ్	155	14
టైటాన్ కంపెనీ	3,467	7
రాజేష్ ఎక్స్‌పోర్ట్స్	316	6
సెంకో గోల్డ్	990	5
పీసీ జ్యువెలర్	74	5
కల్యాణ్ జ్యువెల్లర్స్	553	4

మొబైల్స్ ఇక చౌక..!

దిగుమతి సుంకాలు తగ్గింపు ● 20 శాతం నుంచి 15 శాతానికి కట్

న్యూఢిల్లీ: దిగుమతి చేసుకున్న మొబైల్ ఫోన్లు, చార్జర్లు, హ్యాండ్‌సెట్ల తయారీలో ఉపయోగించే కొన్ని పరికరాల ధరలు తగ్గనున్నాయి. వీటిపై దిగుమతి సుంకాలను 20 శాతం నుంచి 15 శాతానికి తగ్గిస్తున్నట్లు కేంద్ర ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ తెలిపారు. ఇది దేశీయంగా తయారీని ప్రోత్సహించేందుకు, ఎగుమతుల్లో మిగతా దేశాలతో పోటీపడేందుకు తోడ్పడగలదని మొబైల్ ఫోన్ సంస్థల సమాఖ్య ఐసీఈఏ చైర్మన్ పంకజ్ మహీంద్రూ చెప్పారు. 'దిగుమతి చేసుకునే కొన్ని మోడల్స్ ధర 5 – 5.5 శాతం వరకు ధర తగ్గవచ్చు. చార్జర్లపై సుంకాలను తగ్గించడమనేది ఫోన్ తుది ధరపై 0.15 – 0.20 శాతం వరకు ప్రభావం చూపవచ్చు' అని వివరించారు. ప్రస్తుతం భారత్‌లో అమ్ముడవుతున్న మొబైల్ ఫోన్లలో సింహ భాగం ఫోన్లు దేశీయంగా తయారైనవే ఉంటున్నాయి. మరోవైపు, మొబైల్ ఫోన్లలో ఉండే కనెక్టర్ల తయారీలో ఉపయోగించే నిర్దిష్ట ఉత్పత్తులకు సుంకాల నుంచి మినహాయింపునివ్వాలని కూడా కేంద్రం నిర్ణయించింది. తమ సంస్థ సుమారు 100 శాతం స్మార్ట్‌ఫోన్లను దేశీయంగానే తయారు చేస్తోందని, ఇందుకు అవసరమైన దాదాపు అన్ని విడిభాగాలను స్థానికంగానే కొనుగోలు చేస్తున్నామని షావోమీ ఇండియా ప్రెసిడెంట్ బి. మురళీకృష్ణన్ తెలిపారు. టారిఫ్ రేట్ల స్వరూపాన్ని సమగ్రంగా సమీక్షించాలన్న ప్రతిపాదన.. పరిశ్రమను మరింత బలోపేతం చేసే దిశగా సానుకూల చర్య అని పేర్కొన్నారు.

ధర తగ్గేది హైఎండ్ ఫోన్లే

మొబైల్ ఫోన్లపై బేసిక్ కస్టమ్స్ డ్యూటీని (బీసీడీ) ప్రస్తుతం ఉన్న 20 నుంచి 15 శాతానికి తగ్గిస్తూ తాజాగా బడ్జెట్‌లో కేంద్రం ప్రతిపాదించింది. అయితే తగ్గింపు ప్రభావం కేవలం హైఎండ్ స్మార్ట్‌ఫోన్లకు మాత్రమే ఉండనుంది. కారణం ఏమంటే భారత్‌లో అమ్ముడవుతున్న 95 శాతం ఫోన్లు దేశీయంగా తయారవుతున్నవే. అంటే దిగుమతి అవుతున్నవి కేవలం 5 శాతమే. బీసీడీ తగ్గింపుతో కొన్ని ఐఫోన్ మోడళ్లు, శామ్‌సంగ్, ఒప్పో, వివో, వన్‌ప్లస్ వంటి ఇతర సంస్థలు తయారు చేస్తున్న ఫోల్డబుల్ ఫోన్ల ఖరీదు 5 శాతం తగ్గనుంది. పూర్తిగా తయారైన మొబైల్ ఫోన్లపై సుంకాలు పెంచడం, స్థానిక ఉత్పత్తికి అవసరమైన విడి భాగాలపై సుంకాలు మినహాయించడం వంటి ప్రభుత్వ విధానాల కారణంగా దిగుమతులు గడిచిన దశాబ్దం నుంచి తగ్గుతూ వస్తున్నాయి.

చంద్రజిత్ బెనర్జీ
డైరెక్టర్ జనరల్, సీఐఐ

భావితరం సంస్కరణలు..

వృద్ధిని నడపడానికి భారత విజయవంతమైన సంపూర్ణ ఆర్థిక వ్యూహానికి కొనసాగింపును ఈ బడ్జెట్ అందిస్తుంది. గడిచిన రెండు పర్యాయాల్లో ప్రభుత్వం విజయవంతమైన ఆర్థిక వ్యూహాన్ని ముందుకు తీసుకువెళ్లింది. పెట్టుబడులు, సంస్కరణలు, సాధికారతపై బడ్జెట్ దృష్టి సారించింది. ఉపాధి కల్పన, వృద్ధి అనే జంట లక్ష్యాలతో, తదుపరి తరం సంస్కరణలను రాష్ట్రాలతో కలిసి ముందుకు తీసుకెళ్లడంపై ప్రభుత్వ ప్రతిపాదన స్వాగతించతగినది.

బులియన్ (రూ.లలో)

ముంబై		
బంగారం (99.9 స్వచ్ఛత)	69,602	▼ 3,614
బంగారం (99.5 స్వచ్ఛత)	69,323	▼ 3,602
వెండి (కిలో)	84,919	▼ 3,275

2024 బడ్జెట్

స్టాక్ మార్కెట్లు

దేశీ సూచీలు		
సెన్సెక్స్	▼ 73	80,429
నిఫ్టీ	▼ 30	24,479

విదేశీ సూచీలు (తొలి రెండు రాత్రి 11.30 గంటలకు)			
నాస్‌డాక్	18,032	▼	24
డోజోన్స్	40,476	▲	61
ఎఫ్‌టీఎస్ఈ 100	8,167	▼	31
డాక్స్	18,558	▲	151
షాంఘై	2,915	▼	48
నికాయ్	39,594	▼	5

•అమెరికా •బ్రిటన్ •జర్మనీ •చైనా •జపాన్

ఫారెక్స్ రేట్లు రూ.లలో

			కొనుగోలు	అమ్మకం
$	యూఎస్ డాలర్	ఎస్‌బీఐ	83.24	84.26
£	బ్రిటన్ పౌండ్	ఎస్‌బీఐ	107.02	109.60
€	యూరో	ఎస్‌బీఐ	90.07	92.44
¥	జపాన్ ఎన్ (100)	ఎస్‌బీఐ	52.96	54.13
AU$	ఆస్ట్రేలియా డాలర్	ఎస్‌బీఐ	54.64	56.57
S$	సింగపూర్ డాలర్	థామస్‌కుక్	59.83	64.51
SAR	సౌదీ రియాల్	థామస్‌కుక్	21.42	22.98
UAE D	యూఏఈ దిర్హామ్	థామస్‌కుక్	21.90	23.68
¥	చైనా యువాన్	థామస్‌కుక్	10.38	12.46

టెలికం పరికరాల దిగుమతులకు చెక్

10 శాతం నుంచి 15 శాతానికి సుంకాల పెంపు

దేశీయంగా టెలికం గేర్ తయారీకి దన్నుగా ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ తాజా బడ్జెట్‌లో దిగుమతి సుంకాల పెంపునకు తెరతీశారు. ప్రింటెడ్ సర్క్యూట్ బోర్డు(పీసీబీఏ)లుగా వ్యవహరించే మదర్ బోర్డులపై 5 శాతం పెంపును ప్రతిపాదించారు. వెరసి టెలికం పీసీబీఏలపై బేసిక్ కస్టమ్ డ్యూటీ ప్రస్తుత 10 శాతం నుంచి 15 శాతానికి పెరగనుంది. అయితే కమ్యూనికేషన్ పరికరాల తయారీలో వినియోగించే కీలక 25 మినరల్స్‌పై డ్యూటీని పూర్తిస్థాయిలో మినహాయించింది. వీటిలో అణువిద్యుత్, పునరుత్పాదక ఇంధనం, రక్షణ, టెలికం రంగాలలో వినియోగించే లిథియం, కాపర్, కోబాల్ట్ తదితరాలున్నాయి.

రూ.50 లక్షలు మించితేనే రిటర్నుల పునః మదింపు

పన్ను చెల్లింపుదారులకు సంబంధించి కొన్ని సానుకూల చర్యలకు బడ్జెట్లో చోటు లభించింది. ఎగవేసిన పన్ను ఆదాయం రూ.50లక్షలకు మించి ఉన్నప్పుడే.. అసెస్‌మెంట్ సంవత్సరం ముగిసిన మూడు నుంచి ఐదేళ్లలోపు తిరిగి మదింపు చేయవచ్చని ప్రకటించారు. సోదాలకు సంబంధించి కూడా ప్రస్తుతం అసెస్‌మెంట్ సంవత్సరం ముగిసిన పదేళ్ల వరకు అవకాశం ఉండగా, దీన్ని ఆరేళ్లకు తగ్గించారు. పన్నుల విషయంలో అనిశ్చిత, వివాదాలను ఈ చర్యలు తగ్గిస్తాయని మంత్రి చెప్పారు. ఎలాంటి కేసుల్లోనూ ఐదేళ్ల తర్వాత సంబంధిత పన్ను రిటర్నులను తిరిగి మదించకుండా నిబంధనల్లో సవరణలు తీసుకొస్తామని ప్రకటించారు. పన్ను వివాదాల పరిష్కారానికి వీలుగా 'వివాద్ సే విశ్వాస్ పథకం 2.0'ను తీసుకొస్తామన్నారు.

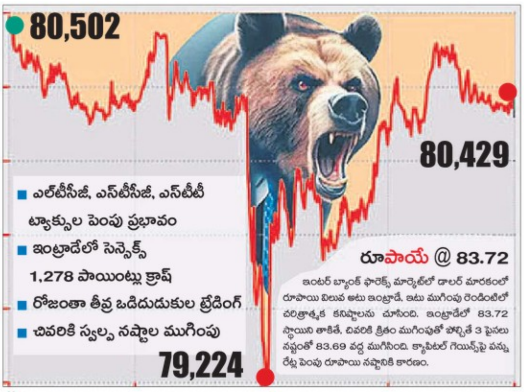
స్టాక్ మార్కెట్‌పై పన్నుల పిడుగు

న్యూఢిల్లీ: వికసిత్ భారత్ లక్ష్య సాధన దిశగా సంకీర్ణ ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టిన పూర్తి స్థాయి బడ్జెట్ స్టాక్ మార్కెట్‌ను మెప్పించలేకపోయింది. కేంద్ర ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ బడ్జెట్ ప్రసంగ సమయంలో తీవ్ర ఒడిదుడుకులకు లోనైన సూచీలు చివరికి స్వల్ప నష్టాలతో ముగిశాయి. ఫ్యూచర్స్ అండ్ ఆప్షన్స్ సెక్యూరిటీలపై సెక్యూరిటీ లావాదేవీల పన్ను(ఎస్‌టీటీ), స్వల్పకాలిక మూలధన రాబడి(ఎస్‌టీసీజీ), దీర్ఘ కాలిక మూలధన రాబడి(ఎల్‌టీసీజీ)లపై పన్నుల పెంపు ప్రతిపాదనలు ఇన్వెస్టర్లను తీవ్ర నిరాశపరిచాయి. అయితే పన్ను మినహాయింపులు, కస్టమ్స్ సుంకం తగ్గింపు, ద్రవ్యోలోటు కట్టడికి చర్యల ప్రకటనలతో సూచీలు మళ్లీ పుంజుకొని స్వల్ప నష్టాలతో ముగిశాయి. రియల్టీ, క్యాపిటల్ గూడ్స్, ఇండస్ట్రియల్, ఫైనాన్సియల్ సర్వీసెస్, మెటల్, కమోడిటీస్, టెలికం షేర్లు అమ్మకాల ఒత్తిడికి లోనయ్యాయి. కన్జూమర్ డ్యూరబుల్స్, ఎఫ్‌ఎంసీజీ, ఐటీ, సర్వీసెస్, ఫార్మా, టెక్ షేర్లకు కొనుగోళ్ల మద్దతు లభించింది.

ఇంట్రాడేలో తీవ్ర ఒడిదుడుకులు

బడ్జెట్ రోజు ఉదయం స్టాక్ మార్కెట్ లాభాలతో మొదలైంది. సెన్సెక్స్ 222 పాయింట్లు పెరిగి 80,725 వద్ద, నిఫ్టీ 60 పాయింట్ల లాభంతో 24,569 వద్ద ట్రేడింగ్ ప్రారంభించాయి. ఎఫ్అండ్ఓ సెక్యూరిటీలపై ఎస్‌టీటీ, ఎల్‌టీసీజీ, ఎస్‌టీసీజీ పన్నుల పెంపు ప్రకటనలతో ఒక్కసారిగా అమ్మకాలు వెల్లువెత్తాయి. సెన్సెక్స్ 1,278 పాయింట్లు క్షీణించి 79,224 పాయింట్ల వద్ద, నిఫ్టీ 235 పాయింట్లు కుప్పకూలి 24,074 పాయింట్ల వద్ద కనిష్టాలను తాకాయి. పన్ను మినహాయింపులు, కస్టమ్స్ సుంకం తగ్గింపు ప్రకటన తరువాత.., కన్జూమర్ డ్యూరబుల్స్, ఎఫ్ఎంసీజీ షేర్లలో కొనుగోళ్లు జరిగాయి. దీంతో సూచీలు కనిష్టాల నుంచి రికవరీ అయ్యాయి. చివరికి సెన్సెక్స్ 73 పాయింట్లు నష్టపోయి 80,429 వద్ద స్థిరపడింది. నిఫ్టీ 30 పాయింట్లు కోల్పోయి 24,479 వద్ద ముగిసింది.

''బడ్జెట్‌లో మూలధన వ్యయాలకు అధిక కేటాయింపులు ఉండొచ్చని ఆశించారు. స్వల్పకాలిక మూలధన లాభాలపై (ఎస్‌టీసీజీ) పన్ను 20 శాతానికి పెంచడం; దీర్ఘకాలిక మూలధన లాభాలపై (ఎల్‌టీసీజీ) పన్ను 12.5 శాతానికి పెంపు, ఫ్యూచర్స్ అండ్ ఆప్షన్స్ సెక్యూరిటీలపై సెక్యూరిటీ లావాదేవీల పన్ను(ఎస్‌టీటీ)0.1%, 0.02 శాతం పెంపు అంశాలు స్టాక్ మార్కెట్‌కు కచ్చితంగా ప్రతికూల అంశాలు. స్వల్ప కాలం పాటు ఎదురయ్యే ప్రతికూలతలను ఎదుర్కొనేందుకు ఇన్వెస్టర్లు సిద్ధంగా ఉండాలి. గ్రామీణాభివృద్ధి, మౌలిక సదుపాయాల కల్పన అధిక కేటాయింపు ప్రకటనలు మార్కెట్ నష్టాలు తగ్గించాయి'' మెహ్తా ఈక్విటీస్ వైస్ ప్రెసిడెంట్ ప్రశాంత్ తాప్సే తెలిపారు.

➜ వ్యవసాయం దాని అనుబంధ రంగాలకు రూ.1.52 లక్షల కోట్లు, గ్రామీణాభివృద్ధి రూ.2.66 లక్షల కోట్లు కేటాయింపుతో పాటు ఉద్యోగ కల్పనలకు పెద్ద పీట వేయడంతో కన్జూమర్, ఎఫ్ఎంసీజీ షేర్లు రాణించాయి. ఐటీసీ షేరు 5%, టాటా కన్జూమర్స్ ప్రొడెక్ట్స్, డాబర్ షేర్లు 3% పెరిగాయి. గోద్రేజ్ కన్జూమర్ ప్రొడెక్ట్స్, హెచ్‌యూఎల్, మారికో, బ్రిటానియా, కోల్గేట్, యూనిటెడ్ బేవరేజెస్, యూనిటెడ్ స్పిరిట్స్, బలరామ్‌పుర్ చినీ షేర్లు 2% నుంచి ఒకశాతం లాభపడ్డాయి.

ఆయిల్ కంపెనీలకు చేదువార్త

రూ.30,000 కోట్ల మూలధన మద్దతు రద్దు

న్యూఢిల్లీ: ఆయిల్ కంపెనీలను బడ్జెట్ నిరాశపరిచింది. ఇండియన్ ఆయిల్, భారత్ పెట్రోలియం, హిందుస్థాన్ పెట్రోలియంలకు 2023–24 ఆర్థిక సంవత్సరంలో వచ్చిన రికార్డు లాభాల (దాదాపు రూ.81,000 కోట్లు) కారణంగా గత ఆర్థిక సంవత్సరం ప్రకటించిన రూ. 30,000 కోట్ల మూలధన మద్దతును ఆర్థికమంత్రి రద్దు చేశారు. నిజానికి ఈ మద్దతును రూ.15,000 కోట్లకు తగ్గించాలని 2024 ఫిబ్రవరిలో ప్రవేశపెట్టిన మధ్యంతర బడ్జెట్‌లో ప్రతిపాదించిన నిర్మలా సీతారామన్, తాజా బడ్జెట్‌లో ఈ మద్దతును పూర్తిగా రద్దు చేయడం గమనార్హం.

వ్యూహాత్మక నిల్వలకు రూ.5,000 కోట్లు

ఇక సరఫరాల్లో అంతరాయాలను నిరోధించడానికి కర్ణాటకలోని మంగళూరు అలాగే ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని విశాఖపట్నంలో నిర్మించిన వ్యూహాత్మక భూగర్భ నిల్వల క్షేత్రాలను నింపడానికి వీలుగా ముడి చమురును కొనుగోలు చేయడానికి రూ. 5,000 కోట్లను బడ్జెట్‌లో ప్రతిపాదించారు.

షేర్లు డీలా...

తాజా నిర్ణయం నేపథ్యంలో ఎన్ఎస్ఈలో ఐఓసీ షేర్ ధర క్రితం ముగింపుతో పోల్చితే 2 శాతం నష్టపోయి రూ.166 వద్ద ముగిసింది. బీపీసీఎల్ షేర్ ధర 1 శాతం తగ్గి రూ.306 వద్ద ముగిసింది. హెచ్‌పీసీఎల్ షేరు ధర స్వల్ప నష్టంతో 347 వద్ద స్థిరపడింది.

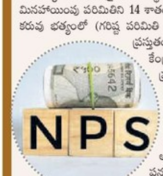

క్రూజ్ పర్యాటకానికి ప్రోత్సాహం

విదేశీ షిప్పింగ్ కంపెనీలపై సులభతర పన్ను

దేశీ క్రూజ్ విభాగంలో కార్యకలాపాలు నిర్వహించే విదేశీ షిప్పింగ్ కంపెనీలకు సులభతర పన్నుల విధానాన్ని ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ ప్రతిపాదించారు. క్రూజ్ పర్యాటకంలో ఉపాధి అవకాశాలను పెంచేందుకు ఈ చర్య తీసుకున్నారు. సముద్ర జలాలపై నడిచే పర్యాటక ఓడలను క్రూజ్‌లుగా చెబుతారు. దేశంలో క్రూజ్ పర్యాటకానికి భారీ అవకాశాలున్నట్టు మంత్రి చెప్పారు. ఈ విభాగంలో భారత షిప్పింగ్ పరిశ్రమ వాటాను పెంచేందుకు, ఉపాధి అవకాశాలను పెంచేందుకు యాజమాన్యం, లీజింగ్ పరంగా సంస్కరణలు తీసుకొస్తామని ప్రకటించారు. క్రూజ్ పర్యాటకానికి భారత్‌ను ఆకర్షణీయ కేంద్రంగా మారుస్తామని, అంతర్జాతీయ పర్యాటకులను ఆకర్షిస్తామని చెప్పారు. ''క్రూజ్ షిప్పింగ్‌ల నిర్వహణలో పాలు పంచుకునే ప్రవాసులకు ఊహాత్మకమైన పన్ను విధానం ప్రతిపాదిస్తున్నాం. విదేశీ కంపెనీ, నాన్ రెసిడెంట్ షిప్ ఆపరేటర్ రెండూ ఒకే హోల్డింగ్ కంపెనీ కింద ఉంటే లీజ్ రెంటల్ రూపంలో ఆర్జించే ఆదాయంపై పన్ను మినహాయింపును కల్పిస్తున్నాం''అని వివరించారు. ఈ దిశగా సెక్షన్ 44బీబీసీని ప్రతిపాదించారు. 2025 ఏప్రిల్ 1 నుంచి సవరణలు అమల్లోకి వస్తాయని చెప్పారు.

ఎన్‌పీఎస్‌పై మరింత పన్ను ప్రయోజనం

నూతన పన్ను విధానాన్ని మరింత ఆకర్షణీయంగా మార్చే దిశగా కేంద్ర సర్కారు జాతీయ పింఛను పథకంలో (ఎన్‌పీఎస్) పెట్టుబడులకు ప్రోత్సాహకాన్ని పెంచింది. ఉద్యోగి తరఫున ప్రైవేటు సంస్థలు జమ చేసే ఎన్‌పీఎస్ వాటాపై పన్ను మినహాయింపు పరిమితిని 14 శాతం చేసింది. ఉద్యోగి మూల వేతనం, కరువు భత్యంలో (గరిష్ట పరిమితి రూ.లక్ష) 10 శాతం జమలపైనే ప్రస్తుతం పన్ను మినహాయింపు ఉంది. కేంద్ర ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు ప్రస్తుతం ఇది 14 శాతంగానే ఉండగా.. ప్రైవేటు రంగ ఉద్యోగులకు సైతం ప్రభుత్వ ఉద్యోగులతో సమానంగా ప్రయోజనాన్ని పెంచారు. ఆదాయపన్ను చట్టంలోని పాత పన్ను వ్యవస్థలో ఉద్యోగి తరఫున సంస్థలు చేసే ఎన్‌పీఎస్ జమలపై పన్ను మినహాయింపు 10 శాతంగానే కొనసాగుతుంది. ఉదాహరణకు పార్థసారథి మూలవేతనం, కరువు భత్యం రూ.1,00,000 ఉందనుకుంటే.. తాజా మార్పుతో ప్రతి నెలా రూ.4,000 చొప్పున ఏడాదికి రూ.48వేల మొత్తంపై పన్ను లేకుండా చూసుకోవచ్చు. మైనర్ల పేరిట తల్లిదండ్రులు లేదా సంరక్షకులు ఎన్‌పీఎస్ ఖాతా తెరిచేందుకు 'ఎన్‌పీఎస్ వాత్సల్య' ప్లాన్‌ను కూడా ప్రకటించారు.

డిజిన్వెస్ట్‌మెంట్ లక్ష్యం రూ. 50,000 కోట్లు

ప్రభుత్వ సంస్థలలో వాటాల విక్రయం(డిజిన్వెస్ట్‌మెంట్) ద్వారా ఈ ఆర్థిక సంవత్సరం(2024-25) రూ. 50,000 కోట్లు సమీకరించవచ్చని తాజా బడ్జెట్ అంచనా వేసింది. మధ్యంతర బడ్జెట్‌లోనూ ఇదేస్థాయిలో ప్రభుత్వం అంచనాలు ప్రకటించింది. ఇక కేంద్ర ప్రభుత్వ కంపెనీల(సీపీఎస్ఈలు) నుంచి రూ. 56,260 కోట్ల డివిడెండ్ లభించవచ్చని భావిస్తోంది. మధ్యంతర బడ్జెట్‌లో వేసిన అంచనాలు రూ. 48,000 కోట్లకంటే అధికం కావడం గమనార్హం! మరోవైపు ఆర్‌బీఐ, పీఎస్‌యూ బ్యాంకుల నుంచి ఈ ఏడాది రూ. 2,32,874 కోట్ల డివిడెండ్ అందుకునే చాన్స్ ఉన్నట్లు బడ్జెట్ ఊహిస్తోంది. ఇందుకు ప్రధానంగా ఆర్‌బీఐ నుంచి రూ. 2.11 లక్షల కోట్ల అనూహ్య డివిడెండ్ లభించడం ప్రభావం చూపింది. మధ్యంతర బడ్జెట్ ఈ పద్దుకింద రూ. 1.02 లక్షల కోట్లు మాత్రమే అంచనా వేసింది.

ఈకామర్స్ ఎగుమతులకు దన్ను

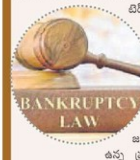
హబ్‌ల ఏర్పాటుకు ప్రతిపాదనలు

ఈకామర్స్ రంగం ద్వారా ఎగుమతులను ప్రోత్సహించేందుకు కేంద్ర ప్రభుత్వం తాజా బడ్జెట్‌లో హబ్‌ల ఏర్పాటుకు ప్రతిపాదించింది. ఇందుకు ప్రభుత్వ, ప్రయివేట్ విధానం(పీపీపీ)లో వీలు కల్పించనుంది. అవాంతరాలులేని నియంత్రణ, లాజిస్టిక్ మార్గదర్శకాల ద్వారా ఒకే గొడుగుకింద వాణిజ్యం, ఎగుమతి సంబంధ సర్వీసులకు ఇవి తెరతీయనున్నట్లు ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ పేర్కొన్నారు. వెరసి సూక్ష్మ, చిన్న, మధ్యతరహా సంస్థలు(ఎంఎస్ఎంఈలు), సంప్రదాయ చేనేత, హస్తకళలు తదితర గ్రామికులు తమ ఉత్పత్తులను అంతర్జాతీయ మార్కెట్లలో విక్రయించేందుకు వీలు చిక్కనున్నట్లు తెలియజేశారు. ప్రస్తుతం ఈకామర్స్ విభాగం ద్వారా దేశీ ఎగుమతులు కేవలం 5 బిలియన్ డాలర్లకు పరిమితంకాగా.. చైనా నుంచి వార్షికంగా 300 బిలియన్ డాలర్లు ఎగుమతులు నమోదవుతున్నాయి. రానున్న కాలంలో 50-100 బిలియన్ డాలర్లకు దేశీ ఎగుమతులను పెంచేందుకు అవకాశముంది. బడ్జెట్ ప్రతిపాదిత కేంద్రా(హబ్)ల ద్వారా తొలుత చిన్న తయారీదారులు ఈకామర్స్ సంస్థలు(అగ్రిగేటర్ల)కు ఉత్పత్తులను విక్రయిస్తారు. తదుపరి ఇతర మార్కెట్లలో అగ్రిగేటర్లు వీటిని విక్రయిస్తాయి. ప్రధానంగా ఆభరణాలు(జ్యువెలరీ), దుస్తులు, హస్తకళలు తదితరాలకు భారీ అవకాశాలున్నాయి. ఇందుకు అవసరమైన చర్యలు తీసుకునే బాటలో ఆర్‌బీఐసహా సంబంధిత శాఖలతో వాణిజ్య శాఖ విభాగం డీజీఎఫ్‌టీ కలసి పని చేస్తోంది. ఫలితంగా ఈ హబ్‌లకు ఎగుమతులు క్లియరెన్స్‌లను కల్పిస్తారు. అంతేకాకుండా వేర్‌హౌసింగ్, కస్టమ్స్ క్లియరెన్స్, రిటర్నుల ప్రాసెసింగ్, లేబిలింగ్, టెస్టింగ్, ప్యాకేజింగ్‌లను వీటికి జత చేస్తారు.

దివాలా వ్యవహారాల్లో ఇక మరింత పారదర్శకత

ఇంటిగ్రేటెడ్ టెక్నాలజీ ప్లాట్‌ఫారమ్ ఏర్పాటు

దివాలా కోడ్ (ఐబీసీ) ప్రక్రియను మరింత మెరుగుపరచడంపై బడ్జెట్ దృష్టి సారించింది. ఇందుకు సంబంధించి స్థిరత్వం, పారదర్శకత, సమయానుకూల ప్రాసెసింగ్, వాటాదారులకు సంబంధించి మెరుగైన పర్యవేక్షణ సాధన లక్ష్యంగా 'ఇంటిగ్రేటెడ్ టెక్నాలజీ ప్లాట్‌ఫారమ్'ను ఆవిష్కరిస్తున్నట్లు ఆర్థికమంత్రి తెలిపారు. 2016 నుంచి అమల్లోకి వచ్చిన దివాలా కోడ్ పటిష్టత కోసం తగిన మార్పులను తీసుకురావడం జరుగుతుందని మంత్రి తెలిపారు. కోడ్‌ను ఇప్పటి వరకూ ఆరు సార్లు సవరించిన సంగతి తెలిసిందే. ఐబీసీ 1,000 కంటే ఎక్కువ కంపెనీల దివాల అంశాలను పరిష్కరించిందని, ఫలితంగా రుణదాతలకు నేరుగా రూ. 3.3 లక్షల కోట్ల రికవరీ జరిగిందని ఆమె చెప్పారు. ప్రస్తుతం దేశ రాజధానిలో ఉన్న ప్రధాన బెంచ్‌సహా 15 నగరాల్లో ఎన్‌సీఎల్‌టీ బెంచ్‌లు ఉన్నాయి. అంతేకాకుండా, నేషనల్ కంపెనీ లా అప్పిలేట్ ట్రిబ్యునల్ (ఎన్‌సీఎల్ఏటీ) ఢిల్లీ, చెన్నైలలో బెంచ్‌లను కలిగి ఉంది. రికవరీని వేగవంతం చేసేందుకు మరిన్ని ట్రిబ్యునళ్లను ఏర్పాటు చేస్తామని ఆమె తెలిపారు.

కోడిగుడ్లు (హోల్‌సేల్-నెక్ / 100కు రూ.లలో)

24-7-2024	
విశాఖ	500–00
చిత్తూరు	573–00
ఈస్ట్, వెస్ట్ గోదావరి	485–00
విజయవాడ	500–00
రిటైల్ ధర (డజను)	72.00
హైదరాబాద్	490–00
వరంగల్	492–00
రిటైల్ ధర	5.50

నిఫ్టీ 50 — టాప్ 5 గెయినర్స్ (రూపాయల్లో)

Symbol	LTP	(%)Change
TITAN	3,468.00	6.56
ITC	496.95	6.52
TATACONSUM	1,258.00	4.42
NTPC	383.9	2.78
ADANIPORTS	1,508.00	2.77

నిఫ్టీ 50 — టాప్ 5 లూజర్స్ (రూపాయల్లో)

Symbol	LTP	(%)Change
LT	3,542.00	-3
HINDALCO	652.35	-2.97
SHRIRAMFIN	2,734.00	-2.79
BAJFINANCE	6,728.00	-2.27
ONGC	314.9	-1.84

స్టాక్ మార్కెట్ డేటా

	టర్నోవర్ (రూ. కోట్లలో)
బీఎస్ఈ	12,456
ఎన్ఎస్ఈ	1,69,337
ఎన్ఎస్ఈ(డెరివేటివ్స్)	6,01,890
ఎఫ్ఐఐ	- 2,975
డీఐఐ	+ 1,419

ముడిచమురు... (బ్యారెల్)

నైమెక్స్ లైట్ స్వీట్	77.29 (రాత్రి 11:30 గంటలకు)	$ 78.40 (క్రితం ముగింపు)
బ్రెంట్	81.35 (రాత్రి 11:30 గంటలకు)	$ 82.04 (క్రితం ముగింపు)

సమతౌల్యత సాధన..

ప్రజాదరణ, విధాన చర్యల మధ్య సమతుల్యతను సాధించడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నించింది. రైతులకు ద్రవ్య మద్దతు, వ్యక్తిగత ఆదాయపు పన్నులో అధిక మినహాయింపు పరిమితులు, పెరిగిన ప్రామాణిక తగ్గింపులు వంటి కార్యక్రమాలు ఖర్చు చేయదగ్గ అధిక ఆదాయాన్ని అందిస్తాయి. ఇది వ్యయాలను పెంచడానికి దారి తీస్తుంది.

– కుమార్ రాజగోపాలన్, సీఈవో, రిటైలర్స్ అసోసియేషన్ ఆఫ్ ఇండియా.

కీలక పురోగతి..

ఊహించినట్లుగా 2024 యూనియన్ బడ్జెట్ సౌర, పునరుత్పాదక ఇంధన రంగాలకు ప్రాధాన్యత ఇచ్చింది. ప్రధానమంత్రి సూర్యఘర్ ముఫ్త్ బిజిలీ యోజన కింద ఒక కోటి రూఫ్‌టాప్ సోలార్ ప్యానెల్స్‌ను ఏర్పాటు చేయాలనే లక్ష్యం ఒక ముఖ్యమైన పురోగతిగా నిలుస్తుంది. కస్టమ్ డ్యూటీ మినహాయింపు జాబితా నుండి సోలార్ గ్లాస్, గ్లాస్, కాపర్ వైర్ కనెక్టర్లను తొలగించడం వివేకవంతమైన చర్య. అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశీయ పరిశ్రమకు మద్దతుగా ఈ నిర్ణయం కీలకం.

– విశ్వేశ్వర రెడ్డి, సీఎండీ, షిర్డీ సాయి ఎలక్ట్రికల్స్ లిమిటెడ్

అద్భుతమైనది ఏమీ లేదు..

ఆతిథ్య రంగానికి సంబంధించి ఎటువంటి నిర్దిష్ట చర్యలు లేకపోవడం నిరాశ కలిగించింది. 2047 నాటికి 3 ట్రిలియన్ డాలర్ల ఆర్థిక వ్యవస్థగా ఈ రంగం వృద్ధిని వేగవంతం చేయడానికి బడ్జెట్‌లో అద్భుతమైనది ఏమీ లేదు.

– ప్రదీప్ శెట్టి, ప్రెసిడెంట్, ఫెడరేషన్ ఆఫ్ హోటల్ అసోసియేషన్స్

వ్యవసాయానికి దన్ను

వ్యవసాయం భారత ఆర్థిక వ్యవస్థకు వెన్నెముకగా నిలిచినందున ఆహార భద్రత, గ్రామీణ ఆర్థిక వ్యవస్థను బలోపేతం చేయడం, అలాగే వ్యవసాయంలో ఉత్పాదకతను పెంపొందించడంపై కేంద్ర బడ్జెట్ ప్రాధాన్యతను స్వాగతిస్తున్నాము. ఉత్పాదకతను మెరుగుపరచడం, వాతావరణాన్ని తట్టుకునే పంటలను అభివృద్ధి చేయడంపై దృష్టి సారించడానికి ప్రతిపాదిత సమగ్ర సమీక్ష భారతీయ వ్యవసాయం వాతావరణ ప్రభావాన్ని తట్టుకోగలదని నిర్ధారించడానికి ఒక ప్రేరణనిస్తుంది.

– అరుణ్ అలగప్పన్, కోరమాండల్ ఇంటర్నేషనల్.

వృద్ధి ఆధారితం

అభివృద్ధి ఆధారిత బడ్జెట్. ఇది స్వల్పకాలిక డిమాండ్ ఉద్దీపన, ఆర్థిక క్రమశిక్షణను కొనసాగిస్తూ మధ్యకాలిక వృద్ధి ఆవశ్యకతలపై దృష్టి సారించింది. ఉద్యోగాల కల్పన, నైపుణ్యానికి బలమైన ప్రాధాన్యతనిస్తూ బడ్జెట్ అందరినీ కలుపుకొని ఉంది.

– అనీశ్ షా, ప్రెసిడెంట్, ఫిక్కీ.

సాహసోపేతం

దీర్ఘకాలిక ఆర్థిక వివేకాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకుని ప్రభుత్వం రూపొందించిన సాహసోపేత బడ్జెట్ ఇది. దేశంలో తయారీ, ఎంఎస్ఎంఈల పటిష్ట పాత్ర ద్వారా ఉద్యోగ కల్పన యొక్క సుదీర్ఘ, మరింత స్థిర మార్గంపై దృష్టి పెడుతుంది.

– సంజయ్ నాయర్, ప్రెసిడెంట్, అసోచామ్.

మౌలిక రంగ పురోగతి లక్ష్యం

వివిధ ముఖ్య ప్రాజెక్టులు, కేటాయింపుల ద్వారా మౌలిక సదుపాయాల అభివృద్ధికి ప్రభుత్వం ప్రాధాన్యత ఇవ్వడం వల్ల నిస్సందేహంగా సిమెంట్, ఇతర నిర్మాణ సామగ్రికి డిమాండ్ పెరుగుతుంది. ఆర్థిక ఏకీకరణపై దృష్టి సారించి పరివర్తనాత్మకంగా, ముందుకు చూసేదిగా బడ్జెట్ ఉంది. ఇది మౌలిక సదుపాయాల అభివృద్ధి, ఉపాధి కల్పన, ఇంధన భద్రతపై బలమైన దృష్టిని కలిగి ఉంది.

– నీరజ్ అఖౌరీ, ప్రెసిడెంట్, సిమెంట్ మాన్యుఫ్యాక్చరర్స్ అసోసియేషన్.

ఉపాధి కల్పనకు ఊతం

బడ్జెట్‌లో పురోగామి ప్రతిపాదనలు చేశారు. దీనితో ఉత్తరాంధ్రలో కనీసం 2,00,000 ఉద్యోగాల కల్పనకు అవకాశం ఉంది. వివిధ రంగాల అభివృద్ధికి గణనీయంగా అవకాశాలు కల్పించడం ద్వారా దేశీయంగా ఉపాధి కల్పన ముఖచిత్రాన్ని మార్చే విధంగా బడ్జెట్ ఉంది.

– గేదెల శీనుబాబు, సీఈవో, పల్సస్ గ్రూప్

డెలావెర్‌లోని డెమొక్రాటిక్ పార్టీ కార్యాలయానికి వచ్చిన కమలా హారిస్

హారిస్‌కే డెమొక్రాట్ల ఓటు

- 1,976కి పైగా ప్రతినిధుల నుంచి ఆమోదం
- అధికారిక ప్రకటనే తరువాయి
- ప్రచార బృందంతో భేటీ అయిన హారిస్

వాషింగ్టన్: డెమొక్రాట్ల అధ్యక్ష అభ్యర్థిగా అమెరికా ఉపాధ్యక్షురాలు కమలా హారిస్ పేరు దాదాపు ఖరారైంది. అధ్యక్ష అభ్యర్థికి కావాల్సిన 1,976 కంటే ఎక్కువ మంది ప్రతినిధులు ఆమెకు మద్దతు తెలిపారు. అధ్యక్ష అభ్యర్థిగా కమలా హారిస్ పేరు అనధికారికంగా ఖరారు కావడంతో ఇప్పుడు ఉపాధ్యక్షుడిగా ఆమె ఎవరిని ఎన్నుకుంటారనేది ప్రశ్నార్థకంగా మారింది. డెలావెర్‌లోని ప్రచార ప్రధాన కార్యాలయాన్ని హారిస్ సోమవారం సందర్శించారు. అధ్యక్షుడు జో బైడెన్ ప్రతిపాదించిన అనంతరం హారిస్ మొదటిసారి రోజంతా ఎన్నికల ప్రచారంలో పాల్గొన్నారు. బైడెన్ ప్రచారం బృందంతో ఆమె సమావేశమయ్యారు. అదే బృందంతో కలిసి పనిచేయనున్నట్లు స్పష్టం చేశారు. ఎన్నికలకు ఇంకా 106 రోజులే ఉన్నాయని, గెలుపు కోసం నిర్విరామంగా కృషి చేయాలని పిలుపునిచ్చారు. ఈ సందర్భంగా.. తన రిపబ్లికన్ ప్రత్యర్థి డోనాల్డ్ ట్రంప్‌పై హారిస్ విరుచుకుపడ్డారు. ఆయన కుంభకోణాలను గుర్తు చేశారు. నేరాలను ఎత్తి చూపారు. మహిళలను వేధించిన మృగం, మోసగాడు, తన స్వార్థ ప్రయోజనాలకోసం నియమాలను ఉల్లంఘించిన వ్యక్తని విమర్శించారు. 'ట్రంప్ ఏ రకమో నాకు తెలుసు' అంటూ ఎద్దేవా హారిస్ చేశారు. అమెరికా అధ్యక్షుడు జో బైడెన్‌తో కలిసి పనిచేయడం తనకు దక్కిన ఒక గొప్ప గౌరవమన్నారు. ఆయన అమెరికా ప్రజలకోసం నిరంతరం శ్రమించారని కొనియాడారు. ఇక కరోనా బారినపడి ఐసోలేషన్‌లో ఉన్న అధ్యక్షుడు జో బైడెన్ ఫోన్‌లైన్‌లో సమావేశంలో పాల్గొన్నారు. కమలా హారిస్‌ను గెలిపించడానికి పనిచేయాలని డెమొక్రాట్లకు విజ్ఞప్తి చేశారు. తాను కోలుకోగానే ప్రచారంలో పాల్గొంటానని హామీ ఇచ్చారు.

ట్రంప్‌పై విరుచుకుపడిన హారిస్..

ఇక హారిస్‌కు 40 మందికి పైగా డెమొక్రటిక్ సెనేటర్లు, దాదాపు 100 మంది హౌస్ సభ్యుల మద్దతు ఉంది. అత్యంత కీలకమైన మలుపు మాజీ హౌస్ స్పీకర్ నాన్సీ పెలోసీ సైతం హారిస్‌కు మద్దతు పలకడం. అంతేకాదు కాంగ్రెషనల్ బ్లాక్ కాకస్, కాంగ్రెషనల్ హిస్పానిక్ కాకస్, కాంగ్రెషనల్ ప్రోగ్రెసివ్ కాకస్‌తోపాటు సర్వీస్ ఎంప్లాయీస్ ఇంటర్నేషనల్ యూనియన్, అమెరికన్ ఫెడరేషన్ ఆఫ్ టీచర్స్ అనే రెండు కీలక కార్మిక సంఘాలు సైతం ఆమెకు మద్దతు తెలుపుతున్నాయి. ఉపాధ్యక్ష రేసులో కెంటకీ గవర్నర్ ఆండీ బెషీర్, యుఎస్ ట్రాన్స్‌పోర్టేషన్ సెక్రటరీ పీట్ బుట్టిగీగ్, నార్త్ కరోలినా గవర్నర్ రాయ్ కూపర్, అరిజోనా సెనేటర్ మార్క్ కెల్లీ, పెన్సిల్వేనియా గవర్నర్ జోష్ షాపిరో, ఇల్లినాయిస్ గవర్నర్ జె.బి. ప్రిట్జ్‌కర్, మిచిగాన్ గవర్నర్ గ్రెట్చెన్ విట్మర్ ఉండొచ్చని భావిస్తున్నారు.

రికార్డు స్థాయిలో విరాళాలు..

ఇదిలా ఉండగా.. అభ్యర్థిగా కమలా హారిస్ ప్రచారం మొదలుపెట్టిన మొదటి రోజే పార్టీకి విరాళాలు వెల్లువెత్తాయి. 24 గంటల్లోనే 81 మిలియన్ డాలర్లు వచ్చాయి. అందులో 60శాతం మొదటి సారి విరాళం ఇచ్చారు. అధ్యక్ష అభ్యర్థికి ఒకేరోజు ఇంత మొత్తంలో విరాళాలు రావడం డెమొక్రాట్ల చరిత్రలోనే తొలిసారి.

'నీట్' రీ టెస్టుకు సుప్రీం నో

- పరీక్ష సమగ్రత దెబ్బతినలేదన్న అత్యున్నత న్యాయస్థానం
- వ్యవస్థాగత లీక్‌కు ఎలాంటి ఆధారాలు లేవు
- పరీక్ష రద్దు చేయడం సాధ్యం కాదని స్పష్టీకరణ
- సహేతుక తీర్పు వెలువరిస్తామన్న సీజేఐ

> కోర్టు నిర్ణయాల ద్వారా లేదా మెటీరియల్ ఆన్ రికార్డ్ ఆధారంగా నీట్ రద్దు చేయాలని ఆదేశించడం సమర్థనీయం కాదని భావిస్తున్నాం. ప్రస్తుత దశలో పరీక్ష సమగ్రతకు వ్యవస్థాగత ఉల్లంఘన ఉందని నిర్ధారణకు రావడానికి ఎలాంటి మెటీరియల్ రికార్డులో లేదు. పరీక్ష మళ్లీ నిర్వహించడం సాధ్యం కాదు.
> - సీజేఐ జస్టిస్ డీవై చంద్రచూడ్

సాక్షి, న్యూఢిల్లీ: నీట్-యూజీ 2024 రద్దు చేయడం కుదరదని సుప్రీంకోర్టు తేల్చి చెప్పింది. రద్దు చేస్తే లక్షలాది మంది అభ్యర్థులపై ప్రభావం పడుతుందని పేర్కొంది. పేపర్ లీక్ వాస్తవమని, అయితే.. వ్యవస్థాగత పేపర్ లీక్ జరిగిందనడానికి తగిన ఆధారాలు లేనందున పరీక్ష సమగ్రత దెబ్బతిన్నదనడానికి అవకాశాల్లేవని స్పష్టం చేసింది. రద్దుతో వైద్య కళాశాలల్లో ప్రవేశాల షెడ్యూల్‌కు అంతరాయం, వైద్యవిద్యపై ఊహించలేని ప్రభావం పడుతుందని, భవిష్యత్‌లో అర్హత కలిగిన వైద్య నిపుణుల లభ్యతపైనా ప్రభావం చూపుతుందని వెల్లడించింది. ఇది కొందరు అభ్యర్థులకు ప్రతికూలత అవుతుందని తెలిపింది. కేంద్రం తరఫున సొలిసిటర్ జనరల్ తుషార్ మెహతా, ఎన్టీఏ తరఫున సీనియర్ న్యాయవాది కౌశిక్, పిటిషనర్ల తరఫు సీనియర్ న్యాయవాదులు నరేందర్ హుడా, సంజయ్ హెగ్డే, మాథ్యూస్ నెడుంపర, ఇతర న్యాయవాదుల సుదీర్ఘ వాదనలు వినిపించారు. నీట్-యూజీ, 2024పై దాఖలైన వేర్వేరు పిటిషన్లను సుదీర్ఘంగా విచారించిన సీజేఐ జస్టిస్ డీవై చంద్రచూడ్, జస్టిస్ జేబీ పార్దీవాలా, జస్టిస్ మనోజ్ మిశ్రాల ధర్మాసనం మంగళవారం మధ్యంతర ఆదేశాలు వెలువరించింది. సహేతుకమైన తీర్పు తర్వాత వెలువరిస్తామని తెలిపింది. పేపర్ లీక్ వ్యవస్థాగతంగా జరిగిందని, నిర్వహణ లోపాలు ఉన్నాయని పరీక్ష మళ్లీ నిర్వహించాలన్న వాదనలను కోర్టు తోసిపుచ్చింది. సీబీఐకి దర్యాప్తు బదిలీ తర్వాత జూలై 10, జూలై 17, జూలై 21 తేదీల్లో ఆరు నివేదికలు దాఖలు చేసిందని, విచారణ కొనసాగుతోందని వెల్లడిస్తున్నప్పటికీ హజారీబాగ్, పట్నాలోని కేంద్రాల నుంచి సేకరించిన 155 మంది విద్యార్థులు లీక్ లబ్ధిదారులుగా గుర్తించిందని తెలిపింది. సీబీఐ విచారణలో ఎక్కువ మంది కళంకిత అభ్యర్థులు, అవకతవకలకు పాల్పడినట్లు తేలితే సదరు విద్యార్థి కౌన్సెలింగ్ ప్రక్రియ పూర్తి చేసినప్పటికీ, ఏ దశలోనైనా చర్యలు తీసుకోవచ్చని పేర్కొంది. సదరు విద్యార్థులు ఎలాంటి క్లెయిమ్‌లు చేసుకోవడానికి అర్హులు కారని స్పష్టం చేసింది. అయితే, హజారీబాగ్, పట్నాల్లో లీక్ వాస్తవమని పేర్కొంది. సీబీఐ నివేదిక ప్రకారం ఆ ప్రాంతాల్లో లీక్ లబ్ధిదారులైన అభ్యర్థులు 155 మంది మాత్రమే కాబట్టి, కళంకిత, కల్మషం లేని విద్యార్థులను గుర్తించొచ్చని స్పష్టం చేసింది. భౌతిక శాస్త్రానికి సంబంధించి ఓ అస్పష్ట ప్రశ్నకు ఐఐటీ, ఢిల్లీ నిపుణుల బృందం నివేదికను పరిగణనలోకి తీసుకుంటున్నట్లు తెలిపింది. నిపుణుల సూచన మేరకు సదరు ప్రశ్నకు నాలుగు ఆప్షన్‌ను సమాధానంగా గుర్తించి తదనుగుణంగా ఫలితాలు లెక్కించాలని ఎన్టీఏను ఆదేశించింది. సమయం కోల్పోయిన, ప్రశ్నాపత్రం మార్పు, భాషా సమస్యల కారణంగా 1,563 మందికి పరీక్ష తిరిగి నిర్వహించాలన్న డివిజన్ బెంచ్ నిర్ణయాన్ని సమర్థించింది. సుప్రీంకోర్టులో పిటిషన్లను ఉపసంహరించుకొన్న తర్వాత వ్యక్తిగత ఫిర్యాదుల విషయంలో సంబంధిత హైకోర్టుకు వెళ్లడానికి అభ్యర్థులకు అనుమతించింది. నీట్ రద్దు చేయాలన్న పిటిషన్లు తోసిపుచ్చుతూ విచారణ ముగించింది. నీట్-యూజీ నిర్వహణ పటిష్టం చేసేందుకు కేంద్రం ఏర్పాటు చేసిన నిపుణుల కమిటీపై తదుపరి ఆదేశాలుంటాయని తెలిపింది.

సెక్యూరిటీని పిలవండి.. అతడిని బయటికి పంపిస్తారు

- విచారణకు అడ్డుపడుతున్నారని న్యాయవాదిపై సీజేఐ ఆగ్రహం
- నీట్ విచారణ సందర్భంగా మంగళవారం కోర్టులో ఘటన

న్యూఢిల్లీ: 'నీట్'లో అవకతవకలపై మంగళవారంనాడు సుప్రీంకోర్టులో విచారణ జరుగుతుండగా అడ్డుపడిన న్యాయవాది మాథ్యూస్ నెడుంపరపై సీజేఐ డీవై చంద్రచూడ్ ఆగ్రహం వ్యక్తం చేశారు. న్యాయవాది నరేంద్ర హుడా వాదన వినిపిస్తుండగా నెడుంపర అడ్డుపడ్డారు. తాను 'అమికస్'నని, బెంచ్ అడిగిన ప్రశ్నకు జవాబిస్తానని చెప్పారు. దానిపై సీజేఐ తాను ఏ ఎమికస్‌ను నియమించలేదన్నారు. దాంతో నెడుంపర ''మీరు నాకు గౌరవం ఇవ్వకుంటే... నేను వెళ్లిపోతా' అన్నారు. అందుకు సీజేఐ ఆగ్రహంతో 'మిస్టర్ నెడుంపర... మీరు కోర్టు హాల్లో ఉన్నారు. సెక్యూరిటీని పిలవండి... ఆయనను బయటకు పంపిస్తారు' అని అన్నారు. దాంతో నెడుంపర తానే వెళ్లిపోతా నన్నారు. వెంటనే సీజేఐ 'వెళ్లిపోతానని మీరు చెప్పకూడదు. 24 ఏళ్లుగా జ్యుడీషియరీని చూస్తున్నా. కోర్టులో ప్రొసీడింగ్స్‌ను లాయర్లు డిక్టేట్ చేయరు' అని పేర్కొన్నారు. నెడుంపర కూడా.. '1979 నుంచి నేనూ జ్యుడీషియరీని చూస్తున్నా' అనడంతో సీజేఐ తీవ్రంగా హెచ్చరించారు. దీంతో బయటకు వెళ్లిన నెడుంపర కాసేపటికే తిరిగొచ్చి 'సారీ.. నేనెలాంటి తప్పూ చేయలేదు, అనుచితంగా ట్రీట్ చేశారు. ఈ విషయాన్ని ఇంతటితో వదిలేస్తున్నా'' అని చెప్పారు. నెడుంపర కోర్టు విచారణకు అంతరాయం కలిగించిన ఘటనలు గతంలోనూ ఉన్నాయి.

'ప్రత్యేక హోదా'పై దద్దరిల్లిన బిహార్ అసెంబ్లీ

ప్రతిపక్షాల నిరసనలతో రెండుసార్లు వాయిదా

పట్నా: బిహార్‌కు కేంద్ర ప్రభుత్వం 'ప్రత్యేక హోదా' ప్రకటించేందుకు నిరాకరించడంపై మంగళవారం రాష్ట్ర అసెంబ్లీ దద్దరిల్లింది. ప్రతిపక్షాల సభ్యులు వెల్‌లోకి దూసుకెళ్లి, నినాదాలు చేశారు. కుర్చీలు, బెంచీలను ఎత్తిపడేశారు. పిల్లలు ఆడుకునే గిలక్కాయలతో శబ్దాలు చేశారు. ఈ పరిస్థితుల నడుమ సభ రెండుసార్లు వాయిదా పడింది. బిహార్‌కు ప్రత్యేక హోదా దక్కకపోవడంపై సీఎం నితీశ్ తనదైన శైలిలో స్పందించారు. విలేకరుల ప్రశ్నలకు ఆయన.. 'అన్నీ నెమ్మదిగా మీకే తెలుస్తాయి'అంటూ నవ్వారు. ప్రత్యేక హోదా ఇవ్వలేకున్నా కనీసం ప్రత్యేక ప్యాకేజీ ఇవ్వాలన్న తన డిమాండ్‌ను కేంద్రం అంగీకరించిందని ఆయన చెప్పుకున్నారు. రాష్ట్రం అవసరాలను గుర్తించిందని అన్నారు. కేంద్రంలోని ఎన్డీఏ ప్రభుత్వ మనుగడలో నితీశ్ సారథ్యంలోని జేడీయూ కీలకమని తెల్సిందే.

అమెరికా సీక్రెట్ సర్వీస్ డైరెక్టర్ రాజీనామా

వాషింగ్టన్: అమెరికా మాజీ అధ్యక్షుడు డొనాల్డ్ ట్రంప్ హత్యాయత్నం నేపథ్యంలో సీక్రెట్ సర్వీస్ డైరెక్టర్ కింబర్లీ చియాటిల్ మంగళవారం రాజీనామా చేశారు. ప్రస్తుత, మాజీ అధ్యక్షుల భద్రత కోసం ప్రత్యేకంగా ఏర్పాటు చేసిన సీక్రెట్ సర్వీస్ విభాగం తన కీలక బాధ్యతలను నిర్వర్తించడంలో విఫలమైందంటూ తీవ్ర విమర్శలు వెల్లువెత్తాయి. ట్రంప్‌పై హత్యాయత్నం తమ అతిపెద్ద వైఫల్యమని కాంగ్రెషనల్ కమిటీ విచారణలో ఈమె ఒప్పుకున్నారు కూడా. ఈ నేపథ్యంలో కింబర్లీ బాధ్యతల నుంచి వైదొలిగారు. ఈమె 2022 నుంచి సీక్రెట్ సర్వీస్ అధిపతిగా పనిచేస్తున్నారు. ఈ నెల 13వ తేదీన పెన్సిల్వేనియాలో రిపబ్లికన్ పార్టీ అధ్యక్ష అభ్యర్థి అయిన ట్రంప్ చేపట్టిన ప్రచార ర్యాలీ సందర్భంగా ఒక దుండగుడు దగ్గర్లోని భవనంపై నుంచి కాల్పులు జరపడం, ఆయన త్రుటిలో తప్పించుకోవడం తెల్సిందే.

చొరబాటుయత్నం భగ్నం.. జవాను వీరమరణం

జమ్మూ: జమ్మూకశ్మీర్‌లో నియంత్రణ రేఖ వెంబడి పాక్ నుంచి మన భూభాగంలోకి చొరబడేందుకు ఉగ్రవాదులు చేసిన యత్నాన్ని భద్రతా బలగాలు తిప్పికొట్టాయి. ఈ సందర్భంగా జరిగిన ఎదురుకాల్పుల్లో ఒక జవాను ప్రాణాలు కోల్పోయారు. పూంచ్ జిల్లాలోని బట్టాల్ సెక్టార్‌లో మంగళవారం వేకువజామున 3 గంటల సమయంలో ఘటన చోటుచేసుకుందని వైట్‌నైట్ కార్ప్స్ 'ఎక్స్'లో తెలిపింది. కాల్పుల్లో తీవ్రంగా గాయపడిన లాన్స్ నాయక్ సుభాష్ కుమార్ తుదిశ్వాస విడిచారు. కాల్పులతో దీటుగా బదులివ్వడంతో ఉగ్రవాదులకు కూడా నష్టం జరిగిందని, అనంతరం వారు పాక్ భూభాగంలోకి తోకముడిచారని వెల్లడించింది. ఆ ప్రాంతంలో గాలింపు చర్యలు కొనసాగుతున్నాయని పేర్కొంది.

ఇథియోపియాలో 157 మంది సజీవ సమాధి

అడిస్ అబాబా: ఇథియోపియాలో భారీ వర్షాలతో కొండచరియలు విరిగిపడి వందలాది మందిని బలి తీసుకున్నాయి. మారుమూల గోఫా జోన్‌లోని కెంచో షాచా గోజ్డి జిల్లాలో చోటుచేసుకున్న ఈ ఘటనలో 55 మంది చనిపోయినట్లు సోమవారం ఉదయం అధికారులు తెలిపారు. మంగళవారం మరికొన్ని మృతదేహాలు బయటపడటంతో మరణాల సంఖ్య 157కు చేరింది. మృతుల్లో పలువురు చిన్నారులు, మహిళలు ఉన్నారు. బురదలో చిక్కుకుపోయిన ఐదుగురిని సజీవంగా వెలికి తీశామన్నారు. సహాయక చర్యలు కొనసాగుతున్నట్లు వెల్లడించారు. సోమవారం కొండచరియలు విరిగిపడిన చోట సహాయక చర్యలు సాగిస్తుండగానే మరోసారి రాళ్లు, బురదమట్టి భారీగా వచ్చి నివాసాలను ముంచెత్తాయన్నారు.

ఉగ్రవాద కాల్పుల్లో 26 మంది మృతి

బమాకో: ఆఫ్రికా దేశం మాలిలో అల్ ఖైదా అనుబంధ జమాత్- నాసర్ అల్-ఇస్లాం వల్ ముస్లిమీన్ (జేఎన్ఐఎం) సంస్థ ఉగ్రవాదులు రెచ్చిపోయారు. బుర్కినాఫాసో సరిహద్దులకు సమీపంలో ఉన్న డెంబో గ్రామంపై ఆదివారం సాయంత్రం సాయుధ దుండగులు విరుచుకుపడ్డారు. ఇళ్లలోని వారితోపాటు పొలాల్లో పనులు చేసుకుంటూ కనిపించిన 26 మందిని చంపేశారు. ఇటీవలి కాలంలో పెచ్చుమీరిన ఇటువంటి దాడులను సైనిక ప్రభుత్వం నిలువరించలేకపోతోంది. దేశంలోని మధ్య, ఉత్తర భాగంలో ప్రభుత్వాన్ని ముప్పుతిప్పలు పెట్టిన ఉగ్రమూకలను ఫ్రాన్సు బలగాలు తరిమేశాయి. ఇటీవల ఏర్పడిన సైనిక ప్రభుత్వం ఫ్రాన్సు బలగాలను వెనక్కి పంపించేసింది. దీంతో, ఉగ్ర బెడద మళ్లీ పెరిగింది. ఈ నెల మొదట్లో ఓ వివాహ వేడుకపై ఉగ్రవాదులు జరిపిన దాడిలో 21 మంది ప్రాణాలు కోల్పోయారు.

పరువు నష్టం కేసులో అతిశీకి బెయిల్

న్యూఢిల్లీ: పరువునష్టం కేసులో ఢిల్లీ మంత్రి అతిశీకి కోర్టులో ఊరట లభించింది. ఆప్ ఎమ్మెల్యేలను కొనుగోలు చేయడం ద్వారా కేజ్రీవాల్ ప్రభుత్వాన్ని గద్దె దింపేందుకు బీజేపీ కుట్ర పన్నిందంటూ అతిశీ చేసిన ఆరోపణలపై బీజేపీ నేత ప్రవీణ్ శంకర్ కపూర్ అడిషనల్ చీఫ్ మెట్రోపాలిటన్ మేజిస్ట్రేట్ కోర్టులో ఫిర్యాదు చేశారు. దీనిపై కోర్టు మంత్రికి సమన్లు జారీ చేసింది. దీంతో మంగళవారం కోర్టు విచారణకు మంత్రి హాజరయ్యారు. మంత్రి అభ్యర్థన మేరకు జడ్జి బెయిల్ మంజూరు చేస్తూ తదుపరి విచారణను ఆగస్టు 8వ తేదీకి వాయిదా వేశారు.

రౌండప్

'హైవే'పై రియల్ పరుగులే..!

- హైదరాబాద్- బెంగళూరు పారిశ్రామిక కారిడార్ అభివృద్ధి
- పట్టణ ప్రాంతాల్లో టీఓడీ ప్రాజెక్టులతో ప్రజారవాణాకు ఊతం
- కొత్త ప్రాంతాల్లో రోడ్ల అనుసంధానంతో స్థిరాస్తి వృద్ధికి చాన్స్

సాక్షి, హైదరాబాద్: జాతీయ రహదారుల వెంట పారిశ్రామిక కారిడార్లు, పట్టణ ప్రాంతాల్లో రవాణా ఆధారిత అభివృద్ధి (టీఓడీ), రైల్వే, లాజిస్టిక్ రంగాల అభివృద్ధికి కేంద్ర బడ్జెట్‌లో పెద్దపీట వేశారు. దీంతో రియల్‌ఎస్టేట్ రంగంలో కొత్త ప్రాంతాల్లో విస్తరణ, అభివృద్ధికి అవకాశం ఉంటుంది. 2024–25 ఆర్థిక సంవత్సరంలో రైల్వేలు, రహదారులు, లాజిస్టిక్ వంటి మౌలిక సదుపాయాల అభివృద్ధి కోసం జీడీపీలో 3.4 శాతం అంటే.. రూ.11.11 లక్షల కోట్లు వెచ్చించనున్నారు. నేషనల్ ఇండస్ట్రియల్ కారిడార్ డెవలప్‌మెంట్ ప్రోగ్రాం కింద 12 పారిశ్రామిక పార్కులను గుర్తించగా.. ఇందులో మన రాష్ట్రం నుంచి హైదరాబాద్–బెంగళూరు జాతీయ రహదారి ఉంది. దీంతో ఈ మార్గంలో రియల్ ఎస్టేట్ అభివృద్ధికి పుష్కల అవకాశాలున్నాయి. ప్రస్తుతమున్న నాలుగు లేన్ల రహదారిని 12 లేన్లకు విస్తరించనున్నారు. దీంతో ఆయా మార్గాల్లో కొత్త ప్రాంతాలకు హైవే కనెక్టివిటీ పెరుగుతుంది. ఇప్పటికే పశ్చిమ హైదరాబాద్‌లోని ఐటీ కేంద్రాలు, శంషాబాద్ అంతర్జాతీయ విమానాశ్రయంతో హైదరాబాద్–బెంగళూరు హైవేలో రియల్ పరుగులు పెడుతుండగా.. తాజా బడ్జెట్ కేటాయింపులతో మరింత జోరందుకోనుంది. శంషాబాద్, షాద్‌నగర్, కొత్తూరు, జడ్చర్ల వరకూ భూముల ధరలు పెరుగుతాయి. రోడ్డు కనెక్టివిటీ ఉన్న ప్రాంతాల్లో ఓపెన్ ప్లాట్ వెంచర్లు, వ్యక్తిగత గృహాలు, విల్లాల అభివృద్ధికి ఆస్కారం ఏర్పడుతుందని పరిశ్రమవర్గాలు ధీమా వ్యక్తం చేస్తున్నాయి.

'భూ ఆధార్'తో పారదర్శకత..

భూములకు ప్రత్యేక ల్యాండ్ పార్శిల్ గుర్తింపు లేదా భూ-ఆధార్ కేటాయించాలని తాజా బడ్జెట్‌లో కేంద్ర ఆర్థికమంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ ప్రకటించారు. గ్రామీణ, పట్టణ ప్రాంతాల్లోని భూమి సరిహద్దులు, యాజమాన్య హక్కులు, పన్నులు, చట్టపరమైన ప్రయోజనాలు, రికార్డులను జియోగ్రాఫిక్ ఇన్ఫర్మేషన్ సిస్టమ్ (జీఐఎస్) మ్యాపింగ్ ద్వారా డిజిటలైజేషన్ చేయనున్నారు. దీంతో స్థిరాస్తి రంగంలో భూ రికార్డులు, లావాదేవీల్లో పారదర్శకత పెరుగుతుంది.

టీఓడీతో రియల్ ఊపు..

పట్టణ ప్రాంతాల్లో రవాణా ఆధారిత అభివృద్ధి (టీఓడీ)తో ప్రజారవాణా వ్యవస్థ మెరుగవుతుంది. టీఓడీ ప్రాజెక్టులతో నడిచి వెళ్లే దూరంలో నివాస, వ్యాపార, వాణిజ్య సముదాయాలు, వినోద కేంద్రాలుంటాయి. ఈ తరహా ప్రాజెక్టులతో ప్రైవేట్ కార్ల వినియోగం తగ్గి, ప్రజారవాణా వ్యవస్థ వినియోగం పెరుగుతుంది. అంతిమంగా స్థిరమైన పట్టణాభివృద్ధి జరుగుతుంది. టీఓడీ ప్రాజెక్టు చుట్టూ అధిక సాంద్రత ఉన్న మిశ్రమ వినియోగ ప్రాంతాలుంటాయి. ఈ కేంద్రం నుంచి తక్కువ సాంద్రత ఉన్న ప్రాంతాలు విస్తరించి ఉంటాయి. దీంతో గృహాలకు డిమాండ్ ఏర్పడుతుంది. నగర శివారు ప్రాంతాలు, ద్వితీయ, తృతీయ శ్రేణి పట్టణాల్లో నివాస ధరలూ పెరిగే అవకాశముంది.

మహిళల కోసం హాస్టళ్లు..

శ్రామికశక్తిలో మహిళల భాగస్వామ్యం పెంచాలని కేంద్రం కంకణం కట్టుకుంది. మహిళలు, బాలికలకు ప్రయోజనం చేకూర్చేందుకు వివిధ పథకాలకు రూ.3 లక్షల కోట్ల కంటే ఎక్కువ కేటాయింపులు చేయనున్నట్లు ఆర్థికమంత్రి ప్రకటించారు. పరిశ్రమల సహకారంతో వర్కింగ్ ఉమెన్ హాస్టళ్లు, క్రెచ్‌లు నిర్మించనున్నారు. పారిశ్రామిక కార్మికుల కోసం డార్మిటరీ శైలి అద్దె గృహాలను ప్రోత్సహించేందుకు రెగ్యులేటరీ ఫ్రేమ్‌వర్క్‌ను ప్రణాళికాబద్ధంగా ఏర్పాటు చేయనున్నారు. దీంతో మన దేశంలోని ప్రధాన మెట్రో నగరాల్లో అద్దె గృహాల మార్కెట్‌కు ఊతమిస్తుంది. ఉద్యోగ కల్పనతో కొనుగోలుదారుల ఆదాయం పెరిగి, సరసమైన గృహాలకు మరింత డిమాండ్ ఏర్పడుతుంది.

మౌలిక వసతులకు బూస్ట్..

రోడ్లు, రైల్వేలు, లాజిస్టిక్ వంటి మౌలిక సదుపాయాలకు ప్రత్యేక కేటాయింపులతో స్థిరాస్తి రంగానికి ప్రయోజనం చేకూరుతుంది. దీంతో ప్రధాన మెట్రో నగరాల్లోనే కాకుండా ద్వితీయ, తృతీయ శ్రేణి పట్టణాలలో గృహాలకు డిమాండ్ ఏర్పడుతుంది.

- ప్రశాంత్‌రావు, పౌలోమీ ఎస్టేట్స్ డైరెక్టర్

అఫర్డబుల్ హౌసింగ్‌కు డిమాండ్..

పీఎంఏవై పథకానికి రూ.10 లక్షల కోట్లు కేటాయించారు. పట్టణాల్లోని పేదలు, మధ్య తరగతి ప్రజల గృహ అవసరాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని అర్బన్ 2.0 కింద అదనంగా కోటి గృహాలు నిర్మించనున్నారు. దీంతో ద్వితీయ, తృతీయ శ్రేణి నగరాల్లోనూ అందుబాటు గృహాలకు డిమాండ్ పెరుగుతుంది.

- అనూజ్ పూరి, అనరాక్ గ్రూప్‌చైర్మన్

40 రోజుల చిన్నారికి ఆధార్

- దేశంలోనే పిన్న వయస్కురాలిగా రికార్డు

నస్పూర్: దేశంలోనే ఆధార్ కార్డు కలిగిన పిన్న వయస్కురాలిగా మంచిర్యాల జిల్లా నస్పూర్‌కు చెందిన ఐజల్ ఫాతిమా రికార్డు సృష్టించింది. నస్పూర్ కాలనీలో నివసించే సింగరేణి ఉద్యోగి మహ్మద్ అఫ్జల్ పాషా, సమీరా తబస్సుమ్ దంపతులకు.. ఈ ఏడాది జనవరి 12న ఐజల్ ఫాతిమా జన్మించింది. చిన్నారికి ఫిబ్రవరి 21న ఆధార్ కార్డు మంజూరైంది. దేశంలో జన్మించిన 40 రోజులకే ఆధార్‌కార్డు పొందిన తొలి వ్యక్తిగా ఐజల్ ఫాతిమా గుర్తింపు పొందినట్లు.. మహ్మద్ అఫ్జల్ పాషా తెలిపారు. ఇంటర్నేషనల్ బుక్ ఆఫ్ రికార్డ్స్‌లో తమ కుమార్తె చోటు సాధించినట్లు ఆ సంస్థ నిర్వాహకులు సోమవారం తెలియజేశారని పేర్కొన్నారు. ఇంతకుముందు ఇదే రికార్డు.. పుట్టిన 43 రోజులకు ఆధార్ కార్డు పొందిన నిజామాబాద్ జిల్లా వాసి ఆద్య పేరిట నమోదైందన్నారు.

ఆర్టీసీ ఉద్యోగుల జీవిత భాగస్వాములకు వైద్య పరీక్షలు : సజ్జనార్

సాక్షి, హైదరాబాద్: గ్రాండ్ హెల్త్ చాలెంజ్‌లో భాగంగా ఆర్టీసీ ఉద్యోగుల జీవిత భాగస్వాములకు కూడా ఉచితంగా వైద్య పరీక్షలు నిర్వహించనున్నట్లు ఆర్టీసీ ఎండీ వీసీ సజ్జనార్ తెలిపారు. ఆగస్టులో వైద్య పరీక్షలను ప్రారంభించి వారి హెల్త్ ప్రొఫైల్స్‌ను రూపొందించనున్నట్లు పేర్కొన్నారు. బాగ్‌లింగంపల్లిలోని ఆర్టీసీ కళాభవన్‌లో మంగళవారం రాష్ట్రస్థాయి హెల్త్ వలంటీర్ల సమావేశం జరిగింది. ఈ సమావేశానికి సజ్జనార్ ముఖ్య అతిథిగా హాజరయ్యారు. ఈ సందర్భంగా మాట్లాడుతూ ఆర్టీసీలో ప్రతి ఉద్యోగికి ఉచితంగా వైద్య పరీక్షలు నిర్వహించి వారి హెల్త్ ప్రొఫైల్స్‌ను సిద్ధం చేసినట్లు తెలిపారు. మొదటి చాలెంజ్‌లో అద్దె బస్సు డ్రైవర్లతో సహా 47 వేల మందికి, రెండో చాలెంజ్‌లో 45 వేల మంది ఉద్యోగులకు వైద్య పరీక్షలు నిర్వహించినట్లు వెల్లడించారు. ఈ చాలెంజ్‌లను విజయవంతం చేయడంలో కీలకపాత్ర పోషించిన వైద్యులు, హెల్త్ వలంటీర్లకు ఆయన కృతజ్ఞతలు తెలిపారు. గుండె సంబంధిత సమస్యలతో బాధపడుతున్న 450 మంది ఉద్యోగుల ప్రాణాలను సంస్థ కాపాడగలిగిందన్నారు. ఏటా ఈ కార్యక్రమాన్ని నిర్వహిస్తామని సజ్జనార్ చెప్పారు. గ్రాండ్ హెల్త్ చాలెంజ్-2 అమలులో అత్యుత్తమ పనితీరును కనబరిచిన హెల్త్ వలంటీర్లను సన్మానించారు. సమావేశంలో ఎగ్జిక్యూటివ్ డైరెక్టర్ (అడ్మిన్) కృష్ణకాంత్, ఉషాదేవి, శ్రీదేవి, తార్నాక శైలజామూర్తి, తదితరులు పాల్గొన్నారు.

'సాక్షి' కి కృతజ్ఞతలు చెప్పిన గిరిజన కుటుంబం

మధులత చదువుకు సహాయం చేస్తామన్న సీఎంఓ

మధులత వివరాలు సేకరిస్తున్న అధికారులు

వీర్నపల్లి(సిరిసిల్ల): తమ కూతురు మధులత చదువుకు సహాయం అందడానికి కృషి చేసిన 'సాక్షి'దినపత్రికకు మధులత తల్లిదండ్రులు రాములు-సరోజన కృతజ్ఞతలు తెలిపారు. మంగళవారం 'సాక్షి'లో 'ఐఐటీకి వెళ్లలేక.. మేకల కాపరిగా..'అనే శీర్షికన ప్రచురితమైన కథనంపై ముఖ్యమంత్రి కార్యాలయం స్పందించింది. రాజన్నసిరిసిల్ల జిల్లా వీర్నపల్లి మండలం గోనేనాయక్ తండాకు చెందిన మధులత కుటుంబాన్ని కలిసి క్షేత్రస్థాయి వివరాలు సేకరించాలని అధికారులకు ఆదేశాలు జారీ చేసింది. దీంతో సిరిసిల్ల పాలిటెక్నిక్ హెచ్ఓడీ (సివిల్) రవికుమార్, కరీంనగర్ గిరిజన సంక్షేమాధికారి జనార్దన్, సీనియర్ లెక్చరర్ తారాకృష్ణ కన్నం శ్రీనివాస్, వీర్నపల్లి ఇన్‌చార్జ్ తహసీల్దార్ ఎలుసాని ప్రవీణ్‌కుమార్, ఆర్ఐ ప్రవీణ్ తదితరులు తండాకు చేరుకొని విద్యార్థిని వివరాలు సేకరించారు.

స్పందించిన కేటీఆర్..

సిరిసిల్ల ఎమ్మెల్యే కేటీఆర్ కూడా మధులతకు ఆర్థిక సాయం అందించేందుకు ముందుకొచ్చారు. విద్యార్థినిని దత్తత తీసుకుంటానని, చదువుకయ్యే ఖర్చులు భరించేందుకు సిద్ధంగా ఉన్నట్లు చెప్పాడని వీర్నపల్లి జెడ్పీటీసీ మాజీ సభ్యురాలు గుగులోతు కళావతి సురేశ్ వెల్లడించారు.

Published and Printed by V. Murali, on behalf of Jagati Publications Limited, Published at Jagati Publications Limited, Survey No 300/E, Timmapur Village&Mandal, Karimnagar Dist–505527, T.G., and Printed at Jagati Publications Limited Survey No 300/E, Timmapur Village&Mandal, Karimnagar Dist–505527 T.G.,
Editor: V. Murali(Responsible for selection of News under the PRB Act), Phone No. 0878 - 2223017, Fax No. 0878 – 2223019. RNI Regn No. TELTEL/2008/23800.